

Uchwała Nr .....
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia .....

w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011”.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 116, poz. 1203, Nr 214, poz. 1806, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, z 2006r. Nr 17, poz. 128, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111), art. 18 ust. 1 w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958) i art. 14 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007r. Nr 39, poz. 251, Nr 88, poz. 587, z 2008r. Nr 175, poz. 1462), po zasięgnięciu opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Zarządu Powiatu Ostrowieckiego i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011” o treści jak w załącznikach 1 i 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXI/245/2004 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 25 czerwca 2004 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, którego integralną częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

U Z A S A D N I E N I E

do uchwały w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 ze zmianami) „Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy w celu realizacji polityki ekologicznej Państwa sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska”. Natomiast zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (t.j.: Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251) projekt wojewódzkiego, powiatowego lub gminnego planu gospodarki odpadami opracowują organy wykonawcze województwa, powiatu lub gminy.

Pierwsza edycja „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski”, którego integralną częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” została uchwalona 25 czerwca 2004 r.

W wyniku wprowadzenia licznych zmian w przepisach prawnych, jak też rozwiązań programowych związanych z przystosowaniem polityki ekologicznej Państwa do obowiązującej w Unii Europejskiej oraz określenia szczegółowych zadań na kolejne cztery lata zaszła potrzeba aktualizacji ww. dokumentów.

Projekty „Programu” i „Planu” zostały opracowane przez firmę EKOSTANDARD Pracowania Analiz Środowiskowych z siedzibą Suchy Las k/Poznań. Projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011” został zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Ostrowieckiego natomiast projekt „Planu gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 – 2011” uzyskał opinie: Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Zarządu Powiatu Ostrowieckiego i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Projekty dokumentów zostały udostępnione do konsultacji społecznych, niezależnie zwrócono się o uwagi i opinie do wydziałów Urzędu Miasta oraz przedsiębiorców i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań. Uzyskane uwagi i opinie zostały ujęte w powyższych opracowaniach.

W dokumentach zdefiniowano zadania do 2015 r i krótkoterminowe na lata 2008 – 2011.

Wszystkie elementy zaktualizowanego „Programu” i „Planu” zostały ujęte w sposób zgodny z celami założonymi na poziomie krajowym, wojewódzki i powiatowym.

W dokumentach tych zakłada się kompleksowe podejście do problemów uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi, ochronę przyrody i powietrza oraz edukację ekologiczną.

Realizacja celów i zadań zdefiniowanych w „Programie” i „Planie” przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie Gminy, poprawi jakość środowiska naturalnego Gminy oraz jakość życia mieszkańców przy równoczesnej realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

**Do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011**

**KALENDARZ IMPREZ
O CHARAKTERZE EKOLOGICZNO - EDUKACYJNYM
proponowane do realizacji
przez Centrum Edukacji Ekologicznej oraz placówki oświatowe
w Ostrowcu Świętokrzyskim
w roku 2008**

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
1.	<u>1.Dokarmianie zwierząt</u> • kulig połączony z rozmieszczaniem karmy dla ptaków i zwierzyny leśnej, • zorganizowanie zbiórki karmy dla zwierząt, • systematyczne dokarmianie ptaków w ogrodzie przedszkolnym, • konkurs techniczny dla rodziców – karmnik dla ptaków • wywieszanie karmników, • apel, gazetki, <u>2. Opracowanie rocznego programu selektywnej zbiórki odpadów pn „Szukaj zysku w odzysku 2008”</u> <u>3. Opracowanie programu zintegrowanej edukacji ekologicznej w gospodarstwach eko – agroturystycznych na rok 2007</u> 4. Konkurs „Moja Ojczyzna w Dolinie Kamiennej” 5. Spotkania z leśniczymi w terenie, pogadanki w szkole	<u>styczeń</u> styczeń - czerwiec	CEE, PP 21, PP 7, ZSiPP, PSP 5, PSP 10 CEE CEE PSP 10, LOP PSP 10	Dyrekcja Lasów Państwowych, Gospodarstwo ekologiczne „Pod lasem” LOP, PSP 14 Nadleśnictwo Ostrowiec Św.	Przedszkola, szkoły podstawowe placówki oświatowe placówki oświatowe kl. IV - VI kl. 0 - VI
2.	1. „Ostrowiec Świętokrzyski moim domem” – międzyprzedszkolne zabawy quizowe o naszym mieście i przyrodzie – IV edycja <u>2. Przygotowanie materiałów do wydania ulotki o tematyce ekologicznej</u> 3. Konkurs „Zabawka ze skrawka”	<u>luty</u>	PP nr 5 CEE PP 15	CEE	przedszkola przedszkolaki PP 15
3.	<u>1. „Ekologiczne Powitanie Wiosny”</u> • konkurs techniczny „Ekologiczna Marzanna” • wystawa pokonkursowa • wiosenny edukacyjny rajd ekologiczny „Wiosna w lesie”	<u>marzec</u>	PP nr 21 CEE PP 7	Nadleśnictwo Ostrowiec Św.	przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
	- program artystyczny - happening ekologiczny <u>2. „Wiosenne sprzątanie Ostrowca Świętokrzyskiego”</u> 3. Rada szkoleniowa „Jak ciekawie uczyć w szkole ekologii” <u>4. Wiosenne nasadzenie drzew, krzewów i roślin ozdobnych.</u> <u>5. „Ziemia – planeta na której żyjemy” – konkurs plastyczny z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi</u> - plakaty 6. Wystawa albumów „Drzewa naszego regionu” 7. Konkurs wiedzy ekologicznej o tytuł „Przyjaciela przyrody” 8. Cykl zajęć poświęcony ochronie środowiska „Ziemia ma głos” 9. Konkurs plastyczny „Pszczola święty owad” 10. „Wiosno baw się z nami” – ekologiczne powitanie wiosny, konkurs wiedzy o przyrodzie 11. Wiosenne porządki Ekologiczna wiosna 12. „Przyroda w poezji dziecięcej” – konkurs recytatorski dla uczniów szkół podstawowych		CEE PSP nr 8 CEE CEE, LOP PSP 9, LOP ZSiPP nr 3, PSP 5 koordynator ds. edukacji ekologicznej PP 16 PP 21 PP 5 PSP 10 Osiedlowy Dom Kultury „Małwa”	Firma REMONDIS” PP nr 21, PP 7 PCK Nadleśnictwo Ostrowiec Św. PSP 10	przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja nauczyciele klas 0 - VI placówki oświatowe placówki oświatowe uczniowie PSP 9, rodzice klasy VI przedszkolaki PP 16 przedszkolaki PP 21 PP 7, PP 15, PP 19, PP 21, rodzice uczniowie kl. 0-III
4.	<u>1. V Festiwal Piosenki Ekologicznej pod hasłem „Blżej przyrody przez piosenkę”</u> wystawa fotografii „Przyroda wokół nas”	<u>kwiecień</u>	PP nr 21 CEE	Dyrekcja Lasów Państwowych, MCK PP nr 7	Przedszkola z terenu Gminy Ostrowiec Św., Gminy Kunów, i Bodzechów

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
	<u>2. „Ziemia – nasz zielony dom”</u> <u>- IV Ekologiczny Happening</u> <u>Przedszkolaków – Pochód Zielonych</u> • zbiórka surowców wtórnych • porządkowanie terenu wokół przedszkola • konkurs przedszkolny „Eko-zgaduj – zgadula” • zabawy sprawnościowe „Nieużytkami też można się bawić”, • prezentacja inscenizacji, piosenek i wierszy o tematyce przyrodniczej • wystawa prac dzieci „Przyroda wokół nas” • sadzenie drzew na placu przedszkolnym • wycieczki – Rezerwat Przyrody „Krzemionki” i Świętokrzyski Park Narodowy		CEE PP nr 19	Rada Rodziców Rada Osiedla Ogrody	PP nr 19, mieszkańcy
	<u>3. Dni Ziemi – Ostrowiec Świętokrzyski 2008</u> • happeningi, konkursy, wystawy, koncerty, szkolenia, wycieczki edukacyjne • imprezy w placówkach oświatowych		CEE, MCK, placówki oświatowe		placówki oświatowe, mieszkańcy
	<u>4. Konkurs na plakaty z okazji tygodnia czystości WÓD – WODA = ŻYCIE</u>		CEE		placówki oświatowe
	5. Wycieczki edukacyjne na wysypisko śmieci, oczyszczalnię ścieków		PSP 10	ZUO Janik	kl. IV - V
	6. Konkursy plastyczne „Zielony krajobraz naszego miasta”, „Wiosna w lesie”		PSP 8		kl. II - VI
	7. Przedstawienie „Święto Ziemi”		PSP 8		kl. 0 - VI
	8. „Święto Ziemi”, „Śmieciomoda”, happening ekologiczny		PP 21, CEE PSP 14,	Referat Ochrony Środowiska, Tesco, Remondis, ODS „Malwa” Rada Osiedla Stawki	PP 21, PSP 14 Rodzice
	9. Quiz „Na eko-planecie”		PP 21	PP 7	dzieci 6 latnie
	11. Happening ekologiczny pod hasłem „Ostrowiec czyste miasto”		PSP 3	Rada Osiedla Ludwików	uczniowie, nauczyciele, PSP 3

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
	12. Apel z okazji Dnia Ziemi		PSP 1		kl. IV - VI
	13. Sejmik ekologiczny „ABC zdrowego odżywiania i co dalej z odpadami”		PSP 1	CEE, Remondis	szkoły podstawowe
	14. Konkurs plastyczny „Chrońmy naszą planetę” , wystawa ekologiczna		PSP 14		kl. IV - VI
	15. Wyjście do leśniczówki Zwierzyniec na Gutwinie, instalacja budek lęgowych dla ptaków, spotkanie z leśniczym – pogadanka “Wiona w lesie”		PSP 14 SK LOP	Nadleśnictwo Ostrowiec Św.	kl. IV - VI
	16. Rambit „Cztery pory roku”		PP 11		dzieci 3-6 lat
	17. Zdrowe środowisko = zdrowy człowiek		PSP 9	LOP, PCK	uczniowie PSP 9, rodzice
	18. Pokaz udzielania pierwszej pomocy		PSP 9	LOP, PCK	uczniowie PSP 9, rodzice
	19. Założenie arboretum botanicznego w okolicy szkoły		PSP 9	LOP	uczniowie PSP 9, rodzice
	20. „Czysta woda zdrowia doda” – obchody tygodnia czystości wód - happening, kampania informacyjna		ZSiPP nr 3, PSP 5		kl. I – VI
	21. „Ziemi na ratunek” - obchody Dnia Ziemi, - konkurs plastyczny pt. „Nie śmiećmy – segregujemy – odzyskujemy		ZSiPP nr 3, PSP 5		kl. IV – VI
	22. Sejmik ekologiczny nt. Wpływ działalności człowieka na stan lasów w regionie		PSP 4		kl. IV – VI
	23. Konkurs plastyczny – techniczny „Znamy rady na odpady”		PP 12		przedszkolaki PP12, rodzice
	24. Happening ekologiczny		PP 12		przedszkolaki PP12, rodzice
	25. Montaż słowno – muzyczny z okazji Świeta Ziemi		PP 12		przedszkolaki PP12, rodzice
	26. Happening z hasłami ekologicznymi - sadzenie lasu		PP 16		przedszkolaki PP16, rodzice
	27. Wernisaż prac plastycznych „Dlaczego Ziemia płacze”		PP 16		przedszkolaki PP16, rodzice
	28. Konkurs ekologiczny “Przyroda i My”		PSP 11	CEE, LOP,	kl. 0 – VI szkoły podstawowe

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
	29. Prezentacje ekologiczne, obchody Dnia Ziemi 30. Międzyszkolny konkurs przyrodniczo – ekologiczny 31. Międzyszkolny konkurs ekologiczny 32. Tydzień ekologiczny akcja „Ratujmy rzekę”		PP 15 PSP 8 PSP 7 PSP 7	CEE PSP 8 CEE	przedszkolaki PP 15, rodzice klasy III kl. I – VI klasy integracyjne
5.	<u>1. „Przyroda wokół nas”</u> konkurs fotograficzny. <u>2. Młodzieżowy Rajd Pieszy</u> 3. Konkurs ekologiczny „Z ekologią za pan brat” 5. „Aby nam szumiły lasy” - obchody Dnia Lasu i Dnia Ochrony Środowiska (pokaz prac plastycznych, pokaz multimedialny, wędrownka) 6. Wycieczka edukacyjna na Krzemionki 7. Ścieżka edukacyjna „Szlakiem bagien i mokradeł” 8. Wiosenny rajd przedszkolaka 9. Konkurs wiedzy o Parkach Narodowych w Polsce 10. Konkurs plastyczny „Nie śmiećcie, nie trujcie i segregujcie” 11. Międzyprzedszkolny konkurs taneczno – wokalny „Przyroda w tańcu i piosence” 12. Realizacja ekologicznego programu autorskiego „Jestem rozsądnym konsumentem Ziemi”	maj	PP Nr 7 CEE PSP 14, SK LOP ZSiPP nr 3, PSP 5 PP 15 PSP 10 PP 7, CEE PSP 8 PP 21 PP 16 PSP 7	CEE, MCK, TPZO Nadleśnictwo Ostrowiec Św. Inicjatywa Młodzieżowa, PCK ODS Malwa CEE	przedszkola, szkoły podstawowe uczniowie gimnazjów i szkół średnich kl. V kl. I – VI przedszkolaki PP 15 kl. IV – V dzieci z oddziałów 0 z przedszkoli i szkół podstawowych, rodzice kl. VI przedszkolaki, środowisko lokalne przedszkola kl. V – VI

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
6.	1. Wycieczka edukacyjna oraz szkolenie w ogrodzie botanicznym w Lublinie dla szkolnych koordynatorów ds. edukacji ekologicznej 2. „Podróż bez spalin” - prelekcja pracownika referatu Ochrony Środowiska na temat monitoringu powietrza w naszym mieście - przystanek edukacyjny w lesie, omówienie przez leśnika roli drzew w przyrodzie 3. Warsztaty ekologiczne „Od nasionka do drzewka, - Co daje nam las, funkcje drzewa” 4. Wycieczka do Kurozwęk, zwiedzanie zespołu pałacowo – parkowego oraz mini ZOO, warsztaty dla dzieci	<u>czerwiec</u>	CEE PP 21, PP 7 PSP 8 PP 5	CEE, TPZO, Straż Miejska, Referat Ochrony Środowiska, Nadleśnictwo Ostrowiec Św. CEE	koordynatorzy ds. edukacji ekologicznej w gminnych placówkach oświatowych nauczyciele, rodzice, młodzież, mieszkańcy kl. 0 – VI dzieci 5-6 latnie
7.	1. Akcja Sprzątania Świata - Ostrowiec Świętokrzyski 2007 • porządkowanie wyznaczonych terenów w mieście, • sprzątanie terenów wokół placówek oświatowych, • happeningi, konkursy, akcje 2. Dzień bez Samochodu • kampania informacyjna w mieście, • wędrowka rowerowa „Rowerem po zdrowie” • happening ekologiczny • młodzieżowy rajd pieszy • warsztaty „Promocja zdrowego stylu życia” 3. „Nie truję – spaceruję i wędruję” Dzień bez samochodu 4. Konkurs techniczny „Dobre rady na	<u>wrzesień</u>	CEE, MCK, placówki oświatowe CEE placówki oświatowe, gminne i powiatowe ZSiPP nr 3, PSP 5 PP 21	Firma REMONDIS, Fundacja „Nasza Ziemia” TPZO PP 7, Inicjatywa Młodzieżowa, PSP 5 ODS „Malwa”	przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne uczniowie ostrowieckich szkół, mieszkańcy miasta kl. I – VI

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
8.	złe odpady” <u>1.Święto Drzewa:</u> • zajęcia terenowe • sadzenie drzew i krzewów • quiz „Co wiemy o drzewach?” • happeningi ekologiczne • inscenizacje, konkursy 2. Warsztaty dla uczniów w Ośrodku Szkoleniowym Świętokrzyskiego Parku Narodowego 3. Podsumowanie rocznego programu promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów pn. „Szukaj zysku w odzysku” edycja V 4. Pasowanie małego ekologa, - wystawy, konkursy, apele 5. Quiz dla rodziców „Czyste powietrze w naszym środowisku” 6. Konkurs plastyczny „Czyste środowisko zdrowa żywność”	<u>październik</u>	CEE Referat Ochrony Środowiska, placówki oświatowe CEE CEE PP 21 PP 21 PSP 8	Firma Remondi Klub Gaja Nadleśnictwo Ostrowiec Św. Nadleśnictwo Ostrowiec Św. Klub Gaja	dzieci 5 – 6 latnie ZS 4 przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne uczniowie ostrowieckich gimnazjów placówki oświatowe PP 21, PSP 8, 9, 10, 12 rodzice i nauczyciele kl. IV – VI
9.	<u>1. Szkolenie dla nauczycieli – szkolnych koordynatorów ds. edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych</u> 2. Konkurs techniczny „Ekologiczna choinka” 3. Turniej wiedzy – zajęcia warsztatowe „Stan czystości wód w naszym regionie” 4. Warsztaty dla młodzieży	<u>listopad/ grudzień</u>	CEE PP 21 PSP 8 CEE	rodzice LOP	szkolni koordynatorzy ds. edukacji ekologicznej przedszkolaki, rodzice kl. V – VI gimnazja

Lp.	Nazwa/tytuł akcji/imprezy	Termin realizacji	Organizator	Współorganizator	Uczestnicy imprezy
10.	<u>1. Konkurs na najaktywniejszego obrońcę środowiska</u> • zbieram makulaturę – ratuję las • zbieram puszki aluminiowe – ratuję surowce naturalne • zbieram baterie- ratuję środowisko <u>Imprezy towarzyszące :</u> • konkurs techniczny „Dobre rady na złe odpady”, • projekcja filmów o tematyce ekologicznej, • konkurs na największą ilość zebranych surowców wtórnych, • konkurs na folder na temat selektywnej zbiórki odpadów , <u>2. Realizacja ekologicznych projektów na temat :</u> • ochrona powietrza w środowisku lokalnym • ochrona wód w środowisku lokalnym • proekologiczny styl życia <u>3. Realizacja programu „Zintegrowana edukacja ekologiczna w gospodarstwach eko –agroturystycznych</u> <u>4. Program promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów „Szukaj zysku w odzysku” edycja V</u> konkursy, apele, happeningi, warsztaty i szkolenia nauczycieli <u>5. Realizacja programu „Zaadoptuj rzekę”</u> • sprzątanie cieków wodnych i strumyków, • badanie stanu czystości wód, • wycieczki nad zbiorniki wodne i do oczyszczalni ścieków • ratujemy kasztanowce • proekologiczny styl życia <u>6. Na tropie dzikich wysypisk</u> <u>7. Program zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego</u> <u>8. Wędrówki regionalne „Moja mała Ojczyzna”</u> <u>9. „Piękno przyrody w różnych porach roku”, galeria prac plastycznych</u>	<u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u> <u>cały rok</u>	PP nr 21,7 CEE RECAL PP nr 7 CEE CEE placówki oświatowe CEE CEE CEE, Remondis PSP 8 PP 5	Punkt skupu surowców wtórnych Remondis, LOP LOP Firma REMONDIS Nadleśnictwo Ostrowiec Św. CEE Gospodarstwo eko – agroturystyczne „Pod Lasem” placówki oświatowe Klub „Gaja” Remondis, Inicjatywa Młodzieżowa Inicjatywa Młodzieżowa	przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne młodzież mieszkańcy miasta kl. IV – VI przedszkolaki

**PREZYDENT MIASTA
OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

**Program ochrony środowiska
dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2008 - 2011**

Projekt

Wersja z dnia 07.11.2008

**OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
2008**

Wykonawca:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2
62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
e-mail: ekostandard@ekostandard.pl
tel. (0-61) 812-55-89; kom. 0 505 006 914

Zespół autorski:

mgr Katarzyna Siudak
mgr Robert Siudak
mgr Bartosz Kliber

Prace nad Programem ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011 były prowadzone we współpracy i pod merytorycznym kierownictwem Wydziału Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Ostrovcu Świętokrzyskim przy ul. Głogowskiego 3/5.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	8
1.1. Podstawa prawna opracowania.....	8
1.2. Koncepcja programu ochrony środowiska.....	8
1.3. Cel i zakres opracowania.....	9
1.4. Metodyka i tok pracy.....	9
1.5. Struktura programu.....	10
2. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU.....	11
2.1. Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej	11
2.1.1. Zasady polityki ekologicznej.....	11
2.1.2. Podstawowe założenia polityki ekologicznej państwa	12
2.1.3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków	15
2.1.4. Strategia rozwoju kraju 2007-2015.....	15
2.2. Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych	16
2.2.1. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020.....	16
2.2.2. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska na lata 2007-2015.....	17
2.3. Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych.....	17
2.3.1. Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu ostrowieckiego do roku 2020	17
2.3.2. Powiatowy Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2011.....	19
2.4. Uwarunkowania wynikające z gminnych programów sektorowych	20
2.4.1. Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	20
2.4.2. Polityka transportowa gminy	20
3. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ŚRODOWISKA GMINY	22
3.1. Ogólna charakterystyka gminy	22
3.1.1. Położenie	22
3.1.2. Powiązania komunikacyjne	23
3.1.3. Użytkowanie gruntów	24
3.1.4. Sytuacja demograficzna	24
3.1.5. Gospodarka i rolnictwo.....	24
3.2. Charakterystyka i stan środowiska	26
3.2.1. Geologia	26
3.2.2. Geomorfologia	26
3.2.3. Gleby	26
3.2.3.1. Charakterystyka gleb	26
3.2.3.2. Zanieczyszczenie i degradacja gleb	27
3.2.4. Złoża surowców mineralnych	28
3.2.4.1. Zasoby kopalin	28
3.2.5. Powietrze atmosferyczne	28
3.2.5.1. Klimat	28
3.2.5.3. Zanieczyszczenie powietrza	30
3.2.6. Hałas.....	39
3.2.7. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne	46
3.2.8. Zasoby wodne	49
3.2.8.1. Wody podziemne	49
3.2.8.2. Wody powierzchniowe	50
3.2.8.3. Tereny zalewowe	52
3.2.9. Gospodarka wodno-ściekowa	54
3.2.9.1. Zaopatrzenie w wodę.....	54
3.2.9.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	57
3.2.10. Zasoby przyrodnicze	60
3.2.10.1. Flora i fauna	60
3.2.10.2. Tereny zieleni urządzonej	61

3.2.10.3. Obiekty prawnie chronione.....	61
3.3. Edukacja ekologiczna	61
3.4. Gospodarka odpadami.....	64
3.5. Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie Ostrowiec Świętokrzyski	64
3.5.1. Główne zagrożenia środowiska - podsumowanie	64
3.5.2. Priorytety ochrony środowiska	66
4. STRATEGIA OCHRONY ŚRODOWISKA DO ROKU 2015.....	68
4.1. Wprowadzenie	68
4.2. Cel nadrzędny	68
4.3. Cele systemowe.....	68
4.3.1. Powietrze atmosferyczne	69
4.3.2. Zasoby wodne	74
4.3.3. Powierzchnia terenu i środowisko glebowe.....	77
4.3.4. Zasoby przyrody	77
4.3.5. Edukacja.....	79
4.3.6. Gospodarka odpadami	79
5. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2008-2011	81
5.1. Wprowadzenie	81
5.2. Harmonogram	81
6. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	95
6.1. Wprowadzenie	95
6.2. Uczestnicy wdrażania Programu ochrony środowiska	95
6.3. Instrumenty realizacji Programu ochrony środowiska	95
6.3.1. Instrumenty prawne	96
6.3.2. Instrumenty finansowe.....	96
6.3.3. Instrumenty społeczne.....	96
6.3.4. Instrumenty strukturalne	97
6.4. Monitoring środowiska	97
6.5. Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem ochrony środowiska	98
6.5.1. Kontrola i monitoring Programu ochrony środowiska.....	98
6.5.2. Wdrażanie i zarządzanie Programem ochrony środowiska	99
6.5.3. Harmonogram wdrażania Programu ochrony środowiska	99
6.6. Mierniki realizacji Programu ochrony środowiska.....	100
6.7. Ocena i weryfikacja Programu ochrony środowiska. Sprawozdawczość.....	102
6.8. Upublicznianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu ochrony środowiska	102
7. ASPEKTY EKONOMICZNE WDRAŻANIA PROGRAMU	104
7.1. Koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2008 – 2011..	104
7.2. Struktura finansowania	104
7.3. Źródła finansowania inwestycji w ochronie środowiska.....	105
7.3.1. Krajowe fundusze ekologiczne	105
7.3.1.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	105
7.3.1.2. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	108
7.3.1.3. Fundusz Leśny	108
7.3.1.4. Fundusz Termomodernizacji.....	108
7.3.2. Fundusze Unii Europejskiej	110
7.3.2.1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013	110
7.3.2.2. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013.....	111
7.3.2.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007- 2013	112
7.3.2.4. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 - 2013	113
7.3.2.5. Fundusz LIFE+	117
7.3.3. Instytucje i programy pomocowe.....	118
7.3.3.1. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (NMF i MF EOG)	118
7.3.3.2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.....	123
7.3.3.3. Departament Generalny XI Komisji Europejskiej.....	124
7.3.3.4. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	124
7.3.3.5. Ekofundusz	125
7.3.3.6. Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	125

7.3.3.7. Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja	125
7.3.3.8. Fundacja Wspomagania Wsi	126
7.3.3.9. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Fundusz Partnerstwa	126
7.3.4. Banki.....	127
7.3.5. Instytucje leasingowe	128
7.3.6. Fundusze inwestycyjne	128
7.3.6.1. Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners	128
7.4. Adresy jednostek finansujących	128
8. STRESZCZENIE	131
LITERATURA	133

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tab. 2.1. Wyciąg z podstawowych wskaźników realizacji Strategii rozwoju kraju.....	16
Rys.3.1. Położenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski w powiecie ostrowieckim	22
Tab. 3.1. Stan drogi krajowej nr 9 na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego od km: 66+008 do km: 71+865 za 2007 rok	23
Tab. 3.2. Drogi wojewódzkie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.....	23
Tab. 3.3. Ludność w gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2001-2007 wg danych GUS (stan na 31 XII)	24
Tab. 3.4. Podmioty gospodarcze wg rodzaju prowadzonej działalności – dane GUS za 2007 r.	25
Tab. 3.5. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Ostrowiec Świętokrzyski.....	26
Tab. 3.6. Stopień zakwaszenia, potrzeby wapnowania oraz zasobność w składniki pokarmowe gleb użytkowanych rolniczo powiatu ostrowieckiego w latach 2001-2005 wg danych OSChR w Kielcach	27
Tab. 3.7. Złoża surowców mineralnych na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	28
Tab. 3.8. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne dla wielolecia i w 2006 r. oraz prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie w 2006 r. dla stacji IMGW Kielce – dane IMGW	28
Tab. 3.9. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne w 2006 r. dla stacji IMGW Kielce – dane IMGW	29
Rys. 3.2. Róża wiatrów dla stacji IMGW w Kielcach.....	29
Tab. 3.10. Ważniejsze przemysłowe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza.....	30
Tab. 3.11. Ładunek zanieczyszczeń wyemitowanych do atmosfery w 2007 r. wg danych WBZŚ	34
Tab. 3.12. Emisja zanieczyszczeń powietrza [w tys. ton] z zakładów szczególnie uciążliwych w 2006 r. wg danych GUS.....	35
Tab. 3.13. Sieć gazowa na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego – dane GUS za 2006 r.	35
Tab. 3.14. Stacje pomiarowe jakości powietrza atmosferycznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego	36
Tab. 3.15. Tło zanieczyszczenia powietrza dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	37
Tab. 3.16. Wstępna ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy powiat ostrowiecki sporządzona w 2002 r.....	38
Tab. 3.17. Okresowa ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy powiat ostrowiecki sporządzona w 2007 r.....	38
Tab. 3.18. Wstępna ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy ostrowiecko-starachowickiej dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu sporządzona w 2007 r.	38
Tab. 3.19. Wynikowe klasy strefy ostrowiecko-starachowickiej uzyskane w OR dokonanej w 2007 r.	39
Tab. 3.20. Ważniejsze przemysłowe źródła hałasu	40
Tab. 3.21. Hałas drogowy w dzień na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego w latach 2002-2006 wg danych Inspekcji Ochrony Środowiska	40
Tab. 3.22. Wyniki pomiaru natężenia ruchu drogowego dla drogi krajowej nr 9 dla 2005 r.	41
Tab. 3.23. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych i liczba osób narażonych na hałas oceniany wskaźnikiem L_{DWN}	42
Tab. 3.24. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych i liczby osób narażonych na hałas oceniany wskaźnikiem L_N	42
Tab. 3.25. Zestawienie powierzchni obszarów ekspozycyjnych na hałas oceniany wskaźnikiem L_{DWN} i L_N	42
Rys. 3.3. Mapa imisyjna L_{DWN} drogi krajowej nr 9.....	42
Rys. 3.4. Mapa imisyjna L_N drogi krajowej nr 9.....	43
Rys. 3.7. Legenda do rysunków nr 3.3 – 3.6	44
Tab. 3.26. Stacje telefonii komórkowej w Ostrowcu Świętokrzyskim	47

Tab. 3.27. Źródła promieniowania elektromagnetycznego na terenie zakładów przemysłowych	48
Tab. 3.28. Wyniki pomiarów monitoringowych i kontrolnych poziomów PEM w środowisku	49
Tab. 3.29. Wyniki klasyfikacji ogólnej w badanych punktach pomiarowych wód powierzchniowych w latach 2006 – 2007	51
Tab. 3.30. Wały przeciwpowodziowe w gminie Ostrowiec Świętokrzyski.....	52
Tab. 3.31. Wyniki analiz wody przeprowadzonych w laboratorium MWiK Sp. z o.o. z dnia 20.06.2008	54
Tab. 3.32. Zużycie wody w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych MWiK Sp. z o.o.....	55
Tab. 3.33. Najwięksi odbiorcy wody w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych MWiK Sp. z o.o.	55
Tab. 3.34. Ważniejsze zakładowe ujęcia wody.....	56
Tab. 3.35. Pobór wody w 2007 r. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych WBZŚ	56
Tab. 3.36. Zużycie wody w 2006 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim wg danych GUS	57
Tab. 3.37. Jakość ścieków z miejskiej oczyszczalni wg pozwolenia wodnoprawnego.....	57
Tab. 3.38. Jakość ścieków z miejskiej oczyszczalni wg badań WIOŚ w Kielcach z dn. 01.06.2008 r.	58
Tab. 3.39. Ilość ścieków dostarczonych do miejskiej oczyszczalni ścieków	58
Tab. 3.40. Ilość osadów ściekowych powstających w miejskiej oczyszczalni ścieków	58
Tab. 3.41. Wybrane oczyszczalnie zakładowe i urządzenia do podczyszczania ścieków	59
Tab. 3.42. Ładunek zanieczyszczeń ścieków wytworzonych w 2007 r. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych WBZŚ	60
Tab. 3.43. Ścieki wytworzone w 2006 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim wg danych GUS	60
Tab. 3.44. Pomniki przyrody na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	61
Tab. 3.45. Wybrane podmioty korzystające ze środowiska na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski	65
Tab. 4.1. Propozycja struktury finansowania i udziału w realizacji poszczególnych elementów programu likwidacji niskiej emisji energetycznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.....	70
Rys. 4.1 Schemat linii samochodowego transportu zbiorowego	73
Tab. 5.1. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Powietrze atmosferyczne"	82
Tab. 5.2. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Zasoby wodne"	84
Tab. 5.3. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Powierzchnia terenu i środowisko glebowe"	91
Tab. 5.4. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Zasoby przyrody"	92
Tab. 5.5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Edukacja ekologiczna"	93
Tab. 5.6. Potrzeby inwestycyjne wybranych przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska..	94
Tab. 6.1. Harmonogram wdrażania Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	99
Tab. 6.2. Mierniki realizacji Programu ochrony środowiska.....	100
Tab. 7.1. Prognozowana struktura finansowania wdrażania Programu ochrony środowiska ..	104
Tab. 7.2. Przewidywane nakłady finansowe na realizację zadań ujętych w Programie ochrony środowiska	104
Tab. 7.3. Plan przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gminy Ostrowiec Świętokrzyski na 2008 r. w zł.....	107
Tab. 7.4. Wykaz instytucji uczestniczących w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.....	110
Tab. 7.5. Indykatywny podział środków Mechanizmu Finansowego EOG (MF EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) na priorytety dot. ochrony środowiska (w mln euro)	118
Tab. 7.6. Jednostki finansujące działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami...	128

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna opracowania

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 w art. 17 w celu realizacji założeń polityki ekologicznej państwa obowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

1.2. Koncepcja programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, zwany dalej Programem ochrony środowiska, przygotowany został w oparciu o założenia zawarte w następujących dokumentach:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2008r Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”;
- „Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014”;
- „Wytoczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” opracowane przez Ministerstwo Środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy Program ochrony środowiska zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Program ochrony środowiska definiuje cele długookresowe (8 lat) i zadania dla najbliższych czterech lat, monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Zgodnie z dokumentem „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010” cele i zadania zostały opracowane w kilku blokach tematycznych:

- cele i zadania o charakterze systemowym,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne,
- zrównoważone wykorzystanie surowców.

Program ochrony środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytoczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”. Oznacza to, że w przygotowanym programie uwzględnione zostały:

- zadania własne gminy tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy,
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.

Ponadto podczas opracowywania Programu ochrony środowiska uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska, strategii rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz gminnych programach sektorowych i istniejących planach rozwoju.

Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami nie zostały ujęte w Programie ochrony środowiska, gdyż zawiera je „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 - 2011”. Dokument ten należy traktować jako integralną część Programu ochrony środowiska.

1.3. Cel i zakres opracowania

Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój gminy, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu „*Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008 - 2011*”. Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przez Radę Miasta pozwoli na wypełnienie ustawowego obowiązku przez Prezydenta Miasta oraz przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie gminy, poprawy jakości środowiska naturalnego gminy, poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zrównoważonego rozwoju gminy.

Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

1.4. Metodyka i tok pracy

Dla osiągnięcia zamierzonego celu przyjęto określony tok pracy, na który składało się kilka zasadniczych etapów.

W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska w gminie. Dane pozyskiwano głównie z dokumentów posiadanych przez gminę oraz z opracowań GUS, a także raportów z innych instytucji samorządowych i wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się problematyką ochrony środowiska (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Urząd Marszałkowski, Stacja Chemiczno-Rolnicza, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej itp.). Wykorzystano również dane pozyskane w wyniku ankietyzacji zakładów przemysłowych i produkcyjnych działających na terenie gminy. Ankietyzacją objęto podmioty mogące znacząco oddziaływać na środowisko wskazane przez Urząd Miasta w Ostrovcu Świętokrzyskim, a pozyskane dane dotyczyły sposobu korzystania ze środowiska.

Drugi etap prac wiązał się z opracowaniem charakterystyki aktualnego stanu środowiska gminy. Następnie na podstawie jego oceny i analizy określono priorytety ekologiczne dla terenu gminy, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Kolejny etap to proces planowania i określenie celów strategicznych oraz kierunków działań zmierzających do poprawy stanu środowiska. Zarówno cele, jak i zadania strategiczne zostały określone tak, aby były zgodne z opracowaniami wyższego szczebla, tzn. z wojewódzkim i powiatowym programem ochrony środowiska.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w „*Wytocznych sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*”, podczas tworzenia Programu ochrony środowiska duży nacisk położono na proces planowania, który miał charakter jak najbardziej otwarty. W procesie planowania został uwzględniony udział społeczeństwa, który polegał na konsultacjach ze społeczeństwem poprzez zgłaszanie wniosków, uwag i opinii.

Projekt Programu ochrony środowiska po przyjęciu przez Prezydenta Miasta zostaje skierowany do zaopiniowania przez organ wykonawczy powiatu. Ostatnim etapem

proceduralnym, kończącym prace nad Programem jest przyjęcie Programu przez Radę Miasta Ostrowiec Świętokrzyski w formie uchwały.

1.5. Struktura programu

Struktura Programu ochrony środowiska nawiązuje do struktury dokumentu „*Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010*” i zawiera następujące elementy:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska,
- narzędzia i instrumenty realizacji programu,
- harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu,
- kontrola realizacji programu.

Treść opracowania została podzielona na następujące rozdziały:

Rozdział 1. Wstęp

Podstawa prawna opracowania. Koncepcja Programu. Cel i zakres opracowania. Metodyka jego opracowania.

Rozdział 2. Założenia wyjściowe programu

Uwarunkowania prawne programu wynikające z polityki krajowej i wojewódzkiej oraz dyrektyw UE.

Uwarunkowania wynikające z gminnych i powiatowych programów sektorowych.

Rozdział 3. Charakterystyka i ocena stanu środowiska objętego programem

Charakterystyka fizyczno-geograficzna gminy.

Stan środowiska na obszarze gminy.

Zagrożenia środowiska na obszarze gminy.

Ocena infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska.

Obszary priorytetowe z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie gminy.

Rozdział 4. Strategia ochrony środowiska do roku 2015

Cele i zadania o charakterze systemowym.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody.

Jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne.

Zrównoważone wykorzystanie surowców.

Rozdział 5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat

Priorytety ekologiczne oraz kryteria ich wyboru.

Lista przedsięwzięć wraz z określeniem terminów realizacji lub wdrożenia oraz jednostek odpowiedzialnych za ich wprowadzenie.

Rozdział 6. Zarządzanie środowiskiem

Instrumenty i narzędzia wdrażania, zarządzania oraz ewaluacji programu ochrony środowiska.

Rozdział 7. Aspekty ekonomiczne wdrażania programu

Ramy finansowe realizacji programu.

Koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w okresie 4 lat.

Potencjalne źródła finansowania.

2. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

2.1. Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej

Najważniejsze dyrektywy unijne dotyczące ochrony środowiska zostały już transponowane do prawa polskiego głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Pozostałe przepisy zawarte są w wielu innych ustawach i rozporządzeniach. Program ochrony środowiska odzwierciedla pewne ogólne zasady, które leżą u podstaw polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej oraz odwołują się do polityki ekologicznej Polski.

Podstawę opracowania niniejszego Programu ochrony środowiska stanowi dokument *"II Polityka Ekologiczna Państwa"*, *"Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010"* oraz dostosowana do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska *"Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010"* oraz *"Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014"* będąca aktualizacją wcześniej przyjętych polityk.

2.1.1. Zasady polityki ekologicznej

Nadrzędną zasadą polityki ekologicznej państwa jest *zasada zrównoważonego rozwoju*, której istotą jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Zasada ta uzupełniona jest szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

Zasadą prewencji, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć. Zasada ta oznacza w szczególności:

- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT),
- recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania,
- zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC),
- wprowadzanie pro-środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Responsible Care itp.

Zasadą integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;

Zasadą zanieczyszczający płaci odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowisko, a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych;

Zasadą regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (np. Morze Bałtyckie i strefy przybrzeżne, doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych);

Zasadą

subsydiarności, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej, a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany;

Zasadą równego dostępu do środowiska przyrodniczego, która traktowana jest w następujących kategoriach:

- sprawiedliwości międzypokoleniowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych obecnego pokolenia z równoczesnym tworzeniem i utrzymywaniem warunków do zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń,
- sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych społeczeństw, grup społecznych i jednostek ludzkich w ramach sprawiedliwego dostępu do zasobów i walorów środowiska z równoprawnym traktowaniem potrzeb ogólnospołecznych z potrzebami społeczności lokalnych i jednostek,
- równoważenia szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej;

Zasadą uspołeczniania polityki ekologicznej, która realizowana jest poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków dla społeczeństwa w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju, z równoczesnym rozwojem edukacji ekologicznej;

Zasadą skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska, a następnie do oceny osiągniętych wyników. Oznacza to potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

2.1.2. Podstawowe założenia polityki ekologicznej państwa

Założenia polityki ekologicznej państwa wynikają z VI Programu działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2002 – 2012 oraz odnowionej Strategii UE dotyczącej Trwałego Rozwoju. W dokumentach tych podkreślono, że realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE. Komisja Europejska wśród czterech priorytetowych obszarów działań wymienia "środowisko i zdrowie". Strategicznym celem polityki ekologicznej państwa w tym obszarze jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikającego z narażenia na szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiskowe.

Cele polityki ekologicznej państwa nakreślają konkretne wyzwania i obszary zainteresowania dla gminnego programu ochrony środowiska.

W sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych zadania te odnoszą się do następujących celów:

- racjonalizacja użytkowania wody,
- zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji,
- zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- ochrona gleb,
- wzbogacanie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych,
- ochrona zasobów kopalin.

W zakresie jakości środowiska ujęte cele odnoszą się do następujących obszarów:

- gospodarowanie odpadów,
- stosunki wodne i jakość wód,
- jakość powietrza,
- hałas i promieniowanie,
- różnorodność biologiczna i krajobrazowa.

Celami realizacyjnymi Polityki ekologicznej są:

1. wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska,
2. ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,
3. zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
4. dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski,
5. ochrona klimatu.

Cele nr 2-5 są zgodne z celami VI Programu Działań na Rzecz Środowiska UE oraz odnowioną Strategią UE dotyczącą Trwałego Rozwoju. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisuje się w osiąganie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Priorytety i zadania zawarte w Polityce Ekologicznej Państwa:

1. Wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska polegające na:

- przeglądzie prawa z punktu widzenia jego zgodności z przepisami UE, jego zmianie i uproszczeniu oraz koordynacji działań w tym zakresie,
- zapewnieniu integracji celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej ze strategiami rozwoju różnych sektorów gospodarki,
- prowadzeniu edukacji ekologicznej dla zapewnienia akceptacji społecznej dla podejmowanych programów ochrony środowiska,
- zapewnieniu pełniejszego wykorzystania sił rynkowych dla ochrony środowiska, likwidacji błędnych sygnałów ekonomicznych - przykładowo antyekologicznych subsydiów oraz wzmocnienia proekologicznych zachowań,
- wspieraniu zmian w systemie podatkowym stymulującym działania pożądane z punktu widzenia ochrony środowiska,
- promocji przyjaznych środowisku postaw konsumenckich,
- wspieraniu aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiskowego,
- wzmocnieniu roli planowania przestrzennego jako instrumentu ochrony środowiska,
- wspieraniu badań naukowych dotyczących ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystywania jego zasobów,
- wprowadzeniu pełnej odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku jako elementu realizacji zasady zanieczyszczający płaci,
- rozwój systemu oceny oddziaływań w cyklu życiowym produktu oraz szacowania przepływów materiałowych jako elementów Zintegrowanej Polityki Produktowej,
- zagwarantowaniu wystarczających środków finansowych na działania zapewniające realizację celów polityki ekologicznej i rozwoju instrumentów wspierających te działania,
- zainicjowaniu prac dla szerszego uwzględniania w kosztach produkcji kosztów zewnętrznych.

2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody polegająca na:

- wzmacnianiu krajowego systemu obszarów chronionych,
- weryfikacji i uporządkowaniu systemu obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000,
- stworzeniu skutecznych mechanizmów ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych poza obszarami chronionymi,
- ochronie obszarów wodno-błotnych,
- odtworzeniu zniszczonych ekosystemów i siedlisk, odbudowie zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- wzmocnieniu ochrony różnorodności biologicznej zarówno in situ jak i ex situ,
- kontynuacji prac zmierzających do wzrostu lesistości kraju (docelowo do 30% pow. kraju),
- wspieraniu rozwoju wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- kontynuacji prac przy rekultywacji gruntów zdegradowanych,
- wspieraniu programów rolniczych zapewniających zrównoważone korzystanie z gleb (rolnictwo ekologiczne i zrównoważone, programy rolnośrodowiskowe),
- poszukiwaniu substytutów zasobów nieodnawialnych i wspieraniu ich stosowania w gospodarce,

- wzroście racjonalności wykorzystania zasobów kopalin,
  - wzmacnianiu bezpieczeństwa biologicznego w odniesieniu do genetycznie modyfikowanych organizmów (GMO).
3. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii polegające na:
- wdrażaniu zasady decouplingu - rozdzielenia zależności presji środowiskowej od rozwoju gospodarczego (zapewnienie, że szybki rozwój gospodarczy nie będzie powodował wzrostu wielkości ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do środowiska),
  - zaoszczędzenie 9% energii finalnej w ciągu 9 lat, do roku 2017,
  - wprowadzaniu wskaźników zużycia surowców, wody i energii na jednostkę produktu w poszczególnych sektorach gospodarki,
  - stworzenie mechanizmów ułatwiających wykorzystanie prostych rezerw energetycznych przez ograniczanie strat i wprowadzanie materiałów i technologii energooszczędnych;
  - wspieraniu programów efektywnego wykorzystania wody w przemyśle, w tym zamkniętych jej obiegów,
  - osiągnięciu 7,5% udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych zarówno w bilansie zużycia energii pierwotnej w 2010r., jak i takiego samego udziału tych źródeł w produkcji energii elektrycznej,
  - uzyskaniu 5,75% udziału biokomponentów w zużyciu paliw płynnych w transporcie w 2010r.,
  - opracowaniu i wdrażaniu planów gospodarowania wodami na obszarach wydzielonych dorzeczy oraz programów działań dla osiągnięcia dobrego stanu wód w 2015r.,
  - opracowaniu i wdrażaniu planów ochrony przeciwpowodziowej oraz zapobieganiu skutkom suszy.
4. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski polegająca na:
- zmniejszaniu ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód przez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków,
  - zakończeniu programu budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 15 000 RLM,
  - zakończeniu programu budowy oczyszczalni ścieków w zakładach sektora rolno-spożywczego,
  - optymalizacji potrzeb transportowych i ograniczaniu emisji ze środków transportu jako elementu poprawy jakości powietrza na terenach zurbanizowanych,
  - realizacji programów ograniczenia wielkości emisji do powietrza ze źródeł przemysłowych i komunalnych,
  - ograniczeniu emisji z dużych źródeł spalania energetycznego,
  - wspieraniu działań mających na celu unikanie wytwarzania odpadów i zapewniających bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwianie,
  - podniesieniu poziomu odzysku odpadów komunalnych do 10% w 2010r.,
  - ograniczaniu zagrożenia dla zdrowia ludzi i jakości środowiska spowodowanego stosowaniem środków chemicznych,
  - wycofywaniu z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową,
  - zapobieganiu ryzyku powstania poważnych awarii przemysłowych przez wzmacnianie kontroli nad instalacjami stwarzającymi takie ryzyko,
  - wspieraniu działań mających na celu ograniczanie uciążliwości hałasu,
  - ochronie ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
  - prowadzeniu skutecznego nadzoru nad wykorzystywaniem źródeł promieniowania jonizującego.
5. Ochrona klimatu polegająca na:
- spełnieniu wymagań Protokołu z Kioto,
  - wykorzystaniu lasów jako pochłaniaczy gazów cieplarnianych,
  - dalsza redukcja emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów gospodarki, wspieranie programów w tym zakresie;
  - wspieranie programów zwiększających ilość wiążanego węgla,

- podjęciu działań instytucjonalnych pozwalających na korzystanie z mechanizmów elastyczności Protokołu z Kioto,
- rozpoczęciu analiz dotyczących potrzeb i możliwości wdrażania działań adaptacyjnych w sektorach szczególnie wrażliwych na skutki zmiany klimatu,
- stworzeniu warunków instytucjonalnych pozwalających na aktywne współtworzenie wspólnotowej polityki klimatycznej, w tym przyjęcia zobowiązań na okres po roku 2012.

2.1.3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK), który określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

KPOŚK określa przedsięwzięcia w aglomeracjach w zakresie systemów kanalizacji zbiorczej w gminach, niezbędnych dla zapewnienia, że co najmniej 75-85% ludności w aglomeracjach do końca 2015 r. będzie obsługiwana przez te systemy.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski została ujęta w Załączniku 2 do Programu jako aglomeracja, w której oczyszczalnie osiągną efekt ekologiczny zgodny z wymaganiami prawa w latach 2006-2010.

Gmina położona jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. Aglomerację tworzą: Ostrowiec Świętokrzyski i miejscowości z sąsiednich gmin: Bodzechów, Ćmielów, Kunów. Równoważna Liczba Mieszkańców aglomeracji wynosi 138 684. Przepustowość istniejącej oczyszczalni 42 000 m³/d. Istniejąca oczyszczalnia spełnia wymagania ze względu na przepustowość, lecz wymaga modernizacji ze względu na jakość odprowadzanych ścieków (nie spełnia wymogów dotyczących usuwania N). Docelowo ma to być oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków N i P spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji powyżej 100 000 RM.

Długość sieci kanalizacyjnej do budowy w aglomeracji, w latach 2005-2015 – 202 km, 2006-2010 -100km, 2011-2013 – 60km, 2014-2015 – 40 km. Długość sieci kanalizacyjnej do modernizacji w latach 2005-2015 – 12km.

KPOŚK zakłada, że koszty budowy i modernizacji sieci w latach 2005-2015 wyniosą 194 274 tys. zł, w latach 2006-2010 – 95 337 tys. zł, w latach 2011-2013 – 57 202 zł, w latach 2014-2015 – 38 134 tys. zł. Termin osiągnięcia efektu ekologicznego oczyszczalni ścieków oraz termin spełnienia przez aglomerację wymagań oczyszczania ścieków określono na 2010 r. Docelowa przepustowość oczyszczalni ścieków 28 000m³/d. Koszty inwestycyjne i modernizacyjne oczyszczalni 21 564 tys. zł. Koszty inwestycyjne i modernizacyjne ogółem 215 838 tys. zł.

2.1.4. Strategia rozwoju kraju 2007-2015

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie ochrony środowiska wspierane będą przedsięwzięcia związane z oczyszczaniem ścieków, zapewnieniem wody pitnej wysokiej jakości, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, ochroną powietrza, ochroną przed hałasem, drganiami i wibracjami. Wspierana będzie zatem budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych, a także podjęte zostaną działania ograniczające odprowadzanie do wód szkodliwych substancji, w tym z rolnictwa. Wdrażane będą też działania zmniejszające emisje CO₂, SO₂, NO_x i pyłów pochodzących z sektora komunalno-bytowego oraz przemysłu, zwłaszcza energetyki, jak również przedsięwzięcia termomodernizacyjne.

Pożądanym jest przygotowanie i wdrożenie wieloletnich programów rozwoju branż, przy zapewnieniu utrzymania lub redukcji emisji CO₂ na poziomie uwzględniającym potrzeby rozwojowe kraju i zobowiązania międzynarodowe.

Przewiduje się także wsparcie tworzenia nowoczesnych systemów utylizacji odpadów. Ze wsparciem publicznym realizowane też będą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony przyrody i

różnorodności biologicznej, w tym tworzenia europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000, ochrony i kształtowania krajobrazu, a ponadto rozwój parków narodowych i krajobrazowych jako wyraz dbałości o zachowanie dziedzictwa przyrody. Promowane będą również działania z zakresu ochrony przed katastrofami naturalnymi (zwłaszcza powodzią i ich skutkami), w tym o charakterze prawnym i organizacyjnym, oraz zagrożeniami technologicznymi, jak też dotyczące zwiększania zasobów leśnych. Techniczne działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej będą obejmować przede wszystkim inwestycje modernizacyjne i odtworzeniowe, a także rozwój małej, sztucznej retencji oraz budowy polderów. Będą one stanowić niezbędne uzupełnienie działań dotyczących retencji naturalnej.

Wspieranie poszczególnych województw

Polityka regionalna będzie też zmierzać do utrzymania wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu, oraz wykorzystania tych zasobów jako potencjału rozwojowego. Wspomagane będą m.in. wysiłki na rzecz pełniejszego gospodarczego wykorzystania walorów przyrodniczych i potencjału turystycznego skupionego w Górach Świętokrzyskich – tak poprzez promocję ogólnopolską, jak i międzynarodową.

Tab. 2.1. Wyciąg z podstawowych wskaźników realizacji Strategii rozwoju kraju

Cele i priorytety	Wskaźniki	UE 25		Polska	
		Wartość wskaźnika w roku bazowym (2005)		Zakładana wartość wskaźnika	
				2010	2015
Priorytet II Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym jej zużyciu (%)	13,7 (2004)	2,6	7,5	9,0
	Emisje zanieczyszczeń powietrza (kg na mieszkańca) - SO ₂ - NO _x	17 (2003) 24 (2003)	36 (2003) 21 (2003)	22 17	15 15
	Recykling odpadów opakowaniowych (% ogółu wprowadzonych opakowań)	-	28,3 (2003)	min. 38	55-80
	Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	-	60	75	85

2.2. Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych

2.2.1. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020

Nadrzędną funkcją strategii rozwoju województwa jest: Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców województwa świętokrzyskiego.

Poprawa warunków życia obejmuje min. warunki estetyczne województwa i bezpieczeństwo ekologiczne.

Cel generalny strategii wyrażono jako: „Wzrost atrakcyjności województwa fundamentem rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.” Jako trzeci cel warunkujący określono „Ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury”. W ramach tego celu zdefiniowano priorytet trzeci: „Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych”.

Piąty cel warunkujący – Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej – składa się z sześciu priorytetów. Jednym z nich jest Rozwój komunalnej infrastruktury ochrony środowiska.

Wg Strategii wzrost atrakcyjności województwa warunkowany jest przestrzeganiem europejskich standardów jakości ochrony środowiska przyrodniczego. Poprawa stanu środowiska oraz zachowanie potencjału przyrodniczego stwarza szanse na rozwój

zrównoważony regionu. Stąd też jednym z priorytetów jest „Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych”. W ramach tego priorytetu istotne są następujące kierunki działań:

- racjonalizacja wykorzystania i ochrona istniejących zasobów wodnych,
- modernizacja i rozbudowa systemu infrastruktury przeciwpowodziowej, rozwój regionalnego systemu małej retencji wodnej,
- rekultywacja terenów zdegradowanych przyrodniczo,
- powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie gruntów,
- ochrona różnorodności biologicznej, w szczególności realizacja działań związanych z ustanowieniem obszarów sieci NATURA 2000,
- ekologizacja rolnictwa oraz wdrożenie programów rolno-środowiskowych w wyznaczonych strefach priorytetowych,
- rozwój proekologicznej infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych i ich otulinach,
- ochrona zasobów kopalin i dziedzictwa geologicznego,
- ewidencjonowanie i usuwanie wyrobów azbestowych,
- monitoring środowiska i budowa systemu informacji środowiskowej,
- edukacja ekologiczna.

W ramach Rozwoju systemu infrastruktury technicznej i społecznej, priorytetu Rozwoju komunalnej infrastruktury ochrony środowiska przewidziano następujące kierunki działań:

- budowa, rozbudowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji i systemów oczyszczania ścieków,
- tworzenie zintegrowanego regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi, opartego na segregacji, recyklingu i innych formach odzysku odpadów,
- ochrona atmosfery – wspieranie działań służących obniżaniu emisji zanieczyszczeń.

2.2.2. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska na lata 2007-2015

W programie sformułowano nadrzędny cel wojewódzkiej polityki ekologicznej jako: „Zrównoważony rozwój województwa, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój gospodarczy i społeczny”

Wyznaczono następujące wojewódzkie priorytety ekologiczne:

- edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju (w tym kształtowanie postaw konsumentów) i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska
- ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi (ochrona przed powodzią i skutkami suszy)
- ochrona powietrza atmosferycznego
- gospodarka odpadami
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody (przyroda, lasy, gleby, zasoby surowców mineralnych)
- oddziaływanie hałasu
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych
- poważne awarie

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski zaliczono do obszarów priorytetowych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza.

2.3. Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych

2.3.1. Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu ostrowieckiego do roku 2020

W strategii zrównoważonego rozwoju powiatu ostrowieckiego określono cel/misję jako: „Zintegrowany obszar zrównoważonego rozwoju oparty na wysoko wykwalifikowanej kadrze i potencjale społecznym mieszkańców powiatu w dziedzinach związanych z rozwojem

przemysłu. Obszar o wysokich walorach krajobrazowych i potencjale dziedzictwa kulturowego sprzyjających rozwojowi różnych form turystyki i rekreacji. Powiat z pełną infrastrukturą społeczną stanowiącą warunki do bezpiecznego i komfortowego życia jego mieszkańców.”

Jako priorytety w obszarze ekologia wyznaczono:

1. Podnoszenie świadomości „ekologicznej” mieszkańców powiatu
  - Realizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska oraz Powiatowego Programu Gospodarki Odpadami
  - Edukacja mieszkańców w zakresie nowych technologii oczyszczania ścieków przydomowych, oraz nowych technik grzewczych
  - Promocja segregacji odpadów i wykorzystania surowców wtórnych poprzez tworzenie systemów motywacji
2. Minimalizacja i przeciwdziałanie występowaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń ekologicznych
  - Budowa i wzmacnianie wałów przeciw-powodziowych
  - Budowa małych zbiorników retencyjnych
  - Regulacja koryt rzek oraz udrażnianie i konserwacja rowów melioracyjnych
3. Wdrażanie planów segregacji i utylizacji odpadów.
  - Rozbudowa i przebudowa składowiska odpadów „Janik” w tym sortowni odpadów
  - Likwidacja dzikich wysypisk na terenie gmin powiatu
  - Utylizacja odpadów niebezpiecznych na terenie gmin powiatu

Cele pierwszorzędowe:

1. Propagowanie zrównoważonego rozwoju z uwzględnieniem obszarów turystycznych
  - Promowanie czystego ekologicznie ogrzewania domów
  - Wydzielanie stref zieleni oraz nadzór nad prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej
  - Monitoring zakładów produkcyjnych w zakresie emisji zanieczyszczeń
2. Zintegrowane działania w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej.
  - Budowa i rozbudowa infrastruktury kanalizacji sanitarnej na terenie gmin powiatu
  - Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków
  - Likwidacja zbiorników bezodpływowych
3. Rozwój odnawialnych źródeł energii.
  - Promocja energii z paliw alternatywnych –biopaliwa
  - Określenie „róży wiatrów” dla elektrowni wiatrowych.
  - Wykorzystanie istniejących cieków do budowy małych elektrowni wodnych

Cel drugorzędowy:

1. Tworzyć warunki do rozwoju obszarów prawnie i zwyczajowo chronionych

W obszarze infrastruktura jednym z priorytetów jaki wyznaczono jest: Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej z uwzględnieniem nowoczesnych technologii. Jednym z celów drugorzędowych jakie wyznaczono w ramach tego obszaru to: Działania w kierunku rozbudowy sieci kanalizacyjnych w poszczególnych gminach.

W obszarze przestrzeń jako priorytet uznano: Uwzględnienie walorów krajobrazowo-turystycznych w rozwoju powiatu.

Jako jedno z najważniejszych kierunków działań na najbliższe lata przyjęto min. budowę obwodnicy miasta Ostrowca Świętokrzyskiego oraz rozwój systemu komunikacji miejskiej. W następnej kolejności wymieniono kierunki działań: promowanie czystego ekologicznie ogrzewania domów, wydzielanie stref zieleni oraz nadzór nad prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, monitoring zakładów produkcyjnych w zakresie emisji zanieczyszczeń.

W strategii zwrócono uwagę na brak spójnych rozwiązań w zakresie ochrony wód płynących i brak sieci kanalizacyjnej w większości obszarów wiejskich, słabo rozwinięty proces segregacji i utylizacji odpadów oraz problem niskiej emisji.

Jako podstawę do kolejnych działań proekologicznych wskazano rozpoczęcie szeroko rozumianej edukacji ekologicznej zarówno wśród młodzieży, jak i dorosłych.

2.3.2. Powiatowy Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2011

Cel nadrzędny Powiatowego Programu Ochrony Środowiska sformułowano w następujący sposób: „Zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego i komfortowego życia oraz zrównoważony rozwój powiatu, przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody i ich ochronie, które równocześnie wspierają rozwój społeczno – gospodarczy”.

W programie wskazano priorytety ekologiczne, do których przypisano listę podstawowych zadań:

1. Edukacja ekologiczna
  - Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej wszystkich elementów środowiska
  - Rozszerzenie działań Centrum Edukacji Ekologicznej
2. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
  - Ochrona jakości i ilości wód podziemnych
  - Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych
  - Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski ujętej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)
  - Budowa kanalizacji
  - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, w miejscach gdzie nie ma możliwości podłączenia do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków
  - Budowa kanalizacji deszczowej
  - Ochrona przeciwpowodziowa
  - Ograniczenie spływu związków azotu
3. Ochrona powietrza atmosferycznego
  - Wdrożenie programu ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego – powiat ostrowiecki
  - Ograniczenie emisji przemysłowej
  - Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
  - Prowadzenie działań termoizolacyjnych
  - Ograniczenie emisji ze środków transportu
4. Gospodarka odpadami
  - Rozwój selektywnej zbiórki odpadów
  - Edukacja ekologiczna mieszkańców
  - Rozbudowa Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami (RZGO)
  - Tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)
5. Ochrona przyrody
  - Zwiększanie obszarów prawnie chronionych
6. Ochrona lasów
  - Ochrona gruntów leśnych
  - Zwiększanie lesistości
7. Ochrona gleb i powierzchni ziemi
  - Ochrona gleb o najlepszej przydatności rolniczej
  - Zapobieganie erozji gleb
  - Ochrona gleb i gruntów przed zanieczyszczeniami
8. Ochrona zasobów złóż kopalin
  - Racjonalne korzystanie z surowców mineralnych
  - Ochrona udokumentowanych złóż kopalin
9. Ochrona przed hałasem
  - Ograniczenie zagrożenia emisją hałasu ze środków transportu
  - Ograniczenie zagrożenia emisją hałasu z zakładów przemysłowych
10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
  - Monitoring pól elektromagnetycznych
  - Sporządzenie rejestru terenów zagrożonych promieniowaniem elektromagnetycznym
  - Edukacja ekologiczna

11. Poważne awarie

- Działania zapobiegające powstawaniu poważnych awarii w trakcie transportu materiałów niebezpiecznych
- Szybkie usuwanie skutków poważnych awarii.

2.4. Uwarunkowania wynikające z gminnych programów sektorowych

2.4.1. Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Misja:

Osiągnięcie i utrzymanie przez miasto Ostrowiec Świętokrzyski statusu prężnego ośrodka gospodarczego, regionalnego centrum administracyjnego, edukacyjno - kulturalnego oraz sportowego, z dobrze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, zapewnienie bezpieczeństwa oraz dobrych warunków do zaspokajania aspiracji życiowych wszystkim korzystającym z jego potencjału rozwojowego przy zachowaniu równowagi i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

Główne cele strategiczne:

- Środowisko przyrodnicze i kulturowe
  1. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.
  2. Wdrożenie systemu kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi.
  3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i zasobów zieleni.
  4. Trwałe włączenie środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w proces zrównoważonego rozwoju miasta.
- Gospodarka i infrastruktura techniczna
  1. Poprawa dostępności komunikacyjnej, jakości (standardu) dróg dojazdowych oraz zapewnienie dogodnych warunków ruchu wewnętrznego.
  2. Wzrost znaczenia gospodarczego miasta poprzez rozwój sektora MSP oraz wzrost inwestycji.
  3. Rozbudowa i wykorzystanie infrastruktury służącej zrównoważonemu rozwojowi miasta.

2.4.2. Polityka transportowa gminy

Najbardziej optymalnym wariantem strategii polityki transportowej dla miasta Ostrowca Św. jest zrównoważony system transportu. Oznacza on zachowanie równowagi między zaspokojeniem potrzeb społecznych, rozwojem gospodarczym oraz wymaganiami ochrony środowiska. Jako generalny cel polityki transportowej zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju proponuje się stworzenie warunków zapewniających sprawne, bezpieczne i efektywne ekonomiczne przemieszczanie się osób oraz towarów przy spełnieniu ograniczenia uciążliwości dla środowiska .

Jako główne cechy strategii zrównoważonego rozwoju transportu proponuje się :

- ograniczenie roli samochodu w mieście i nadanie priorytetu transportowi zbiorowemu oraz ruchowi pieszemu i rowerowemu; dotyczy to zwłaszcza śródmieścia i obszarów intensywnie zabudowanych otaczających śródmieście,
- położenie nacisku na bardziej efektywne wykorzystanie, odbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego oraz urządzeń,
- uprzywilejowanie autobusów w ruchu ulicznym,
- wprowadzenie i stopniowe rozszerzanie zakresu stosowania instrumentów fiskalnych tj. opłat za parkowanie i korzystanie z pasa drogowego.

Przyszłościowo proponuje się wprowadzanie zmian układu komunikacyjnego uwzględniające możliwość współdziałania transportu kolejowego , komunikacji pozamiejskiej.

Polityka transportowa proponuje rozważenie możliwości wprowadzenia płatnych stref parkowania, a w szczególnie trudnych przypadkach także ograniczenia czasu parkowania na jednym stanowisku. Proponuje się promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej w celu zmniejszenia zatłoczenia na drogach przez pojazdy indywidualne.

Dla poprawy bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów proponuje się sukcesywnie realizowanie dostępnych rozwiązań obejmujących budowę i remonty chodników, eliminowanie parkowania na chodnikach, wygradzanie obszarów ruchu pieszego przez zastosowanie słupków, łańcuchów, gazonów itp., instalowanie sygnalizacji dla pieszych, uspakajanie ruchu środkami inżynierskimi.

Wzrost zainteresowania rowerem jest zgodny z tendencjami europejskimi. Rower wykorzystywany jest nie tylko w celach rekreacyjnych, ale także jako środek transportu na bliskie odległości ok. 5 – 7 km. Proponuje się wprowadzania ułatwień dla ruchu rowerowego np. tworzenie wydzielonych ciągów ścieżek i dróg rowerowych, lub co najmniej wydzielania pasów ruchu na jezdniach jak również stwarzanie możliwości zaparkowania roweru.

W zakresie rozbudowy systemu dróg rowerowych proponuje się podejmowanie współpracy ze wszystkimi zarządcami dróg na terenie gminy. Do rozbudowy ciągów pieszo-rowerowych wskazane jest wykorzystanie naturalnych korytarzy zlokalizowanych w rejonie przebiegu cieków wodnych rzeki Kamiennej, kanał Młynówka, Strugi Denkowskiej oraz modernizacja głównych pasów drogowych o dużej szerokości np. dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na których mogą być lokalizowane drogi rowerowe. Na realizację ochrony i zagospodarowanie tych rejonów proponuje się ubieganie o środki z Unii Europejskiej oraz zawieranie porozumień z zarządcami dróg.

Dla zmniejszenia kosztów transportu a tym samym taryfy przewozowej proponuje się realizowanie zakupu nowoczesnego, ekonomicznego w funkcjonowaniu taboru ze środków Unii Europejskiej w powiązaniu z zadaniami budowy nowych odcinków układu komunikacyjnego.

W strategii transportu proponuje się wprowadzanie priorytetowego traktowania pojazdów komunikacji miejskiej w ruchu. Konieczna jest integracja wszystkich rodzajów transportu, poprawa jakości świadczonych usług, promocja transportu publicznego.

Do uruchomienia nowych przewozów wykonawcy muszą dysponować sprawnym, nowoczesnym taborem zapewniającym duże bezpieczeństwo dla pasażerów, wysoki komfort podróżowania, oraz spełniającym europejskie normy ochrony przed zanieczyszczeniem środowiska, tj. o niskim hałasie i w zakresie czystości spalin minimum „Euro I”, a także autobusy powinny być dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Istniejący przewoźnicy powinni podjąć działania aby przynajmniej w okresie około 10 lat dokonać wymiany taboru na odpowiadający w/w wymaganiom, jeżeli nie spełnia on tych wymagań.

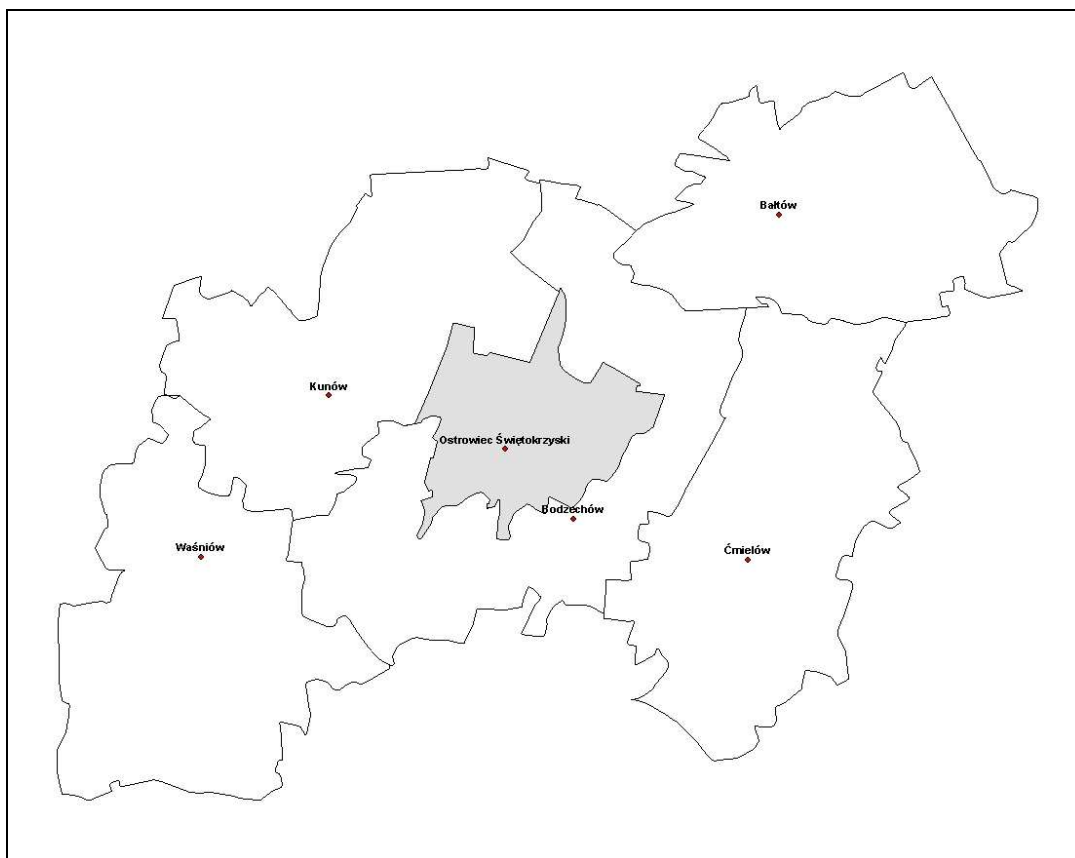
3. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ŚRODOWISKA GMINY

3.1. Ogólna charakterystyka gminy

3.1.1. Położenie

Ostrowiec Świętokrzyski położony jest w południowo-wschodniej części Polski, w województwie świętokrzyskim, w powiecie ostrowieckim. Teren miasta będącego gminą miejską i siedzibą powiatu graniczy głównie z terenem gminy Bodzechów, a jedynie w północno-zachodniej części na niewielkim odcinku z terenem gminy Kunów.

Miasto to jest położone na Wyżynie Małopolskiej, nad rzeką Kamienną, na styku Wyżyny Opatowsko-Sandomierskiej i Przedgórza Łżeckiego, po północno-wschodniej stronie Gór Świętokrzyskich.

Rys.3.1. Położenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski w powiecie ostrowieckim

3.1.2. Powiązania komunikacyjne

Przez obszar Ostrowca Świętokrzyskiego przebiega droga krajowa nr 9 relacji Radom – Iłża – Ostrowiec Świętokrzyski – Opatów – Lipnik – Klimontów – Łoniów – Nagnajów – Kolbuszowa – Głogów Małopolski – Rzeszów – Babica – Lutcza – Domaradz – Miejsce Piastowe – Dukla – Barwinek – gr. państwa. Długość odcinka drogi w granicach miasta wynosi 5,857 km.

Tab. 3.1. Stan drogi krajowej nr 9 na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego od km: 66+008 do km: 71+865 za 2007 rok

Odcinek drogi [km]			Parametry nawierzchni				
Początek	Koniec	Długość	Nośność	Równość	Koleiny	Stan powierzchni	Szorstkość
66	67,31	1,31	A	A	A	A	B
67,31	68	0,69	B	C	C	B	C
68	69	1	B	B	D	B	C
69	70	1	B	B	C	B	B
70	70,77	0,765	B	B	C	A	D
70,77	72	1,235	B	B	B	B	C

A – stan dobry

B – stan zadowalający

C – stan niezadowalający

D – stan zły

Źródło: GDDKiA

Przez teren miasta przebiegają odcinki trzech dróg wojewódzkich o łącznej długości 8,301 km.

Tab. 3.2. Drogi wojewódzkie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość [km]	Stan techniczny
751	Suchedniów - Bodzentyn - Nowa Słupia - Ostrowiec Świętokrzyski	1,263	niezadowalający
754	Ostrowiec Świętokrzyski – Pętkowice - Solec Nad Wisłą	6,096	i zły
755	Ostrowiec Świętokrzyski - Ożarów - Zawichost - Kosin	0,942	dobry
Ogółem		8,301	

Źródło: SZDW Kielce

Drogi powiatowe

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren Ostrowca Świętokrzyskiego wynosi 39,624 km.

Wykaz ulic stanowiących drogi powiatowe na terenie miasta zawiera Uchwała nr XXXII/282/2001 Rady Powiatu w Ostrowcu Świętokrzyskim z dn. 27 grudnia 2001 r.

Drogi gminne

Łączna długość dróg publicznych gminnych wynosi 123,8 km, z tego:

- 78,28 km to drogi o nawierzchni ulepszonej, w tym:
  - 60,10 km o nawierzchni bitumicznej
  - 18,18 km o nawierzchni z kostki betonowej
- 45,52 km o nawierzchni gruntowej, w tym
  - 30,70 km o nawierzchni wzmocnionej
  - 14,82 km o nawierzchni z gruntu.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski zarządza drogami gminnymi zgodnie z wykazem zawartym:

- w uchwale Nr XX/211/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 25 maja 1987r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg lokalnych miejskich dla miasta Ostrowiec Świętokrzyski (Dz.Urz.Woj. Kieleckiego Nr 12. poz.149),

- w załączniku do uchwały Nr XXXV/632/2001 Rady Miejskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 30 marca 2001 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska - Dębica, wykorzystywana dla transportu pasażerskiego i towarowego.

3.1.3. Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gminy wynosi 4 643 ha, w tym:

- tereny zurbanizowane – 1 341 ha, co stanowi 29% obszaru gminy,
- tereny rolnicze – 1 771 ha (38%),
- tereny leśne – 534 ha (12%),
- tereny przemysłowe – 420 ha (9%),
- tereny przeznaczone pod transport – 379 ha (8%),
- powierzchnia zbiorników wodnych – 37 ha (1%),
- pozostałe grunty – 161 ha (3%).

3.1.4. Sytuacja demograficzna

Gminę Ostrowiec Świętokrzyski zamieszkuje 73 111 osób – wg danych GUS na dzień 31.12.2007 r. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 1 574,6 osób/km².

W gminie notuje się ujemny przyrost naturalny wahający się w ostatnich latach (2001-2006) na poziomie -68 ÷ -170.

Tab. 3.3. Ludność w gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2001-2007 wg danych GUS (stan na 31 XII)

Ludność	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
stałe miejsce zameldowania							
ogółem	76 621	76 117	75 800	75 248	74 735	74 152	73 606
mężczyźni	36 439	36 184	35 987	35 658	35 388	35 066	34 781
kobiety	40 182	39 933	39 813	39 590	39 347	39 086	38 825
faktyczne miejsce zamieszkania							
ogółem	75 888	75 262	74 913	74 498	74 211	73 663	73 111
mężczyźni	35 993	35 716	35 498	35 218	35 082	34 790	34 549
kobiety	39 895	39 546	39 415	39 280	39 129	38 873	38 562

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

3.1.5. Gospodarka i rolnictwo

Na terenie gminy w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej figurują 8 703 podmioty gospodarcze (dane GUS, stan na XII.2007r.), w tym:

- sektor publiczny:
  - podmioty gospodarki narodowej ogółem – 206, w tym
  - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem – 111;
- sektor prywatny:
  - podmioty gospodarki narodowej ogółem – 8 497, w tym:
  - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 7 330,
  - spółki handlowe – 293,
  - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 37,
  - spółdzielnie – 15,
  - fundacje – 10,
  - stowarzyszenia i organizacje społeczne – 127.

Tab. 3.4. Podmioty gospodarcze wg rodzaju prowadzonej działalności – dane GUS za 2007 r.

Sekcje wg Polskiej klasyfikacji działalności (PKD)	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Ogółem	8 703	206	8 497
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	31	1	30
Górnictwo	7	0	7
Przetwórstwo przemysłowe	639	1	638
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	7	2	5
Budownictwo	878	2	876
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	3 694	0	3 694
Hotele i restauracje	257	2	255
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	712	3	709
Pośrednictwo finansowe	321	0	321
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	986	84	902
Administracja publiczna i obrona narodowa; ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	19	18	1
Edukacja	183	72	111
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	384	14	370
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	585	7	578

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

Do największych przedsiębiorstw działających na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego należą:

- CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o.,
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.,
- SAINT-GOBAIN Weber Terranova Sp. z o.o. o/Ostrowiec Świętokrzyski,
- „INTER SPEED” PHUP Sp. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
- Zakład Szkoleniowo-Produkcyjny „ELKOM” Sp. z o.o.,
- Cukrownia „Częstocice” (aktualnie działalność ograniczona jest do produkcji wapna),
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o.,
- Remondis Sp. z o.o.,
- „ETC” Sp. z o.o.,
- „IMPEXZŁOM”,
- „TABEX-OZMO” Sp. z o.o.,
- Wytwórnia Konstrukcji Stalowych „Ostrowiec” Sp. z o.o.,
- Świętokrzyskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych TRAKT w Kielcach Sp. z o.o.
- Wytwórnia Mas Bitumicznych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- Towarzystwo Inwestycyjne Zakładów Ostrowieckich S.A.,
- Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o.,
- WW Energy S.A.,
- WW Autohaus S.A.
- WW DROMECH S.A.

Tereny użytkowane rolniczo stanowią 38% powierzchni całej gminy. Dominują gleby klas słabych. Głównym kierunkiem produkcji rolniczej jest uprawa zbóż, zwłaszcza pszenicy oraz ziemniaków. Dominują gospodarstwa do 1 ha włącznie, które stanowią ponad połowę

wszystkich gospodarstw z terenu gminy. Niewielki procent gospodarstw prowadzi hodowlę zwierząt.

Tab. 3.5. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Ostrowiec Świętokrzyski

Wyszczególnienie	Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Użytki rolne zabudowane
[ha]	1 771,0	1 230,8	101,1	307,5	104,0	0,2	27,4
[%]	100	69,5	5,7	17,4	5,9	0,01	1,5

Źródło: UM Ostrowiec Św.

3.2. Charakterystyka i stan środowiska

3.2.1. Geologia

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Występują tu utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu. Jura reprezentowana jest przez piaskowce, mułowce i iłowce, utwory trzeciorzędu przez piaski żelaziste i mułki, a utwory czwartorzędu przez osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (gliny i grunty piaszczysto-żwirowe) oraz akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, torfy, namuły).

3.2.2. Geomorfologia

Gmina położona jest w obrębie makroregionu Wyżyny Kieleckiej, będącej trzeciorzędowym wypiętrzeniem tektonicznym.

Północna i centralna część miasta położona jest w obrębie mezoregionu Przedgórze Łżeckiego zbudowanego ze skał okresu jurajskiego, które tworzą niewysokie monoklinalne wzniesienia o rozciągłości z północnego-zachodu na południowy-wschód. Na obszarach piaszczystych położonych w północnej części Ostrowca Św. występują fragmenty Puszczy Łżeckiej. W obrębie mezoregionu można wyróżnić dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne:

- wysoczyzna polodowcowa zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach jurajskich; lokalnie na obszarach piaszczystych występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy; powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 190-220 m n.p.m.;
- dolina rzeki Kamiennej wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zalegających na osadach jury dolnej; powierzchnia doliny układa się na rzędnych 168 – 175 m n.p.m.

Południowy skraj gminy zajmuje Wyżyna Sandomierska zbudowana z pokrywy lessowej o miąższości kilkunastu metrów zalegającej na skałach dolno – jurajskich i triasowych. Powierzchnia wysoczyzny lessowej rozcięta jest przez doliny rzek Modły i Kamionki (Szewnianki) oraz uchodzącymi do nich systemami wąwozów. Powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 210 – 222 m n.p.m.

3.2.3. Gleby

3.2.3.1. Charakterystyka gleb

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w obrębie dwóch regionów glebowo-rolniczych (wg IUNG Puławy, 1980) :

- południowy fragment miasta obejmujący Wyżynę Sandomierską położony jest w obrębie regionu waśniowskiego – charakteryzującego się występowaniem gleb kompleksów pszennych, które stanowią gleby brunatne właściwe wykształcone z lessów i utworów lessopodobnych zaliczonych głównie do klas bonitacyjnych II – III.
- pozostała część miasta obejmująca Przedgórze Łżeckie znajduje się w obrębie regionu starachowicko-ostrowieckiego, gdzie wyróżnia się 3 obszary:
  - obszar doliny rzeki Kamiennej, gdzie przeważają gleby napływowe typu mady stanowiące kompleks pszeny w II klasie bonitacyjnej oraz kompleks użytków

bardzo dobrych i dobrych, ponadto w północnej części doliny przylegającej do zbocza wysoczyzny występują gleby hydrogeniczne: mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, gleby torfowisk niskich i gleby murszowate zaliczone do klas bonitacyjnych III i IV;

- na obszarze wysoczyzny występują gleby brunatne kwaśne oraz gleby bielcowe zaliczone do klas bonitacyjnych IV, V i VI;
- obszar doliny Strugi Denkowskiej, gdzie występują gleby semihydrogeniczne – czarne ziemie wylugowane, gleby murszowate i mułowo-torfowe.

Według podziału na klasy bonitacyjne gleb, na terenie gminy dominują gleby klas słabych i najslabszych (V i VI), które łącznie stanowią 29,1% gruntów sklasyfikowanych: klasa V – 15,7%, klasa VI – 13,4%. Gleby klas średnich (III – IV) stanowią ok. 14,7%. Gleby dobre klas II stanowią zaledwie 6,3% powierzchni gruntów. Gleby bardzo dobre klasy I nie występują na terenie miasta.

3.2.3.2. Zanieczyszczenie i degradacja gleb

Obowiązek prowadzenia monitoringu gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 109 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami okresowe badania jakości gleby i ziemi należą do zadań własnych starosty.

Stosownie do zapisów art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75 poz. 493) wojewoda prowadzi zbiorcze zestawienia terenów, na których wystąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. Takie tereny z obszaru gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie zostały zarejestrowane w ww. rejestrze.

Według informacji Wydziału Środowiska i Rolnictwa Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, na terenie dzierżawionym przez Spółkę KERAD od firmy WW Energy w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ul. Bałowskiej 428B, WIOŚ w Kielcach po przeprowadzonej kontroli stwierdził kilkukrotne przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń w glebie węglowodorów ropopochodnych, określonych dla terenów przemysłowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz.1359). W związku z powyższym ŚUW w Kielcach na podstawie art. 25 ust.1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. Nr 75, poz. 493) przekazał do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie (organu prowadzącego rejestr szkód w środowisku) kopię zgłoszenia wystąpienia szkody w środowisku, tj. zanieczyszczenia ziemi substancjami ropopochodnymi.

Ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo realizowana jest w ramach zadań własnych i badań monitoringowych prowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Kielcach. Badania za okres 2001-2005 (5-letnie) przeprowadzone przez OSChR w Kielcach wykazują utrzymywanie się stanu zakwaszenia gleb i zasobności w podstawowe składniki pokarmowe na poziomie zbliżonym do lat poprzednich. Dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski procent gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych za ten okres wahał się w przedziale 41-60%. (Polska 58%). Gleby te na ogół cechuje naturalna i podwyższona zawartość metali ciężkich (cynk). Zakwaszenie gleb zmniejsza wykorzystanie przez rośliny składników pokarmowych i w efekcie znacząco obniża przydatność rolniczą tych gruntów. Gleby te wymagają wapnowania, które zmniejszy mobilność metali ciężkich i ograniczy ich przyswajalność przez rośliny.

Zbiorcze wyniki badań gleb użytkowanych rolniczo dla powiatu ostrowieckiego w latach 2001-2005 zawiera tabela 3.6.

Tab. 3.6. Stopień zakwaszenia, potrzeby wapnowania oraz zasobność w składniki pokarmowe gleb użytkowanych rolniczo powiatu ostrowieckiego w latach 2001-2005 wg danych OSChR w Kielcach

Gleby bardzo kwaśne i kwaśne [%]	Potrzeby wapnowania konieczne i potrzebne [%]	Zawartość składnika bardzo niska i niska [%]		
		fosfor	potas	magnez
44	45	50	65	16

Źródło: WIOŚ Kielce

Zagrożenie zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi na terenie gminy związane jest głównie z terenami:

- wzdłuż ruchliwych tras komunikacyjnych - największe potencjalne zagrożenie stanowi droga krajowa nr 9;
- na terenach i w otoczeniu zakładów przemysłowych,
- składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych oraz dzikich wysypisk odpadów.

W ostatnich latach na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego zlikwidowano 2 mogilniki stanowiące zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego: mogilnik na terenie Cukrowni „Częstocice” S.A. oraz mogilnik zlokalizowany przy ul. Żytniej.

W ramach monitoringu środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Kielcach wykonuje badania gleb położonych na wybranych obszarach o potencjalnym zagrożeniu zanieczyszczeniem. W ostatnich latach na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego badania takie nie były prowadzone.

Na obszarach lessowych występują niewielkie obszary gleb narażonych na erozję wodną.

3.2.4. Złoża surowców mineralnych

3.2.4.1. Zasoby kopalin

Na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych o znaczeniu przemysłowym. W chwili obecnej na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego prowadzi się jedynie wydobywanie piasku ze złoża „Stara Dębowa Wola”.

Zagrożenia przekształcenia rzeźby terenu gminy są więc niewielkie i związane głównie z eksploatacją surowców na skalę lokalną.

Tab. 3.7. Złoża surowców mineralnych na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Stan zagospodarowania	Okres eksploatacji	Zasoby geologiczne [tys. ton]	Powierzchnia [km ²]	Wydobycie [tys. ton]
Gutwin	Kruszywa naturalne - piaski	złożo skreślone z bilansu zasobów	2001 - 2005	-	2,67	37
Stara Dębowa Wola	Kruszywa naturalne – piaski ze żwirem	złożo rozpoznane szczegółowo	2004 -	338	5,04	-
Koszary	Piaski formierskie	złożo skreślone z bilansu zasobów	1959 - 1974	-	0,81	-

Źródło: PIG W-wa

3.2.5. Powietrze atmosferyczne

3.2.5.1. Klimat

Ostrowiec Świętokrzyski wg klasyfikacji Romera znajduje się w strefie klimatu Wyżyn Środkowych, gdzie:

- średnia temperatura roczna powietrza ok. 7,3 st.C
- najcieplejszy miesiąc – lipiec 17,3 st C
- najzimniejszy miesiąc – styczeń - 3,5 st C
- długość okresu wegetacyjnego 213 dni
- max. sumy opadów dobowych pow. 60 mm
- przeważające wiatry z sektora zachodniego 42%.

Tab. 3.8. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne dla wielolecia i w 2006 r. oraz prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie w 2006 r. dla stacji IMGW Kielce – dane IMGW

Temperatura powietrza [°C]							
średnie					skrajne 1971-2006		
1971-2000	1991-2000	1996-2000	2001-2005	2006	max.	min.	amplitudy temperatur skrajnych
7,4	7,7	7,7	7,9	8,0	36,2	-33,9	70,1

Opady atmosferyczne [mm]					Prędkość wiatru [m/s]	Usłonecznienie [h]	Zachmurzenie [oktanty] *
1971-2000	1991-2000	1996-2000	2001-2005	2006	2006		
600	626	684	670	573	2,8	1804	5,3

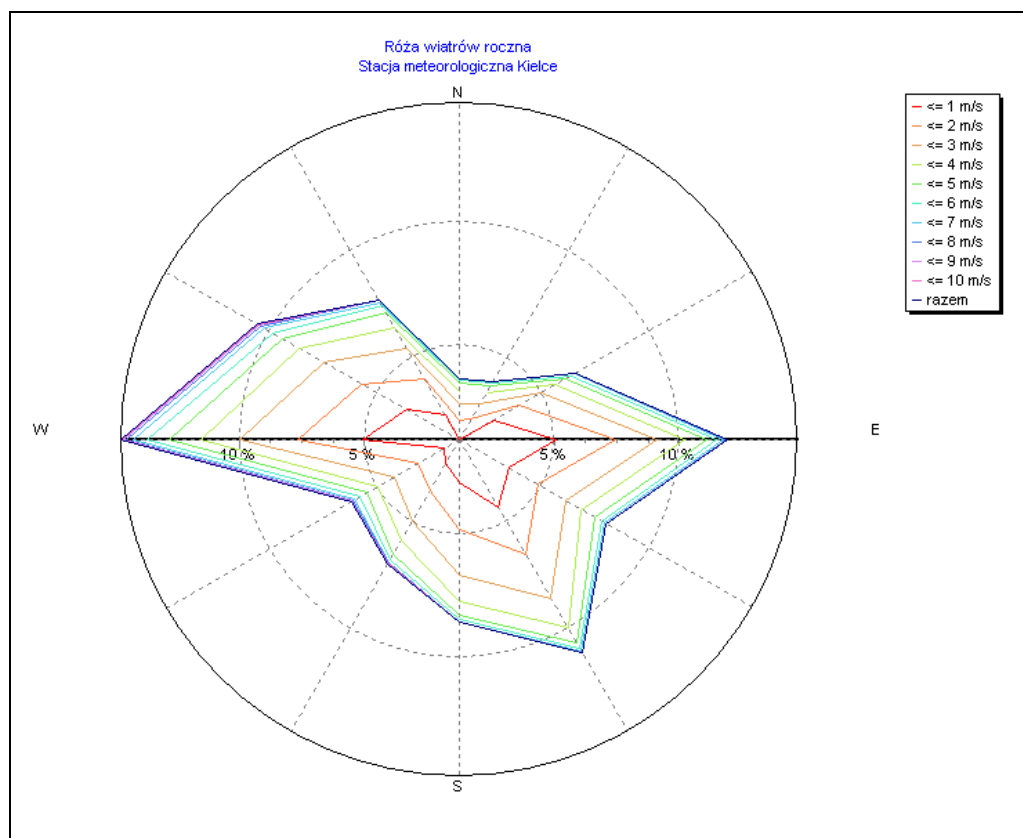
* Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami)

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

Tab. 3.9. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne w 2006 r. dla stacji IMGW Kielce – dane IMGW

Miesiąc	Temperatura powietrza [°C]			Opady atmosferyczne [mm]		
	2006 r.	norma 2001-2005	odchylenie w 2006 r. względem normy	2006 r.	norma 2001-2005	% opadów w 2006 r. względem normy
styczeń	-8,6	-2,4	-6,2	28	42	67
luty	-3,5	-1,8	-1,7	35	34	103
marzec	-1,3	2,0	-3,3	60	38	158
kwiecień	8,4	7,8	0,6	33	55	60
maj	12,8	14,1	-1,3	53	80	66
czerwiec	17,0	16,0	1,0	33	60	55
lipiec	21,8	19,0	2,8	2	136	1
sierpień	17,0	18,2	-1,2	133	70	190
wrzesień	15,4	12,8	2,6	61	37	165
październik	9,9	8,2	1,7	37	41	90
listopad	4,7	3,2	1,4	75	39	192
grudzień	2,1	-2,3	4,4	24	37	65
Rok	8,0	7,9	0,1	573	670	86

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

Rys. 3.2. Róża wiatrów dla stacji IMGW w Kielcach

3.2.5.3. Zanieczyszczenie powietrza

Emisja ze źródeł energetycznych

Główne źródło energetycznych zanieczyszczeń powietrza w Ostrowcu Świętokrzyskim stanowi ciepłownia Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. zlokalizowana w północnej części miasta na terenie CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o. Łączna moc zainstalowanych kotłów wynosi 155,9 MW - wg danych MEC Sp. z o.o. (2008 r.).

Ciepłownia jest obecnie jedynym scentralizowanym źródłem ciepła dla miasta. Znaczna część energii cieplnej produkowana jest także dla Huty Celsa. MEC Sp. z o.o. zapewnia pokrycie dla ok. 65% potrzeb cieplnych miasta. Ogólna długość sieci ciepłowniczej wynosi 60,267 km.

Do produkcji ciepła używane są kotły rusztowe typu WR-25/M (4 szt.) oraz kotły gazowo-olejowe produkcji typu CFSES12000 Alstom (2x12MW). Zakład wytwarza również parę technologiczną na potrzeby huty w kotłach OR-16.

Ciepło pochodzi z przetworzenia paliwa węglowego o następujących parametrach:

- wartość opałowa – 23 000 kJ/kg,
- zawartość siarki – 0,8%,
- zawartość popiołu – 20%.

W najzimniejszych okresach sezonu grzewczego wykorzystywany jest również olej opałowy (wartość opałowa – 43 000 kJ/kg, zawartość siarki – 0,18%).

W latach 2006-2008 wykonano modernizację instalacji odprowadzania spalin dla 4 kotłów wodnych i modernizowanego kotła parowego. Modernizacja pozwoliła na dostosowanie instalacji do osiągnięcia poziomu stężenia pyłów w odprowadzanych spalinach poniżej 250 mg/m³.

Ponadto na terenie miasta istnieje szereg kotłowni lokalnych w obiektach przemysłowych, użyteczności publicznej i działalności gospodarczej, spalających węgiel kamienny. Są to m.in. kotłownie zlokalizowane na terenie następujących podmiotów:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
- PKS,
- firma „Malpol”,
- Cukrownia „Częstocice”.

Emisja przemysłowa

Do największych źródeł emisji przemysłowej na terenie miasta należą:

- CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o., ul. Samsonowicza 2 – przemysł metalurgiczny,
- Cukrownia „Częstocice”, ul. Świętokrzyska 27,
- Towarzystwo Inwestycyjne Zakładów Ostrowieckich S.A, al. Solidarności 12 – przemysł odlewniczy,
- SAINT-GOBAIN Terranova Sp. z o.o., ul. 11-Listopada 60 – producent materiałów elewacyjnych, tynków szlachetnych, systemów ociepleniowych, farb fasadowych oraz klejów do glazury,
- TABEX-OZMO Sp. z o.o. - produkcja wyrobów ceramicznych za pomocą wypalania.

Tab. 3.10. Ważniejsze przemysłowe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza

Podmiot	Rodzaj i lokalizacja emitora	Parametry emitora	Rodzaj emitowanych substancji	Ilość emitowanych substancji [Mg/rok]	Zamontowane urządzenia do redukcji zanieczyszczeń i ich skuteczność
Krajowa Spółka Cukrowa SA Cukrownia Częstocice	Instalacja pieca wapiennego - komin	średnica 150 mm wysokość 16 m	Pył	do 4,28	płuczka wodna skuteczność 95%
			CO	do 1 069	
			NOx	do 2,2	
			SO ₂	do 0,712	
			CO ₂	do 21 400	

Podmiot	Rodzaj i lokalizacja emitora	Parametry emitora	Rodzaj emitowanych substancji	Ilość emitowanych substancji [Mg/rok]	Zamontowane urządzenia do redukcji zanieczyszczeń i ich skuteczność
	Emitor kotła OSR12/25	średnica 1,5 m wysokość 31,5 m	Instalacja nieczynna		bateria cyklonów OBW-12 skuteczność 85%
	Emitor kotła SR16/25	średnica 1,5 m wysokość 28,5 m	Instalacja nieczynna		bateria cyklonów OBW-8 skuteczność 83%
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	Stalownia Zakładu Wyrobów Walcowanych: - piec łukowy i piecokadź - emitor z oczyszczania gazów odlotowych z wytopu stali	- Q 140 Mg - wysokość 33 m, średnica 6,8 m	Pył	25,9	filtr tkaninowy skuteczność 99,7%
			NO ₂	164,3	
			SO ₂	270,3	
			CO ₂	63 493	
	Stalownia Zakładu Wyrobów Kutek: - piec łukowy i piecokadź - odpylnia	- Q 75 Mg - wysokość 33 m, średnica 3,4 m	Pył	18,6	filtr tkaninowy skuteczność 99,7%
			NO ₂	17,7	
			SO ₂	29,1	
			CO ₂	23 012	
	Walcownia Drobną: - piec 73 MW	- wysokość 69,8 m, średnica 2,87 m	nowowytbudowany piec		
	Prasownia - 19 szt. pieców grzewczych o mocy 1,8-7,2 MW i 20 szt. pieców OC o mocy 1,2-7,2 MW opalanych gazem ziemnym. Emitory: - piece grzewcze - 11 szt - piece OC - 13 szt.	- wysokość 35-45 m, średnica 1-1,4 m - wysokość 10-45 m, średnica 0,8-1,4 m	Pył	0,4	
			NO ₂	83,7	
			CO	8,1	
			CO ₂	59 619	
	Obróbka Termiczna - 20 szt. pieców OC o mocy 1,1-4,2 MW opalanych gazem ziemnym. Emitory - 11 szt.	- wysokość 31-50,4 m, średnica 0,6-1,35 m	Pył	0,1	
			NO ₂	16,9	
			CO	2,3	
			CO ₂	417 319	
Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	Emitor 1 - 2 kotły WR i 2 kotły OR	wysokość 100 m	Pył	30,55	odpylacze cyklonowe poprzedzone multicyklonem osiowym skuteczność 99,5%
			NOx	75,14	
			CO	70,05	
			CO ₂	62585,69	
			SO ₂	383,82	
	Emitor 2 - 2 kotły WR	wysokość 100 m	Pył	22,45	
			NOx	60,83	
			CO	9,51	
			CO ₂	59929,00	
			SO ₂	305,96	
	Emitor 8 - kocioł olejowo-gazowy	wysokość 42 m	Pył	105,86	
			NOx	192,47	
			CO	19,25	
			CO ₂	99,00	
			SO ₂	109,71	

Podmiot	Rodzaj i lokalizacja emitora	Parametry emitora	Rodzaj emitowanych substancji	Ilość emitowanych substancji [Mg/rok]	Zamontowane urządzenia do redukcji zanieczyszczeń i ich skuteczność
	Emitor 9 - kocioł olejowo-gazowy	wysokość 42 m	Pył	143,97	
			NOx	261,76	
			CO	26,18	
			CO ₂	143,00	
			SO ₂	149,20	
Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o.	Wytwórnia mas asfaltobetonowych	wysokość emitora 20m	Pył	0,28	multicyklon typu OMC1, filtr tkaninowy typu FTR-230
			NO ₂	0,26	
			CO	6,50	
			CO ₂	256	
			SO ₂	0,14	
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Św. S.A.	Malarnia - emitor stalowy - 6 szt.		Octan butylu	0,63	
			Ksilen	0,19	
			Węglowodory aromat.	0,15	
	Wulkanizacja - emitor stalowy - 1 szt.		Węglowodory alifat.	0,46	
			Nafta	0,0082	
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	E1 - przenośnik taśmowy nr 10	wysokość 14 m	Pył	0,098	filtr tkaninowy - 96%
	E2 - mieszadło nr 3	wysokość 26,5 m	Pył	0,134	filtr tkaninowy - 97%
	E3 - prasa nr 2	wysokość 11 m	Pył	0,104	filtr tkaninowy - 97%
	E4 - prasa nr 1	wysokość 11 m	Pył	0,132	filtr tkaninowy - 97%
	E5 - prasa Leysa	wysokość 11 m	Pył	0,068	filtr tkaninowy - 98%
	E6 - mieszadło nr 2	wysokość 26,5 m	Pył	0,196	filtr tkaninowy - 97%
	E7 - prasa Leysa	wysokość 11 m	Pył	0,069	filtr tkaninowy - 98%
	E8 - mieszadło nr 1	wysokość 26,5 m	Pył	0,156	filtr tkaninowy - 97%
	E9 - sito nr 18	wysokość 26,5 m	Pył	0,195	filtr tkaninowy - 92%
	E10 - sito nr 17	wysokość 26,5 m	Pył	0,234	filtr tkaninowy - 92%
	E11 - wózki namiarowe	wysokość 27,5 m	Pył	0,130	filtr tkaninowy - 99%
	E12 - gniotownik	wysokość 26,5 m	Pył	0,185	filtr tkaninowy - 93%
	E13 - mieszadło nr 5	wysokość 15 m	Pył	0,150	filtr tkaninowy - 97%
	E14 - gniotownik nr 24	wysokość 26,5 m	Pył	0,162	filtr tkaninowy - 93%
	E15 - przenośnik taśmowy	wysokość 15 m	Pył	0,098	filtr tkaninowy - 95%
	E17 - mieszadło nr 4	wysokość 15 m	Pył	0,156	filtr tkaninowy - 97%
	E18 - przenośnik taśmowy	wysokość 14,5 m	Pył	0,175	filtr tkaninowy - 95%
	E19 - prasa nr 5	wysokość 15 m	Pył	0,127	filtr tkaninowy - 94%
	E20 - prasa nr 4	wysokość 15 m	Pył	0,131	filtr tkaninowy - 94%
	E21 - dezintegratory	wysokość 26,5 m	Pył	0,146	filtr tkaninowy - 95%
	E22 - przenośnik kubelkowy	wysokość 14 m	Pył	0,175	filtr tkaninowy - 92%
	E24 - piec tunelowy	wysokość 15 m	Pył	2,890	brak

Podmiot	Rodzaj i lokalizacja emitora	Parametry emitora	Rodzaj emitowanych substancji	Ilość emitowanych substancji [Mg/rok]	Zamontowane urządzenia do redukcji zanieczyszczeń i ich skuteczność
	E25 - suszarnia obrotowa	wysokość 15 m	SO ₂	0,061	filtr tkaninowy i cyklony - 98%
			NO _x	2,941	
			CO	0,413	
			Pył	0,243	
			SO ₂	0,009	
			NO _x	0,274	
			CO	0,077	
"ImpexZłom" Sp. j.	Emitor stalowy niezadaszony	wysokość 16 m średnica 0,8 m	Pył	4,8	
			SO ₂	0,005	
			NO ₂	0,009	
			CO	1,07	
			HCL	0,25	
			F	0,53	
ETC Sp. z o.o.	stanowisko lakowania	wysokość 15 m średnica 0,4 m	Węglowodory aromat.	3,696	
	autoautomatyczna linia drukarska nr 1	wysokość 13 m średnica 0,4 m	Ksilen	0,269	
	autoautomatyczna linia drukarska nr 2	wysokość 13 m średnica 0,4 m	Toluen	0,385	
	ręczna linia drukarska nr 1	wysokość 15 m średnica 0,315 m	Octan butylu	0,021	
	ręczna linia drukarska nr 2	wysokość 15 m średnica 0,315 m	Ftalany bis	0,441	
	stanowisko płukania i czyszczenia matryc sitodrukowych	wysokość 13 m średnica 0,2 m	Hydrochinon	0,019	
	stanowisko pastowacza (mieszalnia farb)	wysokość 13,5 m średnica 0,2 m	Aceton	0,103	filtr workowy - 99%
	stanowisko wywoływania błon światłoczułych	wysokość 13 m średnica 0,14 m			
"INTER SPEED" PHUP Sp. z o.o.	Piec grzewczy walcowni średniej	wysokość 30 m średnica 1,6 m	Pył SO ₂ NO ₂ CO ₂ CO	0,079 0,012 20 10 754 1,5	
	Piec grzewczy walcowni dużej	wysokość 30 m średnica 1,6 m			
WW DROMECH	Malowanie i suszenie w kabinie typu SAIMA		Ksilen	0,2249068	
			Toluen	0,660212	
			Butan	0,0356212	
			Etylo-benzen	0,0320112	
			Octan butylu	0,0820268	
			Octan etylu	0,0158308	
			4-metylopentan	0,0092112	
			Metanol	0,0099636	
	Spawanie		NO ₂	0,003053	
			CO	0,018315	
			Pył	0,04884	
	Spalanie oleju opałowego		SO ₂	0,016308	
			NO ₂	0,02684	
			CO	0,003218	
			Pył	0,009653	

Podmiot	Rodzaj i lokalizacja emitora	Parametry emitora	Rodzaj emitowanych substancji	Ilość emitowanych substancji [Mg/rok]	Zamontowane urządzenia do redukcji zanieczyszczeń i ich skuteczność
WW ENERGY	Termokatalityczny przerób odpadów		Benzen	0,002557	
			Pył	0,00308	
			Węglowodory alifatyczne	0,000827	
			Węglowodory aromatyczne	0,004813	
			NO ₂	0,018424	
	Magazynowanie szerokiej frakcji węglowodorów KTS-F		Benzen	0,000008	
			Pył ze spalania	0,000003	
			Węglowodory alifatyczne	0,000044	
	Spalanie oleju opałowego		Pył	0,000004	
			Benzen	0,000025	
			Węglowodory alifatyczne	0,000051	
			Węglowodory aromatyczne	0,000204	

Źródło: ankietyzacja zakładów

Wg danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach całkowity ładunek emisji pyłów i gazów ze źródeł energetycznych i technologicznych z Ostrowca Świętokrzyskiego w 2007 r. wyniósł 361 018,7886 Mg.

Wg danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska w 2007 r. na terenie miasta najwięcej zanieczyszczeń wyemitowały do powietrza następujące podmioty:

- Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o. - 204 909,58 Mg,
- Miejska Energetyka Ciepła Sp z o.o. - 120 944,28 Mg,
- Krajowa Spółka Cukrowa S.A. w Toruniu - "Cukrownia Częstocice" - 18 256,45 Mg,
- Towarzystwo Inwestycyjne Zakładów Ostrowieckich S.A. - 10 776,54 Mg.

Tab. 3.11. Ładunek zanieczyszczeń wyemitowanych do atmosfery w 2007 r. wg danych WBZŚ

Rodzaj zanieczyszczeń	Ładunek [Mg/rok]
dwutlenek siarki	1036,994492
dwutlenek węgla	358857,8898
pyły ze spalania paliw	58,153806
pyły pozostałe	385,950367
pyły cem.-wap. i mat.ogniotrw.	6,64768
pyły krzemowe	0,522
pyły węglowo-grafitowe, sadza	0,198232
tlenek węgla	137,011521
tlenki azotu (NO ₂)	496,823923
benzen	0,00259
benzo(a)piren	0,037368
aldehydy alifatyczne i pochodne	0,000117
alkohole alifatyczne i pochodne	4,14381
alkoh. pierś. aromat. i pochod.	0,2046
aminy i pochodne	0,012515
amoniak	0,002293
chrom	0,133143034
cynk	8,962
etery i pochodne	0,008488

Rodzaj zanieczyszczeń	Ładunek [Mg/rok]
ketony i pochodne	0,744713
kw.nieorg. ich sole i bezwodniki	0,35654
kw.org. ich związki i pochodne	1,72556
kadm	0,000023
mangan	1,255
ołów	0,451603
organiczne pochodne siarki	0,000044
pierwiastki metaliczne i ich zw.	0,071696
węglowodory alifatyczne i poch.	4,547184
węgl. pierś.,aromat. i pochod.	15,913519
zw.azowe,azoksy,nitrowe,nitrozow	0,00017
związki heterocykliczne	0,00079
związki izocykliczne	0,023
SUMA	361018,7886

Źródło: Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska, Urząd Marszałkowski w Kielcach

Tab. 3.12. Emisja zanieczyszczeń powietrza [w tys. ton] z zakładów szczególnie uciążliwych w 2006 r. wg danych GUS

pyłowych	Emisja zanieczyszczeń				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji	
	gazowych				pyłowych	gazowych
	ogółem	dwutlenek siarki	tlenek azotu	dwutlenek węgla		
0,2	360,8	1,1	0,8	358,7	25,4	–

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

Emisja niska

Źródłem niskiej emisji są lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. W niektórych przypadkach spalane są w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%). W znacznej większości domów węgiel spalany jest w przestarzałych konstrukcyjnie piecach bez właściwego nadzoru procesu spalania i bez urządzeń odpylających.

Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Znaczna część miasta posiada sieć gazową, której ogólna długość wynosi ok. 135 km. Stopień zgazyfikowania miasta wynosi około 80 %. Gaz jest wykorzystywany w kotłowniach lokalnych oraz gospodarstwach domowych. Stosowanie gazu jako źródła energii ogranicza emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Tab. 3.13. Sieć gazowa na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego – dane GUS za 2006 r.

Długość czynnej sieci ogółem, w tym:	[m]	134 866
długość czynnej sieci przesyłowej	[m]	9 918
długość czynnej sieci rozdzielczej	[m]	124 948
Czynne połączenia do budynków mieszkalnych	[szt.]	7 036
Odbiorcy gazu, w tym:	[gosp.dom.]	686
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	[gosp.dom.]	73
Zużycie gazu, w tym:	[tys.m ³]	557,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	[tys.m ³]	370,3
Ludność korzystająca z sieci gazowej	[osoba]	59 042

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

Do największych odbiorców gazu na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego należą:

- Zakład Pracy Chronionej „ADAX”,
- Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczna,
- Szkoła Podstawowa nr 9,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Szkoła Podstawowa nr 8,
- ZOZ Szpital Miejski.

Emisja komunikacyjna

Źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężeń ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych, głównie ma niekorzystny wpływ na uprawy polowe.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego zagrożenie ze strony komunikacji stanowią:

- droga krajowa nr 9 – ulice: Opatowska, Sandomierska, Al. 3 Maja (do drogi nr 754), Zagłoby;
- drogi wojewódzkie:
  - nr 751 – ul. Traugutta,
  - nr 754 – ulice: Al. 3 Maja (od drogi nr 9 do Okólnej), Okólna, Denkowska, Radwana, Bałtowska,
  - nr 755 – ul. Zygmuntówka.

Inne źródła emisji

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego w dzielnicy Gutwin znajduje się nieczynne od 1989 r. składowisko odpadów komunalnych, które nadal może stanowić potencjalne zagrożenie dla środowiska. Na podstawie wyników badań emisji i składu gazu składowiskowego prowadzonych w ramach monitoringu poeksploatacyjnego obiektu (2 serie pomiarowe w roku), można stwierdzić bardzo małą emisję gazu składowiskowego.

W miejskiej oczyszczalni ścieków w procesie fermentacji powstaje biogaz, który jest zagospodarowywany na potrzeby oczyszczalni. Biogaz zasila kotłownię gazową i jest wykorzystywany do produkcji energii elektrycznej, ogrzewania budynków technologicznych i administracyjnych oraz utrzymania stałej temperatury potrzebnej do procesu fermentacji metanowej zachodzącej w komorze fermentacyjnej. Proces produkcji biogazu obejmuje: pobór gazu, odsiarczanie, nawanianie, magazynowanie w stalowym zbiorniku, spalanie nadmiaru biogazu w pochodni. Produkcja biogazu w 2006 r. wyniosła 762 455 m³, natomiast w 2007 r. 810 683 m³.

Jakość powietrza w ramach badań PMŚ

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego zlokalizowane są 4 stacje pomiarowe jakości powietrza atmosferycznego. Wykaz stacji przedstawia tabela 3.14.

Tab. 3.14. Stacje pomiarowe jakości powietrza atmosferycznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego

Lokalizacja stacji	Typ stacji	Wykonawca	Zakres pomiarowy	Rodzaj/tryb pomiarów
Ostrowiec Św. Os. Słoneczne 43 (nieczynna od 01.01.2008 r.)	tłowa	WSSE	SO ₂ , NO ₂ , pył-BS	24 h/co 5 dni
Ostrowiec Św. Os. Słoneczne 43 (nieczynna od 18.10.2007 r.)	tłowa	WIOŚ	pył-PM10	ciągły
Ostrowiec Św. ul. Samsonowicza 2	przemysłowa	Celsa „Huta Ostrowiec”	NO ₂ , pył-PM10	24 h/dni robocze

Lokalizacja stacji	Typ stacji	Wykonawca	Zakres pomiarowy	Rodzaj/tryb pomiarów
Ostrowiec Św. Kąty Denkowskie (nieczynna od 01.08.2005 r.)	przemysłowa	Celsa „Huta Ostrowiec”	NO ₂ , pył-TSP	24 h/dni robocze

Źródło: WIOŚ Kielce

Stan jakości powietrza w 2007 r. (tło) na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu z dnia 5 grudnia 2002 r.* (Dz.U. 2003 Nr 1 poz. 12), przedstawiony jako wartości średnioroczne zanieczyszczeń, kształtował się następująco (na podstawie informacji WIOŚ Kielce z dn. 4 lipca 2008 r.):

Tab. 3.15. Tło zanieczyszczenia powietrza dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Rodzaj substancji zanieczyszczającej	Stężenie w odniesieniu do roku	
	µg/m ³	% wartości dopuszczalnej
dwutlenek siarki	10,5	35,0
dwutlenek azotu	23,4	58,5
pył zawieszony PM10	27,0	67,5
benzen	1,8	36,0
ołów	0,05	10,0

Źródło: WIOŚ Kielce

Według obowiązujących przepisów, ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza wojewoda dokonuje przynajmniej co pięć lat klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy, w których przekroczone są wartości kryterialne (dopuszczalne, progowe) oraz co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Wykonawcą, w imieniu Wojewody Świętokrzyskiego, obu ocen jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, przy czym pierwsza z nich zwana jest oceną wstępną, a druga oceną roczną.

Klasyfikacja stref na potrzeby monitorowania jakości powietrza wykonywana jest pod kątem:

- ochrony zdrowia ludzi (w zakresie: SO₂, NO₂, pyłu PM10, ołowiu, CO, benzenu i O₃),
- ochrony roślin (w zakresie: SO₂, NO_x i O₃).

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, strefą jest obszar aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy lub obszar powiatu, który nie wchodzi w skład aglomeracji.

Celem *oceny wstępnej (OW)* jest ustalenie odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza odpowiednio do art. 90 ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798). Pierwszej oceny wstępnej dokonano w 2002 r., a następna klasyfikacja stref została przeprowadzona w 2007 r. Przy klasyfikacji stref przeprowadzonej w 2002 r. zastosowano następujące symbole:

- klasa I - poziom substancji przekracza górny próg oszacowania,
- klasa II - poziom substancji nie przekracza górnego progu oszacowania i jest wyższy od dolnego progu oszacowania,
- klasa IIIb - poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania.

Wyniki wstępnej oceny jakości powietrza przeprowadzonej w 2002 r. zestawiono w tabeli 3.16. Wyniki pięcioletniej oceny jakości powietrza przeprowadzonej w 2007 r. zawiera tabela 3.17. Wyniki wstępnej oceny jakości powietrza dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 przeprowadzonej w 2007 r. zestawiono w tabeli 3.18.

Tab. 3.16. Wstępna ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy powiat ostrowiecki sporządzona w 2002 r.

Ocena ze względu na ochronę zdrowia							Ocena ze względu na ochronę roślin		
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	O ₃	CO	benzen	NOx	SO ₂	O ₃
IIIb	II	I	IIIb	I	IIIb	IIIb	IIIb	II	I

Źródło: WIOŚ Kielce

Tab. 3.17. Okresowa ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy powiat ostrowiecki sporządzona w 2007 r.

Ocena ze względu na ochronę zdrowia							Ocena ze względu na ochronę roślin		
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	O ₃	CO	benzen	NOx	SO ₂	O ₃
1b	1b	3b	1b	3b	1b	1b	R1	R1	R3

Źródło: WIOŚ Kielce

W przypadkach, dla których uzyskano klasę 3b wymagany jest intensywny program pomiarowy z obowiązkowymi pomiarami o wysokiej jakości. Jeśli wynikiem klasyfikacji jest klasa 1b w odniesieniu do zanieczyszczeń, dla których w RMS w sprawie dopuszczalnych poziomów określono alarmowe poziomy substancji w powietrzu (tzn. dla: SO₂, NO₂ i O₃) istnieje obowiązek prowadzenia pomiarów w stałych punktach na terenie aglomeracji. W pozostałych przypadkach do oceny wystarczające mogą być wyniki modelowania matematycznego, pomiarów wskaźnikowych i dane uzyskiwane w oparciu o inne metody szacowania.

W przypadku kryterium ochrony roślin, jeśli wynikiem klasyfikacji jest klasa R3 pomiary powinny być prowadzone na 1 stacji na 20 000 km². Wyniki pomiarów w stałych punktach mogą być uzupełniane informacjami z innych źródeł, takich jak: pomiary wskaźnikowe, modelowanie matematyczne, obiektywne metody szacowania. W przypadku klasy R1 w ocenach rocznych wystarczające mogą być: modelowanie matematyczne, obiektywne metody szacowania, pomiary wskaźnikowe.

Tab. 3.18. Wstępna ocena jakości powietrza i klasyfikacja strefy ostrowiecko-starachowickiej dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu sporządzona w 2007 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
As	Cd	Ni	benzo(a)piren
1	1	1	3

Źródło: WIOŚ Kielce

W zakresie zanieczyszczenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 przyznano trzecią, czyli najgorszą klasę czystości powietrza z uwagi na przekroczenia wartości progowych oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wynoszącego 1ng/m³ w ciągu trzech lat spośród poprzednich pięciu podlegających ocenie.

Klasa trzecia skutkuje obowiązkiem podjęcia działań w postaci wdrożenia obowiązkowych pomiarów wysokiej jakości tego zanieczyszczenia dla potrzeb sporządzania ocen rocznych. Wyniki pomiarów mogą być uzupełniane informacjami z innych źródeł, m.in. z modelowania matematycznego i z obiektywnych metod szacowania.

Dla pozostałych zanieczyszczeń przyznano pierwszą, czyli najczystsza. Oznacza to, że do sporządzania ocen rocznych wystarczającymi metodami ocen są: modelowanie matematyczne lub metody obiektywnego szacowania.

Następna klasyfikacja stref, na potrzeby odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w strefach, przeprowadzona zostanie dopiero za 5 lat, o ile nie zaistnieją warunki dotyczące zmiany emisji określone w art. 88 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Ocena roczna (OR). Zgodnie z zapisem art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje co roku oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;

- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
- przekracza poziom docelowy;
- nie przekracza poziomu docelowego;
- przekracza poziom celu długoterminowego;
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

Tab. 3.19. Wynikowe klasy strefy ostrowiecko-starachowickiej uzyskane w OR dokonanej w 2007 r.

Ocena ze względu na ochronę zdrowia											Ocena ze względu na ochronę roślin		
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	O ₃	CO	benzen	B(a)P	As	Cd	Ni	NOx	SO ₂	O ₃
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: WIOŚ Kielce

Wszystkie zanieczyszczenia strefy ostrowiecko-starachowickiej osiągnęły w 2007 r. klasę A. Oznacza to, że stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Wymaganiem działaniem w tym przypadku jest utrzymywanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

W wyniku przeprowadzonej w 2007 r. oceny wskazano również obszary, dla których wskazane jest wzmocnienie systemu oceny. Dla strefy ostrowiecko-starachowickiej wskazano obszar miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Kryterium dla którego istniejące metody oceny uznano za niewystarczające jest benzo(a)piren (roczny czas uśredniania) wg kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla obszaru całego województwa O₃ wg kryteriów dla ochrony roślin.

Program ochrony powietrza

W 2007 r. na zlecenie Wojewody Świętokrzyskiego został opracowany „Program ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego: tom II: Strefa – powiat ostrowiecki”. Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania naprawczego programu ochrony powietrza w strefie Ostrowiec Świętokrzyski, w zakresie zanieczyszczeń PM10 była ocena bieżąca stanu zanieczyszczenia powietrza za 2005 rok, wykonana przez WIOŚ w Kielcach. Programy ochrony powietrza określone na mocy art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska, sporządzane są dla stref, dla których, w bieżącej ocenie stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego choćby jednej substancji powiększonej o margines tolerancji.

Na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego obszary przekroczeń stężeń zanieczyszczeń występowały dla pyłu PM10 24h oraz PM10 rok. Przekroczenia występowały w różnych rejonach miasta i obejmowały obszary z niską emisją energetyczną:

- osiedle Kolonia Robotnicza - obszar zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej indywidualnie;
- osiedle Henryków - obszar zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej indywidualnie;
- dzielnica Śródmieście – obszar zabudowy wielorodzinnej, śródmiejskiej ogrzewanej indywidualnie;
- osiedle Gutwin, osiedle Koszary - obszar zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej indywidualnie;
- osiedle Denków - obszar zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej indywidualnie.

Dodatkowo w centrum miasta zaznaczał się wpływ emisji z komunikacji.

Głównym celem opracowania naprawczego programu ochrony powietrza jest wskazanie niezbędnych działań w zakresie gospodarczym i urbanistycznym w mieście tak, aby możliwa była poprawa jakości powietrza oraz jakości życia mieszkańców.

3.2.6. Hałas

Hałas instalacyjny obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych, jak i instalacje oraz wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasów instalacyjnych zalicza się także

dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne itp.), a także - urządzenia nagłaśniające w lokalach gastronomicznych i rozrywkowych.

Tab. 3.20. Ważniejsze przemysłowe źródła hałasu

Podmiot	Źródła hałasu	Zamontowane urządzenia do redukcji emisji hałasu
Krajowa Spółka Cukrowa SA Cukrownia Częstocice	maszyny i urządzenia do załadunku surowca do pieca wapiennego	osłony i wykładzina dźwiękoszczelna ogrodzenie zakładu
	maszyny i urządzenia napędzane silnikami spalinowymi	zieleń izolacyjna ogrodzenie zakładu
	pompa gazowa i emitor spalin	-
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	piece łukowe w stalowniach elektrycznych	dodatkowa wyciszająca obudowa ścian budynku stalowni
	wentylatory przy odpylniach	obudowy
	kucie na prasach	-
Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	pompy, wentylatory	-
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	urządzenia procesu technologicznego	-

Źródło: ankietyzacja zakładów

Hałas komunikacyjny

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy.

Dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska ma hałas komunikacyjny. Poziomy dźwięków, których źródłem są środki komunikacji drogowej i kolejowej, wynoszą od 75 do 95 dB. W podziale na poszczególne rodzaje pojazdów przedstawiają się następująco:

- pojazdy jednośladowe 79–87 dB,
- samochody ciężarowe 83–93 dB,
- autobusy i ciągniki 85–92 dB,
- samochody osobowe 75–84 dB,
- maszyny drogowe i budowlane 75–85 dB,
- wozy oczyszczania miasta 77–95 dB.

Tab. 3.21. Hałas drogowy w dzień na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego w latach 2002-2006 wg danych Inspekcji Ochrony Środowiska

Długość ulic, przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB [km]							Średnie ważne natężenie ruchu [pojazdów/godz.]
razem km	% skontrolowanych	0,1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB	
14.4	100	5,3	7,9	1,2	-	-	552

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

Głównym źródłem hałasu na obszarze gminy jest ruch samochodowy, zwłaszcza ruch na drodze krajowej nr 9 relacji Radom - Iłża - Ostrowiec Świętokrzyski - Opatów. Odcinek tej drogi przebiegający przez teren miasta powoduje istotne pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie zabudowy ulic Opatowskiej, Sandomierskiej, Al. 3 Maja, Zagłoby. W ciągu drogi krajowej nr 9 przy Alei 3 Maja znajdują się ekrany akustyczne.

Przez obszar gminy przebiegają również drogi wojewódzkie o mniejszym natężeniu ruchu i mniejszej uciążliwości, tj:

- droga nr 751 – ul. Traugutta,
- droga nr 754 – ulice: Al. 3 Maja (od drogi nr 9 do Okólnej), Okólna, Denkowska, Radwana, Bałtowska,

- droga nr 755 – ul. Zygmuntówka.

W latach 2006-2007 nie było prowadzonych badań natężenia ruchu samochodowego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. W 2005 r. w ramach GPR (Generalnego Pomiaru Ruchu) prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (wykonywanego co 5 lat) przeprowadzono badania natężenia ruchu drogowego na odcinku drogi krajowej nr 9. Wyniki pomiarów zawiera tabela 3.22.

Tab. 3.22. Wyniki pomiaru natężenia ruchu drogowego dla drogi krajowej nr 9 dla 2005 r.

Odcinek drogi	Lokalizacja	Natężenie ruchu [poj./dobę]
64+400 : 69+200	ul. Zagłoby	7 351
69+200 : 69+700	ul. 3 Maja	20 294
69+700 : 70+800	ul. Sandomierska	14 866
70+800 : 85+600	Ostrowiec – Opatów	7 796

Źródło: GDDKiA

Dla odcinka drogi krajowej nr 9 zlokalizowanego w granicach gminy miejskiej Ostrowiec Świętokrzyski Katedra Budowy Dróg i Inżynierii Ruchu Politechniki Krakowskiej na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie w 2006 r. dokonała pomiarów poziomu hałasu i sporządziła mapę akustyczną dla tego odcinka. Analizą objęty został pas terenu o szerokości 2 x 1000 m (oraz teren pasa drogowego o średniej szerokości ok. 30 m), położony po obu stronach następujących odcinków drogi: od km 69+188 do km 69+713, o łącznej długości 0,525 km. Powierzchnia obszaru analizy wyniosła 1,1 km².

Analizowany odcinek drogi krajowej Nr 9, a co za tym idzie, otaczający go pas terenu, położony jest w granicach administracyjnych miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Przedmiotowy odcinek drogi rozpoczyna się na skrzyżowaniu drogi krajowej z drogą wojewódzką Nr 754 (Al. 3-go Maja), a kończy na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką Nr 751 (Rondo im. Republiki Ostrowieckiej). Z uwagi na fakt, iż analizowany odcinek stanowi fragment przejścia przez miasto, w jego bezpośrednim otoczeniu występują zróżnicowane formy zagospodarowania terenu (funkcje mieszkaniowe i usługowe). W bliskiej odległości od opisywanego odcinka znajduje się obszar po byłej Hucie Ostrowiec. Drogę krajową przecina linia kolejowa Nr 25 (przejście wiaduktem drogowym). Teren analizy jest zasadniczo płaski, przy czym ważnym elementem krajobrazowym i geomorfologicznym jest dolina rzeki Kamiennej, przepływającej w sąsiedztwie przebiegu odcinka. W ujęciu ogólnym, uwzględniając specyfikę otoczenia drogi ze względu na warunki propagacji hałasu, zauważyć należy, że w otoczeniu analizowanego ciągu przeważają tereny zamknięte.

Tabelaryczne i graficzne zestawienia wyników analiz parametrów klimatu akustycznego ocenianych wskaźnikiem L_{DWN} oraz wskaźnikiem L_N w otoczeniu drogi nr 9 przedstawione zostały poniżej. Zgodnie z definicją zawartą w art. 112a ustawy Prawo ochrony środowiska:

- L_{DWN} – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).
- L_N – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Tab. 3.23. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych i liczba osób narażonych na hałas oceniany wskaźnikiem L_{DWN}

Przedziały poziomów hałasu	Liczba lokali mieszkaniowych	Liczba osób narażonych na hałas
>75 dB	0	0
70-75 dB	0	0
65-70 dB	1	1
60-65 dB	7	18
55-60 dB	31	42
<50 dB	38	86
Suma	77	147

Źródło: GDDKiA

Tab. 3.24. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych i liczby osób narażonych na hałas oceniany wskaźnikiem L_N

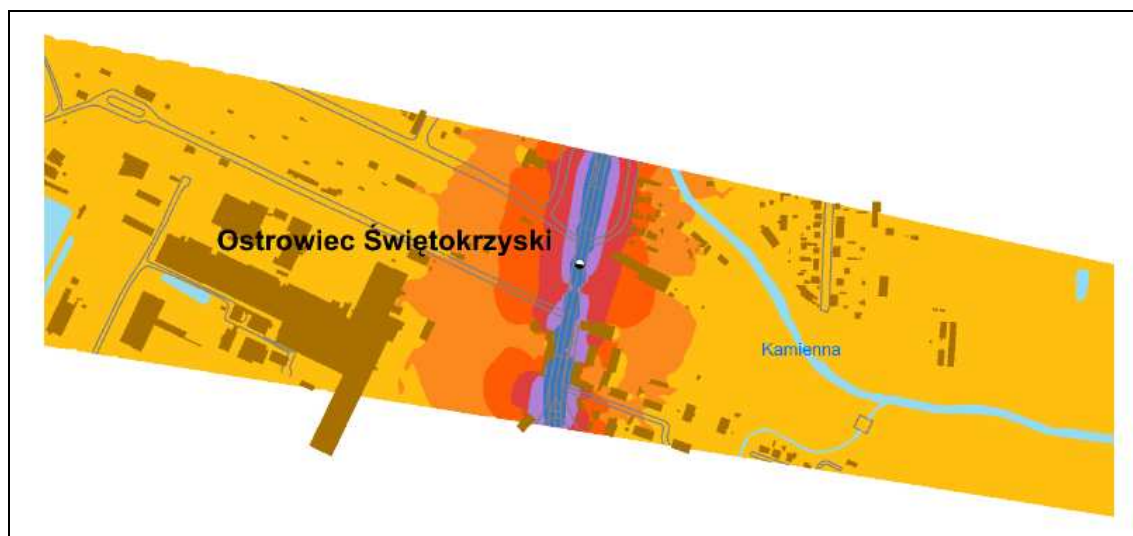
Przedziały poziomów hałasu	Liczba lokali mieszkaniowych	Liczba osób narażonych na hałas
>75 dB	0	0
70-75 dB	0	0
65-70 dB	0	0
60-65 dB	6	16
55-60 dB	7	8
<50 dB	65	122
Suma	78	146

Źródło: GDDKiA

Tab. 3.25. Zestawienie powierzchni obszarów ekspozowanych na hałas oceniany wskaźnikiem L_{DWN} i L_N

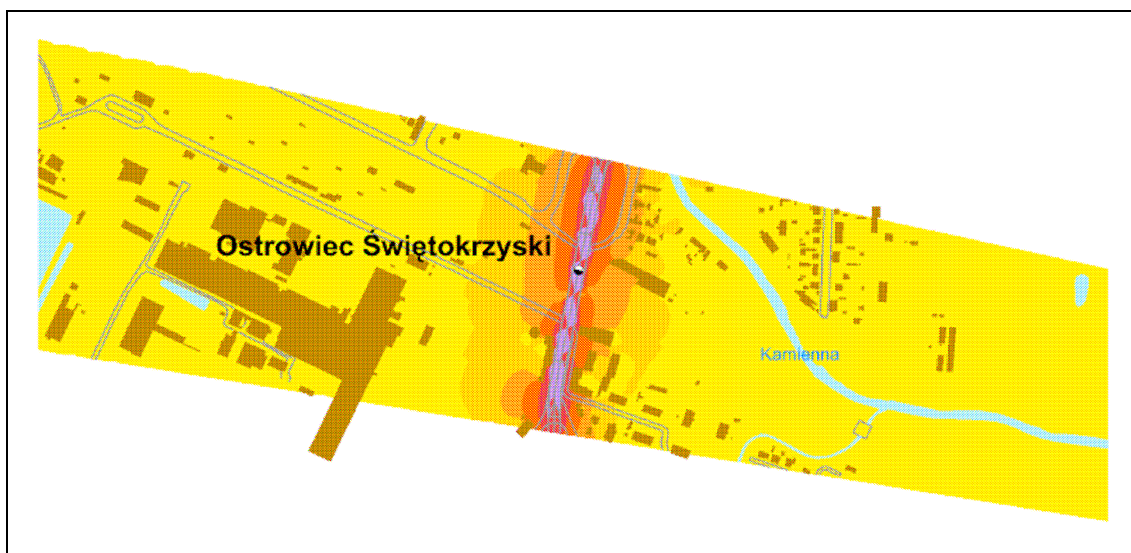
Przedziały poziomów hałasu	Powierzchnia [km ²]	
	L_{DWN}	L_N
>75 dB	0,012	0,006
70-75 dB	0,012	0,009
65-70 dB	0,022	0,015
60-65 dB	0,032	0,026
55-60 dB	0,075	0,048
<50 dB	0,660	0,709
Suma	0,813	0,813

Źródło: GDDKiA

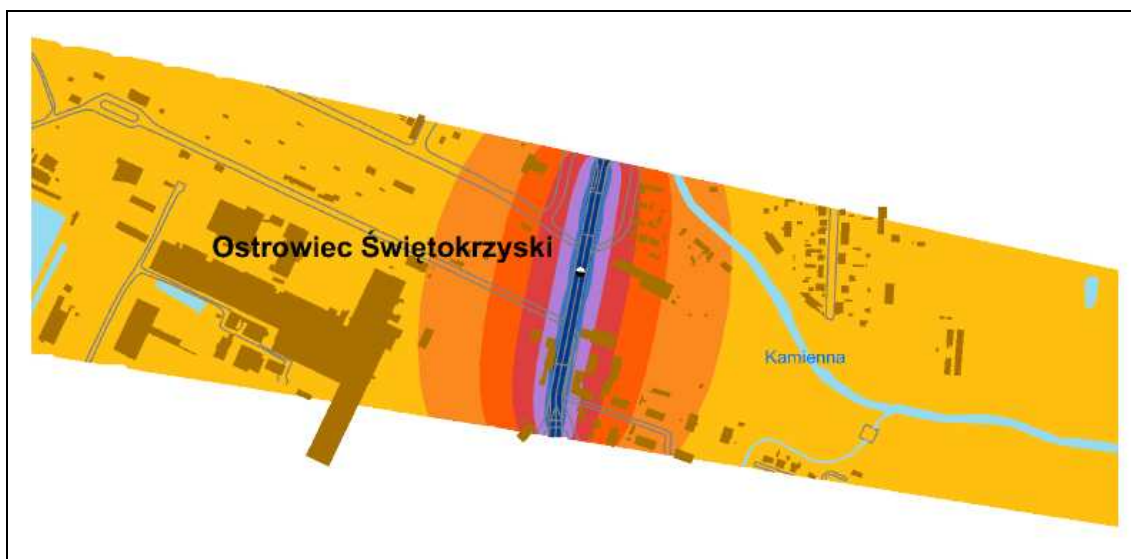
Rys. 3.3. Mapa imisyjna L_{DWN} drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

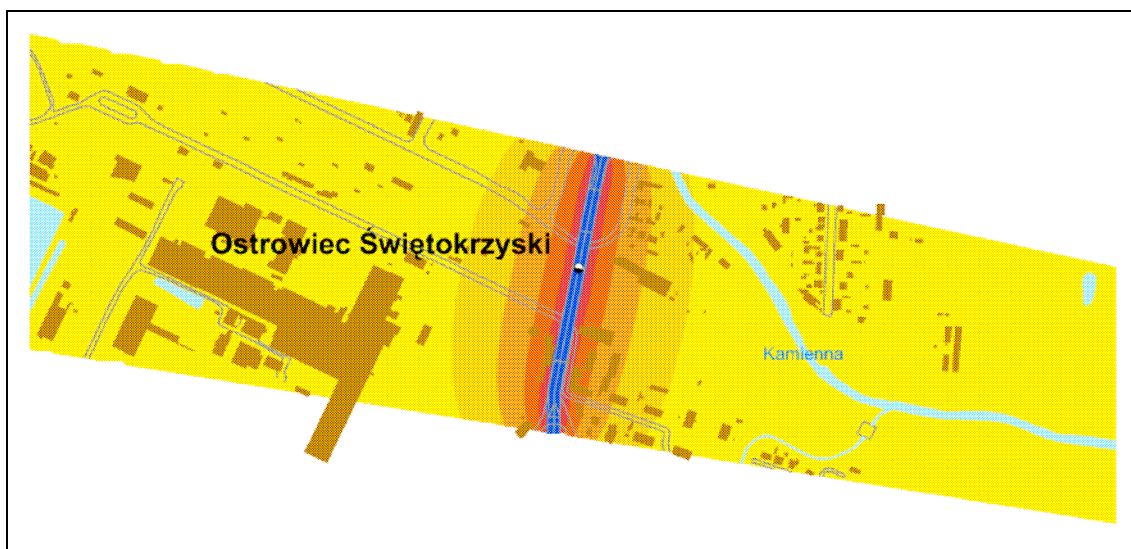
Rys. 3.4. Mapa imisyjna LN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

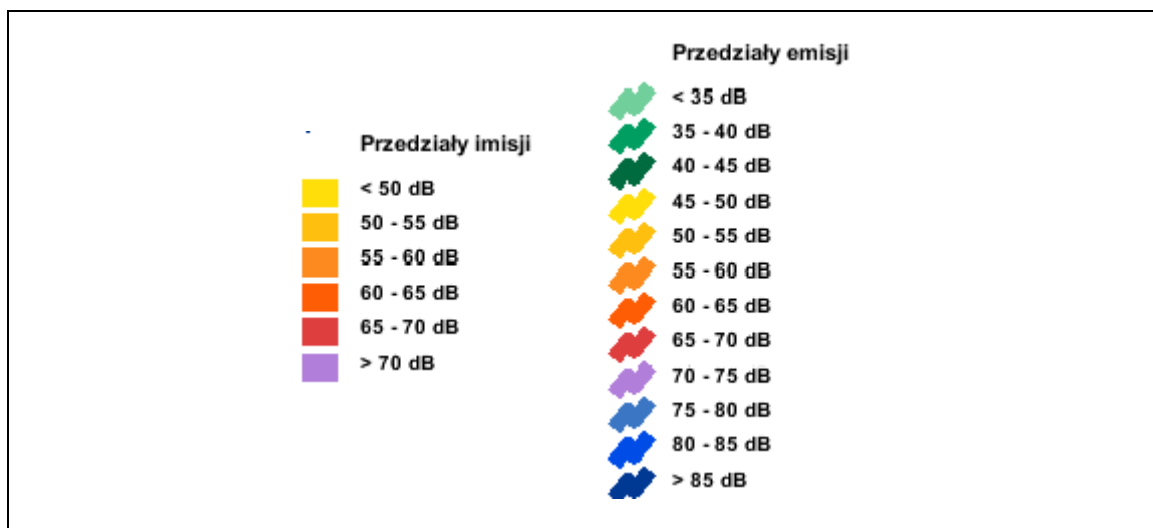
Rys. 3.5. Mapa emisyjna z elementami emisji LDWN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

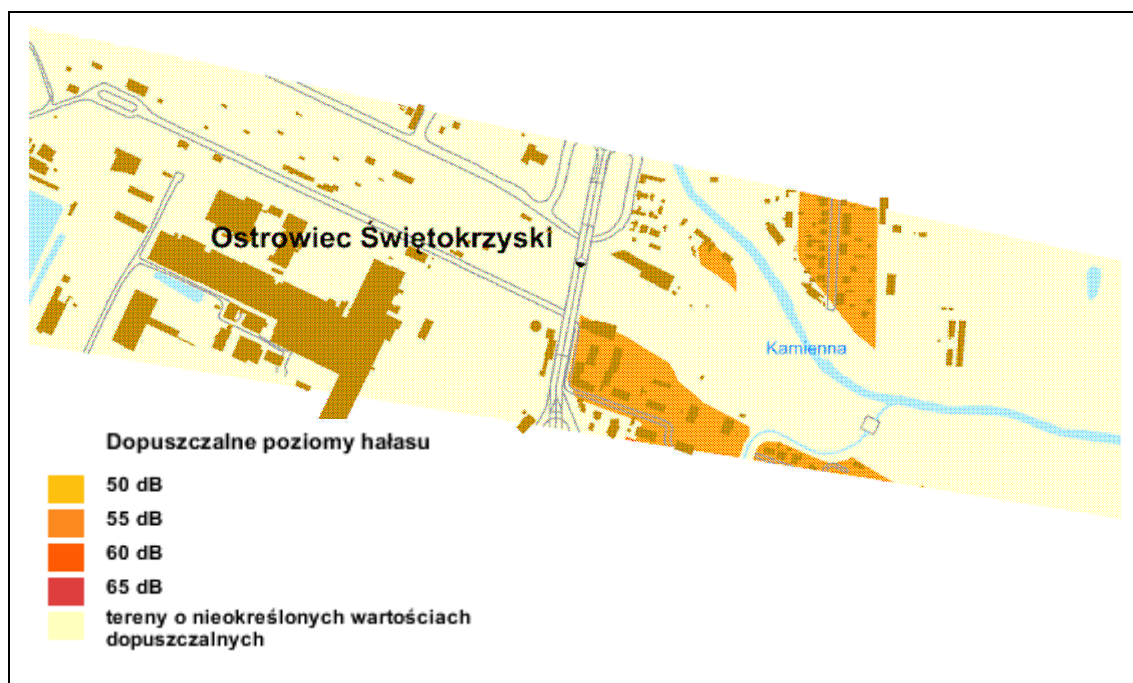

Rys. 3.6. Mapa emisyjna z elementami emisji LN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

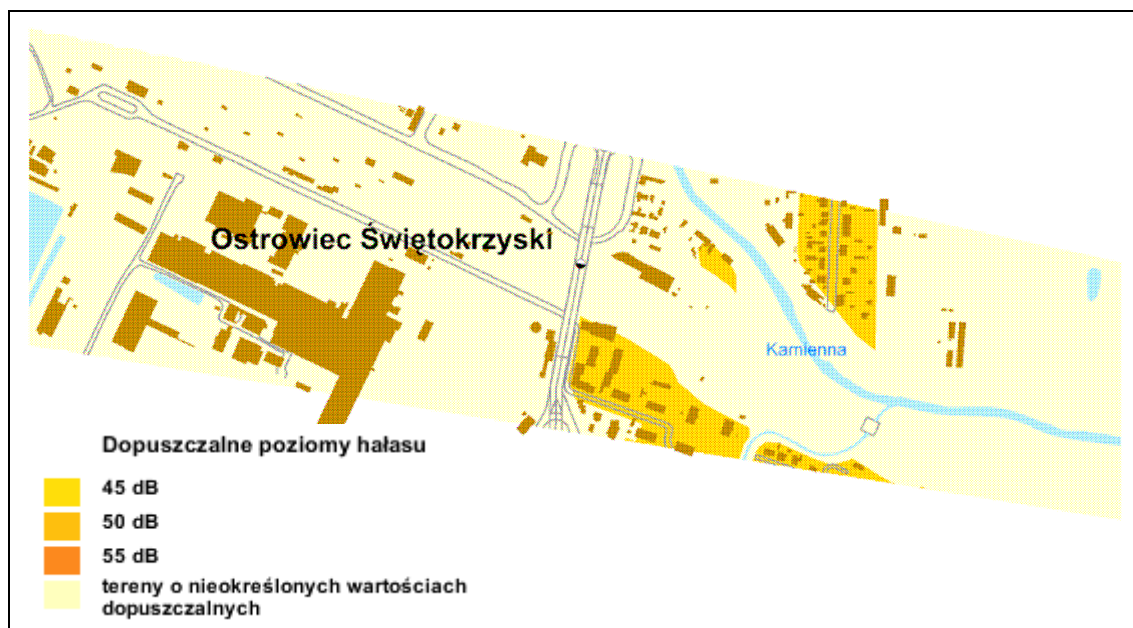

Rys. 3.7. Legenda do rysunków nr 3.3 – 3.6

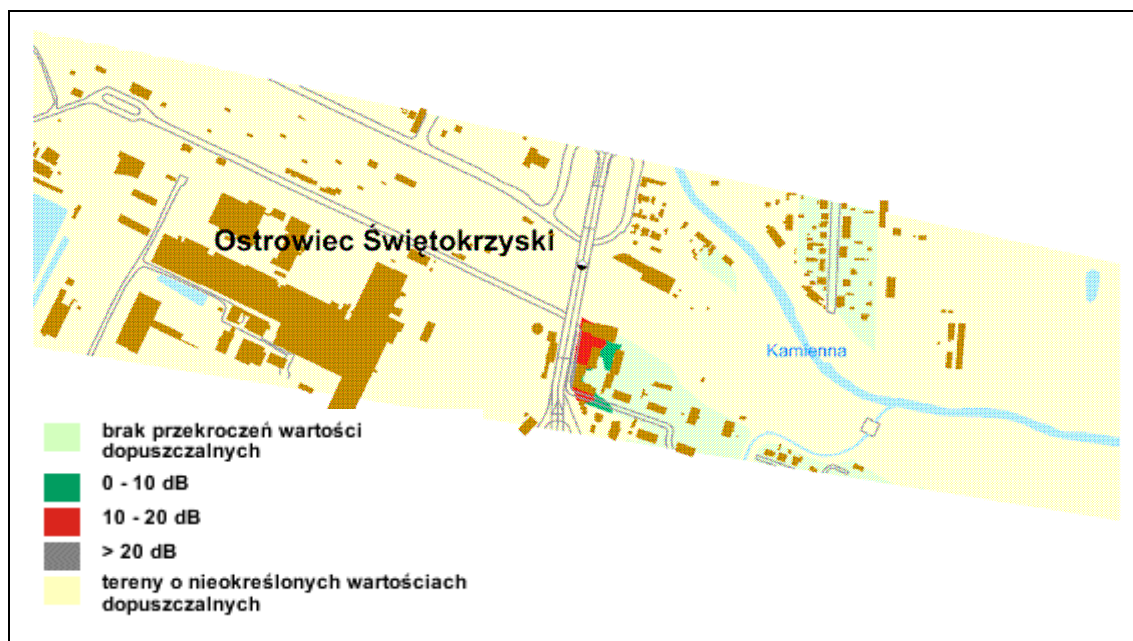
Rys. 3.8. Mapa wrażliwości akustycznej obszarów LDWN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

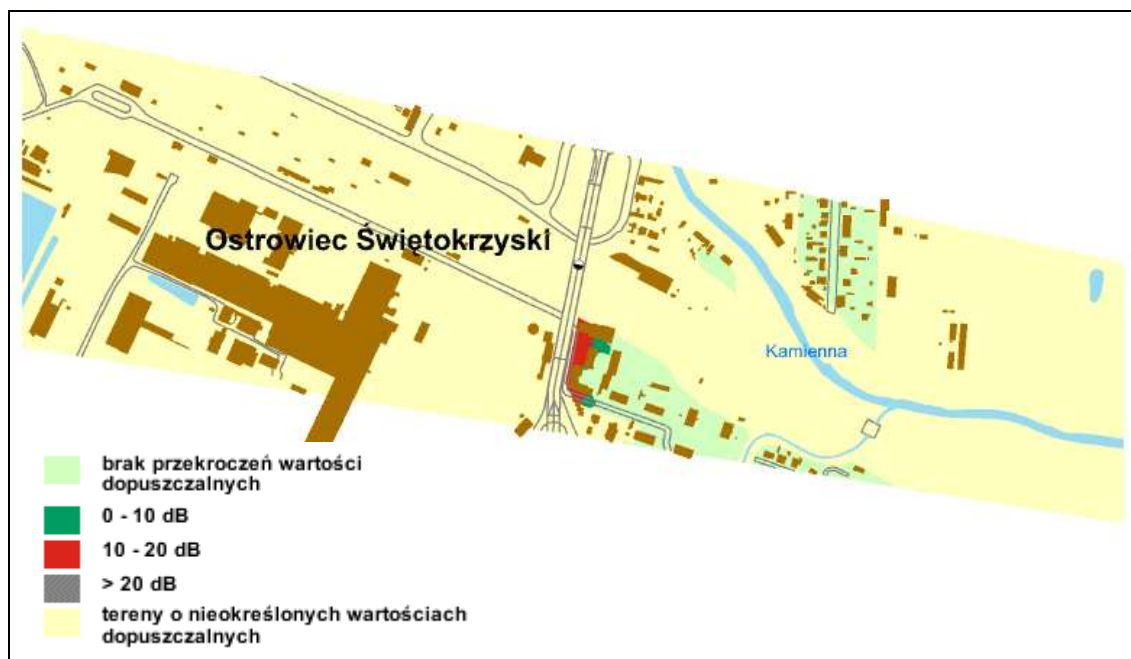
Rys. 3.9. Mapa wrażliwości akustycznej obszarów LN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

Rys. 3.10. Mapa przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku LDWN drogi krajowej nr 9

Źródło: GDDKiA

Rys. 3.11. Mapa przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku LN drogi krajowej nr 9 Źródło: GDDKiA

Na klimat akustyczny wpływa również hałas kolejowy. Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska - Dębica, wykorzystywana dla transportu pasażerskiego i towarowego. Zasięg uciążliwości hałasowej linii kolejowych może sięgać nawet do 300 m.

WIOŚ Kielce w ostatnich latach nie prowadził badań klimatu akustycznego na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

3.2.7. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, niektóre urządzenia przemysłowe.

Przebiegające przez obszar gminy linie elektroenergetyczne wymagają strefy ochronnej, w obrębie których nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, możliwe jest natomiast prowadzenie gospodarki rolnej (uprawy polowe, wypasy). Potencjalny szkodliwy wpływ tego rodzaju linii rozciąga się od 12 do 60 m od osi linii w obie strony. Pasy ochronne wynoszą dla poszczególnych linii napowietrznych:

- 50 m od osi dla linii 400 kV,
- 40 m od osi dla linii 220 kV,
- 20 m od osi dla linii 110 kV.

Według danych WIOŚ w Kielcach na terenie gminy zlokalizowanych jest 12 stacji telefonii komórkowej. Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania.

Tab. 3.26. Stacje telefonii komórkowej w Ostrowcu Świętokrzyskim

Lp	Nazwa źródła	Lokalizacja	Urządzenia nadawczo-odbiorcze	Max. zmierzenia gęstości strumienia mocy mikrofalowej [W/m]
1	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej PTK Centertel „Ostrowiec Gromada F1-5300-KW 11”	Al. 3-go Maja 13 (dach hotelu Gromada)	6 anten sektorowych: 3 anteny - pasmo 1800 MHz, 35 m npt 3 anteny - pasmo 900 MHz, 35 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 38 GHz, 38,3 m npt	0,1 zakres pomiarowy 0,001 - 230
2	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej PTK Centertel „Ostrowiec Denków F1-5301-KW 11”	Al. 3-go Maja 73 (wieża kratownicza)	6 anten sektorowych: 3 anteny - pasmo 1800 MHz, 39 m npt 3 anteny - pasmo 900 MHz, 39 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 38 GHz, 36 m npt	0,1 zakres pomiarowy 0,001 - 230
3	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej GSM 900 PTK Centertel „Ostrowiec Św. F1-5371-KWK11”	ul. Polna 3	6 anten sektorowych: 3 anteny - pasmo 824-960 MHz, 28,5 m npt 3 anteny - pasmo 1710-2170 MHz, 28,5 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 37-39,5 GHz, 26 m npt	<0,1
4	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej BT 12537 Ostrowiec Św. West System Plus GSM	ul. Piaski 3 (dzwonnica kościoła)	3 anteny sektorowe - pasmo 806-960 MHz, 31,4 m npt 2 anteny paraboliczne - pasmo 13 GHz, 30,9 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 21,2-23,6 GHz, 30,9 m npt	0,1
5	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej System Plus GSM	ul. Samsonowicza 2 (komin ciepłowni)	3 anteny sektorowe - pasmo 870-960 MHz, 77 m i 43 m npt 13 anten parabolicznych - pasmo 6, 7, 13, 18, 38 GHz, 7 m, 58 m, 67 m, 68 m, 117 m npt	0,1
6	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej DSC F1-5288 KWI 1	Al. Jana Pawła II 55 (dach budynku)	4 anteny paraboliczne - pasmo 14,25-15,35 GHz, 26,5 m i 23 m npt	b.d.
7	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej ERA GSM BTS-55121.03 Ostrowiec Śródmieście	Al. 3-go Maja 73 (dach hotelu Łysica)	6 anten sektorowych: pasmo 900 MHz, 40,5 m npt pasmo 900 MHz, 40,9 m npt pasmo 900 MHz, 40 m npt pasmo 1800 MHz, 40,8 m npt pasmo 1800 MHz, 41,5 m npt pasmo 1800 MHz, 40,3 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 23 GHz, 38 m npt	7 V/m (składowa elektryczna) bez przekroczeń
8	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej Nr 5268 „Ostrowiec”	Al. Jana Pawła II (dach budynku)	6 anten sektorowych: pasmo 1800 MHz, 28 m npt pasmo 900 MHz, 28 m npt 3 anteny paraboliczne - pasmo 15 GHz, 27,5 m npt	b.d.
9	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej Nr F1-5558-KWKL1 „Huta Ostrowiec”	ul. Świętokrzyska 22 (dach budynku Międzyzakład. Ośrodka Pracy)	3 anteny sektorowe - pasmo 900 MHz, 40 m npt 1 antena paraboliczna - 38 m npt	b.d.
10	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej BB 1 9304 Ostrowiec Wieża	ul. Samsonowicza 40 (wieża kratownicza)	9 anten sektorowych: 2 anteny - pasmo 900 MHz, 53,5 m npt 1 antena - pasmo 900 MHz, 74,2 m npt 2 anteny - pasmo 1800 MHz, 53,5 m npt 1 antena - pasmo 1800 MHz, 74,2 m npt 3 anteny - pasmo 2100 MHz,	< 7 V/m (składowa elektryczna) bez przekroczeń

Lp	Nazwa źródła	Lokalizacja	Urządzenia nadawczo-odbiorcze	Max. zmierzenia gęstości strumienia mocy mikrofalowej [W/m]
			35,5 m npt 1 antena paraboliczna - pasmo 6 GHz, 68 m npt	
11	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej Ostrowiec – 5512 - Huta	ul. Samsonowicza 2 (komin)	6 anten sektorowych: 1 antena - pasmo 900/1800 MHz, 53 m npt 2 anteny - pasmo 900/1800 MHz, 53,7 m npt 1 antena - pasmo 900/1800 MHz, 54 m npt 1 antena - pasmo 900/1800 MHz, 53,3 m npt 7 anten parabolicznych 1 antena - pasmo 23 GHz, 52,8 m npt 3 anteny - pasmo 23 GHz, 55,2 m npt 1 antena - pasmo 23 GHz, 97,5 m npt 1 antena - pasmo 23 GHz, 55,5 m npt	b.d.
12	55313	ul. Kopernika (maszt ZEORK S.A.)	3 anteny sektorowe - pasmo 900 MHz 3 anteny sektorowe - pasmo 1800 MHz 1 radiolinia 38 GHz	< 7 V/m (składowa elektryczna) bez przekroczeń

Źródło: WIOŚ Kielce

Tab. 3.27. Źródła promieniowania elektromagnetycznego na terenie zakładów przemysłowych

Podmiot	Źródła promieniowania/lokalizacja	Moc źródła
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	dwutorowa linia napowietrzna 110 kV ze stacji Ostrowiec Systemowa do stacji GSS Celsa Huta Ostrowiec	110 kv
	wewnętrzna rozdzielnia 110 kV stacji GSS Celsa Huta Ostrowiec wraz z przyłączami do transformatorów 110/30 kV	110 kv
	linia napowietrzna 110 kV ze stacji Ostrowiec Systemowa do stacji GSZ 1 Celsa Huta Ostrowiec wraz z przyłączem do transformatora nr 1 110/6 kV w stacji GSZ 1	110 kv
	linia napowietrzna 110 kV ze stacji Ostrowiec Systemowa do stacji GSZ 1 Celsa Huta Ostrowiec wraz z przyłączem do transformatora nr 2 110/6 kV w stacji GSZ 1	110 kv
	Przyłącza transformatorów nr 1 i 2 110/6 kV stacji GSZ 3 Celsa Huta Ostrowiec	110 kv

Źródło: ankietyzacja zakładów

Brak jest jednoznacznej oceny wpływu promieniowania elektromagnetycznego na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi. Pole elektromagnetyczne może niekorzystnie zmieniać warunki bytowania człowieka, czy negatywnie wpływać na przebieg procesów życiowych organizmu. Mogą wystąpić zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych może mieć również degenerujący wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności.

Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883) pomiary

poziomów pól elektromagnetycznych w otoczeniu stacji i linii elektroenergetycznych wykonuje się, jeżeli ich napięcie znamionowe jest równe bądź wyższe niż 110 kV.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W żadnym z obiektów z terenu miasta przebadanych w ostatnich latach przez WIOŚ Kielce nie stwierdzono terenów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku.

Tab. 3.28. Wyniki pomiarów monitoringowych i kontrolnych poziomów PEM w środowisku

Obiekt, dla którego wykonano pomiary	Zakres wartości pomiaru wielkości fizycznej charakteryzującej PEM $S [W/m^2]$	Rok badań
pomiar monitoringowe		
Stacja bazowa telefonii komórkowej CENTERTEL Sp. z o.o. Ostrowiec Centrum-5371 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Polna 3	0,002 - 0,006	2007
Stacja bazowa PLUS GSM Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Samsonowicza 2 działka nr1/8, obręb 28	0,002 - 0,009	2006
pomiar kontrolne		
Stacja bazowa telefonii komórkowej nr 5268 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Jana Pawła II 55	0,003 - 0,023	2007

Źródło: WIOŚ Kielce

3.2.8. Zasoby wodne

3.2.8.1. Wody podziemne

Wody podziemne w rejonie Ostrowca Świętokrzyskiego występują we wszystkich piętrach geologicznych. W obrębie miasta można wyróżnić 2 strefy ze względu na zasobność wód podziemnych:

- w północno-wschodniej części miasta - strefa obejmująca Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski z wodami poziomu środkowo i górnio-jurajskiego posiadającego dokumentację hydrogeologiczną; środkowo i górnio-jurajski poziom wodonośny zbudowany jest z piaskowców i wapieni, występują w nim wody porowo-szczelinowe i szczelinowe; wydajności studni wierconych wynoszą rzędu kilkudziesięciu m^3/h ; wydajność pojedynczych studni dochodzi do $200 m^3/h$;
- w centralnej i południowej części miasta - strefa użytkowych zbiorników wód podziemnych (UZWP) związanych z dolno-jurajskimi piaskowcami, w których występują wody porowo-szczelinowe oraz czwartorzędowymi piaskami i żwirami rzecznyymi w dolinie rz. Kamiennej, w których występują wody porowe, obejmuje pozostałą część miasta; wydajność studni wierconych ujmujących wody poziomu czwartorzędowego wynosi od kilku do kilkunastu m^3 . Wydajność studni ujmujących wody poziomu dolno-jurajskiego wynosi od kilku do $100 m^3/h$; istnieje możliwość wykorzystania tych wód do zaopatrzenia zbiorowego.

Na jakość wód podziemnych wpływ mają głównie:

- ścieki surowe lub niedostatecznie oczyszczone wprowadzane do gleby i wody,
- składowiska odpadów,
- przecieki z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych „szamb” oraz ich niezgodne z prawem opróżnianie.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego w dzielnicy Gutwin znajduje się nieczynne od 1989 r. składowisko odpadów komunalnych. Od 1992 r. w rejonie składowiska „Gutwin” na zlecenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski prowadzone są badania monitoringowe wód podziemnych i odciekowych. Próbkę pobierane są z 4 piezometrów dwa razy w roku w serii wiosennej i jesiennej. Porównując ostatnie wyniki badań z wynikami z lat poprzednich można stwierdzić, że jakość wód odciekowych zmienia się w sposób nieznaczny. Obserwuje się stałą poprawę ich jakości. Wody podziemne poziomu górniojurajskiego zostały zaliczone do

III klasy czystości, czyli wody zadawalającej jakości. Jednocześnie badane wody podziemne spełniają wytyczne Ministra Zdrowia stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia dla ludzi.

Ponadto na terenie miasta w 2007 r. zidentyfikowano 24 dzikie wysypiska odpadów, o łącznej ilości nagromadzonych odpadów 65,5 ton. Wysypiska te na bieżąco są likwidowane.

W ostatnich latach na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego zlikwidowano 2 mogilniki stanowiące zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego: mogilnik na terenie Cukrowni „Częstocice” oraz mogilnik zlokalizowany przy ul. Żytniej.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowo-kontrolnych Państwowego Monitoringu Środowiska.

3.2.8.2. Wody powierzchniowe

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni II rzędu rzeki Kamiennej, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki Kamiennej w granicach administracyjnych miasta Ostrowca Św. wynosi 6,965 km. Zlewnia ta charakteryzuje się asymetryczną siecią rzeczna.

Z obszaru lewobrzeżnego, charakteryzującego się słabo rozwiniętą siecią rzeczną, Kamienna zasilana jest przez Strugę Denkowską odwadniającą południowe zbocze Przedgórzia Iłżeckiego. Prawobrzeżna część zlewni rzeki Kamiennej ma dobrze rozwiniętą sieć rzeczna reprezentowaną przez Modłę i Kamionkę (Szewniankę).

Znaczna część Ostrowca Świętokrzyskiego znajduje się w obrębie zlewni III rzędu Strugi Denkowskiej, której zlewnia jest bardzo silnie przekształcona przez człowieka. Ponadto wg podziału hydrograficznego występują niewielkie fragmenty prawobrzeżnych zlewni III rzędu Modły i Kamionki (Szewnianki).

Do układu wodnego należy zaliczyć również Kanał Młynówka i Rów Kancłerski płynące w dolinie rz. Kamiennej, system rowów melioracyjnych, kanał hutniczy zasilający teren starej huty oraz kanał odprowadzający wody z oczyszczalni znajdującej się na terenie „CELSY” Huty Ostrowiec S.A.

Wody stojące reprezentowane są przez następujące zbiorniki:

- 3 zbiorniki stawowe w dzielnicy Gutwin o pow. 6,76 ha zasilane wodami Strugi Denkowskiej,
- zbiornik małej retencji „Gutwin” o powierzchni 5,1 ha,
- 2 stawy w parku miejskim o pow. 2,55 ha zasilane przez Młynówkę,
- staw przemysłowy Cukrowni „Częstocice” o pow. 3,9 ha zasilany przez kanał hutniczy z rz. Kamiennej,
- 2 stawy Zakładów Ostrowieckich o pow. 9 ha zasilane przez kanał hutniczy z rz. Kamiennej,
- staw hodowlany przy ul. Starokunowskiej o pow. 1,5 ha zasilany przez Młynówkę,
- zbiornik ppoż. przy ul. Tomaszów o pow. 0,25 ha zasilany przez Strugę Denkowską,
- zbiornik ppoż. TABEX OZMO o pow. 0,375 ha zasilany przez wody gruntowe,
- staw hodowlany ul. Kuźnia o pow. 0,1 ha zasilany przez Młynówkę,
- staw przy ul. Opatowskiej o pow. 0,1 ha zasilany przez wody gruntowe.

Na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się 1 punkt sieci monitoringu wód powierzchniowych prowadzonego przez WIOŚ Kielce zlokalizowany przy ujściu rzeki Kamionki (Szewnianki) do rzeki Kamiennej. Stan rzeki Kamiennej jest monitorowany na punktach zlokalizowanych poza granicami Ostrowca Świętokrzyskiego w Chmielowie (powyżej miasta) i Kraskowie (poniżej miasta). Wyniki badań jakości wód powierzchniowych przedstawiono w tabeli 3.29. Wody rzeki Kamiennej zarówno w roku 2006, jak i 2007 osiągały IV klasę jakości wód, tj. wody niezadawalającej jakości. Natomiast jakość wód Kamionki (Szewnianki) w 2007 r. uległa pogorszeniu w stosunku do roku poprzedniego i spadła z klasy III na IV.

Tab. 3.29. Wyniki klasyfikacji ogólnej w badanych punktach pomiarowych wód powierzchniowych w latach 2006 – 2007

Rok badania	Punkt pomiarowo-kontrolny		Klasa jakości wód	Wskaźniki zanieczyszczenia decydujące o klasie jakości				
	nazwa	km		nazwa wskaźnika	klasa wskaźnika	wartość		
						min	max	średnia
2007	Kamionka (Szewnianka) Ostrowiec Św.	0,5	IV	barwa	IV	4	42	15
				zawiesina ogólna	V	4,2	280	36,25
				ChZT-Mn	IV	2,6	9,9	4,808
				OWO	IV	4,25	20,4	7,126
				włp. węglowodory arom.	IV	0,3459	0,3459	0,3459
				liczba bakterii gr. coli kał.	IV	430	9300	5216
				liczba bakterii gr. Coli	IV	930	46000	14777
				zapach	V	2	76	11
	Kamienna Krasków	48,0	IV	barwa	IV	11	29	19
				ChZT-Cr	IV	20,9	36,1	25,5
				liczba bakterii gr. coli kał.	V	2400	46000	9300
				liczba bakterii gr. Coli	IV	2400	46000	13860
				fosforany	V	0,12	1,25	0,542
	2006	Kamionka (Szewnianka) Ostrowiec Św.	0,5	III	barwa	III	5	17
BZT5					III	0,8	5	2,233
ChZT-Cr					III	9,8	27,3	18,533
azotyny					III	0,043	0,161	0,08
subst. rozp. og.					III	320	598	407
glin					III	0,007	0,32	0,096
mangan					III	0,021	0,117	0,079
oleje mineralne					III	0,1	0,1	0,1
ind. sap. fitopl.					III	2,2	2,33	2,248
ind. sap. per.					III	2,22	2,49	2,378
liczba bakterii gr. coli kał.					IV	230	4300	1401
liczba bakterii gr. Coli					IV	430	7500	2538
Kamienna Chmielów		62,2	IV	barwa	IV	7	28	14
				ChZT-Cr	IV	12,8	49,6	25,433
				OWO	IV	4,81	15,9	8,55
				chlorofil „a”	IV	1,6	104,3	24,425
				liczba bakterii gr. coli kał.	IV	230	9300	1800
				liczba bakterii gr. Coli	IV	430	9300	4116
Kamienna Krasków		48	IV	barwa	IV	2	25	13
				ChZT-Cr	IV	14,3	49,3	24,942
				amoniak	IV	0,193	2,35	0,844
				azot Kjeldahla	IV	0,51	2,14	1,374
	fosforany			IV	0,096	0,91	0,351	
	chlorofil „a”			IV	1,4	70,4	18,892	
	liczba bakterii gr. coli kał.			IV	2100	24000	6650	
	liczba bakterii gr. Coli			IV	2400	46000	13042	

Źródło: WIOŚ Kielce

Dodatkowo na zlecenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski prowadzony jest monitoring lokalny następujących wód powierzchniowych: Młynówka, rz. Kamionka (Szewnianka), rz. Modła, Duży Staw w parku Piłsudskiego, Struga Denkowska i Rów Denkowski. Badania prowadzone są w zakresie następujących wskaźników: odczyn, tlen rozpuszczalny, BZT₅,

ChZT-Cr, zawiesina ogólna, azot amonowy, azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny, indeks oleju mineralnego, liczba bakterii coli typu kałowego. Badania prowadzone są w 1 punkcie na każdym cieku i stawie w serii wiosennej i letniej.

3.2.8.3. Tereny zalewowe

W „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej - ETAP I rzeka Kamienna” opracowanym na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie określone zostały obszary zalewowe dla rzeki Kamiennej. Fragmenty mapy z ww. opracowania, na których zaznaczone zostały tereny zalewowe rzeki Kamiennej oraz ujściowego odcinka rzeki Kamionki (Szewnianki) na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, obrazują Rys. 3.12. i 3.13. (legendę do rysunków stanowi Rys. 3.14.)

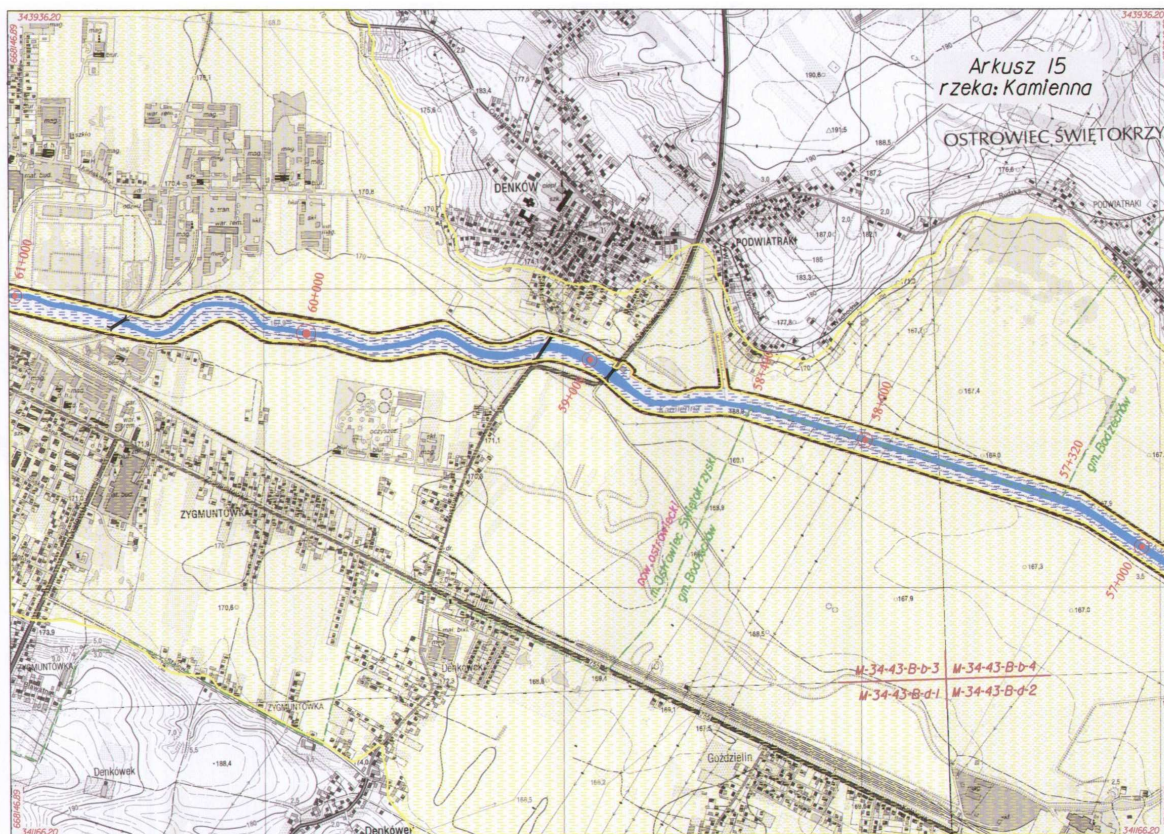
Na terenie gminy miejskiej Ostrowiec Świętokrzyski wały przeciwpowodziowe zlokalizowane są na następujących rzekach: Kamienna, Modła i Kamionka (Szewnianka). Łączna długość wałów przeciwpowodziowych wynosi 20 730 mb. Ponadto na rzece Kamienna znajduje się 5 słuz wałowych.

Tab. 3.30. Wały przeciwpowodziowe w gminie Ostrowiec Świętokrzyski

Rzeka	Długość wałów [m]		Klasa	Stan techniczny
	Wał lewy	Wał prawy		
Kamienna	5 630	5 860	I	dobry
Modła	1 700	2 100	III	dobry
Kamionka (Szewnianka)	2 720	2 720	III	dobry

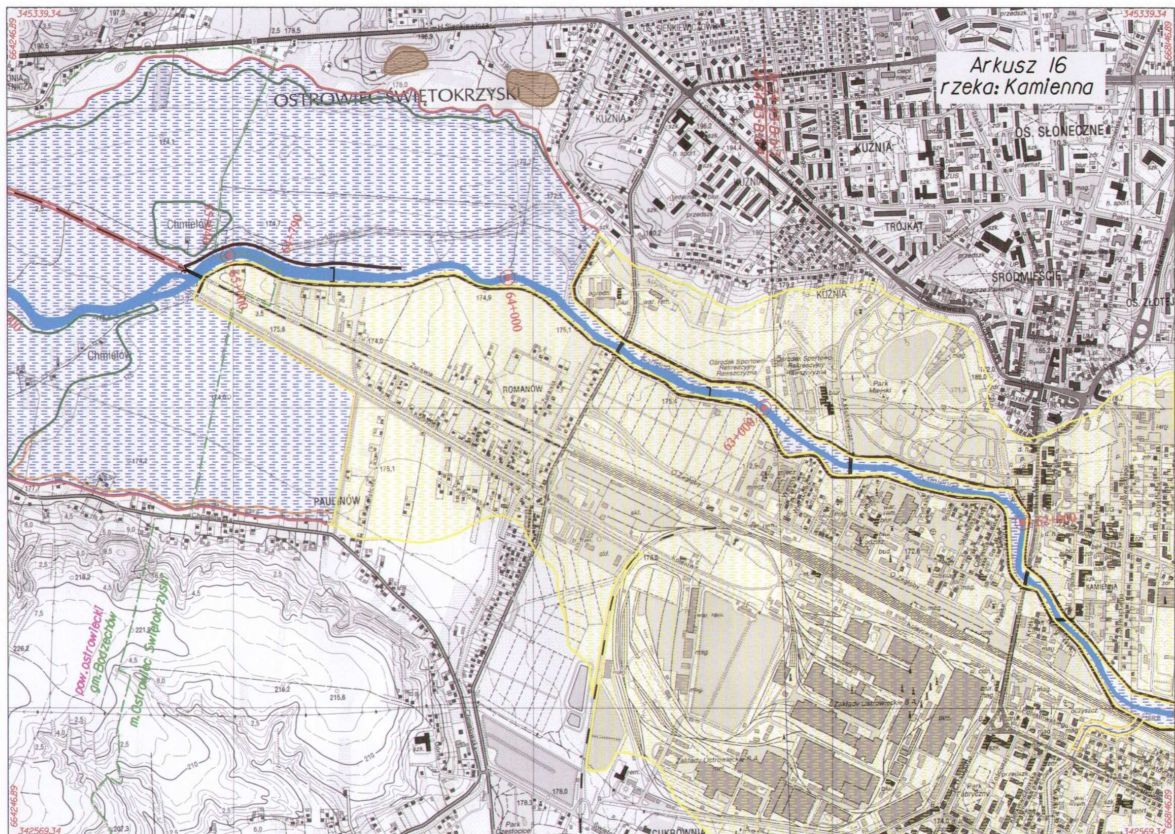
Źródło: SZMiUW Kielce

W 2007 r. oddano do eksploatacji zbiornik małej retencji „Gutwin” o powierzchni 5,1 ha, z linią brzegową o długości około tysiąca metrów i maksymalną głębokością ponad 2 metry. Zbiornik położony w północnej części miasta w dzielnicy Gutwin wykorzystywany jest w celach rekreacyjnych jako kąpielisko miejskie.

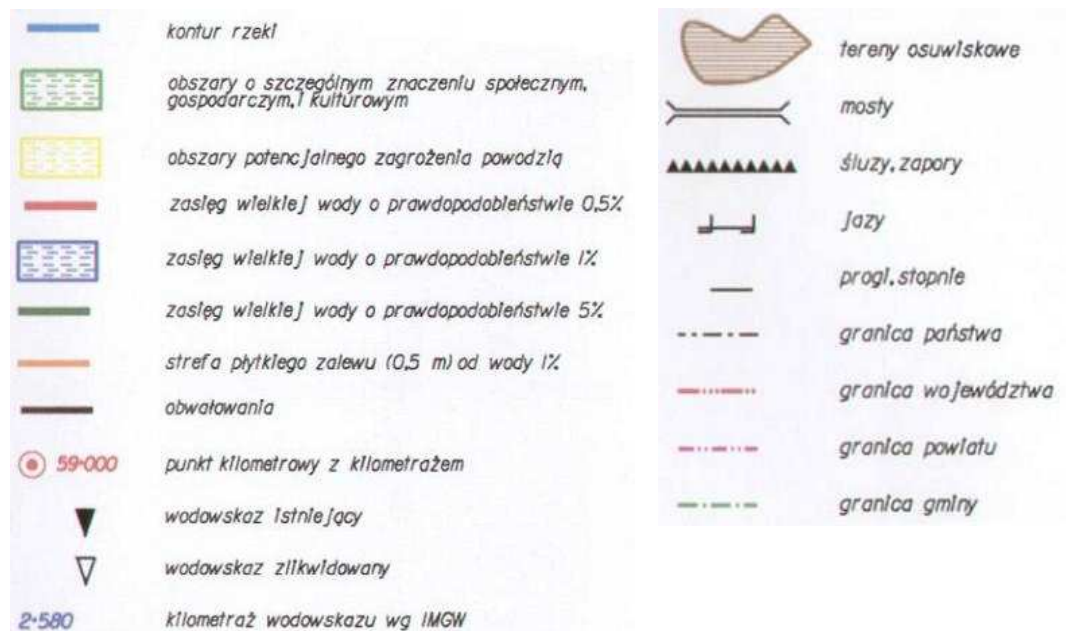
Rys. 3.12. Tereny zalewowe rzeki Kamiennej – cz.1.

Źródło: RZGW W-wa

Rys. 3.13. Tereny zalewowe rzeki Kamiennej – cz.2.

Źródło: RZGW W-wa

Rys. 3.14. Legenda do rysunków 3.12. i 3.13.

Źródło: RZGW W-wa

3.2.9. Gospodarka wodno-ściekowa

3.2.9.1. Zaopatrzenie w wodę

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego jest ujęcie głębinowe w „Kątach Denkowskich”. Ujęcie to zlokalizowane jest w obrębie GZWP nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z jedenastu studni głębinowych przez Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. Możliwości eksploatacyjne tego ujęcia określono na poziomie 1800-2000 m³/h. Korzystanie z tych zasobów odbywa się w świetle prawa wodnego i stosownych pozwoleń wodno-prawnych, zgodnie z decyzjami:

- pozwolenie wodno-prawne wydane przez Wojewodę Świętokrzyskiego z dn. 28.12.2005r. – zapewnia możliwość zaopatrzenia w wodę mieszkańców Ostrowca Św. Do 2025 r.;
- rozporządzenie Nr 5/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dn. 26.09.2006r. ustanawiające strefę ochronną ujęcia.

Wydajność ujęcia zgodnie z ww. pozwoleniem wodnoprawnym wynosi:

$$\begin{aligned} Q_{\text{sr. dob.}} &= 24\,000 \text{ m}^3/\text{d}, \\ Q_{\text{sr. godz.}} &= 1\,000 \text{ m}^3/\text{h}, \\ Q_{\text{max. godz.}} &= 1\,300 \text{ m}^3/\text{h}. \end{aligned}$$

Rzeczywisty średni pobór wody wynosi około 500m³/h.

Obszar ujęcia wody w całości położony jest na terenie zalesionym w dalszej odległości od zabudowań gospodarczych. Woda ujmowana jest z 11 studni, które załączane są w zależności od zapotrzebowania na wodę. Pod względem hydrogeologicznym woda z ujęcia należy do formacji jurajskiej. Otwory studzienne zlokalizowane są w różnych odległościach i na różnych głębokościach od 80 do 120 m o ustabilizowanym poziomie wodonośnym 36-38 m. Zbiornik wód podziemnych zabezpieczony jest utworami trzecio- i czwartorzędowymi.

Jakość wody z tego ujęcia jest bardzo dobra i nie wymaga uzdatniania. Woda jest bardzo dobrej jakości - pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym nie tylko spełnia wymagania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ale niejednokrotnie znacznie wykracza poza te wymagania. Jakość wody jest na bieżąco monitorowana - wykonywane są badania kontrolne jakości wody przez laboratorium wewnętrzne oraz przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim. Wykonywane badania potwierdzają spełnianie parametrów jakościowych wody zgodnie z obowiązującymi przepisami – tabela 3.31.

Tab. 3.31. Wyniki analiz wody przeprowadzonych w laboratorium MWiK Sp. z o.o. z dnia 20.06.2008

Wskaźnik	Jednostka	Wielkość
Mętność	NTU	0,04
Barwa	mg /dm ³ Pt	2
Zapach	-	A
Odczyn	pH	7,5
Twardość ogólna	mval /dm ³	2,4
Twardość	mg CaCO ₃ /dm ³	240
Żelazo ogólne	mg Fe /dm ³	0,01
Chlorki	mg Cl /dm ³	9
Amoniak	mg NH ₄ /dm ³	0,01
Azotyny	mg NO ₂ /dm ³	n.w.
Siarczany	mg SO ₄ /dm ³	maj-20
Fluorki	mg F /dm ³	0,2-0,4
Wapń	mg Ca /dm ³	55-80
Magnez	mg Mg /dm ³	10-18
Bakteriologia po 72h	-	4-30
Bakteriologia po 24h	-	do 10
Przewodność	μS /cm	360-390
Arsen całkowity	mg As /dm ³	0,0021

Wskaźnik	Jednostka	Wielkość
Chrom ogólny całkowity	mg Cr /dm ³	<0,0010
Cynk całkowity	mg Zn /dm ³	0,025
Glin całkowity	mg Al /dm ³	0,0889
Kadm całkowity	mg Cd /dm ³	<0,00026
Miedź całkowita	mg Cu /dm ³	0,0015
Ołów całkowity	mg Pb /dm ³	<0,0023
Azotany	mg NO ₃ /dm ³	13

Źródło: MWiK Sp. z o.o.

Stan techniczny ujęcia „Kąty Denkowskie” jest dobry – na bieżąco prowadzone są prace remontowe i modernizacyjne ujęcia.

Zakład Eksploatacji ujęcia wody MWiK Sp. z o.o. oprócz jedenastu studni głębinowych dysponuje:

- dwoma zbiornikami wyrównawczymi o pojemności 500 m³,
- chlorownią,
- pompownią wody drugiego stopnia,
- dwoma zbiornikami magazynowymi wody o łącznej pojemności 2000 m³.

Ujęcie wód podziemnych „Romanów” z poziomu wodonośnego czwartorzędowego i dolno jurajskiego wyłączone jest z eksploatacji ze względu na stan techniczny studni (zamulenie) oraz jakość wody (konieczność uzdatniania).

Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 228,8 km. Stan techniczny sieci wodociągowej jest dobry. 77% sieci wodociągowej stanowią odcinki wykonane z rur żeliwnych oraz PCV i PE. Pozostałe 23% to sieci stalowe, które będą sukcesywnie wymieniane.

Liczba przyłączy wodociągowych wynosi 6 431 o łącznej długości 97,06 km. Przyłącza wodociągowe wykonane są ze stali ocynkowanej (47 km) i PE (50,06 km). Najbardziej awaryjne przyłącza wykonane ze stali ocynkowanej (ok. 1 km) będą sukcesywnie wymieniane.

Do sieci wodociągowej podłączonych jest 75 200 mieszkańców.

Liczba podmiotów usługowo-produkcyjnych podłączonych do sieci wodociągowej na koniec 2007 r. wynosiła 1 147.

Tab. 3.32. Zużycie wody w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych MWiK Sp. z o.o.

Rok	Gospodarstwa domowe	Podmioty usługowo-produkcyjne
2006	2 498 800 m ³ /rok	347 100 m ³ /rok
2007	2 389 100 m ³ /rok	357 100 m ³ /rok

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Tab. 3.33. Najwięksi odbiorcy wody w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych MWiK Sp. z o.o.

Odbiorca wody	Zużycie [m ³ /rok]	
Ostrowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	2006	638 093
	2007	603 167
Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	2006	473 567
	2007	449 320
Szpital Powiatowy	2006	47 664
	2007	41 342
Interspeed	2006	60 839
	2007	54 518
Hotel Gromada	2006	12 992
	2007	13 439
PKS Ostrowiec	2006	19 147
	2007	25 504

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego do terenów pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej należą:

- część północna dzielnicy „Las Rzeczki”,
- część północna dzielnicy „Gutwin”,
- część zachodnia dzielnicy „Kąty Denkowskie”,
- rejon ulicy Wąwozy – Opatowska,
- ulice boczne od ulicy Bałtowskiej,
- rejon ulicy Rudzkiej.

Tab. 3.34. Ważniejsze zakładowe ujęcia wody

Podmiot	Lokalizacja ujęcia	Ujęcia wód [m³/rok]			Cel poboru wody
		Rok	Powierzch.	Podziemne	
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	rzeka Kamienna km 54+700	2007	409 903		chłodzenie urządzeń
		2006	395 744		
	studnie głębinowe nr 1 i 4 na terenie zakładu, ul. Samsonowicza 2	2007		399 432	cele socjalno- bytowe
		2006		500 516	
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	Ostrowiec Św. ul. Sandomierska 112	2007		ujęcie wyłączone z eksploatacji	
		2006		367	przemysłowy
"MADAMA" Sp z o.o.	Ostrowiec Św. ul. Daleka 35	2007		1 776	przemysłowo- socjalny
		2006		1 776	przemysłowo- socjalny
"Hydroma" Sp z o.o.	rzeka Kamienna km 65+180	2007	673 000		przemysłowy
		2006	701 000		przemysłowy

Źródło: ankietyzacja zakładów

Wg danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska (Urząd Marszałkowski w Kielcach) pobór wody w gminie w 2007 r. wyniósł 4 509 572 m³.

Tab. 3.35. Pobór wody w 2007 r. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych WBZŚ

Podmiot	Pobór wody				
	Rodzaj poboru	Ilość [m³]	Ilość wg celu zużycia [m³] *		
			A	B	C
Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp z o.o. w Ostrowcu Św.	Ogółem, w tym:	3 687 180			
	podziemna	3 687 180	3 558 523	18 593	110 064
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o. o.	Ogółem, w tym:	809 335			
	podziemna	399 432	399 432		
	powierzchniowa	409 903			409 903
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Ostrowcu Św.	Ogółem, w tym:	12 827			
	podziemna	12 827		12 827	
MADAMA Sp. z o.o. Ostrowiec Św.	Ogółem, w tym:	230			
	podziemna	230			230

* A - do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe

B - na potrzeby produkcji, w której woda wchodzi w skład lub bezpośredni kontakt z produktami żywnościowymi i farmaceutycznymi lub na cele konfekcjonowania

C - pozostałe cele

Źródło: Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska, Urząd Marszałkowski w Kielcach

Tab. 3.36. Zużycie wody w 2006 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim wg danych GUS

Ogółem	Na cele					na 1 mieszk. w m ³
	przemysłowe			eksploatacji sieci wodociągowej		
	razem	powierzch.	podziemne	razem	w tym gospodarstwa domowe	
w hektometrach sześciennych						
5,8	1,6	1,1	0	4,2	2,5	33,9

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

3.2.9.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Ilość mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej w gminie Ostrowiec Świętokrzyski szacuje się na 65 000. Rokrocznie do sieci kanalizacyjnej podłączanych jest 200-300 mieszkańców. Długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2007 r. wynosiła 125,47 km. Łączna długość przykanalików na koniec 2007 r. wynosiła 55,51 km.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego do rejonów pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej należą:

- dzielnica „Las Rzeczki”,
- dzielnica „Gutwin”,
- dzielnica „Kąty Denkowskie”,
- dzielnica „Koszary” (ul. Bałtowska i ulice boczne od ulicy Bałtowskiej),
- dzielnica „Częstocice” (ul. Szewieńska, ulice boczne od ul. Szewieńskiej),
- rejon ulicy Wąwozy – Opatowska,
- ul. Nowe Piaski.

Ścieki komunalne odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowcu Świętokrzyskim administrowanej przez Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Św. Obiekt został zaprojektowany na przepustowość 42 000 m³/d. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Kamiennej. Przepustowość oczyszczalni określona w pozwoleniu wodnoprawnym wynosi: $Q_{dśr} = 20\ 000\ m^3/d$ i $Q_{hmax} = 1\ 550\ m^3/h$.

Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków i eksploatację urządzeń oczyszczalni wydane przez Starostę Ostrowieckiego – decyzja z dn. 9.12.2005 r. nr RS.II-622/24/2/2005, uzupełnione decyzją z dn. 14.12.2007r. nr RS.II-622/23/2/2007 (określającą warunki odprowadzania ścieków w okresie przebudowy oczyszczalni).

Tab. 3.37. Jakość ścieków z miejskiej oczyszczalni wg pozwolenia wodnoprawnego

Wskaźnik zanieczyszczeń	Jednostka	Wg pozwolenia z 2005 r.	Wg pozwolenia z 2007 r. (okres przebudowy oczyszczalni)	Dopuszczalne wartości dla RLM>10 000
pH	-	6,5 - 9,0	6,5 - 9,0	-
BZT ₅	mgO ₂ /l	15	22,5	15
ChZT	mgO ₂ /l	125	187,5	125
Zawiesina	mg/l	35	52,5	35
Azot ogólny	mgN/l	15	22,5	10
Fosfor ogólny	mgP/l	1,0	3,0	1,0
OWO	mgC/l	30	39	-

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Ścieki dopływające do oczyszczalni mają charakter ścieków bytowych, mieszanych ze ściekami opadowymi lub roztopowymi. Obciążenie oczyszczalni wyrażone równoważną liczbą mieszkańców wynosi 88 060. Z przeprowadzonych analiz jakości ścieków wynika, że oczyszczone ścieki spełniają warunki określone w pozwoleniu wodnoprawnym i obowiązujących przepisach. Wyniki ostatnich badań ścieków, przeprowadzonych przez WIOŚ w Kielcach z dn. 01.06.2008 r., zawiera tabela 3.34. Ścieki odprowadzane od

jednostek działalności produkcyjnej stanowią ok. 12% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni.

Tab. 3.38. Jakość ścieków z miejskiej oczyszczalni wg badań WIOŚ w Kielcach z dn. 01.06.2008 r.

Wskaźnik zanieczyszczeń	Jednostka	Wartości
BZT ₅	mgO ₂ /dm ³	5,2
ChZT	mgO ₂ /dm ³	76
Zawiesina	mg/dm ³	12
Azot ogólny	mgN/dm ³	20,7
Fosfor ogólny	mgP/dm ³	1,66

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Tab. 3.39. Ilość ścieków dostarczonych do miejskiej oczyszczalni ścieków

Rok	Siecią kanalizacyjną [m ³]	Wozami asenizacyjnymi [m ³]	Pochodzących z gospodarstw domowych [m ³]
2006	4 592 878	70 754,7	2 216 400
2007	4 647 579	70 249	2 140 200

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego działają następujące firmy wywożące nieczystości stałe:

- Remondis Sp. z o.o. - Ostrowiec Św.,
- TOI-TOI - systemy sanitarne – Sp. z o.o. Warszawa,
- Wywóz Nieczystości Płynnych Władysław Śmigas - Kunów,
- EKO Stanisław Rycąbel - Ostrowiec Św.,
- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Bodzechowie z/s w Szewnej.

Na terenie gminy znajduje się 10 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 950 przydomowych zbiorników bezodpływowych (szamb), w których magazynowane są ścieki.

Powstające w miejskiej oczyszczalni ścieków w wyniku oczyszczania ścieków osady są dobrej jakości, o czym świadczy fakt, że MWiK Sp. z o.o. uzyskał pozwolenie na przyrodnicze ich wykorzystanie. Na terenie oczyszczalni znajduje się składowisko czasowego gromadzenia osadu. Powierzchnia składowiska pozwala na gromadzenie osadów z dwumiesięcznej produkcji (w dwóch pryzmach) tzn. około 500-600 t. Zgromadzone osady z miesięcznej produkcji są badane pod względem sanitarnym w Wojskowym Instytucie Higieny i Epidemiologii w Puławach i po otrzymaniu pozytywnego wyniku wykorzystywane. Produkcja i wykorzystanie osadów są ściśle rejestrowane.

Tab. 3.40. Ilość osadów ściekowych powstających w miejskiej oczyszczalni ścieków

Rok	Ogółem [Mg]	Składowanych	Wykorzystanych rolniczo lub do rekultywacji
2006	4 242	1 742	2 500
2007	3 615	1 446	2 269

Źródło: MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy wynosi 33,597 km. Ilość separatorów podczyszczających wynosi 10 sztuk. Powierzchnia zlewni z separatorami wynosi 69 103 m², a bez separatorów 177 061 m².

Tab. 3.41. Wybrane oczyszczalnie zakładowe i urządzenia do podczyszczania ścieków

Podmiot	Rodzaj i liczba urządzeń oczyszczających	Przepustowość [m³/dobę]	Długość i stan techniczny kanalizacji
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	oczyszczalnia mechaniczna ścieków przemysłowych i deszczowych, ilość zrzucanych ścieków: 129 115 m³/rok, odbiornik ścieków: rzeka Kamienna km 52+700	13 000	14 980 mb, w tym 2 980 mb kanału otwartego
ETC Sp. z o.o.	chemiczna podczyszczalnia ścieków technologicznych, ilość zrzucanych ścieków: 500 m³/rok, odbiornik ścieków: kanalizacja MWiK Sp. z o.o.	4 m³/cykl (czas trwania cyklu ok. 20h)	40 m stan dobry
"MADAMA" Sp z o.o.	oczyszczalnia mechaniczna ścieków przemysłowych, ilość zrzucanych ścieków: 1 776 m³/rok, odbiornik ścieków: oczyszczalnia MWiK Sp. z o.o.	288 m³/h	100 mb stan dobry
Hydroma Sp. z o.o.	oczyszczalnia mechaniczna dla ścieków przemysłowych z zakładów położonych na terenie starej huty, odbiornik ścieków: rz. Kamionka (Szewnianka)	6 800	b.d.
TERRANOVA Sp. z o.o.	oczyszczalnia reaktorowa chemiczna, sekwencyjna, neutralizacja ścieków pochodzących z produkcji „mokrej” (czyszczenia urządzeń produkcyjnych do wytwarzania tynków)	10	b.d.
ELKOM Sp. z o.o.	podczyszczalnia składa się z dwóch linii neutralizacyjnych: jedna do podczyszczania ścieków kwaśno-alkalicznych (popłuczyny po procesach przygotowawczych), druga do podczyszczania ścieków chromianowych (popłuczyny po chromowaniu i zużyte kąpiele po chromowaniu)	45	b.d.
Krajowa Spółka Cukrowa SA Cukrownia Częstocice	woda obiegowa zamknięta w układzie zbiorników osadczyc i retencyjnych - pojemność 35 000m³, wody opadowe wykorzystywane do celów technologicznych, naturalne odparowanie bez zrzutu ścieków	2 700	1500 mb, kanały murowane z cegły, częściowo z kręgów betonowych – stan techniczny dobry
Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	osadniki przykanalikowe grawitacyjne komorowe: 2 szt. - odwodnienie placów, 1 szt. - podczyszczanie ścieków z mokrego gaszenia żużla 5 szt. - podczyszczanie ścieków z procesu uzdatniania wody kotłowej		kanalizacja przemysłowo-deszczowa 758 mb stan dobry
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Św. S.A.	Osadnik 2-komorowy o objętości 68,4 m³ z matą sorbentową - podczyszczanie ścieków deszczowych		440 mb stan dobry
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	osadnik - 1 szt. - podczyszczanie ścieków deszczowych	132	300 mb stan dobry
RENOMET RECYKLING Sp. z o.o.	separator - pojemność 300 l - podczyszczanie ścieków deszczowych	30 l/s	135 mb stan bardzo dobry

Źródło: ankietyzacja zakładów i MWiK Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.

Wg danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska (Urząd Marszałkowski w Kielcach) w 2007 r. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski łącznie wytworzono 4 776 694 m³ ścieków, w tym: ścieków komunalnych – 4 647 579 m³, ścieków przemysłowych – 129 115 m³.

Tab. 3.42. Ładunek zanieczyszczeń ścieków wytworzonych w 2007 r. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski wg danych WBZŚ

Podmiot	Substancja	Ilość [mg/dm ³]
Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp z o.o.	BZT ₅	20,55
	CHZT-Cr	59,71
	Zawiesina ogólna	18,04
	Chlorki	216,68
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o. o.	BZT ₅	13,94
	CHZT-Cr	91,2
	Zawiesina ogólna	63,7
	Suma chlorków i siarczanów	532,52

Źródło: Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska, Urząd Marszałkowski w Kielcach

Tab. 3.43. Ścieki wytworzone w 2006 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim wg danych GUS

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi [dm ³]						
ogółem	oczyszczane			nieoczyszczane		
	razem	mechanicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	odprowadzane bezpośrednio z zakładów przemysłowych	odprowadzane siecią kanalizacji miejskiej
3 967	3 598	613	2 985	369	-	369

Źródło: „Ochrona Środowiska 2007”, GUS

3.2.10. Zasoby przyrodnicze

3.2.10.1. Flora i fauna

Lasy zajmują 579,6 ha, co stanowi ok. 12,5% ogólnej powierzchni gminy. Lasy Skarbu Państwa zajmują 114,88 ha (w tym w zarządzie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski 28,88 ha), pozostałe to lasy gminne – 29,06 ha i prywatne – 435,63 ha.

Rozkład zalesienia nie jest równomierny. Przeważająca część lasów występuje w północnej i północno-wschodniej części miasta, co jest związane z występowaniem słabych jakościowo gleb. Największe kompleksy leśne łączą się z lasami Puszczy Iłżeckiej w rejonie:

- Lasu Rzeczki, Kolonii Robotniczej (Lasu Bieliny) i Kuźni,
- Gutwina, w rejonie ul. Bałowskiej przechodząc w stronę Strugi Denkowskiej,
- Kątów Denkowskich.

W drzewostanie dominuje sosna (95%). Kolejnymi pod względem liczebności gatunkami jest brzoza (3,2%) i olsza (1,6%). Przeważającym typem siedliska jest bór mieszany z domieszką brzozy. Znaczący udział posiada bór mieszany świeży z domieszką dębu, grabu i lipy. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują młodniki i drągowiny sosnowe.

W południowej części miasta, na lessowych glebach w kierunku Bodzechowa zachowały się resztki lasu lipowo-grabowego (grąd wysoki) z rzadkimi i chronionymi gatunkami. Na lessowych stokach w południowej części miasta spotkać można liczne stanowiska roślin stepowych i kserotermicznych.

W dolinie rzeki Kamiennej dominującym zbiorowiskiem są wilgotne łąki z udziałem olchy, łąki szuwały trzcinowe i turzycowe.

W południowej części miasta roślinność reprezentują przeważnie ogródki działkowe.

Terenom rolniczym towarzyszą zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne oraz zespoły roślinności segetalnej.

Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy roślinność ozdobna, zabudowie gospodarczej roślinność ruderalna i wydepczynowa.

Największymi zasobami faunistycznymi charakteryzują się lasy i zadrzewienia. Stanowią one miejsce bytowania licznych gatunków ptaków, ssaków. Spotkać tu można nietoperze, ryjówki, łasice, jeże, sarny, dziki. Pojawiają się kruki, trzciniaki, remizy, potrzasy. Pospolicie występują trznadla, zięby, jeżyki, sierpówki.

3.2.10.2. Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej na terenie miasta reprezentują liczne parki i skwery, zielen przyuliczna, zielen osiedlowa, zielen towarzysząca zabudowie indywidualnej, zielen wokół placówek oświatowych oraz obiektów użyteczności publicznej, zielen cmentarzy. Istotne znaczenie mają położone na terenie miasta liczne ogrody działkowe.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego występują następujące parki:

- Park Miejski im. Marszałka J. Piłsudskiego w rejonie Al. 3-ego maja,
- Park Fabryczny,
- Park Pałacowy w Częstocicach.

Ponadto występują następujące tereny o charakterze parkowym:

- park leśny w dzielnicy Piaski,
- park przy Cukrowni Częstocice,
- park na osiedlu Pułanki,
- park Wyspiańskiego,
- park na osiedlu XXV-lecia,
- park na osiedlu Ogrody,
- Las Bieliny,
- Park w zespole układu fabrycznego Zakładów WYROBÓW Ogniotrwałych w rejonie ul. Opatowskiej i Sandomierskiej.

3.2.10.3. Obiekty prawnie chronione

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego nie występują obszary prawnie chronione, ani obszary Natura 2000. Na terenie gminy ustanowiono 2 pomniki przyrody: 1 pomnik przyrody ożywionej i 1 pomnik przyrody nieożywionej.

Tab. 3.44. Pomniki przyrody na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Pomniki przyrody		Parametry	Lokalizacja	Akt ustanawiający
rodzaj	szt.			
Głaz narzutowy	1	wysokość - 1,65 m szerokość - 1,15 m grubość -1,00 m	teren przy III Liceum Ogólnokształcącym im. Wł. Broniewskiego przy ul. Sienkiewicza 67, dz.ew. nr 1/4 (obręb 12, arkusz 3)	§1 pkt 3 rozporządzenia nr 205/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2001 r.
Dąb szypułkowy (Quercus robur)	1	wiek – ok. 300 lat wysokość drzewa – 25 m średnica korony – 15 m średnica pnia – 1,37 m obwód pnia na wysokości 1,30 m – 4,30 m	wzgórze parkowe, dawny cmentarz żydowski (Kirkut), dz. ew. nr 68 (obręb 36 arkusz 1)	§ 1 pkt 1 zarządzenia nr 3/89 Wojewody Kieleckiego z dnia 26 stycznia 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: UM w Ostrowcu Św.

3.3. Edukacja ekologiczna

W Wydziale Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim funkcjonuje Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE). Centrum skupia wokół siebie wiele instytucji, organizacji i osób. Są to m.in. nauczyciele, uczniowie, mieszkańcy Ostrowca Świętokrzyskiego i okolic. W ramach Centrum działa Rada Programowa, w skład której wchodzi szkolni koordynatorzy ds. edukacji ekologicznej oraz osoby zajmujące się ekologią i ochroną środowiska w regionie.

Centrum Edukacji Ekologicznej zajmuje się przede wszystkim powszechną edukacją dzieci i młodzieży, krzewieniem wiedzy ekologicznej wśród ludzi dorosłych, podnoszeniem świadomości ekologicznej społeczeństwa, prowadzeniem kursów i szkoleń dla dzieci i młodzieży.

Misją Centrum jest przybliżenie m.in. młodzieży spędzającej większość życia w mieście idei ochrony przyrody zarówno w kontekście życia codziennego (zmniejszanie konsumpcji,

zmniejszanie zużycia zasobów nieodnawialnych, humanitarne traktowanie zwierząt), jak i poszanowania przyrody wynikającego z zasad zrównoważonego rozwoju.

CEE współpracuje ze wszystkimi gminnymi placówkami oświatowymi i koordynuje działania w zakresie edukacji ekologicznej. W każdej ze szkół został wyznaczony koordynator ds. edukacji ekologicznej, który utrzymuje stały kontakt z UM. Centrum posiada bogaty księgozbiór o tematyce szeroko rozumianej ekologii oraz prowadzi punkt informacyjny – konsultacyjny, w ramach którego udostępniane są mieszkańcom publikacje o tematyce ekologicznej.

CEE poza własnymi lokalnymi inicjatywami bierze również aktywny udział we wszystkich ogólnopolskich akcjach ekologicznych, o czym świadczą liczne nagrody i podziękowania między innymi od Klubu Gaja, Fundacji Nasza Ziemia. W 2006 roku miasto Ostrowiec Świętokrzyski zajęło I miejsce w VIII edycji konkursu „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego – edukacja ekologiczna”

Centrum edukacji współpracuje z Ministerstwem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, lokalnymi i ogólnokrajowymi organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi.

Ponadto CEE:

- organizuje seminaria, szkolenia, konkursy, wystawy, prelekcje, itp.,
- prowadzi: bazę materiałowo-dydaktyczną dla potrzeb edukacji ekologicznej, punkt informacyjny, bibliotekę, wideotekę,
- stanowi: punkt kontaktowy i konsultacyjny dla szkół, mieszkańców, organizacji i instytucji, działających na rzecz edukacji ekologicznej,
- koordynuje: działania szkół, organizacji i instytucji ekologicznych, przedsięwzięcia ekologiczne.

Zasięg obszarowy działalności Centrum obejmuje Gminę Ostrowiec Świętokrzyski, ale w przyszłości planuje się rozszerzenie działalności CEE na okoliczne gminy. W projektach prowadzonych przez CEE bierze udział około 20 tys. mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.

Przy Centrum Edukacji Ekologicznej prowadzona jest biblioteka, która posiada bogaty zbiór książek o tematyce ekologicznej. Z biblioteki korzystają nauczyciele oraz uczniowie z ostrowieckich szkół a także mieszkańcy Ostrowca Świętokrzyskiego i okolic. Przy CEE działa także klub młodego ekologa oraz rada programowa ds. edukacji ekologicznej.

Centrum Edukacji Ekologicznej współpracuje z:

- Ministerstwem Środowiska - Biurem Edukacji Ekologicznej i Komunikacji Społecznej
- Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach
- Ligą Ochrony Przyrody – Zarząd Okręgowy w Kielcach
- Stowarzyszeniem Kulturowo-Ekologicznym „Gaja”
- Fundacją „Recal”
- Fundacją „Nasza Ziemia”
- Muzeum Wsi Kieleckiej
- Ośrodkiem Szkoleniowym Świętokrzyskiego Parku Narodowego
- Gospodarstwem eko-agroturystycznym „Pod Lasem”
- Towarzystwem Badań i Ochrony Przyrody
- Polskim Towarzystwem Turystyczno – Krajoznawczym
- Wydziałem Biologii i Nauk o Ziemi UJ
- Ogrodem Botanicznym w Łodzi.

W latach 2007/2008 roku podjęto następujące działania:

1. Opracowanie III edycji programu: „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w gospodarstwach ekologicznych”.
2. Realizacja rocznego programu promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów pn. „Szukaj zysku w odzysku” edycja IV.
3. Realizacja rocznego programu zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.

4. Realizacja programu na tropie dzikich wysypisk
5. Ekologiczne pożegnanie zimy - powitanie wiosny.
6. Kampania przeciwko wypalaniu traw – cykl wykładów i spotkań.
7. Organizacja obchodów Dni Ziemi 2008 – cykl imprez.
8. „Ziemia – planeta na której żyjemy” – konkurs plastyczny.
9. Światowy dzień wody – cykl imprez.
10. „Dobre rady na złe odpady” – konkurs techniczno-plastyczny, cykl wycieczek edukacyjnych na składowisko odpadów komunalnych „Janik”, baza REMONDIS
11. Światowy dzień wody - cykl wycieczek edukacyjnych do oczyszczalni ścieków.
12. Tydzień czystości wód.
13. II Prezentacje ekologiczne – festiwal piosenki ekologicznej.
14. Cykl warsztatów nt. energii odnawialnej.
15. Międzyszkolny konkurs ekologiczny „Odpady nasza sprawa”.
16. „Przyroda wokół nas” konkurs fotograficzny.
17. Ekologiczna spartakiada przedszkolaka.
18. Kampania „Sprzątanie Świata” – cykl imprez.
19. Święto drzewa – cykl imprez.
20. Europejski dzień bez samochodu i międzynarodowy dzień turystyki – cykl imprez.
21. Wystawa edukacyjna „Jak działać dla Ziemi”, warsztaty dla młodzieży.
22. Szkolenia dla nauczycieli w Ogrodzie botanicznym w Łodzi oraz na Uniwersytecie Jagiellońskim – Instytut Nauk o Środowisku.
23. Wdrożenie programu selektywnej zbiórki odpadów w szkołach i przedszkolach „Szukaj zysku w odzysku”, „Zbieraj makulaturę ratuj konie”

Działania i akcje planowane:

- przygotowanie i koordynacja cyklicznych imprez o charakterze edukacyjnym (np. Sprzątanie Świata, Dni Ziemi, Święto Drzewa, Dzień Bez Samochodu);
- realizacja autorskich programów przygotowanych i opracowanych przez Wydział Edukacji i Spraw Społecznych – Centrum Edukacji Ekologicznej dla placówek oświatowych oraz mieszkańców miasta (np. Program promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów „Szukaj zysku w odzysku”, Program „Zintegrowana edukacja ekologiczna w gospodarstwach eko-agroturystycznych”, Program „Na tropie dzikich wysypisk”, „Program zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego”);
- prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego oraz biblioteki ekologicznej dla potrzeb nauczycieli oraz uczniów;
- współpraca z organizacjami i instytucjami zajmującymi się zagadnieniami ochrony środowiska;
- organizacja szkoleń, warsztatów dla nauczycieli i uczniów;
- organizacja konkursów, akcji, wystaw, imprez ekologicznych;
- koordynacja pracy szkół w zakresie edukacji ekologicznej i działalności rady programowej, ścisła współpraca za szkolnymi koordynatorami ds. edukacji ekologicznej;
- pozyskiwanie i przekazywanie do placówek materiałów o charakterze ekologicznym i edukacyjnym;
- koordynacja cyklicznych imprez o charakterze ogólnokrajowym;
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej.

Dotychczasowe działania finansowane były ze środków budżetu Gminy, GFOŚiGW, dotacji z Wojewódzkiego Funduszu oraz nagród finansowych pozyskanych w konkursach.

Przykładowe kalendarium imprez o charakterze ekologiczno-edukacyjnym proponowane do realizacji przez Centrum Edukacji Ekologicznej oraz placówki oświatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2008 zawiera Załącznik nr 1 do Programu.

3.4. Gospodarka odpadami

Stan aktualny w zakresie gospodarki odpadami został omówiony w „Planie gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011”, który stanowi integralną część Programu ochrony środowiska.

3.5. Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie Ostrowiec Świętokrzyski

3.5.1. Główne zagrożenia środowiska - podsumowanie

Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno - geograficznymi. Teren gminy Ostrowiec Świętokrzyski jako obszar zurbanizowany został mocno przekształcony w wyniku działalności człowieka.

Zagrożenia naturalne

Główne zagrożenie naturalne na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski dotyczy:

- zagrożenia powodziowego,
- wodnej erozji gleb.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne dla środowiska naturalnego wynikają z działalności człowieka i związane są z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz funkcjonowanie miasta.

Mieszkalnictwo

Jednym z zagrożeń środowiska związanym z bytowaniem ludności jest brak zbiorowego odprowadzania ścieków (niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej) i w związku z tym funkcjonowanie głównie w dzielnicach z zabudową jednorodzinną tymczasowych zbiorników do gromadzenia ścieków. (szamb). Rozbudowy wymaga również system zbierania, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych.

Kolejne zagrożenie stanowi niska emisja zanieczyszczeń powietrza, co znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu w sezonie grzewczym. Problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych.

System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla środowiska głównie z tytułu transportu drogowego i związany jest z emisją spalin, generowaniem hałasu, degradacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Ponadto drogi są też potencjalnym źródłem zanieczyszczenia ropopochodnymi pasów terenów położonych wzdłuż dróg. Największe zagrożenie hałasem i emisją spalin na terenie gminy występuje wzdłuż drogi krajowej nr 9.

Doskonalenia wymaga system transportu publicznego (rozwój sieci, wymiana taboru na pojazdy spełniające normy Euro IV, dopasowanie częstotliwości kursowania autobusów) oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych.

Przemysł

Na terenie gminy działa wiele dużych zakładów przemysłowych. Potencjalne zagrożenie dla jakości powietrza atmosferycznego stanowią przemysłowe zanieczyszczenia z obszarów sąsiednich (tzw. Centralny Okręg Przemysłowy – Starachowice, Skarżysko Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski). Funkcjonujące zakłady przemysłowe poza emisją zanieczyszczeń do powietrza stanowią potencjalne zagrożenie wszystkich elementów środowiska.

Problem stanowi uregulowanie sytuacji formalno-prawnej w zakresie pozwoleń środowiskowych podmiotów działających na terenie byłej huty.

Tab. 3.45. Wybrane podmioty korzystające ze środowiska na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Podmiot	Rodzaj decyzji	Nr decyzji	Organ wydający decyzję
Krajowa Spółka Cukrowa SA Cukrownia Częstocice	Pozwolenie zintegrowane na produkcję wapna w piecu o zdolności powyżej 50 Mg/dobę -wprowadzanie gazów i pyłów -wytwarzanie odpadów -prowadzenie odzysku odpadów -emisję hałasu -odprowadzanie ścieków	RS-II-7648/8/2007	Starosta Ostrowiecki
	Decyzja zezwalająca na uczestnictwo we wspólnotowym handlu uprawnieniami do emisji CO ₂	RS-II-7648/3/2005 RS- II-7648/10/2006	Starosta Ostrowiecki
	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	RS-II-7647/114/2004	Starosta Ostrowiecki
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	Decyzja z dn. 08.02.2008 zmieniająca pozwolenie zintegrowane. Zmiana dot. rodzaju i ilości odpadów przewidywanych do odzysku.	OWŚ.VII.7651-2/2008	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
	Decyzja z dn. 27.04.2007 udzielająca pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do produkcji stali, wyrobów walcowanych i kutych	ŚR.III.6618-5/07	Wojewoda Świętokrzyski
	Decyzja z dn. 18.10.2007 nakładająca obowiązek prowadzenia pomiarów poziomu PM10 w powietrzu	ŚR.III.6610-9/07	Wojewoda Świętokrzyski
	Decyzja z dn. 27.04.2006 zezwalająca na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji	ŚR.III.6610/2-6/05	Wojewoda Świętokrzyski
	Decyzja z dn. 16.01.2004 przenosząca na Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o. prawa i obowiązki wynikające z decyzji Wojewody Świętokrzyskiego udzielającej Hucie Ostrowiec SA w upadłości pozwolenia wodnoprawnego	ŚR.III.6620-35/2003	Wojewoda Świętokrzyski
	Decyzja z dn. 30.12.2002 udzielająca pozwolenia wodnoprawnego	ŚR.II.6811-19/02	Wojewoda Świętokrzyski
Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	Wprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Kamiennej	RS. II-622/24/2/2005 RS.II-622/23/2/2007	Starosta Ostrowiecki
	Pobór wody podziemnej z ujęcia "Kały Denkowskie"	ŚR.II.6811-77/05	Wojewoda Świętokrzyski
	Wytwarzanie odpadów	ŚR.III.6620-30/2003	Wojewoda Świętokrzyski
Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	Pozwolenie zintegrowane	RS.II.7648/8/2005	Starosta Ostrowiecki
Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o.	Pozwolenie na wprowadzanie do powietrza gazów i pyłów	RS.II.7648/7/2005	Starosta Ostrowiecki
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Św. S.A.	Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie oczyszczonych ścieków deszczowych do rzeki Kamiennej	RS.II-622/26/2/2005	Starosta Ostrowiecki
	Decyzja na emisję zanieczyszczeń z instalacji technologicznych	RS.II-7648/5/03	Starosta Ostrowiecki
	Decyzja na wytwarzanie odpadów	ŚR.III.6620-41/2004	Wojewoda Świętokrzyski
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	Pozwolenie zintegrowane	RS.II-7648/3/2007	Starosta Ostrowiecki
"ImpexZłom" Sp. j.	Decyzja na emisję zanieczyszczeń do powietrza	RS.II-7648/2/2004	Starosta Ostrowiecki
	Decyzja na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych	RS.II-7647/15/2008	Starosta Ostrowiecki
ETC Sp. z o.o.	Decyzja na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i decyzje zmieniające	RS.II-7647/37/2002 RS.II-7647/1/2004 RS.II-7647/106/2005	Starosta Ostrowiecki

Podmiot	Rodzaj decyzji	Nr decyzji	Organ wydający decyzję
"MADAMA" Sp. z o.o.	Pozwolenie wodnoprawne	RS.II-0622/29/2/05	Starosta Ostrowiecki
"INTER SPEED" PHUP Sp. z o.o.	Decyzje środowiskowe wydane dla zakładu "Towarzystwo Inwestycyjne Zakłady Ostrowieckie" S.A.	RS.II-7651/5/2002 RS.II-7648/1/2002 RS.II-7647/49/2002	Starosta Ostrowiecki
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Ostrowcu Św. Sp. z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	RS.II-7647/80/2003	Starosta Ostrowiecki
RENOMET RECYKLING Sp. z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	ŚR.III.6620-49/2006	Wojewoda Świętokrzyski
	Pozwolenie wodnoprawne	ŚR.II.6811/45/06	Wojewoda Świętokrzyski
Alexander Mill Services International Sp. z o.o.	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów i zmiana pozwolenia	RS.II-7647/93/2005 RS.II-7647/51/2008	Starosta Ostrowiecki
WW DROMECH	Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi	RS.II-7647/10/2003	Starosta Ostrowiecki
	Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	RS.II-7648/8/2004	Starosta Ostrowiecki
WW ENERGY	Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	RS.II-7651/1/2004	Starosta Ostrowiecki
	Pozwolenie na wytwarzanie odpadów	RS.II-7647/42/2004	Starosta Ostrowiecki
	Pozwolenie na zbieranie odpadów	RS.II-7647/86/2003	Starosta Ostrowiecki
	Pozwolenie na odzysk	RS.II-7647/86/2003	Starosta Ostrowiecki

Źródło: ankietyzacja zakładów

3.5.2. Priorytety ochrony środowiska

W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska w gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Zmniejszenie emisji niskiej
- Stosowanie energooszczędnych technologii i termomodernizacja budynków
- Zmniejszenie emisji komunikacyjnej

W zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym:

- Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na człowieka i środowisko
- Rozpoznanie terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony wód:

- Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i modernizacji oczyszczalni ścieków
- Modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia ludności w wodę
- Likwidacja tymczasowych zbiorników bezodpływowych

W zakresie ochrony powierzchni ziemi:

- Zapewnienie dotrzymania standardów jakości gleb na terenie miasta

W zakresie ochrony przyrody:

- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo
- Ochrona dolin rzecznych
- Zachowanie istniejących powierzchni leśnych

W zakresie edukacji ekologicznej:

- Kontynuacja edukacji ekologicznej mieszkańców prowadzonej przez Centrum Edukacji Ekologicznej.

4. STRATEGIA OCHRONY ŚRODOWISKA DO ROKU 2015

4.1. Wprowadzenie

Proces planowania strategicznego i operacyjnego polega na znalezieniu odpowiedzi na trzy podstawowe pytania:

- gdzie jesteśmy?
- gdzie chcemy się znaleźć?
- w jaki sposób chcemy to zrobić?

Odpowiedzi na pierwsze dwa pytania nakreślają ramy procesu planowania strategicznego, natomiast odpowiedź na trzecie pytanie definiuje zakres planowania operacyjnego. Planowanie strategiczne określa długoterminową wizję i misję gminy oraz wyznacza cele strategiczne. Planowanie operacyjne transformuje cele strategiczne na realne zadania, których wykonanie zbliży do osiągnięcia celów strategicznych.

W celu opracowania dokumentów strategicznych przyjmuje się na ogół trójstopniową hierarchię celów: cel nadrzędny, cele systemowe, kierunki działań.

Na proces planowania nakładają się również uwarunkowania wynikające z istniejących programów sektorowych, planów i programów wyższego szczebla.

Formułowane cele i zadania są pochodną obecnego stanu i zagrożeń środowiska na terenie gminy. Specyfika przeważającej działalności gospodarczej oraz charakterystyka funkcjonalna gminy warunkuje kierunki działań i zadania jakie należy wykonać, aby we właściwy sposób przeciwdziałać degradacji środowiska, dążyć do poprawy jego stanu, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

4.2. Cel nadrzędny

W przypadku gminy Ostrowiec Świętokrzyski cel nadrzędny został zdefiniowany jako:

**„Trwały rozwój społeczno-gospodarczy gminy niezagrażający
środowisku naturalnemu”**

4.3. Cele systemowe

Cele systemowe wyznaczają stan jaki należy osiągnąć w horyzoncie czasowym 8-10 lat. Cele systemowe są identyfikowane na podstawie analizy obszarów problemowych występujących na danym terenie. W przypadku tym stan negatywny zostaje przekształcony na stan pozytywny. Cele systemowe powinny charakteryzować się tym, że są: specyficzne, mierzalne, akceptowalne, realistyczne i terminowe.

Na poszczególne cele systemowe składają się kierunki działań, a w ramach tych konkretne zadania poprzez które cele te będą realizowane. Zadania podzielono na krótkoterminowe, czyli takie które przewidziano do realizacji w latach 2008 – 2011 oraz zadania długoterminowe - przewidziane do realizacji w latach 2012 – 2015.

W harmonogramie działań na lata 2008-2011 (Rozdział 5) ujęto poszczególne zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów wraz z szacunkowymi kosztami realizacji zadania w poszczególnych latach, potencjalnymi źródłami finansowania zadania, jednostką odpowiedzialną za realizację oraz wskaźnikiem monitoringu wykonania zadania.

4.3.1. Powietrze atmosferyczne

Cel systemowy:

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Kierunki działań:

1) Ograniczenie niskiej emisji

Zadania krótkoterminowe:

- Program wymiany kotłów węglowych na kotły wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa) – w ramach Programu ograniczania niskiej emisji
- Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów
- Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów komunalnych w piecach domowych
- Rozbudowa sieci ciepłej i podłączenie nowych odbiorców

Zadania długoterminowe:

- Dalsza realizacja programu wymiany kotłów węglowych na kotły wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa)
- Kontynuacja rozbudowy sieci ciepłej i podłączenia nowych odbiorców
- Stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów

Zastąpienie kotłów starej generacji opalanych węglem na nowoczesne kotły retortowe (na węgiel) lub kotłownie wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii daje wymierne korzyści dla środowiska takie, jak: zmniejszenie emisji związków siarki do atmosfery oraz likwidacja odpadu pyłu powstającego podczas spalania węgla. Zmiana nośnika energii pozwoli na ograniczenie zagrożenia ze strony niskiej emisji, głównie na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10.

Należy również promować działania zmniejszające straty ciepłe w budynkach (izolacja cieplna, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej). Termomodernizacja prowadzona zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej pozwoli na redukcję zużycia energii i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

„Program ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego, tom II: Strefa – powiat ostrowiecki” zakłada 3 warianty scenariuszy naprawczych jakości powietrza atmosferycznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, z czego 2 dotyczą problemu ograniczenia niskiej emisji:

- Wariant 2 zakłada obniżenie emisji powierzchniowej na terenie miasta poprzez podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków komunalnych ogrzewanych indywidualnie zlokalizowanych w centrum miasta. Łącznie do sieci miałyby być podłączone ok. 39 650 m² powierzchni użytkowej.
- Wariant 3 - wdrożenie programu ograniczenia niskiej emisji na osiedlach domków jednorodzinnych dla:
  - 32 180 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Henryków,
  - 43 900 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Kolonia Robotnicza,
  - 18 000 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Kuźnia
  - 29 300 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Gutwin,
  - 35 750 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Koszary,
  - 7 600 m² powierzchni użytkowej na osiedlu Denków.

Głównym celem programu byłaby wymiana starych i nieekologicznych źródeł ciepłych, a co za tym idzie zmiana struktury stosowanych do ogrzewania paliw. Program wykonany zostałby na powierzchni ok. 166 730 m², co stanowi ok. 1 400 domów jednorodzinnych.

W przypadku, gdyby władze Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim były zainteresowane podłączeniem do sieci ciepłowniczej powyższych rejonów miasta, wariant taki, z ekologicznego punktu widzenia byłby jak najbardziej korzystny.

Ponadto „Program ochrony powietrza...” zakłada, iż podstawowym narzędziem polityki przestrzennej miast są plany zagospodarowania przestrzennego, które jako prawo miejscowe muszą być przestrzegane przez wszystkich użytkowników danego obszaru. Wszystkie działania, które bezpośrednio lub pośrednio mogą przyczynić się do poprawy sytuacji arosanitarnej w miastach powinny być ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego.

Program restrukturyzacji systemu grzewczego Ostrowca Świętokrzyskiego w ramach realizacji „Programu ochrony powietrza...” obejmuje obszar o powierzchni 9,6 km². Biorąc pod uwagę oszacowany koszt realizacji tego programu można stwierdzić, że jednostkowy wskaźnik kosztów dla miasta wynosi ok. 1,9 mln. zł/km². Zaproponowano, aby w strukturze finansowania przedsięwzięcia uwzględniono następujące źródła finansowania:

- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- Miasto Ostrowiec Świętokrzyski,
- właściciele nieruchomości,
- fundusze UE,
- fundusze ochrony środowiska ,
- preferencyjne kredyty przewidziane w ustawie termomodernizacyjnej.

Tab. 4.1. Propozycja struktury finansowania i udziału w realizacji poszczególnych elementów programu likwidacji niskiej emisji energetycznej w Ostrowcu Świętokrzyskim

Zakres rzeczowy	Źródła finansowania	Nakłady [mln. zł]	Udział w realizacji danego zadania	Planowany termin realizacji
Rozbudowa sieci ciepłowniczej	MEC Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.	4,5	18%	2012 r.
	Miasto Ostrowiec Św.		32%	
	właściciele nieruchomości		30%	
	WFOŚiGW / NFOŚiGW		20%	
Program Ograniczenia Niskiej Emisji	Miasto Ostrowiec Św.	13,7	50%	2015 r.
	właściciele nieruchomości		30%	
	WFOŚiGW / NFOŚiGW		20%	
Razem		18,2		

Źródło: „Program ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego, tom II: Strefa – powiat ostrowiecki”

Termin realizacji „Programu ochrony powietrza...” określony został na koniec 2015 roku.

Program ograniczania niskiej emisji

Obecnie gmina Ostrowiec Świętokrzyski przygotowała projekt Programu ograniczenia niskiej emisji, którego realizacja ma na celu poprawę jakości powietrza w mieście. Program będzie dotyczył następujących osiedli: Henryków, Kolonia Robotnicza, Kuźnia, Gutwin, Koszary, Denków. Istotne elementy Programu stanowią:

- szczegółowe określenie stanu istniejącego w zakresie systemów ogrzewania, funkcjonujących na terenie poszczególnych osiedli,
- rozpoznanie potrzeb mieszkańców, związanych z wymianą dotychczasowych urządzeń grzewczych oraz termomodernizacją budynków.

Plan rozwoju sieci ciepłowniczej MEC sp. z o.o.

Miejska Energetyka Ciepła sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim stawia priorytet dla zadań rozwojowych w zakresie rozbudowy sieci ciepłych i pozyskiwania nowych odbiorców, zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi przez cele strategiczne określone w Planie Strategicznym Spółki na lata 2006-2015 oraz zamierzeniami wskazanymi w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2006-2010. Obecnie trwają prace nad aktualizacją ww. dokumentów. Poniżej przedstawiony został wyciąg z Planu działalności Spółki na 2008 r, który będzie kontynuowany w latach następnych:

- Budowa sieci ciepłej w kierunku MOSiR „Rawszczyzna”,
- Budowa sieci ciepłej rozdzielczej z podłączeniem do budynków jednorodzinnych na osiedlach Henryków i Kolonia Robotnicza oraz kompleksu budynków Zakładu Poprawczego,
- Budowa kotłowni szczytowo-awaryjnej w dole miasta – kotłownia gazowo-olejowa,
- Budowa sieci ciepłej do budynku kotłowni szczytowo-awaryjnej.

2) Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego

Zadania krótkoterminowe:

- Modernizacja dróg
- Rejestr obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu pochodzącego z węzłów komunikacyjnych
- Budowa infrastruktury rowerowej: oznakowanie tras rowerowych, budowa parkingów dla rowerów, itp.

Zadania długoterminowe:

- Budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego
- Zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- Rozwój transportu rowerowego
- Wprowadzenie i propagowanie systemu przewozów kombinowanych: rower z innymi środkami lokomocji

„Program ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego, tom II: Strefa – powiat ostrowiecki” zakłada 3 warianty scenariuszy naprawczych jakości powietrza atmosferycznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, z czego 1 dotyczy problemu emisji z systemu komunikacyjnego:

- Wariant 1 - wykorzystuje planowane prace modernizacyjne w komunikacji miejskiej. Zadaniem priorytetowym jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów zurbanizowanych oraz działania mające na celu oddzielenie ruchu tranzytowego od lokalnego. W pierwszej kolejności powinno zwiększyć się przepustowość małego ronda na skrzyżowaniu Al. 3 Maja i ul. Żabiej, gdyż obecnie skupia ono ruch wewnątrzmiastowy oraz zewnętrzny ruch tranzytowy powodując tworzenie się permanentnych kolejek pojazdów oczekujących na przejazd na wiadukcie oraz na ul. Sandomierskiej. Ponadto, według „Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Ostrowiec Świętokrzyski”, planowana jest budowa lub modernizacja następujących dróg:
  - przedłużenie ulicy Zagłoby w kierunku wschodnim i nawiązanie do ul. Opatowskiej (droga krajowa nr 9);
  - modernizacja drogi nr 42 na odcinku Skarżysko - Opatów;
  - połączenie ulicy Samsonowicza z ul. Opatowską w celu odciążenia centrum od ruchu towarowego do huty;
  - realizacja budowy ciągu ulic zbiorczych w północnej części miasta celem poprawy warunków ruchu wewnętrznego w osiedlach mieszkaniowych.

„Program ochrony powietrza...” zakłada, iż modernizacja i rozbudowa układu drogowego w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń do powietrza to koszt rzędu 10 000 000 zł. Planuje się, iż realizacja tego zadania nastąpi do końca 2013 r. Jednostką wskazaną do realizacji jest Urząd Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach prowadzi prace studialno-projektowe nad obwodnicą miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Projekt pt. „Obwodnica Ostrowca Świętokrzyskiego” znalazł się na liście indywidualnych projektów Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (stan na 31.07.2008r.) jako projekt rezerwowy. Przedmiotem projektu jest budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego w ciągu drogi krajowej Nr 9 o długości ok. 11 km, która połączy drogę krajową nr 9 z drogą krajową nr 42, a dalej z drogą krajową nr 7. Przewidywany termin realizacji tej inwestycji to lata 2010-2013. Orientacyjny koszt całkowity inwestycji wynosi 106,35 mln PLN.

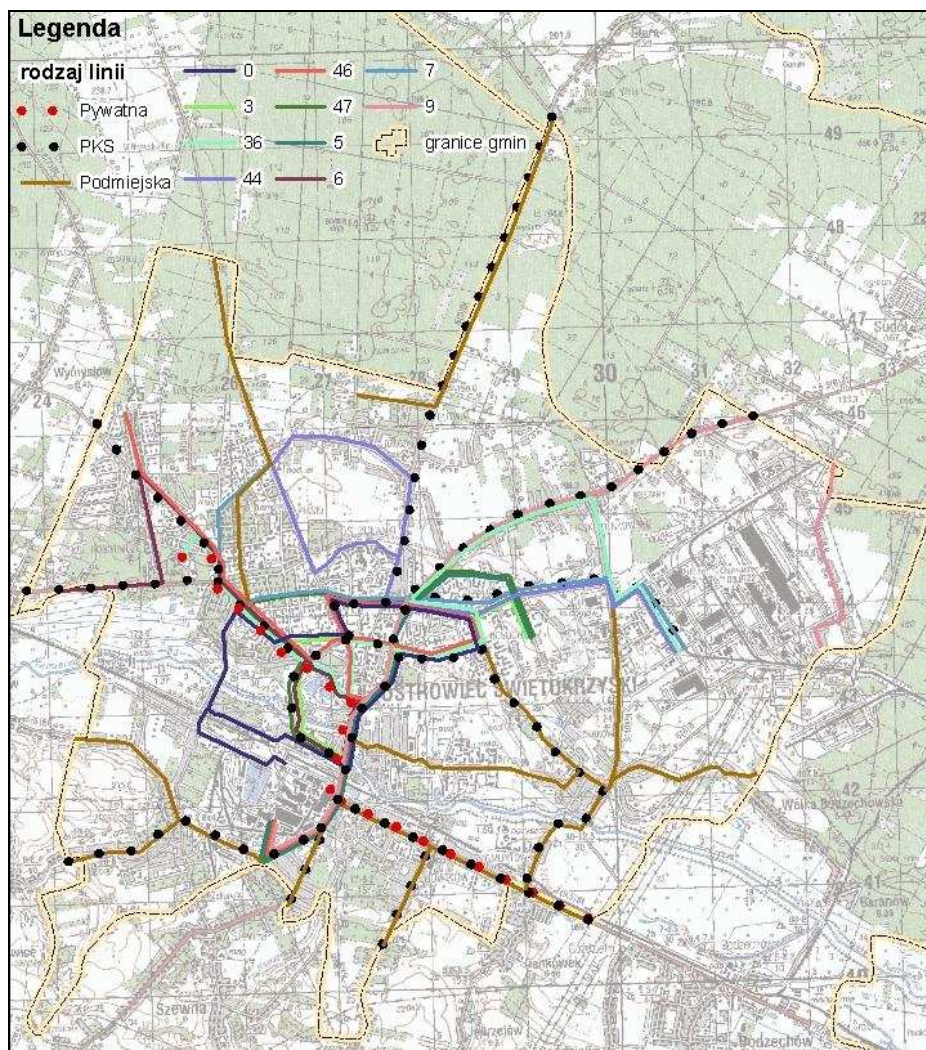
Podjęcie działań w celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko drogi krajowej nr 9 oraz pozostałych dróg biegnących przez teren gminy, powinno dotyczyć przede wszystkim:

- prowadzenia odpowiedniego planowania przestrzennego, mającego na celu minimalizację uciążliwości komunikacyjnych (rozdział funkcji terenu pod kątem wymogów normatywnych),
- zwiększenia zakresu wykorzystania urbanistycznych i budowlanych środków ochrony przed hałasem (ekrany i przegrody akustyczne, zadrzewienia i zakrzewienia, dźwiękochłonne elewacje i szyby w budownictwie),
- poprawy standardów technicznych dróg poprzez wymianę ich nawierzchni, usprawnienie ruchu, odpowiednie poszerzenie pasów drogowych i ich odpowiednie zagospodarowanie (wprowadzanie zieleni, a w szczególnych przypadkach także ekranów przeciwakustycznych),
- promocji transportu publicznego oraz podniesienia standardu świadczonych usług,
- intensyfikacji transportu rowerowego – budowa infrastruktury sieci ścieżek rowerowych,
- propagowania systemu przewozów kombinowanych: rower z innymi środkami lokomocji.

Na liście indywidualnych projektów Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (stan na 31.07.2008r.) w ramach działania V.2. „Trasy rowerowe” znalazł się projekt pt. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”, realizowany na terenie 5 województw Polski Wschodniej. Projekt składa się z dwóch komponentów:

- wytyczanie i oznakowanie tras rowerowych oraz rozbudowa i modernizacja dróg (ścieżek) dla rowerów o utwardzonej nawierzchni, które umożliwią bezpieczne przemieszczanie się turysty rowerowego oraz połączą miejsca kluczowe z punktu widzenia ruchu rowerowego (dworce kolejowe, autobusowe, parkingi, atrakcje turystyczne);
- budowa i montaż podstawowej infrastruktury towarzyszącej tj. stojaków na rowery, wiat postojowych, wiat widokowych, itp. oraz innych urządzeń niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przejazdu po drogach (ścieżkach) rowerowych realizowanych w ramach Programu.

Przewidywany okres realizacji projektu: 2007-2015. Za koordynację przygotowania projektu i dokumentacji technicznej odpowiada Minister Rozwoju Regionalnego.

Rys. 4.1 Schemat linii samochodowego transportu zbiorowego

3) Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania krótkoterminowe:

- Sporządzenie rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym oraz jego ciągła aktualizacja

Zadania długoterminowe:

- Zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- Aktualizacja rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Brak powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych (maszty i stacje przekaźnikowe telekomunikacyjne, stacje radarowe, linie wysokiego napięcia) oraz dokładnej inwentaryzacji znaczących jego źródeł uniemożliwia dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobu ograniczenia uciążliwości. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 122a, 123) użytkownicy instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne mają obowiązek prowadzenia pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania inwestycji i w przypadku zmiany parametrów instalacji. Ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (art. 123 ustawy POŚ).

Ochrona ludzi i środowiska przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego powinna polegać na właściwej lokalizacji obiektów, które są źródłem emisji pola elektromagnetycznego, czyli uwzględniania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin.

4.3.2. Zasoby wodne

Cel systemowy

***Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia***

Kierunki działań:

1) Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych

Zadania krótkoterminowe:

- Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej
- Rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej
- Przebudowa i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków
- Renowacja systemu kanalizacyjnego
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach z zabudową rozproszoną
- Kontrola stanu technicznego (szczelności) szamb i umów na opróżnianie szamb
- Identyfikacja i eliminacja nielegalnych zrzutów ścieków
- Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk odpadów komunalnych
- Przestrzeganie uwarunkowań w strefach ochronnych zbiorników i ujęć wód

Zadania długoterminowe:

- Dalsza rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej
- Modernizacja systemu kanalizacyjnego i infrastruktury do oczyszczania ścieków
- Likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków
- Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów komunalnych

Za priorytetowe działania chroniące jakość wód powierzchniowych i podziemnych w gminie Ostrowiec Świętokrzyski należy uznać rozwój systemu kanalizacyjnego i infrastruktury do oczyszczania ścieków. Na lata 2008-2011 na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego przewidziano szereg inwestycji związanych z budową kanałów sanitarnych oraz z rozbudową sieci kanalizacji deszczowej.

Według informacji Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim w dziedzinie budowy kanalizacji sanitarnej zaplanowano następujące zamierzenia inwestycyjne:

- lata 2008-2011 — rozbudowa kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 24,8 km w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski”,
- 2008 r. — wykonanie monitoringu 5 przepompowni ścieków, co pozwoli na ograniczenie niekorzystnego wpływu na środowisku potencjalnych awarii przepompowni,
- 2008 r. — renowacja kanału sanitarnego w ul. Mickiewicza o długości 389 m metodą bezwykopową,
- 2008 r. — renowacja kolektora A o długości 941 m metodą bezwykopową,
- 2009 r. — renowacja kanalizacji sanitarnej o długości 2,4 km metodą bezwykopową.

W latach 2008-2011 planowane jest wykonanie przebudowy i rozbudowy miejskiej oczyszczalni ścieków obejmujące:

- I etap – 2008-2009,
- II etap – 2009-2011:

- zwiększenie przepustowości oczyszczalni – budowa 1 reaktora biologicznego,
- modernizacja i rozbudowa pozostałych obiektów oczyszczalni: budowa drugiej komory fermentacyjnej i nowej stacji odwadniania i zagęszczania osadów, modernizacja krat, osadników i przepompowni.

Realizacja inwestycji rozbudowy oczyszczalni planowana jest z wykorzystaniem środków unijnych w ramach projektu pt. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski”. Ww. projekt znalazł się na liście projektów indywidualnych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2008-2013.

Na terenach o dużym stopniu rozproszenia zabudowy ze względów ekonomicznych uzasadniona jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

W celu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, a w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków częstotliwości i sposobu usuwania komunalnych osadów ściekowych gmina zobowiązana jest do prowadzenia ewidencji tych urządzeń. Rejestr ten pozwoli również na opracowanie ewentualnego planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie gospodarki ściekami należy na bieżąco kontrolować stan techniczny szamb (szczelność) oraz egzekwować umowy na opróżnianie szamb.

Na jakość wód zasadniczy wpływ mają również zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych. Wielkość dopływu zanieczyszczeń przedostających się poprzez spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo uzależniona jest od: sposobu zagospodarowania zlewni, intensywności nawożenia, przepuszczalności geologicznych utworów powierzchniowych i warunków meteorologicznych. Tą drogą do wód dostają się związki biogenne, środki ochrony roślin oraz wypłukiwane frakcje gleby. Poważnym zagrożeniem dla jakości wód jest niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych: gnojowicy i obornika, a także rolnicze wykorzystywanie ścieków i osadów ściekowych bez zachowania wymogów ochrony środowiska. Ograniczenie spływu azotu z pól do wód podziemnych i powierzchniowych można osiągnąć poprzez racjonalne dozowanie i limitowanie środków plonotwórczych na użytkach rolnych. Odpowiednie przechowywanie nawozów naturalnych chroni przed niekontrolowanym przedostawaniem się niebezpiecznych substancji do wód. Budowa szczelnych zbiorników na gnojówkę oraz uszczelnionych płyt obornikowych pozwoli na ograniczenie tego zagrożenia.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią „dzikie” składowiska odpadów komunalnych. Istniejące „dzikie” wysypiska należy sukcesywnie likwidować i rekultywować. Powstawaniu „dzikich” składowisk odpadów będzie zapobiegać objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru odpadów. Działania dotyczące gospodarki odpadami zostały szczegółowo omówione w „*Planie gospodarki odpadami dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011*”.

Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych jest ważna również ze względu na położenie gminy w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych- GZWP 420 – Wierzbica – Ostrowiec.

2) Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

Zadania krótkoterminowe:

- Rozbudowa systemu sieci wodociągowej
- Modernizacja sieci wodociągowej
- Instalacja wodomierzy
- Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych z ujęć własnych i wody wodociągowej do celów przemysłowych
- Zachowanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych

Zadania długoterminowe:

- Kontynuacja rozwoju i modernizacji sieci wodociągowej

- Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych z ujęć własnych i wody wodociągowej do celów przemysłowych

Istotne znaczenie mają działania związane z optymalizacją zużycia wody, zarówno do celów bytowych, jak i gospodarczych. Optymalizacja zużycia wody będzie prowadzona poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników. Racjonalne gospodarowanie wodami w zakładach przemysłowych powinno również polegać na eliminowaniu poboru wód podziemnych i wykorzystywania wody pitnej dla celów przemysłowych (z wyłączeniem przemysłu spożywczego).

Według informacji MWiK Sp. z o.o. w gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2008-2011 planowane są następujące działania związane z rozbudową sieci wodociągowej i z optymalizacją zużycia wody:

- wymiana głównej magistrali wodociągowej o średnicy DN 350 na DN 600 o długości 3,8 km w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski”,
- instalacja wodomierzy – 2 000 szt.,
- wymiana sieci wodociągowych wraz z wymianą uzbrojenia (4 393 m),
- budowa sieci wodociągowych (9 248 m).

Mała retencja stanowi skuteczny sposób zapobiegania skutkom suszy hydrologicznej. Utrzymanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych pozwoli na zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych. Na terenach zurbanizowanych wody opadowe nie są właściwie zagospodarowywane i są odprowadzane często bez podczyszczania do wód lub do ziemi. Należy dążyć do zatrzymania i zagospodarowania wód opadowych poprzez tworzenie nowych zbiorników małej retencji oraz wprowadzanie rozwiązań architektonicznych (np. zielone dachy) umożliwiających wykorzystanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych.

3) Ochrona przeciwpowodziowa

Zadania krótkoterminowe:

- Opracowanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej terenów położonych nad rzeką Modła
- Zlokalizowanie obszarów zagrożonych powodzią w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Zadania długoterminowe:

- Budowa zbiornika małej retencji STAWKI II

Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach planuje zlecić wykonanie dokumentacji pt. „Koncepcja poprawy bezpieczeństwa powodziowego miejscowości Ostrowiec Świętokrzyski oraz gminy Bodzechów w oparciu o regulację rzeki Modły z wykorzystaniem istniejącego zbiornika w Częstocicach jako polderu zalewowego do redukcji fali powodziowej z pełną analizą hydrologiczno-hydrauliczną uwzględniającą pojemność koryta oraz górski charakter rzeki Modły, a także wpływ rzeki Kamiennej”.

W latach 2008-2013 planowana jest realizacja zbiornika małej retencji STAWKI II o powierzchni 4,5 ha. Koszt realizacji inwestycji – ok. 40 mln zł.

Ochrona przed powodzią powinna polegać na wyłączeniu z zainwestowania terenów, na których występuje zagrożenie powodzią określonych w studium zagrożenia powodziowego gminy. W celu przeciwdziałania lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych zalaniem wykorzystane powinny być instrumenty opiniowania i uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego.

4.3.3. Powierzchnia terenu i środowisko glebowe

Cel systemowy

Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców

Kierunki działań:

1) Zapobieganie degradacji gleb

Zadania krótkoterminowe:

- Zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaceń
- Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw
- Zachowanie standardów jakości gleb

Zadania długoterminowe:

- Rekultywacja terenów zanieczyszczonych oraz zachowanie standardów jakości gleb

Na terenie miasta występują tereny lessowe narażone na erozję wodną, szczególnie na obszarach o dużym spadku. Należy dążyć do wprowadzenia na tych terenach zieleni (fitomelioracje przeciwdziałające splywom powierzchniowym).

Rozpowszechnione w polskim społeczeństwie wypalanie traw przyczynia się do degradacji właściwości gleby oraz fauny glebowej. Centrum Edukacji Ekologicznej prowadzi kampanię informacyjno-edukacyjną dotyczącą tego problemu.

Na terenach zurbanizowanych gleby ulegają silnym przekształceniom łącznie z zanieczyszczeniem chemicznym. Należy dążyć do rozpoznania występowania przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w glebach oraz zapewnienia dotrzymania obowiązujących standardów jakości gleb.

2) Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych

Zadania krótkoterminowe:

- Rozpoznanie nielegalnego wydobycia kopalin

Zadania długoterminowe:

- Likwidacja nielegalnego wydobycia kopalin
- Rekultywacja zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych

Na terenie gminy surowce czwartorzędowe eksploatowane są na cele budownictwa. Wydobycie na tak niewielką skalę ma niewielki negatywny wpływ na środowisko. Eksploatacja powinna odbywać się zgodnie z prawem - wymóg posiadania odpowiednich zezwoleń (koncesji) na wydobycie surowców mineralnych. Tereny poeksploatacyjne powinny zostać zrehabilitowane.

4.3.4. Zasoby przyrody

Cel systemowy:

Zachowanie i ochrona bioróżnorodności

Kierunki działań:

1) Rozwój systemu ochrony przyrody

Zadania krótkoterminowe:

- Rozpoznanie wartościowych obiektów przyrodniczych w celu ustanowienia nowych form ochrony przyrody

Zadania długoterminowe:

- Ustanowienie nowych form ochrony przyrody

Objęcie prawną ochroną wartościowych obiektów i obszarów ma na celu: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami przez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Zadania te realizowane są poprzez wprowadzenie szeregu ograniczeń, zakazów i nakazów, których zakres uzależniony jest od formy ochrony prawnej oraz indywidualnych cech chronionego ekosystemu.

2) Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności miasta

Zadania krótkoterminowe:

- Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody
- Inwentaryzacja przyrodnicza terenów wartościowych przyrodniczo
- Przestrzeganie okresów lęgowych ptaków przy pracach termomodernizacyjnych oraz minimalizacja skutków ograniczenia miejsc lęgowych
- Zachowanie i ochrona istniejących zbiorników wodnych

Zadania długoterminowe:

- Zachowanie bioróżnorodności miasta
- Ochrona bioróżnorodności dolin rzecznych

Wszystkie ciek i zbiorniki wodne, a także inne ekosystemy o charakterze zdeterminowanym przez wodę (źródłiska, torfowiska, lasy lęgowe, łąki zalewowe, szuwały) to obiekty pełniące ważne role przyrodnicze m. in. jako ostoje bioróżnorodności, czy ciągi migracyjne. Dodatkowym argumentem przemawiającym za ochroną tego typu ekosystemów jest ich wrażliwość na zmiany zachodzące w ich sąsiedztwie, szczególnie naruszanie stosunków hydrologicznych.

W ostatnich latach obserwuje się intensywne działania termomodernizacyjne. W ich efekcie zostaje ograniczona liczba miejsc gniazdowania ptaków pełniących ważne ogniwo w systemie przyrodniczym miasta. Prace termomodernizacyjne często prowadzone są w okresie lęgowym ptaków, co skutkuje wysoką śmiertelnością młodych osobników.

3) Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych

Zadania krótkoterminowe:

- Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu
- Sporządzenie nowego uproszczonego planu urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów

Zadania długoterminowe:

- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej

Zrównoważone użytkowanie lasów należy realizować poprzez gospodarkę leśną prowadzoną zgodnie z wymaganiami ochrony przyrody. Trwale zrównoważona gospodarka leśna, to działalność zmierzająca do ukształtowania takiej struktury lasów i wykorzystania ich w taki sposób i tempie, zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego i żywotności. Wszelkie zabiegi techniczno-leśne powinny uwzględniać konieczność zachowania bogactwa gatunkowego i strukturalnego lasu. Należy dążyć do renaturalizacji lasów silnie przekształconych gospodarką leśną, a ekosystemy zbliżone do naturalnych przynajmniej częściowo objąć ochroną bierną. Planując skład gatunkowy nowych drzewostanów należy uwzględniać skład gatunkowy zbiorowiska roślinnego stanowiącego potencjalną roślinność naturalną na

odpowiednich siedliskach. Należy zachować powierzchnie leśne występujące na terenie miasta. Pełnią one funkcje rekreacyjne, klimatotwórcze i ochronne.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 1991, Nr 101, Poz. 444 z późn. zm.) o lasach określa kompetencje organów, w gestii których leży obowiązek opracowania nowych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów.

4.3.5. Edukacja

Cel systemowy:

Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Kierunek działań:

1) Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zadania krótko- i długoterminowe:

- Utrzymanie istniejących programów edukacji ekologicznej i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach – działalność Centrum Edukacji Ekologicznej
- Stworzenie powszechnego dostępu do informacji o środowisku
- Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej
- Promocja walorów środowiskowych gminy
- Szkolenie zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska

Niezbędnym warunkiem realizacji celów w zakresie ochrony i poprawy jakości środowiska oraz racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych jest dobrze zorganizowany system edukacji ekologicznej. Konieczna jest jak najbardziej wszechstronna edukacja ekologiczna skierowana do: dzieci oraz osób dorosłych i różnych grup zawodowych (rolników, organizatorów turystyki, przedsiębiorców). Kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży jest ważnym zadaniem realizowanym w formalnym systemie kształcenia obejmującym wychowanie przedszkolne, szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe. System kształcenia uczniów powinien być nastawiony na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej oraz zwrócenie uwagi na najistotniejsze w gminie problemy związane z ochroną środowiska. Przy Urzędzie Miasta działa Centrum Edukacji Ekologicznej, które jest organizatorem i koordynatorem działań edukacyjnych na terenie gminy.

Najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej osób dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, działaniach na rzecz jego ochrony, a także o możliwościach prawnych uczestniczenia mieszkańców w podejmowaniu decyzji mających wpływ na jego stan. Edukacja społeczeństwa powinna pomóc w ukształtowaniu właściwego stosunku do otaczającego środowiska naturalnego, doprowadzić do jego większego poszanowania i zachęcić do wprowadzania zdrowego trybu życia.

Należy również podjąć działania na rzecz sprawnego pozyskiwania i dystrybucji informacji o środowisku poprzez tworzenie rejestrów informacji środowiskowych. Udostępnianie informacji będzie pomocne przy stymulowaniu proekologicznych zachowań społeczności lokalnej.

Kalendarium imprez o charakterze ekologiczno-edukacyjnym proponowane do realizacji przez Centrum Edukacji Ekologicznej oraz placówki oświatowe w Ostrovcu Świętokrzyskim w roku 2008 zawiera Załącznik nr 1 do Programu.

4.3.6. Gospodarka odpadami

Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami, jak i harmonogram realizacji przedsięwzięć w tym zakresie, zostały szczegółowo omówione w „Planie gospodarki

odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011", który stanowi integralną część Programu ochrony środowiska.

5. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2008-2011

5.1. Wprowadzenie

W formułowaniu harmonogramu, tj. listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2008 – 2011, uwzględniono kryteria wyboru przedstawione w poprzednim rozdziale. Cele ekologiczne do 2015 roku i kierunki działań przedstawione w rozdziale 4, są bazą dla konkretnych przedsięwzięć (inwestycyjnych i pozainwestycyjnych). W formułowaniu listy przedsięwzięć uwzględniono również niektóre przedsięwzięcia zgłaszane do realizacji w najbliższych czterech latach przez gminę.

Poszczególne przedsięwzięcia zostały przedstawione w tabelach, gdzie przyporządkowano je konkretnym kierunkom działań, wyszczególnionym w ramach każdego celu ekologicznego do 2015 roku (Rozdz. 4), podano szacunkowe koszty ich realizacji, źródła finansowania oraz instytucje odpowiedzialne i włączone w ich realizację.

Należy podkreślić, że zaproponowana lista przedsięwzięć nie zamyka możliwości realizowania innych, charakteryzujących się mniejszą skalą.

5.2. Harmonogram

Proponowane do realizacji w latach 2008 – 2011 przedsięwzięcia ujęto w następujących tabelach:

Powietrze atmosferyczne	–	Tabela 5.1
Zasoby wodne	–	Tabela 5.2
Powierzchnia terenu i środowisko glebowe	–	Tabela 5.3
Zasoby przyrody	–	Tabela 5.4
Edukacja ekologiczna	–	Tabela 5.5

W tabelach zastosowano następujące oznaczenia:

- literowe w kolumnie „Zadania”:
  - (W)** – zadania własne gminy - finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy,
  - (K)** – zadania koordynowane przez gminę - finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.
- kolory w wierszach zadań:

zadania inwestycyjne
zadania pozainwestycyjne

Tab. 5.1. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Powietrze atmosferyczne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym									
Ograniczenie niskiej emisji	Realizacja Programu ograniczenia niskiej emisji w Ostrowcu Świętokrzyskim (K)	gmina mieszkańcy zarządcy budynków	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne mieszkańców; zarządców gminy GFOŚiGW	liczba budynków, w których zostały wymienione kotły węglowe
	Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów (K)	gmina mieszkańcy zarządcy budynków	zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne gminy; środki własne mieszkańców, zarządców budynków, GFOŚiGW Fundusz Termomodernizacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego	liczba zmodernizowanych budynków
	Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych (K)	CEE jednostki oświatowe	zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne gminy; Gminny FOŚiGW	liczba przeprowadzonych kampanii, liczba mieszkańców objętych kampanią
	Budowa sieci ciepłej w kierunku MOSiR „Rawszczyzna” (K)	MEC Sp. z o.o	2008-	800,0	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne MEC Sp. z o.o	długość sieci ciepłej
	Budowa sieci ciepłej rozdzielczej z podłączeniem do budynków jednorodzinnych na osiedlach Henryków i Kolonia Robotnicza oraz kompleksu budynków Zakładu Poprawczego (K)	MEC Sp. z o.o	2008-	1 000,0	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne MEC Sp. z o.o	liczba podłączonych budynków do sieci
	Budowa kotłowni szczytowo-awaryjnej w dole miasta – kotłownia gazowo-olejowa (K)	MEC Sp. z o.o	2008-	1 600,0	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne MEC Sp. z o.o	istnienie kotłowni
	Budowa sieci ciepłej do budynku kotłowni szczytowo-awaryjnej (K)	MEC Sp. z o.o	2008-	50,0	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne MEC Sp. z o.o	długość sieci ciepłej
Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego	Rejestr obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu pochodzącego z węzłów komunikacyjnych (K)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, WIOŚ, zarządy dróg	2009 - 2011	–	wkład rzeczowy instytucji			środki własne instytucji	istnienie aktualnego rejestru obszarów z przekroczonymi normami
	Modernizacja dróg Ciąg ulic zbiorczych – II etap W latach 2008-2009 – realizacja koncepcji oraz uzyskanie DULD (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	po 2011	353,8	128,1			środki własne gminy; Po 2011 r. 28 000	długość wybudowanych dróg, ścieżek rowerowych, chodników, liczba wiaduktów, mostów

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym									
	Modernizacja dróg ul. Zagłoby IV etap (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2008-2010	360,0	26051,0	52398,0		środki własne gminy:31 524,0 EFRR: 47285,0	długość wybudowanych dróg, ścieżek rowerowych, chodników, liczba wiaduktów, mostów
	Budowa infrastruktury rowerowej: oznakowanie tras rowerowych, budowa parkingów dla rowerów (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2009 - 2011	–	b.d.	b.d.	b.d.	GFOŚiGW	długość oznakowanych tras rowerowych; liczba stojaków na rowery
Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	Sporządzenie rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym oraz jego uwzględnienie przy sporządzaniu MPZP (K)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2008 - 2011	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy, GFOŚiGW	istnienie aktualnego rejestru źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Tab. 5.2. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Zasoby wodne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych	Kanalizacja deszczowa z separatorem - ul. Topolowa Ostrowiecka - garaże ul Targowa - ul. Wąwozy - seperatory na wylotach k.d. do wód otwartych - ul.Zagłoby IV etap (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008 2008 2009 2010 2011	317,0 200,0 300,0	350,0 674,0 1000,0	600,0 2400,0	300,0	środki własne środki własne środki własne WFOŚiGW w Kielcach środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji deszczowej, liczba separatorów
	Kanał sanitarny w ul. Przesmyk (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	155,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Przeskok i Wylot (opracowanie projektowe) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	25,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Gombrowicza (opracowanie projektowe) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	5,4				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Las Rzeczeki (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	252,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Długiej (budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	25,5				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Ostrowieckiej, Topolowej, Tomaszów (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	601,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Miodowej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	20,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Słowackiego (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	38,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Kanał sanitarny w ul. Borowikowej i bocznej od ulicy Łżeckiej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2008	355,0				środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Przesmyk (budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		180,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Wylot i Przeskok (projekt wykonany w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		196,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Hubalczyków (projekt wykonany w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		90,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Zygmuntówka (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		60,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Zygmuntówka (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		60,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Gombrowicza (projekt wykonany w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		110,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Denkowska (projekt wykonany w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		400,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Łżecka-boczna (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		70,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Kolonia Robotnicza (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		200,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Kolonia Robotnicza (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		60,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Kanał sanitarny w ul. Nowe Piaski (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		160,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Tomaszów (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		70,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Bałtowskiej i części ulic: Skośnej, Folwarcznej, Kopalniana, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		1311,3			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Szewieńskiej i części ulic: Cicha, Mała, Prosta, Józefówka, Podgórze, Świętokrzyska, Poprzeczna, Sadowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		1377,9			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin przy ulicy Siennieńskiej (opracowanie projektowe w roku 2008). Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin i części ulic: Agrestowa, Akacyjowa, Gajowa, Gościniec, Iłżecka, Jagodowa, Jałowcowa, Jarzębinowa, Kopaniny, Korzenna, Leśna, Malinowa, Miodowa, Orla, Porzeczkowa, Poziomkowa, Rzeczeki, Siennieńska, Wrzosowa, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		2225,7			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny od ul. Kuźnia do ul. Żeromskiego – baza ZUM (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2009		220,0			środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Miodowej (Iłżecka – Gościniec) (opracowanie projektowe w roku) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			150,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Bałtowskiej i części ulic: Skośnej, Folwarcznej, Kopalniana, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			1748,4		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Kanał sanitarny w ul. Szewieńskiej i części ulic: Cicha, Mała, Prosta, Józefówka, Podgórze, Świętokrzyska, Poprzeczna, Sadowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			1837,2		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin przy ulicy Siennieńskiej (opracowanie projektowe w roku 2008). Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin i części ulic: Agrestowa, Akacyjowa, Gajowa, Gościniec, Łżecka, Jagodowa, Jałowcowa, Jarzębinowa, Kopaniny, Korzenna, Leśna, Malinowa, Miodowa, Orla, Porzeczkowa, Poziomkowa, Rzeczki, Siennieńska, Wrzosowa, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			2967,6		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Denkowskiej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			50,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Reńskiego (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			60,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Rozległej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			150,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Zapłocie (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			150,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Suchej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			100,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Zielonej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2010			200,0		środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Bałtowskiej i części ulic: Skośnej, Folwarcznej, Kopalniana, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				1311,3	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Kanał sanitarny w ul. Szewieńskiej i części ulic: Cicha, Mała, Prosta, Józefówka, Podgórze, Świętokrzyska, Poprzeczna, Sadowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				1377,9	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin przy ulicy Siennieńskiej (opracowanie projektowe w roku 2008). Kanał sanitarny dla Osiedla Gutwin i części ulic: Agrestowa, Akacyjowa, Gajowa, Gościniec, Błzecka, Jagodowa, Jałowcowa, Jarzębinowa, Kopaniny, Korzenna, Leśna, Malinowa, Miodowa, Orla, Porzeczkowa, Poziomkowa, Rzeczki, Siennieńska, Wrzosowa, Zbożowa (opracowanie projektowe w roku 2008) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				2225,7	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Stawki Denkowskie – boczna od Folwarcznej opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				90,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Zofiówka (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				160,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. bocznej od Akacyjowej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				70,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. bocznej od Gajowej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				70,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny od ul. Leśnej do ul. Porzeczkowej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				150,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Wysokiej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				250,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Kanał sanitarny w ul. Skośnej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				150,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Kanał sanitarny w ul. Zwierzynieckiej (opracowanie projektowe i budowa sieci) (W)	Gmina Ostrowiec Św., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	2011				150,0	środki własne, środki unijne	długość sieci kanalizacji sanitarnej
	Wykonanie monitoringu 5 przepompowni ścieków (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008	17,5				środki własne	częstotliwość awarii przepompowni
	Renowacja kanału sanitarnego w ul. Mickiewicza o długości 389 m metodą bezwykopową (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008	170,0				środki własne, WFOŚiGW	długość zmodernizowanych odcinków sieci kanalizacyjnej
	Renowacja kolektora A o długości 941 m metodą bezwykopową (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008	1 000,0				środki własne, WFOŚiGW	długość zmodernizowanych odcinków sieci kanalizacyjnej
	Renowacja kanalizacji sanitarnej o długości 2,4 km metodą bezwykopową (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2009		1 200,0			środki własne, WFOŚiGW	długość zmodernizowanych odcinków sieci kanalizacyjnej
	Przebudowa i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków – etap I (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008-2009	3 353,7	609,91			środki własne, WFOŚiGW	przepustowość oczyszczalni
	Przebudowa i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków – etap II (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2009-2011	43 665,0				środki własne, środki unijne	przepustowość oczyszczalni
Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	Wymiana głównej magistrali wodociągowej (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008-2011	6 653				środki własne, środki unijne	długość wymienionych odcinków wodociągu
	Instalacja wodomierzy – 2 000 szt. (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008-2011	150,0	150,0	150,0	150,0	środki własne	liczba zainstalowanych wodomierzy
	Wymiana sieci wodociągowych wraz z wymianą uzbrojenia (4 393 m) (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008-2011	1 174,0	790,0	665,0	600,0	środki własne	długość zmodernizowanych odcinków wodociągu

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Budowa sieci wodociągowych (9 248 m) (K)	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o	2008-2011	650,0	528,0	191,0	150,0	środki własne	długość sieci wodociągowej
Ochrona przeciwpowodziowa	Opracowanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej rzeki Modły (K)	ŚZMiUW w Kielcach	2008	b.d.				środki własne	istnienie dokumentacji
	Budowa zbiornika małej retencji Stawki II (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2008-2013	40 000,0				środki własne środki unijne	powierzchnia zbiorników retencyjnych

Tab. 5.3. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Powierzchnia terenu i środowisko glebowe"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców									
Zapobieganie degradacji gleb	Zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaceń (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2008-2011	b.d.				środki własne gminy GFOŚiGW	liczba nowych nasadzeń
	Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw (K)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski CEE	2008 - 2011	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne gminy środki własne ODR	liczba przeszkolonych osób; liczba rozprawdzonych ulotek informacyjnych
Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych	Rozpoznanie nielegalnego wydobycia kopalin (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2009-2010	–	2,0	2,0	–	środki własne gminy GFOŚiGW	istnienie rejestru miejsc nielegalnego wydobycia kopalin

Tab. 5.4. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Zasoby przyrody"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Zachowanie i ochrona bioróżnorodności.									
Rozwój systemu ochrony przyrody	Rozpoznanie wartościowych obiektów przyrodniczych w celu ustanowienia nowych form ochrony przyrody (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba pomników przyrody
Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności miasta	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne gminy	zapisy dotyczące ochrony środowiska w MPZP
	Inwentaryzacja przyrodnicza terenów wartościowych przyrodniczo (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	50,0				środki własne gminy	dokumentacja po inwentaryzacji
	Przestrzeganie okresów lęgowych przy pracach termomodernizacyjnych. Minimalizacja skutków ograniczenia miejsc lęgowych) (K)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, administratorzy budynków	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne administratorów budynków GFOŚiGW	liczba założonych budek lęgowych
	Zachowanie i ochrona istniejących zbiorników wodnych (K)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				Środki własne gminy	powierzchnia zbiorników wodnych
Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych	Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z Uproszczonym planem urządzania lasu (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	stan zdrowotny kompleksów leśnych
	Sporządzenie uproszczonego planu urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów (K)	Starosta Ostrowiecki, inne organy wg właściwości zgodnie z ustawą o lasach	2011	-	-	-	b.d.	środki własne organów	aktualizacja uproszczonego planu urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów

Tab. 5.5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2008-2011 w zakresie "Edukacja ekologiczna"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2008	2009	2010	2011		
Edukacja ekologiczna społeczeństwa									
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Działalność Centrum Edukacji Ekologicznej. W ramach edukacji ekologicznej organizowane są: seminaria, szkolenia, liczne konkursy, wystawy, prelekcje, cykliczne imprezy o charakterze ogólnokrajowym jak: „DNI ZIEMI”, „SPRZĄTANIE ŚWIATA”, „DZIEŃ BEZ SAMOCHODU”, „ŚWIĘTO DRZEWA”, „ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA”, „TYDZIEŃ CZYSTOŚCI WÓD”, „DNI LASU” i wiele innych, w tym dotyczących selektywnej zbiórki odpadów (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski Centrum Edukacji Ekologicznej	Zadania są realizowane przez cały rok	64,0	94,0	90,0	90,0	- Budżet Gminy - GFOŚiGW - PFOŚiGW - Dotacje z WFOŚiGW w Kielcach - Nagrody w konkursach	funkcjonowanie Centrum Edukacji Ekologicznej, liczba cyklicznych imprez o tematyce ekologicznej organizowanych w ciągu roku, liczba mieszkańców objętych działaniami
	Stworzenie i rozwijanie powszechnego dostępu do informacji o środowisku (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy PFOŚiGW	istnienie systemu dostępu do informacji o środowisku
	Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	zadanie ciągłe	30,0				środki własne gminy GFOŚiGW	liczba powstałych ścieżek
	Promocja walorów środowiskowych gminy (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski , jednostki oświatowe	zadanie ciągłe	15,0				środki własne gminy GFOŚiGW	nakład wydanych ulotek, folderów
	Szkolenia zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska (W)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, jednostki oświatowe	zadanie ciągłe	5,0	5,0	5,0	5,0	środki własne gminy GFOŚiGW	udział w szkoleniach i kursach

Tab. 5.6. Potrzeby inwestycyjne wybranych przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska

Podmiot	Rodzaj inwestycji	Szacunkowy koszt [PLN]	Źródło finansowania
Krajowa Spółka Cukrowa SA Cukrownia Częstocice	Ochrona przed hałasem	15 tys.	środki własne
	Wykorzystywanie odpadu kamienia wapiennego do produkcji nawozów i granulatów	50 tys.	środki własne
Celsa "Huta Ostrowiec" Sp. z o.o.	Budowa nowych energooszczędnych pieców w Wydziale Prasowni i Obróbki Termicznej	25 mln	starania o przyznanie dotacji z NFOŚiGW
	Budowa obiegu zamkniętego chłodzenia wodnego dla Walcowni 2	20 mln	środki własne
Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o.	Modernizacja wytwórni mas asfaltobetonowych	250 tys.	środki własne
"TABEX-OZMO" Sp. z o.o.	Dostosowanie instalacji do standardów dot. hałasu	780 tys.	środki własne
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Ostrowcu Św. Sp. z o.o.	Zakup autobusów z normą spalania Euro IV - 35 autobusów	650 tys. / 1 autobus	b.d.
WW ENERGY	Budowa Zakładu Recyklingu - przetwarzanie odpadów zbiorczych i własnych z tworzyw sztucznych poliolefinowych - 3000 Mg/rok przerobu odpadów	4,5 mln	środki własne + kredyty preferencyjne/ dotacje

Źródło: ankietyzacja zakładów

6. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

6.1. Wprowadzenie

Warunkiem realizacji Programu ochrony środowiska jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. System ten powinien składać się z następujących elementów:

- zasady realizacji Programu ochrony środowiska,
- instrumenty zarządzania,
- monitoring,
- struktura zarządzania Programem ochrony środowiska,
- sprawozdawczość z realizacji Programu ochrony środowiska,
- harmonogram realizacji,
- działania w zakresie zarządzania.

Zarządzanie Programem ochrony środowiska odbywać się powinno z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania, zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

6.2. Uczestnicy wdrażania Programu ochrony środowiska

Podstawową zasadą realizacji Programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań jednostek związanych z systemem zarządzania środowiskiem, świadomych istnienia Programu ochrony środowiska i ich uczestnictwa w nim. Można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w Programie z uwagi na pełnioną przez nie rolę. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Włączanie do procesu szerokiego grona uczestników zapewnia jego akceptację i równomierne obciążenie poszczególnych partnerów w postaci środków i obowiązków.

Bezpośrednim realizatorem Programu ochrony środowiska będą podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program, jak również samorząd gminy jako realizator inwestycji w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Podmioty te będą również przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań Programu i efektów w środowisku. Bezpośrednim odbiorcą programu będzie społeczeństwo gminy.

6.3. Instrumenty realizacji Programu ochrony środowiska

Zarządzanie Programem ochrony środowiska będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w szeroko rozumianym otoczeniu realizowanej polityki ekologicznej

gminy. Instrumenty służące realizacji Programu ochrony środowiska wynikają z ustaw Prawo ochrony środowiska, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. Są to instrumenty prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

6.3.1. Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych funkcjonujących w prawie polskim należą:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane,
- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami,
- koncesje geologiczne wydawane na rozpoznanie i eksploatację surowców mineralnych.

Ponadto bardzo ważnymi instrumentami służącymi właściwemu gospodarowaniu zasobami środowiska są raporty i przeglądy ekologiczne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska prowadzony zarówno w odniesieniu do badań jakości środowiska, jak też do ilości zasobów środowiskowych.

6.3.2. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska - za emisję zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwianie odpadów komunalnych, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki,
- administracyjne kary pieniężne,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy,
- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych i in.

6.3.3. Instrumenty społeczne

Uzgodnienia instytucjonalne i konsultacje społeczne są ważnym elementem skutecznego zarządzania realizującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem.

W pierwszym przypadku narzędziami są:

- doszkaltanie profesjonalne i systemy szkoleń,
- interdyscyplinarny model pracy,
- współpraca i partnerstwo w systemach sieciowych.

W drugim:

- udział społeczeństwa w zarządzaniu poprzez systemy konsultacji i debat publicznych,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Narzędziami dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych są:

- środowiskowe porozumienia, karty, deklaracje, statuty,
- strategie i plany działań,
- systemy zarządzania środowiskiem,
- ocena wpływu na środowisko,
- ocena strategii środowiskowych.

Narzędziami włączającymi mechanizmy rynkowe w realizację zrównoważonego rozwoju są:

- opłaty, podatki, grzywny (na rzecz środowiska),
- regulacje cenowe,
- regulacje użytkowania,
- ocena inwestycji,
- środowiskowe zalecenia dla budżetowania,
- kryteria środowiskowe w procedurach przetargowych.

Narzędziami dla pomiaru, oceny i monitorowania skutków rozwoju zrównoważonego są: wskaźniki równowagi środowiskowej, ustalenie wyraźnych celów operacyjnych, monitorowanie skuteczności procesów zarządzania.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym instrumentem społecznym wspomagającym wdrażanie Programów ochrony środowiska. Głównym jej celem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. W ciągu ostatnich dziesięciu lat obserwuje się znaczny rozwój edukacji ekologicznej, a w społeczeństwie potrzebę wiedzy na temat aspektów środowiskowych działań i produktów. Istotną rolę odgrywają tutaj pozarządowe organizacje ekologiczne i szkoły wszystkich szczebli. Ponadto ważny oddźwięk w społeczeństwie mają kampanie ekologiczne, które mają na celu uświadamianie i nagłaśnianie problemów ekologicznych społeczeństwu.

Szkolenia powinny być organizowane w szczególności dla:

- pracowników administracji,
- samorządów mieszkańców,
- nauczycieli szkół wszystkich szczebli,
- członków organizacji pozarządowych,
- dziennikarzy,
- dyrekcji i kadry zakładów produkcyjnych.,
- właścicieli i pracowników gospodarstw rolnych.

Podstawą skuteczności działań edukacyjnych jest rzetelne informowanie społeczeństwa nt. stanu środowiska np. poprzez wydawanie ogólnodostępnych raportów o stanie środowiska. Istotne jest także komunikowanie się ze społeczeństwem przy podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych mogących mieć wpływ na jakość środowiska.

6.3.4. Instrumenty strukturalne

Do instrumentów strukturalnych należą programy strategiczne np. strategie rozwoju wraz z programami sektorowymi. Strategia jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych (np. dot. rewitalizacji, rozwoju przemysłu, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, itd.).

6.4. Monitoring środowiska

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Sieci krajowe i regionalne koordynowane są przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zaś sieci lokalne przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska

w uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska. Skoordynowanie działań pozwala na szerokie i wszechstronne wykorzystanie wyników badań.

Głównym zadaniem sieci krajowych jest śledzenie w skali kraju trendów poszczególnych wskaźników jakości środowiska dla potrzeby realizacji polityki ekologicznej państwa. W ramach sieci krajowych realizowane są również badania wynikające z zobowiązań międzynarodowych. Dane są gromadzone i przetwarzane na poziomie centralnym. Krajowe bazy danych zlokalizowane są w instytutach naukowo-badawczych sprawujących nadzór merytoryczny nad poszczególnymi podsystemami.

Sieci regionalne podzielone na międzywojewódzkie i wojewódzkie mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w regionie czy województwie. Programy badań są specyficzne dla regionu tzn. ściśle powiązane z geograficzną, gospodarczą i ekologiczną charakterystyką danego obszaru. W praktyce inicjatywę odnośnie organizacji systemów regionalnych podejmują wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska. Ujęcie w programie istotnych problemów ekologicznych osiągane jest poprzez uzgadnianie programów z wojewodami.

Sieci lokalne funkcjonują w celu śledzenia i kontrolowania wpływu najbardziej szkodliwych źródeł punktowych lub obszarowych na lokalny poziom zanieczyszczeń. Tworzone są przez organy administracji państwowej, gminy oraz podmioty gospodarcze oddziałujące na środowisko. Koordynacyjna rola WIOŚ realizowana jest poprzez uzgadnianie programów pomiarowych realizowanych w sieci lokalnej, jak również weryfikację uzyskanych danych pomiarowych. Natomiast decyzje obligujące podmioty gospodarcze do realizacji badań środowiska, na które mają znaczący wpływ wydawane są przez władze samorządowe.

W gminie Ostrowiec Świętokrzyski monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa świętokrzyskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Kielcach. Na obszarze gminy w ramach monitoringu lokalnego realizowanego przez Urząd Miasta prowadzone są badania w rejonie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych „Gutwin” (badania zanieczyszczenia wód podziemnych i odciekowych, badania emisji i składu gazu składowiskowego, pomiary osiadania powierzchni składowiska), a także prowadzone są badania jakości wód powierzchniowych (rz. Młynówka, rz. Kamionka (Szewnianka), rz. Modła, Duży Staw w parku Piłsudskiego, Struga Denkowska i Rów Denkowski). W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy ocenie realizacji i aktualizacji Programu ochrony środowiska.

6.5. Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem ochrony środowiska

6.5.1. Kontrola i monitoring Programu ochrony środowiska

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska winien obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Koordynator wdrażania Programu ochrony środowiska będzie oceniać co dwa lata stopień wdrożenia. W latach 2008-2009 na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a pod koniec 2009 roku nastąpi ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane cele i zadania na lata 2012-2019, z uszczegółowieniem działań na lata 2012 - 2015.

Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni uaktualnienie strategii krótkoterminowej czteroletniej i polityki długoterminowej ośmioletniej.

6.5.2. Wdrażanie i zarządzanie Programem ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wchodzi do realizacji na podstawie uchwały Rady Miasta.

Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Programem ochrony środowiska wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami włączonymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację Programu ochrony środowiska odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania programu. Taką rolę, w imieniu Prezydenta Miasta, powinien pełnić referat odpowiedzialny za ochronę środowiska (osoba odpowiedzialna za ochronę środowiska). Koordynator będzie współpracował ściśle z Prezydentem Miasta i Radą Miasta, przedstawiając okresowe sprawozdania z realizacji programu.

Program ochrony środowiska będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić: poszczególne wydziały i referaty Urzędu Miasta, Centrum Edukacji Ekologicznej, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, instytucje kontrolujące (WIOŚ w Kielcach, WSSE w Kielcach, Powiatowa SSE w Ostrowcu Świętokrzyskim), mieszkańcy, organizacje pozarządowe, nauczyciele i inne. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. Jednocześnie każdy z partnerów powinien być informowany o postępach we wdrażaniu Programu. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu.

Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi gminami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą one oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę z sąsiednimi gminami, np. w zakresie gospodarki odpadami czy gospodarki wodno-ściekowej. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne.

6.5.3. Harmonogram wdrażania Programu ochrony środowiska

W Tabeli 6.1. określono harmonogram wdrażania Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Tab. 6.1. Harmonogram wdrażania Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Zadania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Program Ochrony Środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski								
Cele długoterminowe do 2015 r.	do 2015				do 2019			
Cele krótkoterminowe do 2011 r.	2008-2011				2012-2015			
Monitoring								
Monitoring stanu środowiska								
Monitoring polityki środowiskowej								
Mierniki efektywności Programu								
Ocena realizacji celów krótkoterminowych								
Raport z realizacji Programu								
Weryfikacja Programu								

6.6. Mierniki realizacji Programu ochrony środowiska

Pomiar stopnia realizacji celów Programu ochrony środowiska będzie odbywał się poprzez mierniki. Będą to mierniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Tab. 6.2. Mierniki realizacji Programu ochrony środowiska

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
Powietrze atmosferyczne. Hałas. Promieniowanie elektromagnetyczne Cel Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	- poziom zanieczyszczenia powietrza wg. oceny rocznej	pył PM10 - A SO ₂ - A NO ₂ - A Pb - A O ₃ - A CO - A benzen - A B(a)P - A As - A Cd - A Ni - A	WIOŚ, 2007
	- poziom emisji z zakładów uciążliwych	pył - 0.2 tys. t. SO ₂ - 1.1 tys. t. NO ₂ - 0.8 tys. t. CO ₂ - 358.7 tys. t.	GUS, 2006
	- poziom tła zanieczyszczeń	pył PM10 - 27.0 µg/m ³ SO ₂ - 10,5 µg/m ³ NO ₂ - 23,4 µg/m ³ benzen - 1,8 µg/m ³ ołów - 0,05 µg/m ³	WIOŚ, 2007
	- odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	73	GUS, 2006
	- ogólna długość sieci ciepłowniczej	60 267 km	MEC, 2007
	- długość ulic, na których występuje przekroczenie poziomu hałasu 60 dB	14,4 km	GUS, 2007
	- długość ekranów akustycznych	76,72 m	GDDKiA, 2008
Zasoby wodne Cel Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia	- klasa jakości wód powierzchniowych – Kamionka (Szewnianka)	IV	WIOŚ, 2007
	- klasa jakości wód powierzchniowych – Kamienna (Krasków)	IV	WIOŚ, 2007
	- długość sieci wodociągowej	228,8 km	MWiK, 2007
	- długość sieci kanalizacji sanitarnej	125,47 km	MWiK, 2007
	- liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	65 000 mieszk.	MWiK, 2007
	- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,55	
	- ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni - siecią kanalizacyjną - wozami asenizacyjnymi - pochodzących z gospodarstw domowych	4 647 579 m ³ /rok 70 249 m ³ /rok 2 140 200 m ³ /rok	MWiK, 2007
	- udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	100%	
	- udział mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej	89%	
	- zużycie wody przez gospodarstwa domowe	2 389 100 m ³ /rok	MWiK, 2007
	- zużycie wody przez podmioty gospodarcze	357 100 m ³ /rok	MWiK, 2007
	- liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej	75 200 mieszk.	MWiK, 2007
	- długość sieci kanalizacji deszczowej	33,597 km	Urząd Miasta, 2007
Środowisko glebowe Cel Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców.	- liczba separatorów podczyszczających na sieci kanalizacji deszczowej	10 szt.	Urząd Miasta, 2007
	- % powierzchni zalesionej	12%	Urząd Miasta, 2007

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
	- liczba czynnych eksploatacji złóż surowców mineralnych	1 szt.	PIG, 2007
	- liczba zgłoszonych szkód w środowisku	1	Urząd Wojewódzki, 2008
Zasoby przyrodnicze	- liczba pomników przyrody	2 szt.	Urząd Miasta, 2007
Cel Zachowanie i ochrona bioróżnorodności. Rozwój systemów ochrony przyrody.	- powierzchnia zbiorników wodnych	37 ha	Urząd Miasta, 2007
Edukacja	- liczba prowadzonych działań przez CEE	23	Urząd Miasta, 2007
Cel Edukacja ekologiczna społeczeństwa	- liczba mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej	20 000	Urząd Miasta, 2007

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji Programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzona przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska,

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawę jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawę jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,

- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

6.7. Ocena i weryfikacja Programu ochrony środowiska. Sprawozdawczość.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska winna być realizowana:

- co 4 lata ocena skuteczności realizacji polityki ekologicznej państwa z wykorzystaniem określonych mierników,
- co 2 lata ocena realizacji wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa,
- ocena realizacji programów naprawczych poszczególnych komponentów środowiska przez organy inspekcji ochrony środowiska.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrować będą zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiać dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

W nawiązaniu do wykonywanych ocen realizacji celów i zadań ochrony środowiska oraz na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska będą sporządzane 2 rodzaje raportów:

- raporty Rady Ministrów z realizacji polityki ekologicznej państwa przedkładane Sejmowi,
- sporządzane co 4 lata, na szczeblu ponadpowiatowym; raporty organów wykonawczych województwa, powiatu i gminy, z realizacji Programów Ochrony Środowiska przedkładane odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy co 2 lata.

Do niniejszego Programu ochrony środowiska tyczy się obowiązek oceny wdrażania Programu poprzez opracowanie raportu przez organ wykonawczy Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, który powinien być przedkładany Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w cyklu dwuletnim.

6.8. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu ochrony środowiska

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu ochrony środowiska daje nowelizowane ustawodawstwo stwarzające powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (Ustawa Prawo Ochrony Środowiska).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego,
- publikacje Ministerstwa Środowiska,
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Inspekcję Sanitarną,
- programy i plany strategiczne, opracowania jednostek samorządu terytorialnego,
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej,
- programy telewizyjne i radiowe,
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych,
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe,
- targi i giełdy ekologiczne,
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne,
- internet.

W celu popularyzacji założeń zawartych w niniejszym dokumencie opracowano streszczenie Programu ochrony środowiska, które będzie bardziej dostępne dla mieszkańców gminy nie posiadających fachowej wiedzy z zakresu szeroko rozumianej

ochrony środowiska. Streszczenie powinno być dostępne, obok pełnego tekstu Programu, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz być dystrybuowane w postaci ulotek przy okazji prowadzonych akcji edukacyjnych. Streszczenie niniejszego dokumentu stanowi rozdział 8.

7. ASPEKTY EKONOMICZNE WDRAŻANIA PROGRAMU

7.1. Koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2008 – 2011

Realizacja zadań wytyczonych w Programie ochrony środowiska wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi. Oszacowanie kosztów wdrażania Programu podaje się zwykle w ujęciu cztero- lub pięcioletnim, tj. odpowiadającym okresowi realizacji celów krótkoterminowych. Szacunek kosztów w perspektywie do 2015 roku byłby obciążony zbyt dużym błędem i stałby się mało przydatny.

Zestawienie kosztów realizacji działań w latach 2008 - 2011 opracowano w oparciu o inwestycje, wyszczególnione w harmonogramie realizacji przedsięwzięć w rozdziale 5. Dla pewnych działań pozainwestycyjnych koszty zostały określone jako „wkład rzeczowy”. Dotyczy to przedsięwzięć, które są trudne do oszacowania, gdyż uzależnione są od bieżącego zapotrzebowania i sytuacji. Wiele działań nie inwestycyjnych będzie również realizowane w ramach codziennych obowiązków pracowników Urzędu Miasta Ostrowiec Świętokrzyski, a więc bez dodatkowych kosztów. Określenie „wkład rzeczowy” tyczyć się może również udziału merytorycznego, udostępnienia zasobów, czy partycypowania w organizacji przedsięwzięcia.

7.2. Struktura finansowania

W oparciu o prognozę źródeł finansowania realizacji polityki ekologicznej państwa w latach 2002–2011 można spodziewać się, że struktura finansowania wdrażania Programu ochrony środowiska w najbliższych latach będzie kształtować się podobnie – Tabela 7.1.

Tab. 7.1. Prognozowana struktura finansowania wdrażania Programu ochrony środowiska

Źródło finansowania	Udział (%)
Środki własne przedsiębiorstw	43
Środki jednostek samorządu	11
Polskie fundusze ekologiczne	21
Budżet państwa	5
Fundusze zagraniczne	20
Razem	100

Tab. 7.2. Przewidywane nakłady finansowe na realizację zadań ujętych w Programie ochrony środowiska

L.p.	Obszar	Koszt w latach 2008-2011 [tys. PLN]
1	Powietrze atmosferyczne	82 740,9
2	Zasoby wodne	126 490,3
3	Powierzchnia terenu i środowisko glebowe	4,0
4	Zasoby przyrody	50,0
5	Edukacja ekologiczna	403,0
	Razem:	209 688,2

7.3. Źródła finansowania inwestycji w ochronie środowiska

Wdrażanie niniejszego Programu ochrony środowiska będzie możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska. Podstawowymi źródłami finansowania działań proekologicznych są: fundusze ekologiczne (obecnie 4 stopniowy system), fundacje i programy pomocowe, własne środki inwestorów, budżety gmin i budżet centralny.

7.3.1. Krajowe fundusze ekologiczne

7.3.1.1. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem istnienia funduszy ekologicznych jest zapewnienie ciągłości finansowania przedsięwzięć proekologicznych niezależnie od sytuacji ekonomiczno-finansowej budżetu państwa. Fundusze stanowią najpopularniejsze źródło dotacji i preferencyjnych pożyczek dla podmiotów podejmujących działania proekologiczne. Wynika to z ilości środków jakimi dysponują fundusze, korzystnymi warunkami udostępniania środków finansowych, uproszczonymi procedurami uzyskania wsparcia finansowego, regionalnego i lokalnego charakteru funduszy. Lokalny charakter funduszy sprawia, że różnią się one między sobą co do zasobności finansowej, priorytetów inwestycyjnych, koordynacji prac i systemu procedur.

W Polsce działają:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 373 powiatowe fundusze ochrony środowiska,
- 2 489 gminne fundusze ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) istnieje od 1989 roku. Jego misją jest wspieranie zrównoważonego rozwoju kraju, a także zadań i celów wynikających z polityki ekologicznej państwa. Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska działają na podstawie art. 400 Ustawy prawo ochrony środowiska. Fundusze te udzielają wsparcia w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych.

O dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie

Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach przyznawana jest na cele określone w ustawie Prawo ochrony środowiska zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć, zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji, stosownie do uchwalanych corocznie planów działalności i list przedsięwzięć priorytetowych. Priorytetowo traktuje się przedsięwzięcia, które objęte zostały dofinansowaniem ze środków unijnych. Priorytety obejmują takie dziedziny, jak: ochronę wód i gospodarkę wodną, ochronę powietrza, ochronę powierzchni ziemi, ochronę przyrody i leśnictwo, edukację ekologiczną i przedsięwzięcia międzydziedzinowe (w tym monitoring środowiska).

Pomoc finansowa udzielana jest w formie pożyczek, dotacji, przekazania środków i w formie kredytów.

W przypadku pożyczek wysokość udzielanego finansowania wynosi do 80% w przypadku zadań realizowanych z środków krajowych i do 90% w przypadku pożyczek na zadania realizowane z udziałem środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Dotacje mogą być udzielane:

- jednostkom administracji samorządowej województwa,
- gminom w ramach nagrody w konkursie „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”,
- na zadania z zakresu edukacji ekologicznej,
- na zadania związane z usuwaniem azbestu,
- na zadania z zakresu termomodernizacji realizowane w obiektach jednostek publicznych

- powiatom na realizację zadań związanych ze zwiększeniem lesistości województwa oraz zapobieganiem i likwidacją szkód w lasach,
- stowarzyszeniom na realizację zadań w ramach wspierania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- na działania zmierzające do zmniejszenia kwasowości gleb gospodarstw produkujących metodami ekologicznymi.

Wojewódzki Fundusz może udzielać dofinansowania w formie przekazania środków finansowych państwowym, wojewódzkim i powiatowym jednostkom budżetowym oraz jednostkom administracji rządowej.

Wojewódzki Fundusz może udzielać dotacji oraz dokonywać przekazania środków finansowych na inwestycję budowlaną w wysokości nie wyższej niż 40 % kosztów kwalifikowanych.

Wniosek o pomoc finansową wypełnia wnioskodawca, którego zadanie zostało wstępnie zakwalifikowane do dofinansowania na podstawie karty informacyjnej zadania złożonej wcześniej w biurze WFOŚiGW w Kielcach.

Wraz z wprowadzeniem reformy administracyjnej powstały powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Fundusze powiatowe działają na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska. Ustawa nie formułuje zasad i trybu przyznawania środków z funduszy powiatowych. Ustalają je indywidualnie dysponenti funduszy – zarządy powiatów. Środki z funduszy powiatowych mogą być wykorzystane na realizację przedsięwzięć związanych ze składowaniem i unieszkodliwianiem odpadów, w tym współfinansowanie inwestycji ekologicznych o charakterze ponadgminnym, na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi oraz inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundusz ma charakter działu celowego w budżecie powiatu. Źródła dochodów powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stanowią:

- wpływy z opłat i kar ekologicznych,
- wpływy z przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- dobrowolne wpłaty zakładów pracy,
- dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny osób fizycznych i prawnych,
- świadczenia rzeczowe i środki pochodzące z fundacji.

Gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie posiadają osobowości prawnej. Dysponentem środków finansowych tych funduszy jest wójt / burmistrz / prezydent.

Źródła dochodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stanowią:

- środki z opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów (100%),
- wpływy z opłat i kar za składowanie odpadów (50%),
- wpływy z opłat za pozostałe gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także wpływy z kar za naruszanie warunków korzystania ze środowiska (20%).

Z gminnych funduszy finansowane są inwestycje o charakterze lokalnym, realizowane na terenie danej gminy. Zasady przyznawania środków z funduszu ustala organ wykonawczy gminy. Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa trybu i zasad przyznawania środków z funduszu gminnego.

W większości gmin przychody gminnych funduszy są niewielkie i niewystarczające na realizację własnych inwestycji, za wyjątkiem tych gmin, które posiadają na swoim terenie składowiska odpadów przemysłowych lub dużą liczbę zakładów w znaczący sposób korzystających ze środowiska.

Zakres inwestycji finansowanych przez fundusze gminne określa art. 406 ustawy Prawo ochrony środowiska stwierdzający, że środki gminnych funduszy przeznacza się m.in. na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,

- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- przedsięwzięcia służące ochronie powietrza,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych, na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Planowane przychody i wydatki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gminy Ostrowiec Świętokrzyski na 2008 r. kształtują się następująco:

Tab. 7.3. Plan przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gminy Ostrowiec Świętokrzyski na 2008 r. w zł.

Wyszczególnienie	Plan na 2008 r.
Przychody	
Stan środków na 31.12.2007	242 696,52
Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wymierzanych przez Prezydenta	40 000,00
Wpływy pochodzące od Zarządu Województwa	315 000,00
Odsetki od środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym	15 000,00
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek przechodzących z 2007 r.	3 912,00
Razem	616 608,52
Wydatki	
Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zrównoważonego rozwoju	34 000,00
Wspomaganie systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska i systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła	11 332,00
Zadania modernizacyjne i inwestycyjne służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w tym na gospodarkę wodno-ściekową - budowa i rozbudowa sieci sanitarnych	150 000,00
Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków	290 000,00
Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi	20 000,00
Inne cele ustalone przez Radę Miasta (unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, opracowania dotyczące ochrony środowiska, organizacja zastępczego odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych, likwidacja dzikich wysypisk)	76 276,52
Razem	581 608,52
Pożyczki na przedsięwzięcia służące ochronie środowiska	35 000,00
Planowane wydatki razem	616 608,52

Źródło: UG Ostrowiec Świętokrzyski

7.3.1.2. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych udziela dofinansowania według zasad uchwalanych corocznie przez Zarząd Województwa. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.) z funduszu mogą być dofinansowane następujące działania:

- Rekultywacje na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową wskutek działalności nie ustalonych osób,
- Rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych,
- Użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczanie,
- Przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych, w tym zwrot kosztów zakupu nasion i sadzonek, utrzymania w stanie sprawności technicznej urządzeń przeciwerozyjnych, oraz odszkodowania, o których mowa w art. 15 ust. 3,
- Budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji,
- Budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- Wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych,
- Wykonywanie badań płodów rolnych uzyskiwanych na obszarach ograniczonego użytkowania, o których mowa w art. 16, oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych,
- Wykonywanie zastępcze obowiązków określonych w ustawie,
- Rekultywację nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych,
- Zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, do wysokości 5% rocznych dochodów Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie ze środków Funduszu składane są do Urzędu Marszałkowskiego (Departament Geodezji i Gospodarki Mieniem) na początku roku kalendarzowego.

7.3.1.3. Fundusz Leśny

W Lasach Państwowych tworzy się fundusz leśny stanowiący formę gospodarowania środkami na cele wskazane w ustawie o lasach. Fundusz leśny przeznacza się dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej. Środki funduszu leśnego mogą także być przeznaczone na: wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej, badania naukowe, tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej, sporządzanie planów urządzenia lasu, prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych, inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach.

Część środków funduszu leśnego przeznacza się na zalesianie gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa. Nadleśnictwa zasięgają opinii właściwych starostów w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

7.3.1.4. Fundusz Termomodernizacji

Fundusz Termomodernizacji utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. Nr 162) z późniejszymi zmianami.

Podstawowym celem Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjnej przy pomocy kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Pomoc ta zwana "premią termomodernizacyjną" stanowi źródło spłaty 25% zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcia. Oznacza to, że realizując przedsięwzięcie termomodernizacyjne inwestor spłaca 75% kwoty wykorzystanego kredytu. Premia termomodernizacyjna przysługuje tylko inwestorom korzystającym z kredytu. Nie

mogą z niej korzystać inwestorzy realizujący przedsięwzięcie termomodernizacyjne z własnych środków.

Przedsięwzięciem termomodernizacyjnym jest:

- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie:
  - rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania i budynków służących do wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań publicznych na potrzeby ogrzewania oraz podgrzewania wody użytkowej:
    - w budynkach, w których modernizuje się jedynie system grzewczy - co najmniej o 10% ,
    - w budynkach, w których w latach 1985-2001 przeprowadzono modernizację systemu grzewczego - co najmniej o 15%,
    - w pozostałych budynkach - co najmniej o 25%,
  - co najmniej 25% rocznych strat energii pierwotnej w lokalnym źródle ciepła, tj.:
    - kotłowni lub węźle ciepłym, z których nośnik ciepła jest dostarczany bezpośrednio do instalacji ogrzewania i ciepłej wody w budynku,
    - ciepłowni osiedlowej lub grupowym wymienniku ciepła wraz z siecią ciepłowniczą o mocy nominalnej do 11,6 MW, dostarczającej ciepło do budynków,
- wykonanie przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła w celu zmniejszenia kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynków - co najmniej o 20% w stosunku rocznym,
- zamiana konwencjonalnych źródeł energii na źródła niekonwencjonalne.

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy, z wyjątkiem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych:

- budynków mieszkalnych,
- budynków użyteczności publicznej wykorzystywanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- lokalnej sieci ciepłowniczej,
- lokalnego źródła ciepła,
- budynków zbiorowego zamieszkania, przez które rozumie się: dom opieki społecznej, hotel robotniczy, internat i bursę szkolną, dom studencki, dom dziecka, dom emeryta i rencisty, dom dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu.

Z premii będą mogli korzystać wszyscy inwestorzy bez względu na status prawny, np.:

- osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego),
- gminy,
- osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych,
- wspólnoty mieszkaniowe.

Premię termomodernizacyjną przyznaje Bank Gospodarstwa Krajowego. Wniosek o przyznanie premii należy składać, wraz z wnioskiem kredytowym, w banku, w którym inwestor ubiega się o kredyt na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Formularz wniosku o przyznanie premii termomodernizacyjnej można otrzymać w banku, w którym inwestor złoży wniosek kredytowy. Podstawowym warunkiem formalnym ubiegania się o premię jest przedstawienie audytu energetycznego. Audyt taki powinien być dołączony do wniosku o przyznanie premii składanego wraz z wnioskiem kredytowym w banku kredytującym.

Kredyty na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych z premią termomodernizacyjną są udzielane przez banki, które podpisały umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Są to: Bank BPH S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Bank DnB NORD Polska S.A., Bank Millennium S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Poczty S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A., ING Bank Śląski S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Kredyt Bank S.A., Mazowiecki Bank Regionalny S.A., Nordea Bank Polska S.A., PKO BP S.A.

7.3.2. Fundusze Unii Europejskiej

7.3.2.1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Rada Ministrów przyjęła 29 listopada 2006 roku projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, który - zgodnie z projektem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) - stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w NSRO celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

PO Infrastruktura i Środowisko koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66% wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 15 osi priorytetowych:

2. Gospodarka wodno - ściekowa
3. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
4. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
5. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
6. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
7. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
8. Transport przyjazny środowisku
9. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
10. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
11. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii
12. Kultura i dziedzictwo kulturowe
13. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
14. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
15. Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
16. Pomoc techniczna – Fundusz Spójności.

Tryb pozakonkursowy obejmie zgodnie z projektem ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:

- duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro – w przypadku projektów dotyczących środowiska naturalnego oraz projektów o wartości powyżej 50 mln euro – w przypadku innych dziedzin, zatwierdzone przez Komisję Europejską.
- projekty systemowe - polegające na dofinansowaniu realizacji przez poszczególne organy administracji publicznej i inne jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych organów i jednostek;
- projekty indywidualne – określone w programie operacyjnym, zgłaszane przez beneficjentów imiennie wskazanych w programie operacyjnym;
- projekty pomocy technicznej.

Pozostałe projekty będą wybierane w drodze konkursu.

Tab. 7.4. Wykaz instytucji uczestniczących w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Instytucja Pośrednicząca	Oś priorytetowa	Instytucja Wdrażająca
Ministerstwo Środowiska	I	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	II	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	III	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Instytucja Pośrednicząca	Oś priorytetowa	Instytucja Wdrażająca
	IV	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	V	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
Ministerstwo Transportu	VI	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VIII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
Ministerstwo Gospodarki	IX	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
	X	Instytut Nafty i Gazu
		Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	XI	Władza Wdrażająca Programy Europejskie
Ministerstwo Zdrowia	XII	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	XIII	Ośrodek Przetwarzania Informacji

*NFOŚiGW dla projektów powyżej 25 mln euro netto, wfośiGW dla projektów poniżej 25 mln euro netto

Na liście projektów indywidualnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko znalazł się projekt pt. „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski”. Wartość projektu: 32,98 mln euro, wartość dofinansowania ze środków UE: 19,62 mln euro. Okres realizacji inwestycji: 2007-2010.

7.3.2.2. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

Program ten stanowi dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych, który wzmocni działanie innych programów na obszarze pięciu województw śląski, łódzki, mazowiecki, świętokrzyski, w tym województwa świętokrzyskiego.

Celem głównym Programu jest: „przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju”. Cel główny Programu osiągany będzie przez realizację celów szczegółowych, wśród których znajduje się m.in. następujące cele:

- „ Cel ten będzie realizowany w ramach osi priorytetowej IV: „Infrastruktura transportowa”, w jednym obszarze wsparcia:
  - IV.1. Infrastruktura drogowa;
- „Zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu”. Cel ten będzie realizowany w ramach osi priorytetowej V: „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne”, w dwóch obszarach wsparcia:
  - V.1. Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki
  - V.2. Trasy rowerowe.

Na liście indywidualnych projektów dla PO RPW (stan na 31.07.2008r.) w ramach osi priorytetowej IV: „Infrastruktura transportowa” jako projekt rezerwow nr POPW 4.1-31 znalazł się projekt pt. „Obwodnica Ostrowca Świętokrzyskiego”. Przedmiotem projektu jest budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego w ciągu drogi krajowej Nr 9 o długości ok. 11 km. Projekt pozwoli bezkolizyjnie połączyć drogę krajową Nr 9 z drogą krajową Nr 42, a dalej z drogą krajową Nr 7. Dzięki temu powstanie sprawny system komunikacyjny łączący ośrodki przemysłowe zlokalizowane w miejscowościach Skarżysko Kamienna, Starachowice i Ostrowiec Świętokrzyski z resztą kraju oraz stanowić będzie alternatywę dla ruchu tranzytowego obsługiwanego przez drogi krajowe Nr 7 i 74. Realizacja projektu wpłynie na osiągnięcie wskaźników PO RPW, a także SRK i NSRO, poprzez zwiększenie długości nowych dróg oraz liczby wybudowanych obwodnic. Orientacyjny koszt całkowity inwestycji w mln PLN wynosi 106,35. Instytucją odpowiedzialną za realizację jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach.

Na liście indywidualnych projektów dla PO RPW w ramach osi priorytetowej V: „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne” w ramach działania V.1. „Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki” znalazł się projekt nr POPW 5.1-1 pt. „Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki”. Przedmiotem projektu jest kompleksowa promocja zrównoważonego rozwoju turystyki w Polsce Wschodniej. Projekt składa się z dwóch komponentów:

- przygotowanie studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej, w tym dokonanie analizy segmentów turystyki oraz typów turystów odgrywających kluczową rolę w regionalnych gospodarkach makroregionu;
- promocji Polski Wschodniej jako miejsca aktywnego wypoczynku.

Promocja będzie realizowana ponadregionalnie poprzez ujęcie Polski Wschodniej jako jednego makroregionu lub naturalnych regionów geograficznych, kulturowych, turystycznych bez skupiania się na podziałach administracyjnych. Realizacja projektu pozwoli na osiągnięcie wskaźników PO RPW w zakresie liczby kampanii promujących zrównoważony rozwój turystyki. Orientacyjny koszt całkowity inwestycji w mln PLN wynosi 20,34 (w tym maksymalna wartość dofinansowania z EFRR - 17,28). Przewidywany okres realizacji projektu: 2009-2012. Instytucją odpowiedzialną za realizację jest Polska Organizacja Turystyczna.

W ramach działania V.2. „Trasy rowerowe” na liście indywidualnych projektów dla PO RPW znalazł się projekt nr POPW 5.2-1 pt. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”, realizowany na terenie 5 województw Polski Wschodniej. Przedmiotem projektu jest stworzenie infrastruktury dla ruchu rowerowego, co stanowi element zrównoważonego rozwoju systemu transportowego województw objętych PO RPW. Projekt składa się z dwóch komponentów:

- wytyczanie i oznakowanie tras rowerowych oraz rozbudowa i modernizacja dróg (ścieżek) dla rowerów o utwardzonej nawierzchni, które umożliwią bezpieczne przemieszczanie się turysty rowerowego oraz połączą miejsca kluczowe z punktu widzenia ruchu rowerowego (dworce kolejowe, autobusowe, parkingi, atrakcje turystyczne);
- budowa i montaż podstawowej infrastruktury towarzyszącej tj. stojaków na rowery, wiat postojowych, wiat widokowych, itp. oraz innych urządzeń niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przejazdu po drogach (ścieżkach) rowerowych realizowanych w ramach Programu.

Projekt realizowany będzie na terenie wszystkich województw Polski Wschodniej, a jego oddziaływanie będzie miało charakter zarówno regionalne, jak i ponadregionalne. Ponadregionalny charakter zapewni wytyczenie spójnej trasy biegnącej przez wszystkie województwa Polski Wschodniej. Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów oraz umożliwi aktywne spędzanie wolnego czasu. Realizacja projektu w znacznym stopniu wpłynie na osiągnięcie wskaźników PO RPW w zakresie długości nowych wytyczonych i oznakowanych tras rowerowych, a także wzrost liczby udostępnionych rowerzystom atrakcji turystycznych. Orientacyjny koszt całkowity inwestycji w mln PLN wynosi 172,82 (w tym maksymalna wartość dofinansowania z EFRR - 146,90). Przewidywany okres realizacji projektu: 2007-2015. Za koordynację przygotowania projektu i dokumentacji technicznej odpowiada Minister Rozwoju Regionalnego.

7.3.2.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

Oś priorytetowa 4 „Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej”

Cele osi priorytetowej:

- Poprawa dostępności mieszkańców do infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej oraz poprawa efektywności systemów infrastruktury z tego zakresu,
- Poprawa stanu środowiska naturalnego, zapobieganie jego degradacji.

Kategorie interwencji:

- 33 – Energia elektryczna
- 39 – Energia odnawialna: wiatrowa
- 40 – Energia odnawialna: słoneczna

- 41 – Energia odnawialna: z biomasy
- 42 – Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
- 43 – Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
- 44 – Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi
- 45 – Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną
- 46 – Oczyszczanie ścieków
- 47 – Jakość powietrza
- 50 – Rekultywacja terenów poprzemysłowych i zdegradowanych
- 51 – Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym Natura 2000)
- 53 – Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)
- 54 – Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom

Przykładowe projekty obejmować będą:

- Budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych w aglomeracjach od 2000 do 15000 RLM,
- Budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków komunalnych w aglomeracjach od 2000 do 15000 RLM,
- Budowę sieci kanalizacji deszczowej oraz oczyszczalni ścieków deszczowych,
- Budowę sieci wodno – kanalizacyjnej w aglomeracjach od 2000 do 15000 RLM,
- Budowę i modernizację elementów infrastruktury przeciwpowodziowej,
- Budowę i modernizację zbiorników wodnych wielofunkcyjnych o pojemności i stopni wodnych (zgodnie z Programem małej retencji dla województwa świętokrzyskiego),
- Budowę, rozbudowę i modernizację regionalnych zakładów gospodarki odpadami, instalacji do segregacji, unieszkodliwiania i odzysku odpadów,
- Modernizację spalarni odpadów niebezpiecznych.
- Rekultywację składowisk odpadów i terenów poprzemysłowych,
- Budowę i modernizację zintegrowanych systemów ciepłowniczych,
- Wykorzystania w systemach energetycznych i ciepłowniczych odnawialnych źródeł energii,
- Budowę i modernizację systemów dystrybucji sieci elektrycznej.

Główne grupy beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- Administracja rządowa,
- Organizacje pozarządowe
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Parki narodowe i krajobrazowe,
- Przedsiębiorcy,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione powyżej).

Współfinansowanie projektów ze środków EFRR wyniesie do 85% wydatków kwalifikowanych, przy zachowaniu zasad pomocy publicznej.

7.3.2.4. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 - 2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) jest dokumentem operacyjnym, określającym cele, priorytety i zasady wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Program będzie realizowany w latach 2007-2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu, opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich,

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej,

Oś 4: Leader.

Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

Fundusze związane z ochroną środowiska będzie można pozyskać w ramach następujących działań PROW:

1) Oś 1:

Działanie 121 - Modernizacja gospodarstw rolnych

Działanie ma m.in. na celu zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego. Pomoc jest udzielana na inwestycje dotyczące modernizacji lub rozwoju pierwotnej produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem produkcji leśnej i rybnej. Operacje mogą dotyczyć produkcji produktów żywnościowych jak i nieżywnościowych (w tym produktów rolnych wykorzystywanych do produkcji energii odnawialnej). W zakres operacji mogą wchodzić inwestycje związane z wytwarzaniem i wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby prowadzenia produkcji rolnej.

Dotowaniu podlegają m.in. wydatki na:

- budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli,
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego,
- zakup, instalację lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Beneficjentem pomocy jest osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, prowadząca działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

W pierwszym okresie wdrażania Programu, celem ułatwienia dostępu do środków publicznych podmiotom, które dotychczas nie otrzymały wsparcia, ogranicza możliwość korzystania z pomocy beneficjentom działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”.

Szczegółowe zasady w tym zakresie określone są w przepisach krajowych.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji). Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć 300 000 zł (76 848,2 euro). Równowartość kwoty wyrażona w euro ma charakter indykatywny.

Do realizacji mogą być przyjęte operacje, których wysokość kosztów kwalifikowanych będzie wynosiła powyżej 20 tys. zł. Ograniczenie to nie dotyczy operacji obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie:

- 40% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 60% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia, na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 75% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej w związku z wprowadzeniem w życie Dyrektywy Azotanowej – dotyczy umów zawartych do dnia 30 kwietnia 2008 r.

Działanie 125 - Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa

Schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

Celem Schematu II jest poprawa jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych, zwiększenie retencji wodnej i poprawa ochrony użytków rolnych przed powodzią.

Pomoc udzielana w ramach tego schematu dotyczy realizacji projektów z zakresu melioracji wodnych, a także projektów związanych z kształtowaniem przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego, pod warunkiem, że służą one regulacji stosunków wodnych w glebie, ułatwieniu jej uprawy oraz ochronie przeciwpowodziowej użytków rolnych, w tym w szczególności:

- budowa lub remont urządzeń melioracji wodnych służących do retencjonowania i regulacji poziomu wód, np. jazów, zastawek, zbiorników wodnych, stopni wodnych itp.,
- budowa lub remont systemów nawodnień grawitacyjnych,
- remont istniejących urządzeń melioracji wodnych w celu dostosowania ich do nawodnień grawitacyjnych,
- budowa lub remont urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę w ramach systemów urządzeń melioracji wodnych,
- projekty służące poprawie warunków korzystania z wód dla potrzeb rolnictwa,
- projekty z zakresu poprawy ochrony przeciwpowodziowej użytków rolnych.

Zakres działania obejmuje:

- opracowanie dokumentacji technicznej projektów;
- koszty robót budowlano-montażowych z zakresu melioracji wodnych, w tym dotyczących retencji wodnej, w szczególności budowy i modernizacji sztucznych zbiorników wodnych, budowli piętrzących oraz urządzeń do nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych;
- koszty wykupu gruntu pod inwestycje (koszty te nie mogą stanowić więcej niż 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu).

Beneficjentem Schematu II jest Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych. Poziom pomocy wynosi maksymalnie 100% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.

2) Oś 2:

Działanie 214 – Program rolnośrodowiskowy

Realizacja programu rolnośrodowiskowego ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zachowania różnorodności biologicznej na tych terenach. Głównym założeniem programu jest promowanie produkcji rolnej opartej na metodach zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody.

Celem działania jest poprawa środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich, w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo oraz zachowanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;
- ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

Działanie obejmuje 9 pakietów rolnośrodowiskowych:

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone

Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne

Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone

Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000

Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000

Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Pakiet 8. Ochrona gleb i wód

Pakiet 9. Strefy buforowe.

Płatność rolnośrodowiskowa wypłacana jest w formie zryczałtowanej i stanowi rekompensatę utraconego dochodu, dodatkowych poniesionych kosztów oraz ponoszonych kosztów transakcyjnych. Płatności rolnośrodowiskowe są przyznawane rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązania rolnośrodowiskowe.

Płatność rolnośrodowiskowa jest pomocą wieloletnią, wypłacaną corocznie, po wykonaniu określonego zestawu zadań w ramach danego wariantu.

Beneficjentem działania jest rolnik.

Działanie 221, 223 – Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

Cele Działania:

- powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa;
- utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych;
- zwiększenie udziału lasów w globalnym bilansie węgla oraz ograniczeniu zmian klimatu.

Działanie obejmuje następujące formy pomocy:

- wsparcie na zalesienie, która pokrywa koszty założenia uprawy zgodnie z zasadami obowiązującymi w krajowych przepisach o lasach (Zasady Hodowli Lasu) oraz jeśli jest to uzasadnione - ochrony przed zwierzyną poprzez grodzenie uprawy,
- premię pielęgnacyjną za utrzymanie nowej uprawy leśnej oraz za ochronę indywidualną sadzonek drzew przed zwierzyną,
- premię zalesieniową, stanowiącą ekwiwalent za wyłączenie gruntu z upraw rolnych.

Wsparcie na zalesienie polega na dofinansowaniu kosztów założenia uprawy, wykonania poprawek w 2 roku i zabezpieczenia przed zwierzyną. Wsparcie to ma postać zryczałtowanej płatności w przeliczeniu na 1 hektar zalesianych gruntów. Wsparcie będzie wypłacane jednorazowo po założeniu uprawy.

Premia pielęgnacyjna stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wypłacaną co roku, przez 5 lat od założenia uprawy, która uwzględnia koszty prac pielęgnacyjnych (zwalczanie chwastów i patogenów), ochronę indywidualną cennych drzew oraz wczesne czyszczenie.

Premia zalesieniowa stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wynikającą z utraconych dochodów z tytułu przekształcenia gruntów rolnych na grunty leśne i jest wypłacana co roku, przez 15 lat od założenia uprawy leśnej.

Beneficjentem Działania jest rolnik - właściciel gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa.

Działanie 226 – Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz/ wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych

Celem Działania jest przywrócenie lasom zniszczonym w wyniku katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych ich potencjału biologicznego oraz potrzeba ochrony prewencyjnej lasów zagrożonych pożarami.

W ramach działania mogą być wspierane projekty związane z:

- przygotowaniem leśnego materiału rozmnożeniowego na potrzeby odbudowy uszkodzonych lasów;
- uporządkowaniem uszkodzonej powierzchni leśnej;
- odnowieniem lasu wraz z pielęgnacją i ochroną założonych upraw;
- pielęgnacją i ochroną uszkodzonych drzewostanów oraz cennych obiektów przyrodniczych;
- udostępnianiem terenów leśnych dla wypełniania funkcji społecznych lasu;
- wzmocnieniem systemu ochrony przeciwpożarowej.

Działanie realizowane będzie w ramach dwóch schematów:

Schemat I – Wsparcie dla obszarów, na których nastąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa.

Schemat II – Wprowadzenie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego.

Pomoc udzielana w ramach powyższego działania dostępna będzie, w przypadku wystąpienia naturalnej katastrofy lub pożaru na obszarach leśnych całej Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na formę własności.

Beneficjentem są jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej – Nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Pomoc udzielana jest na mocy umowy i polega na refinansowaniu poniesionych kosztów.

3) Oś 3:

Działanie 321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Pomocy udziela się na realizację projektów w zakresie:

a) gospodarki wodno-ściekowej w szczególności:

- zaopatrzenia w wodę,
- odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,

b) tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;

c) wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

Zakres pomocy obejmuje koszty inwestycyjne, w szczególności: zakup materiałów i wykonanie prac budowlano – montażowych, zakup niezbędnego wyposażenia.

Beneficjentem jest gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania określone w zakresie pomocy.

Pomoc może być przyznana na:

a) projekt realizowany w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej lub
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
- gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys.

b) projekt spełniający wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają zastosowanie do tego projektu.

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych projektu – max. 75 % kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowalnych projektu pochodzi ze środków własnych.

7.3.2.5. Fundusz LIFE+

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody.

LIFE+ składa się z trzech komponentów, w ramach których współfinansowane są projekty w zakresie:

- wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej, w tym ochrony priorytetowych siedlisk i gatunków;
- ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz wdrażania polityki zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami;
- działań informacyjnych i komunikacyjnych, kampanii na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiany najlepszych doświadczeń i praktyk.

Program LIFE+ podzielony jest na trzy komponenty tematyczne:

- Przyroda i różnorodność biologiczna

- Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska
- Informacja i komunikacja.

Program LIFE+ zapewnia wsparcie finansowe w średniej wysokości 50% wartości projektu. Nabór wniosków ogłaszany jest raz do roku przez Komisję Europejską.

7.3.3. Instytucje i programy pomocowe

7.3.3.1. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (NMF i MF EOG)

Rząd Polski w październiku 2004 r. podpisał dwie umowy, które umożliwiają korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Darczyńcami są 3 kraje EFTA (Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu): Norwegia, Islandia i Lichtenstein.

Pomoc zostanie udzielona w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Przyznana Polsce kwota w wysokości 533,51 mln euro będzie wykorzystywana w latach 2004-2009, przy czym ostatni nabór wniosków aplikacyjnych zostanie ogłoszony w 2008 roku.

Środki będą dostępne na realizację projektów w ramach 10 priorytetów, w tym na 3 priorytety dotyczące obszaru ochrony środowiska:

- Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,
- Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami,
- Ochrona środowiska, z uwzględnieniem administracyjnych zdolności wprowadzania w życie odpowiednich przepisów UE istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych.

Zgodnie z Zasadami i Procedurami Wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG oraz Zasadami i Procedurami Wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego o środki finansowe mogą ubiegać się wszystkie sektorowe instytucje publiczne i prywatne, jak również organizacje pozarządowe stanowiące osoby prawne w Polsce i działające w interesie społecznym – np. władze krajowe, regionalne lub lokalne, instytucje naukowe/badawcze, instytucje środowiskowe, organizacje społeczne i organizacje społecznego partnerstwa publiczno-prywatnego.

Dla projektów współfinansowanych z budżetu centralnego lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego maksymalny poziom dofinansowania środkami finansowymi pochodzącymi z obu mechanizmów finansowych wynosi 85%. Poziom współfinansowania z mechanizmów finansowych w przypadku realizacji projektów we współpracy z podmiotami prywatnymi wynosi 60%.

Tab. 7.5. Indykatory podział środków Mechanizmu Finansowego EOG (MF EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) na priorytety dot. ochrony środowiska (w mln euro)

Nazwa priorytetu	Wkład MF EOG/NMF	%
Ochrona środowiska w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii	99,61	18,7
Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami	7,64	1,5
Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia instytucjonalnych zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych	26,55	5,0
Ogółem środki MF EOG/NMF na wszystkie priorytety	533,51	100%

Źródło: Program Operacyjny dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, MGiP, Warszawa 2004

W ramach programu do wydatków kwalifikowanych (wyłącznie w przypadku przyjęcia projektu do realizacji), mogą zostać zaliczone koszty poniesione zgodnie z zasadami

określonymi w „Szczegółowych warunkach dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2004-2009” – dokument przyjęty przez Komitet Mechanizmu Finansowego.

W szczególności mogą to być wydatki poniesione na:

- Prace przygotowawcze, w tym:
  - koszty ekspertyz, prac studialnych, dokumentacji technicznej, badań geologicznych i archeologicznych, przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko, prace projektantów, architektów, koszt przygotowania dokumentacji przetargowej, koszty przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych,
  - zakup gruntu, który nie ma charakteru rolnego, jeśli jest to nierozdzielnie związane z realizacją projektu (do 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych inwestycji);
- Opłaty finansowe, podatki i koszty ogólne:
  - opłaty bankowe za otwarcie rachunku i administrowanie kontem,
  - wydatki na doradztwo, opłaty notarialne, koszty ekspertyz finansowych, koszty księgowości i audytów,
  - koszty gwarancji zapewnionych przez bank lub inne instytucje finansowe, jeśli są one konieczne w przypadku zaliczek wypłacanych w ramach mechanizmów,
  - podatek VAT (tylko wtedy, gdy podatek ten nie może być odzyskany),
  - wkład w postaci towarów,
  - koszty stałe, pod warunkiem, że są oparte na rzeczywistych kosztach związanych z wdrażaniem działań współfinansowanych przez MF EOG i/lub NMF oraz są przydzielone do operacji, zgodnie z należycie udowodnioną, jasną i sprawiedliwą metodą;
- Prace inwestycyjne oraz prace związane z procesem inwestycyjnym, w tym:
  - zakup nieruchomości, pod warunkiem istnienia bezpośredniego związku pomiędzy zakupem a celem projektu,
  - przygotowanie terenu pod budowę, prace ziemne, prace budowlano-montażowe, prace instalacyjne, prace wykończeniowe,
  - budowa (koszty siły roboczej, materiałów, użycia sprzętu, trwałego wyposażenia w trakcie budowy),
  - sprzęt i wyposażenie (zakup lub budowa wyposażenia przeznaczonego na trwałe zainstalowanie),
  - wynagrodzenia osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu,
  - koszty tłumaczeń.
- Koszty informacji i promocji projektu.

Jednostką zarządzającą mechanizmami finansowymi w Polsce jest Ministerstwo Gospodarki i Pracy, pełniące funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK). Zadania Krajowego Punktu Kontaktowego wykonuje Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej. KPK ponosi ogólną odpowiedzialność za zarządzanie działaniami realizowanymi w ramach obu mechanizmów finansowych, w tym za wykorzystanie dostępnych środków, kontrolę finansową i audyt. KPK powierza określone zadania Instytucji Pośredniczącej, która ponosi odpowiedzialność za efektywność i prawidłowość zarządzania i wdrażania działań realizowanych w ramach danego obszaru priorytetowego (Tabela). Instytucja Pośrednicząca może powierzyć pewne zadania związane z zarządzaniem obszarem priorytetowym Instytucji Wspomagającej. Instytucją Pośredniczącą dla ww. priorytetów związanych z ochroną środowiska jest Departament Instrumentów Ochrony Środowiska w Ministerstwie Środowiska.

Nabór projektów ogłasza Instytucja Pośrednicząca lub - w przypadku powierzenia zadań w tym zakresie Instytucji Wspomagającej - Instytucja Wspomagająca.

Wnioski aplikacyjne mogą być składane na następujące typy projektów:

- Projekty indywidualne, których minimalny koszt całkowity wynosi 250.000 euro -

- Programy lub grupy projektów, które mają ułatwić wdrażanie bardziej wszechstronnych oraz kosztownych strategii, których realizacja wymaga złożenia wielu projektów
- Granty blokowe w celu ułatwienia finansowania projektów, w których identyfikacja ostatecznego beneficjenta jest utrudniona.

Szczegółowe wytyczne dotyczące powyższych typów projektów zamieszczone są na stronie internetowej www.eog.gov.pl. Wnioski aplikacyjne sporządzane są na formularzu aplikacyjnym, którego miejsce pozyskania wskazane jest w ogłoszeniu o naborze projektów. Standardowy formularz aplikacyjny zamieszczony jest na stronie internetowej www.eog.gov.pl wraz z wytycznymi dotyczącymi sposobu jego wypełniania. Do wniosku dołączane są załączniki, zgodnie z wymogami wskazanymi w formularzu.

Wnioski aplikacyjne sporządzane są w dwu wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Wnioski muszą być złożone w formie papierowej i elektronicznej, w liczbie zgodnej z ogłoszeniem. Przyjmowane są w terminie i miejscu wskazanym w ogłoszeniu.

Szczegółowy opis systemu wdrażania oraz procedura wnioskowania określone są w Programie Operacyjnym.

Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii

Głównym celem priorytetu jest zmniejszenie ilości substancji niebezpiecznych w środowisku, poprzez m.in. ochronę powietrza, wód powierzchniowych oraz racjonalną gospodarkę odpadami.

W ramach priorytetu realizowane będą projekty polegające na budowie i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska w zakresie:

- Ograniczania korzystania z indywidualnych systemów ogrzewania na rzecz podłączenia do zbiorczych/komunalnych sieci ciepłych.
- W tym zakresie akceptowane są propozycje projektów dotyczących ucieplnienia centralnych części miast (ze zwartą zabudową wielorodzinną), nadal opalanych przez małe lokalne kotłownie i piece kaflowe, z preferencją dla obszarów, gdzie notowane są przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń atmosfery.
- Zastąpienia przestarzałych źródeł energii cieplnej nowoczesnymi, energooszczędnymi i ekologicznymi źródłami energii.
- Dotyczy to propozycji projektów, celem których jest likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych o mocy 1 – 20 MW i zastąpienie ich przez nowoczesne kotłownie z preferencją dla układów skojarzonych.
- Prac termomodernizacyjnych w budynkach użyteczności publicznej.
- Zgłaszane mogą być projekty mające na celu termomodernizację (docieplanie ścian i przegród, wymiana drzwi wejściowych i okien, modernizacja źródła ciepła i instalacji ciepłowniczych w budynku z preferencją dla przedsięwzięć kompleksowych) budynków użyteczności publicznej i ich kompleksów będących własnością jednego beneficjenta (także zlokalizowanych w różnych miejscach).
- Inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii, tj. wykorzystania energii wodnej (małe elektrownie wodne do 5 MW), energii słonecznej oraz biomasy w indywidualnych systemach grzewczych;

Kwalifikujące się projekty są ograniczone do następujących typów inwestycji:

- budowa małych elektrowni wodnych na istniejących progach wodnych o mocy od 50 kW do 5 MW z prawidłowo zaprojektowanymi przepławkami dla ryb oraz automatyką ograniczającą pobór wody przez turbiny przy niskich stanach rzek;
- budowa instalacji kolektorów słonecznych o powierzchni ponad 100 m² i układów fotowoltaicznych dla budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych;
- budowa kotłowni na biomasę 1 – 10 MW, wykorzystujących lokalne zasoby paliwa.
- Budowy, przebudowy i modernizacji komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji zbiorczej.
- Uprawnione są projekty dotyczące budowy lub modernizacji systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków dla aglomeracji 2 000 – 15 000 RLM (zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych).

- Organizacji selektywnej zbiórki odpadów, a następnie zagospodarowania ich poprzez odzysk.
- Kwalifikują się projekty, celem których jest uzupełnienie systemów zbiórki i utylizacji odpadów komunalnych przez zbiórkę i recykling odpadów z urządzeń elektronicznych, sprzętu AGD oraz zagospodarowanie odpadów z remontów obiektów budowlanych i z przebudowy infrastruktury drogowej.

Kryteria wyboru projektów:

- wielkość dofinansowania realizowanego projektu ze środków MF EOG i NMF do 2 mln euro;
- zastosowanie najlepszych dostępnych technologii (Best Available Technologies-BAT);
- uzyskanie wymiernego efektu ekologicznego;
- pozytywna opinia Wydziału Ochrony Środowiska właściwego wojewody lub starosty dotycząca projektu.

Beneficjentami mogą być wszystkie podmioty mające osobowość prawną w Polsce.

Priorytetowo traktowani będą beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego;
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd gminny, powiatowy lub wojewódzki;
- organizacje pozarządowe, prowadzące statutową działalność w obszarze ochrony środowiska;
- instytucje użyteczności publicznej;
- organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Środowiska.

Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami

Głównym celem tego priorytetu jest promowanie i wprowadzanie w życie zasad zrównoważonego rozwoju wśród władz i społeczeństwa.

W ramach tego działania wsparcie mogą uzyskać jedynie projekty dotyczące wzmocnienia instytucjonalnego i poszerzenia wiedzy o zrównoważonym rozwoju kraju w następujących dziedzinach:

- Zmniejszanie energo-, materiało- i wodochłonności produkcji i usług poprzez poprawę efektywności wykorzystania zasobów produkcyjnych.

Uprawnione są projekty dotyczące:

- opracowania programów dla konkretnych zakładów produkcyjnych i usługowych dotyczących ich modernizacji pod kątem zmniejszenia zużycia energii, wody i surowców oraz minimalizacji odpadów;
- kampanie konsumenckie dotyczące zakupów produktów proekologicznych.
- Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii
- Dotyczy projektów, celem których jest opracowanie strategii zaopatrzenia w energię ze źródeł odnawialnych jako części planów energetycznych gmin, wymaganych przez prawo energetyczne.
- Wspieranie procesu tworzenia „zielonych” miejsc pracy i „zielonych zamówień”;
- Dotyczy to projektów, celem których są szkolenia w zakresie tworzenia „zielonych” miejsc pracy oraz „zielonych zamówień i zakupów” dokonywanych przez urzędy i podmioty gospodarcze.
- Działania na rzecz poprawy poziomu edukacji ekologicznej, poprzez tworzenie sieci nauczania na rzecz środowiska;
- Projekty powinny dotyczyć akcji edukacyjnych nauczycieli oraz dla sieci szkół w zakresie wyrabiania postaw proekologicznych oraz zrównoważonej konsumpcji.
- Działania zachęcające do ochrony, poprawy i przywracania różnorodności biologicznej, w tym zasobów morskich oraz obszarów włączonych do sieci Natura 2000;

- Kwalifikujące się projekty obejmują działania na rzecz aktywnej ochrony gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem oraz ekosystemów zagrożonych przez działalność człowieka, w tym w szczególności na obszarach wytypowanych do sieci NATURA 2000 oraz na obszarach morskich.
- Działania na rzecz wsparcia gospodarki leśnej.
- Uprawnione projekty obejmują działania dotyczące ekologizacji gospodarki leśnej, szczególnie w Leśnych Kompleksach Promocyjnych oraz związane z budową infrastruktury edukacyjnej na tych obszarach.

Kryteria wyboru projektów:

- wartość realizowanego projektu nie mniejsza niż 250 tys. euro;
- wykazany związek z podejmowanymi lub planowanymi do podjęcia zadaniami inwestycyjnymi;
- rozwiązanie istotnego problemu dotyczącego redukcji zanieczyszczeń środowiska lub sprawowanie ochrony cennych obszarów i gatunków przyrodniczych.

Beneficjentami mogą być wszystkie podmioty posiadające osobowość prawną w Polsce.

Priorytetowo traktowani będą beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego;
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd gminny, powiatowy lub wojewódzki;
- organizacje pozarządowe, prowadzące statutową działalność w obszarze ochrony środowiska;
- instytucje użyteczności publicznej;
- organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Środowiska i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ochrona środowiska, z uwzględnieniem administracyjnych zdolności wprowadzania w życie odpowiednich przepisów UE istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych

Celem działania jest wzmocnienie umiejętności i możliwości działania administracji szczebla centralnego i regionalnego oraz innych jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie i egzekwowanie prawa Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska.

W ramach działania realizowane będą projekty służące wzmocnieniu instytucjonalnemu polegającemu na pomocy w osiaganiu wymaganych standardów pracy i zachowań przez agendy i urzędy odpowiedzialne za stan środowiska (doradztwo, szkolenia). Do ubiegania się o dotację będą uprawnione projekty w zakresie:

- Usprawnienia wdrażania i egzekucji prawa z zakresu ochrony środowiska.
- Uprawnione projekty mogą dotyczyć:
- pomocy formalno-prawnej przy tworzeniu nowych aktów prawnych i nowelizacji istniejących aktów w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej tak, aby polskie ustawodawstwo było w pełni zgodne z ustawodawstwem Unii Europejskiej (także w zakresie rozporządzeń wykonawczych);
  - doposażenie inspekcji ochrony środowiska w nowoczesną aparaturę kontrolno-pomiarową w celu skutecznej kontroli przestrzegania prawa.
  - Wspierania budowy zdolności instytucjonalnych administracji odpowiedzialnej za ochronę środowiska.
  - Uprawnione projekty obejmują szkolenia pracowników administracji państwowej i samorządowej wszystkich szczebli w zakresie prawa ochrony środowiska, w celu poprawy jakości postanowień administracyjnych przez nich wydawanych.
  - Gromadzenia i upowszechniania informacji, np. o najlepszych dostępnych technikach (zgodnie z Dyrektywą 96/61/EC) i o „czystej produkcji”;
  - Kwalifikujące się projekty dotyczą przygotowania raportów o najlepszych dostępnych technikach z różnych branż oraz o przykładach „czystej produkcji” zamieszczanych następnie na stronie internetowej i w biuletynie zamawiającego.
  - Rozwoju systemów zarządzania środowiskowego.

- Uprawnione projekty obejmują szkolenia w zakresie wymogów stawianych przedsiębiorstwom starającym się o uzyskanie zintegrowanego pozwolenia na emisję do środowiska.

Kryteria wyboru projektów:

- wielkość realizowanego projektu nie mniejsza niż 250 tys. euro;
- sformułowanie konkretnych oczekiwań odnośnie wsparcia instytucjonalnego przez uprawnione jednostki administracyjne;
- przedstawienie poparcia dla zakresu i wielkości oczekiwanej pomocy przez kierownika jednostki nadzorującej;

Beneficjentami mogą być

- jednostki samorządu terytorialnego;
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe, prowadzące statutową działalność w obszarze ochrony środowiska;
- organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Środowiska.

7.3.3.2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Dopłaty do upraw roślin energetycznych

O płatność do upraw roślin energetycznych może ubiegać się rolnik, który:

- uprawia rośliny energetyczne przeznaczone do przetworzenia na produkty energetyczne i zawarł umowę na dostawę surowców energetycznych z zatwierdzonymi podmiotami skupującymi lub pierwszymi jednostkami przetwórczymi i ilości roślin dostarczonych do zatwierdzonej pierwszej jednostki przetwórczej lub zatwierdzonego podmiotu skupującego na podstawie umowy odpowiadają, co najmniej planowi reprezentatywnemu

albo

- uprawiane rośliny energetyczne wykorzystuje lub przetwarza w gospodarstwie na cele energetyczne w ilości odpowiadającej, co najmniej planowi reprezentatywnemu.

Płatności do upraw roślin przeznaczonych na cele energetyczne przyznawane są, jeżeli zadeklarowana powierzchnia upraw wszystkich roślin energetycznych wynosi, co najmniej 0,3 ha.

Rośliny uprawnione do uzyskania płatności do upraw roślin energetycznych:

- rośliny uprawiane na gruntach rolnych, będące przedmiotem umowy dostarczenia roślin energetycznych przeznaczonych do przetworzenia na produkty energetyczne:
  - jednoroczne rośliny (np. rzepak, rzepik, żyto, kukurydza, len włóknisty);
  - buraki cukrowe;
  - soja;
  - rośliny wieloletnie (np. róża bezkolcowa, ślazier pensylwański, miskant olbrzymi, topinambur, rdest sachaliński, mózga trzcinowata);
  - zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
- rośliny uprawiane na gruntach rolnych, wykorzystywane jako paliwo do ogrzewania gospodarstw lub w celu wytworzenia energii bądź biopaliwa w gospodarstwie:
  - zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
  - zboża;
  - nasiona roślin oleistych – nasiona soi łamane nieprzeznaczone do siewu, rzepak, rzepik o niskiej zawartości kwasu erukowego, nasiona słonecznika (łamane, wyluskane, w łusce), nasiona słonecznika nieprzeznaczone do siewu;
- jednoroczne i wieloletnie rośliny przetwarzane w gospodarstwie na biogaz.

Grunty rolne, na które rolnik ubiega się o przyznanie płatności do upraw roślin energetycznych, muszą być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

7.3.3.3. Departament Generalny XI Komisji Europejskiej

Dotacje przyznawane przez departament wspierają działania na rzecz ochrony środowiska i zachowania różnorodności przyrody i krajobrazu. Finansowane są również małe projekty. Kwota dofinansowania projektu waha się w granicach od 20 do 60 tys. Euro, pomoc może być udzielana przez okres 1 roku. Aby otrzymać dofinansowanie należy złożyć wniosek za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wnioski składa się w listopadzie i grudniu. Formularz wniosku można otrzymać bezpośrednio z Departamentu Generalnego XI.

7.3.3.4. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, będący organizacją pozarządową, od wielu lat realizuje – w oparciu o własne środki finansowe – szereg programów operacyjnych w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji rozwoju wsi i małych miast, obejmujących obecnie głównie rozwój infrastruktury terenów wiejskich oraz pozarolniczą małą przedsiębiorczość, tworzącą nowe miejsca pracy i alternatywne źródła zasilania finansowego lokalnych społeczności.

Środki Funduszu skierowane na działania w zakresie ochrony środowiska objęte są następującymi liniami kredytowymi:

- Kredyty na inwestycje w zakresie zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę

Przedmiotem kredytowania są inwestycje z zakresu zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, zlokalizowane na wsi i w miastach do 10 tys. mieszkańców, związane z budową lub modernizacją sieci wodociagowych, z budową lub modernizacją stacji wodociagowych oraz inwestycje realizowane łącznie, tzn. obejmujące łącznie ujęcie wody i stację wodociagową.

Beneficjenci:

- gminy wiejskie i wiejsko-miejskie oraz porozumienia/związki komunalne tych gmin,
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 § 2 ustawy Kodeks spółek handlowych,
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną.

Kredyty mogą być udzielane do wysokości 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego. Kredyty udzielane są na maksymalny okres do 5 lat, włączając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Bankami obsługującymi tę linię kredytową są odpowiednio:

- Bank Ochrony Środowiska S.A.
- Gospodarczy Bank Wielkopolski (GBW) S.A. i zrzeszone z GBW S.A. banki spółdzielcze.

- Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki

Kredyty mogą być udzielane na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z uruchomieniem nowych lub rozwojem istniejących przedsięwzięć gospodarczych w zakresie agroturystyki na wsi lub w miastach do 20 tys. mieszkańców, obejmujących zakup, budowę, rozbudowę, modernizację, adaptację oraz pierwsze wyposażenie inwestycyjne obiektów bazy noclegowej, bazy gastronomicznej, bazy rekreacyjno-sportowej i kulturowej.

Beneficjenci:

- rolnicy i członkowie ich rodzin,
- inne osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą,
- spółki handlowe, o których mowa w art. 1 par. 2 ustawy Kodeks spółek handlowych,
- inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną,
- gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz związki komunalne tych gmin.

Kredyty mogą być udzielane w dwóch plafonach, w zależności od wysokości kwoty kredytu:

- w plafonie A – do 50.000 pln; nie więcej niż do 100% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego,

- w plafonie B – do 300.000 pln; nie więcej niż do 80% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego.

Kredyty mogą być udzielane do 5 lat, wliczając w to okres karencji w spłacie kwoty kredytu nie przekraczający 1 roku.

Bankami obsługującymi tę linię kredytową są:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. i jego oddziały terenowe
- Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. wraz z jego oddziałami terenowymi i zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

7.3.3.5. Ekofundusz

Ekofundusz powstał w celu zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji polskiego zadłużenia zagranicznego wobec takich krajów jak: Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja, Norwegia. Ekofundusz dofinansowuje w formie dotacji przedsięwzięcia, które mają wpływ na stan środowiska w skali regionu, kraju ale przede wszystkim w skali globalnej.

Pierwszeństwo w finansowaniu mają działania, które:

- ograniczają emisję gazów powodujących zmiany klimatu (CO₂, metan, freony)
- ograniczają transgraniczny transport CO₂, NO_x
- eliminacja niskich źródeł emisji CO₂, NO_x
- przywrócenie czystości wód Morza Bałtyckiego
- ochrona zasobów wody pitnej
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych
- ochrona różnorodności biologicznej.

Ekofundusz realizuje swoje cele w ramach konkursów i programów. Realizowane są również przedsięwzięcia o charakterze powtarzalnym, dla których trudno jest skonstruować sensowne konkursy, ponieważ instalacje budowane mogą być w dowolnym miejscu w kraju i operują urządzeniami o podobnym stopniu nowoczesności. Do tej grupy projektów należą na przykład: instalacje kolektorów słonecznych, inicjatywy dotyczące budowy farm wiatrowych, uprawy roślin energetycznych, czy zakupy komposterów do utylizacji biologicznej frakcji odpadów komunalnych.

Wnioski o dofinansowanie można składać w ciągu całego roku wg przygotowanego przez Ekofundusz wzoru i instrukcji. Wysokość dofinansowania może wynieść 30% kosztów jeżeli inwestorem jest przedsiębiorca lub do 60% w przypadku jednostek samorządowych. Udział dotacji wynosi do 50 % w przypadku: instytucji charytatywnych i wyznaniowych, społecznych organizacji ekologicznych, dyrekcji parków narodowych i krajobrazowych, placówek oświatowych, edukacyjnych, placówek służby zdrowia oraz spółdzielni mieszkaniowych.

Środki Ekofunduszu będą dostępne do 2010 roku.

7.3.3.6. Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska

Funduszem zarządza Bank Światowy, UNDP i UNEP. Fundusz finansuje przedsięwzięcia w dziedzinach:

- ochrona różnorodności biologicznej (ekosystemów o znaczeniu globalnym)
- przeciwdziałanie zmianom klimatu: technologie wytwarzania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- ochrona wód (przeciwdziałanie zanieczyszczeniom transgranicznym)
- ochronę warstwy ozonowej
- przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi, pustosynnieniu ziemi i niszczeniu lasów.

7.3.3.7. Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja

Zakres działania fundacji obejmuje dofinansowywanie inicjatyw lokalnych m.in. na rzecz rozwoju infrastruktury wiejskiej.

Priorytetami przy podejmowaniu decyzji o finansowaniu jest udzielanie kredytów na budowę i modernizację urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem w budynkach wiejskich. Beneficjentami są zarządy gmin. Wysokość udzielanego kredytu: projekt do 40 tys.

pln. Okres kredytowania 2 lata. Okres karencji płatności rat kapitałowych do 6 miesięcy. Rozkład spłat w czasie 2 lata. Minimalny udział środków własnych kredytobiorcy 50%.

7.3.3.8. Fundacja Wspomagania Wsi

Fundacja wspiera działania zmierzające do poprawy infrastruktury, społecznego, gospodarczego i kulturalnego rozwoju, upowszechnienia zastosowania niekonwencjonalnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

Program Małych Elektrowni Wodnych oraz Elektrowni Wiatrowych

Program stawia sobie za cel odtworzenie zdevastowanych jazów, zapór, młynów i innych obiektów rzecznych oraz promocję ekologicznie czystej energii. Z pożyczek mogą korzystać:

- osoby fizyczne,
- spółki osób fizycznych,
- instytucje kościelne,
- gminy.

Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 50% wartości nakładów inwestycyjnych, określonych na podstawie założeń ekonomiczno-technicznych potwierdzonych przez pracownika Fundacji.

Pożyczki udzielane są na okres do 5 lat wraz z możliwością uzyskania w tym okresie karencji w spłacie kredytu do 1 roku, jednak nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe po miesiącu w którym zakończono inwestycję.

7.3.3.9. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Fundusz Partnerstwa

Funduszu Partnerstwa przejął działalność dotacyjną Fundacji Partnerstwo dla Środowiska. Udzielane przez Fundusz Partnerstwa dotacje wspierają i uzupełniają programy realizowane przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska.

Program Dotacyjny „Rzecznictwo i kampanie na rzecz ochrony środowiska” w latach 2007- 2009

Celem Programu jest dofinansowanie ekologicznych inicjatyw i projektów obywatelskich na rzecz zwiększenia udziału społeczności lokalnych w kształtowaniu polityki ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego w Polsce.

Zasięg terytorialny konkursu: cały teren Polski, w szczególności organizacje pozarządowe z terenu województw: małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego oraz organizacje pozarządowe uczestniczące w działaniach transgranicznych bądź ponadnarodowych.

Wnioskodawcy: organizacje pozarządowe działające na rzecz rzecznictwa w zakresie ochrony środowiska na szczeblu lokalnym, posiadające osobowość prawną oraz mające w swoich celach statutowych działania na rzecz ochrony środowiska.

W ramach Programu mogą być finansowane działania m. in. w zakresie:

- monitoringu i konsultacji prawa i polityki proekologicznej,
- opracowania i promocji alternatywnej polityki z zakresu ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego,
- przygotowywania i przedstawiania stanowisk w zakresie ochrony środowiska,
- kontroli społecznej programów i projektów finansowanych przez Unię Europejską oraz związanych z realizacją polityki ekologicznej Unii Europejskiej,
- angażowania społeczności lokalnych w kształtowaniu polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- rozwoju zdolności organizacji pozarządowych do oddziaływania na rzecz kształtowania programów rozwoju na szczeblu gminnym, wojewódzkim i krajowym.

W ramach Programu można ubiegać się o dotację w wysokości do 8.000 PLN

Fundusz Pożyczkowy dla Grup Partnerskich

Fundusz jest tworzony jako mechanizm wsparcia organizacji pozarządowych skupionych w Krajowej Sieci Grup Partnerskich, zrównania ich szans w stosunku do innych podmiotów w pozyskiwaniu środków na realizację projektów, głównie finansowanych na zasadzie refundacji kosztów. Celem Funduszu Pożyczkowego dla Grup Partnerskich jest

wypracowanie optymalnego modelu współpracy z Grupami Partnerskimi w zakresie pomocy w prefinansowaniu realizowanych przez nie projektów na rzecz rozwoju zrównoważonego. Fundusz ma zwiększyć zdolność organizacji pozarządowych do realizacji ich działań statutowych, podejmowanych w ramach i na rzecz Grup Partnerskich. Cel ten będzie realizowany przez udzielanie przez Fundusz nieoprocentowanych krótkoterminowych pożyczek, które umożliwią realizację przewidzianych w projektach zadań do czasu uzyskania przez pożyczkobiorcę refundacji kosztów.

Program Czysty Biznes

Program Czysty Biznes pomaga małym i średnim przedsiębiorstwom rozwijać się dzięki działaniom na rzecz ochrony środowiska. Firmy Czystego Biznesu stają się bardziej konkurencyjne ponieważ:

- efektywnie zarządzają zasobami
- obniżają koszty działalności
- ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko
- korzystają z doświadczeń innych firm
- spełniają wymogi prawa ochrony środowiska
- zdobywają nowe rynki
- pozyskują partnerów do realizacji inicjatyw i projektów

Firmy biorą udział w programie poprzez uczestnictwo w Klubach Czystego Biznesu, które zrzeszają przedsiębiorstwa wg siedziby lub profilu działalności. Każdy klub ma swojego opiekuna (Koordynatora), którego zadaniem jest utrzymywanie stałego kontaktu z członkami w celu pomocy w korzystaniu z oferty Programu. Członkowie klubów otrzymują pomoc w postaci doradztwa, informacji i szkoleń.

Adresaci Programu:

- Małe i średnie przedsiębiorstwa - główni adresaci Programu Czysty Biznes, firmy produkcyjne lub usługowe, które chcą rozwiązywać problemy związane z ochroną środowiska i BHP.
- Duże firmy - zainteresowane ograniczeniem własnych kosztów poprzez uczestnictwo w Programie dostawców i kontrahentów firmy, zapraszane są do Programu w charakterze firmy patronackiej.
- Samorządy - zainteresowane udziałem w projektach Czystego Biznesu związanych z podnoszeniem konkurencyjności regionów oraz aktywnym wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości w zakresie podnoszenia ekologicznych standardów działania.

7.3.4. Banki

Banki realizują pomoc finansową na inwestycje proekologiczne najczęściej w formie pożyczek i kredytów preferencyjnych. Inne formy finansowania to poręczenia kapitałowe, emisje obligacji komunalnych, dotacje i sponsoring organizacji pozarządowych.

Do banków najaktywniej wspierających inwestycje w ochronie środowiska należą:

- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.
- Bank Ochrony Środowiska S.A.
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – EBOR
- Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. w Poznaniu
- Kredyt Bank S.A.
- LG Petro Bank S.A.
- Powszechny Bank Kredytowy S.A.
- Bank BPH S.A.
- Europejski Bank Inwestycyjny
- Bank Współpracy Europejskiej S.A.
- HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A.
- ING Bank Śląski S.A.

7.3.5. Instytucje leasingowe

W formie leasingu najczęściej finansowane są środki transportu, maszyny i urządzenia, linie technologiczne, sprzęt komputerowy. Z leasingu często korzystają zakłady komunalne jak również gminy.

7.3.6. Fundusze inwestycyjne

Fundusze inwestycyjne biorą udział w inwestycjach w podmiotach prywatnych o potencjalnie dużej stopie wzrostu.

Popularne fundusze zostały pokrótce scharakteryzowane poniżej.

7.3.6.1. Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners

Źródła środków finansowych funduszu pochodzą między innymi z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Fundusz inwestuje w projekty przemysłowe związane z:

- recyklingiem i minimalizacją odpadów,
- zwiększeniem efektywności produkcji i oszczędnością energii,
- produkcją sprzętu i urządzeń do budowy kanalizacji, systemów zaopatrzenia w wodę, redukcji i kontroli zanieczyszczeń,
- poszukiwaniem alternatywnych źródeł energii.

Poza tym fundusz oferuje pomoc w nawiązaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi oraz poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania.

7.4. Adresy jednostek finansujących

Tabela 7.6. zawiera wykaz jednostek finansujących działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami.

Tab. 7.6. Jednostki finansujące działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Krajowe fundusze ekologiczne	
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ul. Konstruktorska 3a; 02-673 Warszawa (0-22) 849 00 79; fax (0-22) 849 72 72 e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl www.nfosigw.gov.pl
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach	ul. Św. Leonarda 7, 25-311 Kielce tel. (0-41) 366-15-12, fax (0-41) 366-09-05 e-mail: biuro@wfos.com.pl www.wfos.com.pl
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Zarząd Powiatu Ostrowieckiego ul. Ilżecka 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. (0-41) 247-66-10
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski. Wydział Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska ul. Głogowskiego 3/5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel.(0-41) 26 72 169
Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Oddział Rolnictwa i Ochrony Gruntów Rolnych ul. Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce tel. (0-41) 342-11-92
Fundusz Leśny	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu ul. 25 Czerwca 68, 26-600 Radom tel. (0-48) 385-60-00

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Fundusz Termomodernizacyjny	Bank Gospodarstwa Krajowego Departament Wspierania Rozwoju Regionalnego Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa tel. (0-22) 522 96 39, 596 59 23, fax (0-22) 522 91 94 e-mail: dwrr@bgk.com.pl www.bgk.com.pl/fundusze/ft
Fundusze UE	
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	W zależności od realizowanego działania - patrz Tab. 7.3.
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa infolinia: 0 801 33 22 02, 0 801 406 416 www.parp.gov.pl
Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego	Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego Departament Polityki Regionalnej Oddział Zarządzania RPO ul. Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce tel. (0-41) 342-18-741
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Focha 12, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. (0-41) 265-61-50
Fundusz LIFE+	Ministerstwo Środowiska Departament Infrastruktury i Środowiska ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa tel. (22) 5792 417, fax (22) 5792 629 e-mail: life@mos.gov.pl
Instytucje i programy pomocowe	
Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	Ministerstwo Środowiska Departament Instrumentów Ochrony Środowiska ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa tel. (0-22) 57 92 327 www.mos.gov.pl/mfeog/kontakt
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Biuro Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Focha 12, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. (0-41) 265-61-50
Departament Generalny XI Komisji Europejskiej	UNIT D.4 (Global Environment) TRMF 01/77; rue de la Loi 200; B-1049 Brussels fax 296 95 57; e-mail: christoph.bail@dg11.cec.be
Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	ul. Miedziana 3A, 00-814 Warszawa tel. (0-22) 639 87 63; fax (0-22) 620 90 93 www.efrwp.com.pl; e-mail: efrwp@efrwp.com.pl
Ekofundusz	ul. Bracka 4; 00-502 Warszawa tel. (0-22) 621 27 04; fax (0-22) 629 51 25 www.ekofundusz.org.pl; e-mail: info@ekofundusz.org.pl
Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	al. Niepodległości 186; 00-608 Warszawa tel. (0-22) 825 45 97; fax (0-22) 825 45 97 www.undp.org.pl
Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja.	al. W. Reymonta 12a; 01-849 Warszawa tel. (0-22) 663 78 00; fax (0-22) 663 09 86
Fundacja Wspomagania Wsi	ul. Bellottiego 1, 01-022 Warszawa tel. 22 636 25 71-75, fax. 22 636 62 70 www.fww.org.pl ; e-mail: fww@fww.org.pl
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska Fundusz Partnerstwa	ul. Św. Krzyża 5/6, 31-028 Kraków, tel. (0-12) 430-24-43, fax: (0-12) 429-47-25; www.epce.org.pl; e-mail: biuro@epce.org.pl www.fundusz.epce.org.pl; e-mail: fundusz@epce.org.pl
Banki	
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	ul. Kasprzaka 10/16; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 860 40 00; 0801 123 456; fax 860 50 00 www.bgz.pl

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Bank Gospodarstwa Krajowego	Al. Jerozolimskie 7; 00-955 Warszawa tel. (0-22) 522 91 93; fax 522 91 94 www.bgk.com.pl ; email: bgk@bgk.com.pl
Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	ul. Dubois 5a; 00-184 Warszawa tel. (0-22) 860 11 00; fax 860 11 02 www.bise.pl; e-mail: contact@bise.pl
Bank Ochrony Środowiska S.A.	Al. Jana Pawła II 12; 00-950 Warszawa tel. (0-22) 850 87 35; fax 850 88 91 www.bosbank.pl; e-mail: bos@bosbank.pl
Bank Światowy	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 80 00; fax 520 80 01; www.worldbank.org.pl e-mail: Poland_Feedback@worldbank.org.pl
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOR	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 57 00; fax 520 58 00; www.ebrd.com
Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. W Poznaniu	ul. Mielżyńskiego 22; 61-725 Poznań tel. (0-61) 856 24 00 www.gbwn.com.pl ; e-mail: office@gbwn.com.pl
Kredyt Bank S.A	ul. Kasprzaka 2/8; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 634 54 00; 0800 120 360; fax 634 53 35 www.kredytbank.pl; e-mail: dbp@kredytbank.pl
LG Petro Bank S.A.	ul. Rzgowska 34/36; 93-172 Łódź tel. (0-42) 681 93 20; 0800 169 800; fax 681 93 72 www.lgpetrobank.com.pl; office@lgpetrobank.com.pl
Powszechny Bank Kredytowy S.A.	ul. Towarowa 15a; 00-958 Warszawa tel. (0-22) 53180 00; fax 531 86 40 www.pbk.pl
Bank BPH SA	Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków tel. (012) 618 68 88, fax (012) 618 68 63 www.bph.pl, e-mail: bank@bph.pl
Europejski Bank Inwestycyjny	100 Boulevard Konrad Adenauer L-2950 Luxembourg www.eib.eu.int e-mail: infopol@eib.org
Bank Współpracy Europejskiej S.A.	ul. Sudecka 95/97, 53-128 Wrocław tel. (071) 334 91 10, fax (071) 334 91 09 www.bwe.pl, e-mail: bwe@bwe.pl
HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A	ul. Chmielna 132/134, 00-805 Warszawa tel. (022) 656 21 69, fax (022) 656 21 88 www.hypovereinsbank.com.pl
ING Bank Śląski S.A.	ul. Sokolska 34, 40-086 Katowice tel. (032) 357 70 00, fax (032) 634 53 35 www.ing.pl, e-mail: mampytanie@ingbank.pl
Fundusze inwestycyjne	
Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners	Al. Jerozolimskie 81; 02-001 Warszawa tel. (0-22) 695 09 30; fax /022/ 695 09 45

8. STRESZCZENIE

Program ochrony środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski jest dokumentem uchwalanym przez Radę Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dla realizacji polityki ekologicznej państwa. Program został sporządzony zgodnie z wymogami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2008r Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Program zawiera analizę stanu środowiska na terenie gminy. W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska występujące w gminie, zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Za cel nadrzędny Programu ochrony środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski przyjęto:

„Trwały rozwój społeczno-gospodarczy gminy niezagrażający środowisku naturalnemu”.

Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zdefiniowano zadania długoterminowe (8 lat) przewidziane do realizacji w latach 2012-2015 i zadania krótkoterminowe dla najbliższych czterech lat (2008-2011). Realizacja zadań krótkoterminowych przedstawiona została w postaci harmonogramu, w którym poszczególnym przedsięwzięciom przypisano szacunkowe koszty ich realizacji, źródła finansowania oraz instytucje odpowiedzialne i włączone w ich realizację oraz wskaźniki monitorowania ich wykonania.

Za główne zagrożenia środowiska naturalnego na terenie gminy związane z działalnością i bytowaniem człowieka oraz wynikające z wykorzystywania i przetwarzania zasobów środowiska uznano:

- niedostateczny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- niską emisję zanieczyszczeń powietrza powodującą wzrost stężeń dwutlenku siarki i pyłu w sezonie grzewczym; problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych;
- zagrożenie związane z transportem drogowym emisją spalin, generowaniem hałasu, degradacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- potencjalne zagrożenie wszystkich elementów środowiska powodowane przez zakłady przemysłowe;
- przemysłowe zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego z obszarów sąsiednich (tzw. Centralny Okręg Przemysłowy – Starachowice, Skarżysko Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski).

W oparciu o główne problemy, za najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie Ostrowiec Świętokrzyski przyjęto:

- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:
  - zmniejszenie emisji niskiej - wymiana kotłów węglowych, stosowanie energooszczędnych technologii i termomodernizacja budynków, rozwój sieci ciepłowniczej;
  - zmniejszenie emisji komunikacyjnej – modernizacja dróg, budowa infrastruktury rowerowej;

- w zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym:
  - zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na człowieka i środowisko,
  - rozpoznanie terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- w zakresie ochrony wód:
  - kontynuacja budowy systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
  - rozbudowa oczyszczalni ścieków,
  - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach z zabudową rozproszoną,
  - modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia ludności w wodę,
  - zapewnienie najwyższej jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi:
  - zapewnienie dotrzymania standardów jakości gleb na terenie miasta,
  - zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń,
  - rozpoznanie nielegalnego wydobycia kopalin;
- w zakresie ochrony przyrody:
  - ochrona obszarów cennych przyrodniczo,
  - ochrona dolin rzecznych,
  - zachowanie istniejących powierzchni leśnych;
- w zakresie edukacji ekologicznej:
  - kontynuacja edukacji ekologicznej mieszkańców prowadzonej przez Centrum Edukacji Ekologicznej przy Urzędzie Miasta.

Realizacja celów i zadań zdefiniowanych w Programie ochrony środowiska przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie gminy, poprawy jakości środowiska naturalnego gminy, poprawy jakości życia mieszkańców gminy oraz zrównoważonego rozwoju gminy.

LITERATURA

- Ankiety przesłane przez zakłady działające na terenie gminy
- Bank Danych Regionalnych, GUS
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2006;
- Borys T. [red.], *Wskaźniki ekorozwoju*, Wydawnictwo *Ekonomia i Środowisko*, Białystok, 1999;
- Dobrzański G. [red.], *Aplikacyjne aspekty trwałego rozwoju*, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2002;
- Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy Ostrowiec Świętokrzyski*, AKD Pracownia Dendrologiczna, Kraków, 2000;
- Kistowski M, Staszek W., *Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska*, Pomorski Urząd Wojewódzki, Gdańsk, 1999;
- Kondracki J, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa, 2000;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z aktualizacją załączników 1, 2, 3, i 4, stanowiących wykazy niezbędnych przedsięwzięć w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczanie ścieków do końca 2005 r., 2010 r., 2013 r. i 2015 r.*, Warszawa, 2005;
- Kwiecień L. (red.), *Warunki przyrodnicze produkcji rolnej, województwo kieleckie*, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, 1980;
- Informacja stanie środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2006*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Kielcach, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kielce, 2007;
- Mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu ŚDR powyżej 16 400 pojazdów na dobę*, oprac. Politechnika Krakowska na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, 2006;
- Miłaszewski R. [red.], *Nowoczesne metody i techniki zarządzania trwałym i zrównoważonym rozwojem gminy*, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2001;
- Ogólna Strategia Polityki Transportowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski*, Ostrowiec Świętokrzyski, 2004;
- Opracowanie ekofizjograficzne miasta Ostrowiec Świętokrzyski*, BROL Systemy Przestrzenne s.c., Warszawa, 2004;
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2002-2010*, Warszawa, 2002;
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010*, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2002;
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014*, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2006;
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju*, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000;

- Poradnik. Jak własnymi siłami opracować gminny lub powiatowy program ochrony środowiska, Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku oraz starostwo Powiatowe w Płocku, Płock, 2003;*
- Program ochrony powietrza dla stref województwa świętokrzyskiego, tom II: Strefa – powiat ostrowiecki, Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych "Ekometria" Sp. z o.o., Gdańsk, 2007;*
- Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, Ostrowiec Świętokrzyski, 2004;*
- Program ochrony środowiska dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011, Ostrowiec Świętokrzyski, 2008;*
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2015, Kielce, 2007;*
- Program Operacyjny INFRASTRUKTURA i ŚRODOWISKO. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2007;*
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2007;*
- Program Wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2002;*
- Przez Edukację do Zrównoważonego Rozwoju – Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2001;*
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Kielce, 2008;*
- Sobiecki, M. [red.] Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska, Białystok, 2000;*
- Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2006;*
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2020, Ostrowiec Świętokrzyski, 2005;*
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, Ostrowiec Świętokrzyski, 2008;*
- Tworzenie lokalnych form ochrony przyrody, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Kraków, 2002;*
- Wyniki drugiej pięcioletniej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2007, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Kielcach, Kielce, 2008;*
- Wyniki oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie świętokrzyskim w roku 2007, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Kielcach, Kielce, 2008;*
- Wyniki pomiarów jakości wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2007, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Kielcach, Kielce, 2008;*
- Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002;*
- Źródła i zasady finansowania ochrony środowiska w Polsce – informator, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, 2005;*

Strony internetowe:

www.fundusze-strukturalne.gov.pl

www.kielce.pios.gov.pl

www.mrr.gov.pl

www.pgi.gov.pl

www.pma.oos.pl

www.rozwoj-swietokrzyskie.pl

www.stat.gov.pl

**PREZDYDENT MIASTA
OSTROWCA ŚWIETOKRZYSKIEGO**

**Plan gospodarki odpadami
dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2008-2011**

Projekt

Wersja z dnia 07.11.2008

**OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
2008**

Wykonawca:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2
62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
e-mail: ekostandard@ekostandard.pl
tel. (0-61) 812-55-89; kom. 0 505 006 914

Zespół autorski:

mgr Katarzyna Siudak
mgr Robert Siudak
mgr Bartosz Kliber

Prace nad Planem gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011 były prowadzone we współpracy i pod merytorycznym kierownictwem Wydziału Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ul. Głogowskiego 3/5.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
1. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	11
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	11
1.2. RODZAJ, ILOŚĆ I ŹRÓDŁA POWSTAWANIA ODPADÓW	15
1.3. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM ODZYSKU	17
1.4. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM UNIESZKODLIWIANIA	19
1.5. ISTNIEJĄCE SYSTEMY ZBIERANIA ODPADÓW	20
1.5.1. ZORGANIZOWANY ODBIÓR ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH	20
1.5.2. ZORGANIZOWANY ODBIÓR SELEKTYWNE ZBIERANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH	21
1.6. RODZAJ, ROZMIESZCZENIE ORAZ MOC PRZEROBOWĄ INSTALACJI DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW	25
1.7. WYKAZ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH	26
1.8. ZWŁOKI ZWIERZĄT	26
1.9. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI	27
2. PROGNOZA	28
3. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	31
3.1. ZAŁOŻONE CELE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	31
3.2. PRZYJĘTY SYSTEM ZAGOSPODAROWYWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH	32
3.2.1. SYSTEM ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH	33
3.2.2. SYSTEM SELEKTYWNEGO ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW	34
3.2.3. SYSTEM ODZYSKU ODPADÓW KOMUNALNYCH	36
3.2.4. SYSTEM UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH	37
4. ZADANIA STRATEGICZNE NA TERENIE GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	39
4.1. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW ORAZ OGRANICZANIA ICH ILOŚCI	39
4.2. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO OGRANICZENIA ILOŚCI ODPADÓW I ICH NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	40
4.3. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI W ZAKRESIE ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW	40
4.4. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI W ZAKRESIE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW	41
4.5. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO REDUKCJI ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI, KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA	42
4.6. PLAN REDUKCJI ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI, KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA	42
5. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT	45
6. SPOSOBY FINANSOWANIA ZAMIERZONYCH CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ	52
7. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO	53
8. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	55
9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	57
10. WYKORZYSTANE MATERIAŁY	59
ZAŁĄCZNIK 1. KARTY CHARAKTERYSTYKI INSTALACJI UNIESZKODLIWIANIA I ODZYSKU ODPADÓW ..	61
ZAŁĄCZNIK 2. ROZMIESZCZENIE INSTALACJI UNIESZKODLIWIANIA I ODZYSKU ODPADÓW	69

SPIS TABEL

Tabela 1.1. Ilość odpadów przyjętych na składowisko ZUO „Janik” Sp. z o. o. w latach 2004-2006 (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski)	15
Tabela 1.2. Ilość oraz sposób unieszkodliwienia zmieszanych odpadów komunalnych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2005-2006 r. (wg GUS).....	16
Tabela 1.3. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na sześć rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania z WPGO 2007 i PPGO 2008).....	16
Tabela 1.4. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na piętnaście rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania z WPGO 2007 i PPGO 2008).....	16
Tabela 1.5. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na sześć rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r.)	17
Tabela 1.6. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na piętnaście rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r.)	17
Tabela 1.7. Ilość zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne przekazana do odzysku i recyklingu w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji).....	18
Tabela 1.8. Ilość zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne przekazana do unieszkodliwienia poprzez składowanie w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji).....	19
Tabela 1.9. Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych przez przedsiębiorstwa odbierające odpady w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji).....	21
Tabela 1.10. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych w pojemnikach stanowiących własność Gminy Ostrowiec Świętokrzyski przez Remondis Sp. z o. o. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)	23
Tabela 1.11. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez „MEDAX” Z. Mozal & L. Naumiuk Sp. j. wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **).....	23
Tabela 1.12. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez SanTa-Eko Tadeusz Zych Izabela Rutkowska Sp. j. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)	23
Tabela 1.13. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez Remondis Sp. z o. o. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)	23
Tabela 1.14. Zbilansowana ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych przez podmioty działające na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na poszczególne rodzaje (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **).....	24
Tabela 2.1. Prognozowana ilość odpadów komunalnych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania odpadów 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.).....	29
Tabela 2.2. Prognozowana ilość odpadów komunalnych opakowaniowych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.)	30
Tabela 2.3. Prognozowana ilość odpadów komunalnych biodegradowalnych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.)	30
Tabela 4.1. Stopień redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych poprzez składowanie w latach 2008-2018.....	43
Tabela 5.1. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami w aktualizacji KPGO 2010 r.	45
Tabela 5.2. Harmonogram realizacji działań zmierzających do ograniczenia ilości odpadów komunalnych i ich negatywnego oddziaływania na środowisko wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011	46
Tabela 5.3. Harmonogram realizacji działań przewidzianych do realizacji w latach 2007-2019 w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011	46
Tabela 5.4. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011.....	46
Tabela 5.5. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011	46
Tabela 5.6. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat (2008-2011) ...	48
Tabela 7.1. Wartość wskaźników monitorowania wdrażania Planu w 2006 r.	56

ZAŁĄCZNIK 1.

Tabela 1. Karta charakterystyki Składowiska Odpadów Komunalnych „Janik”	61
Tabela 2. Karta charakterystyki instalacji do katalitycznego przerobu odpadów z tworzyw sztucznych WW ENERGY S.A.....	64
Tabela 3. Karta charakterystyki sortowni odpadów Remondis Sp. z o. o.	66
Tabela 4. Karta charakterystyki nieeksploatowanego składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”.	68

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zbilansowana ilość selektywnie zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych w latach 2004-2007 (wg Sprawozdania z realizacji PGO 2004-2005 oraz ankietyzacji przedsiębiorstw 2006-2007 dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski)	25
Rysunek 2. Podział województwa świętokrzyskiego na nowe rejony gospodarowania odpadami (Źródło: WPGO).....	37

WSTĘP

Postawa prawna opracowania

W celu realizacji założeń polityki ekologicznej państwa oraz przestrzegania zasad prawidłowego gospodarowania odpadami na mocy art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) wprowadzono obowiązek przygotowania planów gospodarki odpadami na wszystkich szczeblach administracji państwowej.

Pierwszy Plan gospodarki odpadami dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski został przyjęty uchwałą Rady Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 25 czerwca 2004 r. nr XXI/245/2004 i stanowi integralną część Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja ww. Planu gospodarki odpadami dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski (2004), wynikająca z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.). W cytowanym artykule ustalono konieczność weryfikacji planów gospodarki odpadami nie rzadziej niż co 4 lata.

Niniejszy dokument został skonstruowany w oparciu o obowiązujące akty prawne z zakresu gospodarki odpadami, a przede wszystkim:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333),
- uchwałę Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2010" (M.P. z 2006 r., Nr 90, poz. 946),
- uchwałę Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr IX/152/07 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego”
- uchwałę Rady Powiatu Nr XX/140/08 z dnia 10 lipca 2008 w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla powiatu ostrowieckiego na lata 2008 - 2011”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla powiatu ostrowieckiego”.

Zakres opracowania

Zgodnie z art. 15 ust. 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) gminny plan gospodarki odpadami obejmuje swoim zakresem odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone

na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Zakres planu gminnego precyzuje § 1. pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333), mówiący że dokument określa:

1. aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:
  - a. rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
  - b. rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
  - c. rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
  - d. istniejące systemy zbierania odpadów,
  - e. rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - f. wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - g. identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami, uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami,
2. prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych,
3. cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągania,
4. działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
  - a. działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
  - b. działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - c. działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - d. działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
5. rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację,
6. sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł,
7. system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Układ Planu spełnia wymagania art. § 6. 2. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620) poprzez zachowanie kolejnych rozdziałów opracowania tj.

1. wstęp,
2. analizę stanu gospodarki odpadami,
3. prognozę zmian,
4. założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami,
5. zadania strategiczne obejmujące okres co najmniej 8 lat,
6. harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat,
7. wnioski z prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko w przypadku planów wojewódzkich i wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko w przypadku planów powiatowych i gminnych oraz sposób ich uwzględniania w planie;

8. sposób monitoringu i oceny wdrażania planu,
9. streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Przedstawione w Planie cele i zadania dotyczą okresu czterech najbliższych lat 2008-2011 oraz w perspektywie lat 2012-2018. Rokiem bazowym charakteryzującym aktualny stan gospodarki odpadami w gminie jest rok 2007.

Podstawowe cele i zadania zapisane w Planie wynikają przede wszystkim z realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi nałożonych na organy samorządu gminny przez obowiązujące prawodawstwo.

Wśród podstawowych obowiązków z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, wynikających z aktów normatywnych, należy wymienić:

1. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.):
  - opracowanie projektu planu gospodarki odpadami, uchwalenie planu gospodarki odpadami,
  - opiniowanie projektów wojewódzkiego i powiatowego planu gospodarki odpadami,
  - składanie radzie gminy, co dwa lata sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami,
  - aktualizowanie gminnego planu gospodarki odpadami nie rzadziej niż co 4 lata,
  - zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
  - zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
    - a. ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
    - b. wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
    - c. osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
  - zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,
  - zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
    - a. do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
    - b. do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
    - c. do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
  - nakładanie na posiadaczy odpadów obowiązku usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania,
2. ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.):
  - stworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy,
  - udostępnianie mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji o znajdujących się na terenie gminy zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
  - prowadzenie ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonywania

- przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ww. ustawy,
- dostosowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia tego planu,
  - sprawowanie nadzoru nad realizacją obowiązków nałożonych na właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
  - określenie i podanie do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
  - kontrolowanie działalności gospodarczej przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, co do zgodności wykonywanej działalności z udzielonymi zezwoleniami,
3. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. 2007 nr 90 poz. 607):
- sporządzanie i przekazywanie marszałkowi województwa i wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska rocznych sprawozdań o:
    - a. rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu;
    - b. rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu do odzysku i recyklingu;
    - c. wydatkach poniesionych na działania określone w pkt 1 i 2,
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1495):
- gromadzenie informacji od zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawierającej:
    - a. firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt;
    - b. adresy punktów zbierania zużytego sprzętu, w tym punktów sprzedaży sprzętu.

Formułując cele i zadania uwzględniono ponadto wnioski wynikające ze „Sprawozdania z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” przyjętego przez Radę Miasta w dniu 27 marca 2007 r. oraz zmiany przyjętej polityki w zakresie gospodarowania odpadami w planach wyższego rzędu tj.:

1. Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010)
2. Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011 (WPGO 2007),
3. Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011 (PPGO 2008).

System gospodarki odpadami komunalnymi dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski określono w oparciu o przynależność do wyznaczonego w WPGO 2007 oraz PPGO 2008 północnego rejonu gospodarowania odpadami. Zgodnie z założeniami odpady komunalne powstające w rejonie będą docelowo odzyskiwane i unieszkodliwiane w tzw. Rejonowym Zakładzie Gospodarki Odpadami (RZGO), dysponującym instalacją składającą się z co najmniej sortowni, kompostowni oraz składowiska odpadów. Moce przerobowe planowanej instalacji mają w pełni zaspokajać potrzeby rejonu w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych, a obiekt spełniać wymagania BAT (Najlepszej Dostępnej Techniki).

Opracowanie jest kontynuacją przyjętego kierunku gospodarowania odpadami w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (2004 r.). W dokumencie nie wprowadzono istotnych zmian w funkcjonującym systemie

gospodarowania odpadami. Korekta Planu wynika ze zmian w prawodawstwie polskim, ale przede wszystkim z konieczności intensyfikacji działań zmierzających do usprawnienia funkcjonującego obecnie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie oraz udziału w rozwiązaniach ponadgminnych w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych.

Metodyka

Przy sporządzeniu prognozy stanu gospodarki odpadami na lata 2008-2018, posłużono się wskaźnikami zaproponowanymi w PPGO 2008, nieznacznie je modyfikując w związku z specyfiką warunków lokalnych. Podstawowym źródłem danych, wykorzystanych w Planie były:

- Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010)
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011 (WPGO 2007),
- Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011 (PPGO 2008),
- Plan gospodarki odpadami dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski (GPGO 2004),
- Sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” (2007)
- dane statystyki publicznej, zgromadzone przez GUS,
- materiały zgromadzone przez Urząd Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- ankietyzacja przeprowadzona w przedsiębiorstwach zajmujących się zagospodarowaniem odpadów.

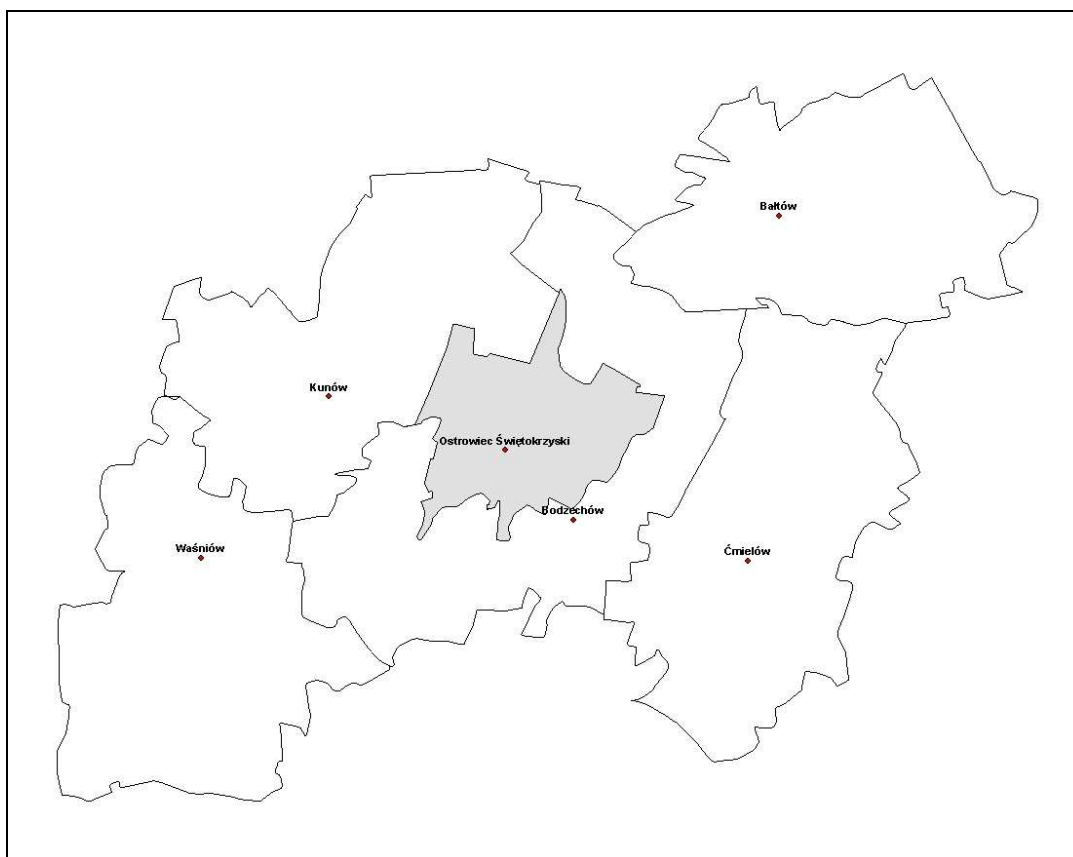
1. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMNIY

Położenie

Ostrowiec Świętokrzyski położony jest w południowo-wschodniej części Polski, w województwie świętokrzyskim, w powiecie ostrowieckim. Teren miasta będącego gminą miejską i siedzibą powiatu graniczy głównie z terenem gminy Bodzechów, a jedynie w północno-zachodniej części na niewielkim odcinku z terenem gminy Kunów.

Miasto to jest położone na Wyżynie Małopolskiej, nad rzeką Kamienną, na styku Wyżyny Opatowsko-Sandomierskiej i Przedgórza Iłżeckiego, po północno-wschodniej stronie Gór Świętokrzyskich.

Rysunek 1. Położenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski w powiecie ostrowieckim

Struktura użytkowania gruntów

Powierzchnia gminy wynosi 4 643 ha, w tym:

- tereny zurbanizowane – 1 341 ha, co stanowi 29% obszaru gminy,
- tereny rolnicze – 1 771 ha (38%),
- tereny leśne – 534 ha (12%),
- tereny przemysłowe – 420 ha (9%),
- tereny przeznaczone pod transport – 379 ha (8%),
- powierzchnia zbiorników wodnych – 37 ha (1%),
- pozostałe grunty – 161 ha (3%).

Warunki demograficzne

Gminę Ostrowiec Świętokrzyski zamieszkuje 75 324 osób – wg danych gminy na dzień 31.12.2007r. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 1 622,3 osób/km². W gminie notuje się ujemny przyrost naturalny wahający się w ostatnich latach (2001-2006) na poziomie -68 ÷ -170. Ludność w gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2001-2007 wg danych GUS (stan na 31 XII) przedstawiała się następująco:

Ludność	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
stałe miejsce zameldowania							
ogółem	76 621	76 117	75 800	75 248	74 735	74 152	73 606
mężczyźni	36 439	36 184	35 987	35 658	35 388	35 066	34 781
kobiety	40 182	39 933	39 813	39 590	39 347	39 086	38 825
faktyczne miejsce zamieszkania							
ogółem	75 888	75 262	74 913	74 498	74 211	73 663	73 111
mężczyźni	35 993	35 716	35 498	35 218	35 082	34 790	34 549
kobiety	39 895	39 546	39 415	39 280	39 129	38 873	38 562

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

Gospodarka

Na terenie gminy w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej figurują 8 703 podmioty gospodarcze (dane GUS, stan na XII.2007r.), w tym:

- sektor publiczny:
  - podmioty gospodarki narodowej ogółem – 206, w tym
  - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem – 111;
- sektor prywatny:
  - podmioty gospodarki narodowej ogółem – 8 497, w tym:
  - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 7 330,
  - spółki handlowe – 293,
  - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 37,
  - spółdzielnie – 15,
  - fundacje – 10,
  - stowarzyszenia i organizacje społeczne – 127.

Do największych przedsiębiorstw działających na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego należą:

- CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o.,
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.,
- SAINT-GOBAIN Weber Terranova Sp. z o.o. o/Ostrowiec Świętokrzyski,
- „INTER SPEED” PHUP SP. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
- Zakład Szkoleniowo-Produkcyjny „ELKOM” Sp. z o.o.,
- Cukrownia „Częstocice” (aktualnie działalność ograniczona jest do produkcji wapna),

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o.,
- Remondis Sp. z o.o.,
- „ETC” Sp. z o.o.,
- „IMPEXZŁOM”,
- „TABEX-OZMO” Sp. z o.o.,
- Wytwórnia Konstrukcji Stalowych „Ostrowiec” Sp. z o.o.,
- Świętokrzyskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych TRAKT w Kielcach Sp. z o.o. - Wytwórnia Mas Bitumicznych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- Towarzystwo Inwestycyjne Zakładów Ostrowieckich S.A.,
- Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o.,
- WW Energy S.A.,
- WW Autohaus S.A.
- WW DROMECH S.A.

Tereny użytkowane rolniczo stanowią 38% powierzchni całej gminy i zajmują powierzchnię 1 771 ha, w tym (dane UM Ostrowiec Św.):

- grunty orne – 1 230,8 ha,
- sady – 101,1 ha,
- łąki – 307,5 ha,
- pastwiska – 104 ha,
- grunty zadrzewione i zakrzewione – 0,2 ha,
- użytki rolne zabudowane – 27,4 ha.

Dominują gleby klas słabych. Głównym kierunkiem produkcji rolniczej jest uprawa zbóż, zwłaszcza pszenicy oraz ziemniaków. Dominują gospodarstwa do 1 ha łącznie, które stanowią ponad połowę wszystkich gospodarstw z terenu gminy. Niewielki procent gospodarstw prowadzi hodowlę zwierząt.

Uwarunkowania naturalne

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Występują tu utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu. Jura reprezentowana jest przez piaskowce, mułowce i iłowce, utwory trzeciorzędu przez piaski żelaziste i mułki, a utwory czwartorzędu przez osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (gliny i grunty piaszczysto-żwirowe) oraz akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, torfy, namuły).

Gmina położona jest w obrębie makroregionu Wyżyny Kieleckiej, będącej trzeciorzędowym wypiętrzeniem tektonicznym. Północna i centralna część miasta położona jest w obrębie mezoregionu Przedgórze Łżeckiego zbudowanego ze skał okresu jurajskiego, które tworzą niewysokie monoklinalne wzniesienia o rozciągłości z północnego-zachodu na południowy-wschód. Na obszarach piaszczystych położonych w północnej części Ostrowca Św. występują fragmenty Puszczy Łżeckiej. W obrębie mezoregionu można wyróżnić dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne:

- wysoczyzna polodowcowa zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach jurajskich; lokalnie na obszarach piaszczystych występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy; powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 190-220 m n.p.m.;
- dolina rzeki Kamiennej wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zalegających na osadach jury dolnej; powierzchnia doliny układa się na rzędnych 168 – 175 m n.p.m.

Południowy skraj gminy zajmuje Wyżyna Sandomierska zbudowana z pokrywy lessowej o miąższości kilkunastu metrów zalegającej na skałach dolno – jurajskich i triasowych. Powierzchnia wysoczyzny lessowej rozcięta jest przez doliny rzek Modły i

Szewnianki (Kamionki) oraz uchodzącymi do nich systemami wąwozów. Powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 210 – 222 m n.p.m.

Wody podziemne w rejonie Ostrowca Świętokrzyskiego występują we wszystkich piętrach geologicznych. W obrębie miasta można wyróżnić 2 strefy ze względu na zasobność wód podziemnych:

- w północno-wschodniej części miasta - strefa obejmująca Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski z wodami poziomu środkowo i górno-jurajskiego posiadającego dokumentację hydrogeologiczną; środkowo i górno-jurajski poziom wodonośny zbudowany jest z piaskowców i wapieni, występują w nim wody porowo-szczelinowe i szczelinowe; wydajności studni wierconych wynoszą rzędu kilkudziesięciu m³/h; wydajność pojedynczych studni dochodzi do 200 m³/h;
- w centralnej i południowej części miasta - strefa użytkowych zbiorników wód podziemnych (UZWP) związanych z dolno-jurajskimi piaskowcami, w których występują wody porowo-szczelinowe oraz czwartorzędowymi piaskami i żwirami rzeczными w dolinie rz. Kamiennej, w których występują wody porowe, obejmuje pozostałą część miasta; wydajność studni wierconych ujmujących wody poziomu czwartorzędowego wynosi od kilku do kilkunastu m³. Wydajność studni ujmujących wody poziomu dolno-jurajskiego wynosi od kilku do 100 m³/h; istnieje możliwość wykorzystania tych wód do zaopatrzenia zbiorowego.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni II rzędu rzeki Kamiennej, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki Kamiennej w granicach administracyjnych miasta Ostrowca Św. wynosi 6,965 km. Zlewnia ta charakteryzuje się asymetryczną siecią rzeczną.

Z obszaru lewobrzeżnego, charakteryzującego się słabo rozwiniętą siecią rzeczną, Kamienna zasilana jest przez Strugę Denkowską odwadniającą południowe zbocze Przedgórze Iłżeckiego. Prawobrzeżna część zlewni rzeki Kamiennej ma dobrze rozwiniętą sieć rzeczną reprezentowaną przez Modłę i Szewniankę (Kamionkę).

Znaczna część Ostrowca Świętokrzyskiego znajduje się w obrębie zlewni III rzędu Strugi Denkowskiej, której zlewnia jest bardzo silnie przekształcona przez człowieka. Ponadto wg podziału hydrograficznego występują niewielkie fragmenty prawobrzeżnych zlewni III rzędu Modły i Szewnianki (Kamionki).

Do układu wodnego należy zaliczyć również Kanał Młynówka i Rów Kancelerski płynące w dolinie rz. Kamiennej, system rowów melioracyjnych, kanał hutniczy zasilający teren starej huty oraz kanał odprowadzający wody z oczyszczalni znajdującej się na terenie „CELSY” Huty Ostrowiec S.A.

Gospodarka wodno-ściekowa

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego jest ujęcie głębinowe w „Kątach Denkowskich”. Ujęcie to zlokalizowane jest w obrębie GZWP nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z jedenastu studni głębinowych przez Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 75 200 mieszkańców. Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego do terenów pozbawionych dostępu do sieci wodociągowej należą:

- część północna dzielnicy „Las Rzeczki”,
- część północna dzielnicy „Gutwin”,
- część zachodnia dzielnicy „Kąty Denkowskie”,
- rejon ulicy Wąwozy – Opatowska,
- ulice boczne od ulicy Bałtowskiej,
- rejon ulicy Rudzkiej.

Ilość mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej w gminie Ostrowiec Świętokrzyski szacuje się na 65 000. Rokrocznie do sieci kanalizacyjnej podłączanych

jest 200-300 mieszkańców. Długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2007 r. wynosiła 125,47 km. Łączna długość przykanalików na koniec 2007 r. wynosiła 55,51 km. Do rejonów pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego należą:

- dzielnica „Las Rzeczki”,
- dzielnica „Gutwin”,
- dzielnica „Kąty Denkowskie”,
- dzielnica „Koszary” (ul. Bałtowska i ulice boczne od ulicy Bałtowskiej),
- dzielnica „Częstocice” (ul. Szewieńska, ulice boczne od ul. Szewieńskiej),
- rejon ulicy Wąwozy – Opatowska,
- ul. Nowe Piaski.

Ścieki komunalne odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowcu Świętokrzyskim administrowanej przez Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Św. Obiekt został zaprojektowany na przepustowość 42 000 m³/d. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Kamiennej. Przepustowość oczyszczalni określona w pozwoleniu wodnoprawnym wynosi: Q_{dśr} = 20 000 m³/d i Q_{hmax} = 1 550 m³/h.

1.2. RODZAJ, ILOŚĆ I ŹRÓDŁA POWSTAWANIA ODPADÓW

Odpady komunalne precyzyjnie definiuje art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251), zgodnie z którym są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Jak wynika z danych statystycznych ok. 2/3 odpadów komunalnych powstaje w gospodarstwach domowych, źródłem pozostałej części są obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej” i inne).

Dokładna ilość powstających odpadów komunalnych w gminie Ostrowiec Świętokrzyski nie jest znana, a wynika ona z braku jednolitego systemu ewidencji rodzajów i ilości wytworzonych odpadów.

Za najbardziej prawdopodobną ilość odpadów wytworzonych na terenie gminy uznano masę odpadów przyjętą na składowisko odpadów komunalnych ZUO „Janik” Sp. z o.o. (tabela 1.1.). Masa ta obejmuje zarówno odpady komunalne pochodzące z gospodarstw domowych jak i powstające w obiektach infrastruktury.

Tabela 1.1. Ilość odpadów przyjętych na składowisko ZUO „Janik” Sp. z o. o. w latach 2004-2006 (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski)

Rok	Masa [Mg]	Liczba ludności	Wskaźnik [kg/M/rok]
2004	22223,98	74498	298,3
2005	18511,66	74211	249,4
2006	26381,10	73663	358,1
2007	23260,69	73111	318,2

Danych na temat ilości wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy dostarcza również statystyka publiczna. W bazie danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego zgromadzone są informacje dotyczące ilości wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych, które zaprezentowano w tabeli 1.2. poniżej. W bazie brak informacji dotyczącej 2004 r.

Tabela 1.2. Ilość oraz sposób unieszkodliwienia zmieszanych odpadów komunalnych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2005-2006 r. (wg GUS)

Rok	Ogółem	Z gospodarstw domowych	Odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych
2005	22080,30	15591,30	99,60
2006	16573,26	11793,85	100,00

W oszacowaniu ilości oraz rodzaju powstających w Gminie odpadów mogą być pomocne wskaźniki przyjęte w planach gospodarki odpadami wyższego szczebla tj. Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2007-2011 oraz Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011, odnoszące się do poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych. W oparciu o ww. wskaźniki oszacowano ilość oraz rodzaj powstających w Gminie odpadów w latach 2005-2007 przyjmując współczynniki przeznaczone dla terenów miejskich oraz liczbę ludności za Głównym Urzędem Statystycznym (wg faktycznego miejsca zamieszkania - stan na 31 grudnia każdego roku). Informację zestawiono tabelach poniżej (tabela 1.3. oraz tabela 1.4.)

Tabela 1.3. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na sześć rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania z WPGO 2007 i PPGO 2008)

Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]		
		2005	2006	2007
1	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie (20 01)	816,3	818,4	820,4
2	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01)	14990,6	15028,7	15065,3
	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z gospodarstw domowych	10909,0	10936,7	10963,3
	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z obiektów usługowych	4081,6	4092,0	4101,9
3	Odpady z ogródków i parków (20 02)	890,5	892,8	895,0
4	Odpady z targowisk (20 03 02)	222,6	223,2	223,7
5	Odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03)	519,5	520,8	522,1
6	Odpady wielkogabarytowe (20 03 07)	1113,2	1116,0	1118,7
	Razem	18552,8	18599,9	18645,1
	Wskaźnik [kg/mieszkańca/rok]	250,0	252,5	255,0

Tabela 1.4. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na piętnaście rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania z WPGO 2007 i PPGO 2008)

Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]		
		2005	2006	2007
1	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4158,1	4168,6	4178,7
2	odpady zielone	316,1	316,9	317,7
3	papier i tektura w tym opakowania	3483,5	3492,3	3500,8
4	odpady wielomateriałowe w tym opakowania	1164,4	1167,3	1170,2
5	tworzywo sztuczne w tym opakowania	2397,0	2403,1	2409,0
6	szkło w tym opakowania	1356,6	1360,0	1363,3
7	metal w tym opakowania	790,3	792,4	794,3
8	odzież, tekstylia	250,1	250,7	251,3
9	drewno w tym opakowania	288,7	289,4	290,1
10	odpady niebezpieczne	139,5	139,9	140,2
11	odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	1462,7	1466,4	1470,0
12	odpady z ogrodów (20 02)	890,5	892,8	895,0
13	odpady z targowisk (2003020)	222,6	223,2	223,7
14	odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03)	519,5	520,8	522,1
15	odpady wielkogabarytowe	1113,2	1116,0	1118,7
	Razem	18552,8	18599,9	18645,1

Porównując powyższe dane stwierdzono, że jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów na mieszkańca przyjęty w planach wyższego szczebla nie odzwierciedla

rzeczywistej sytuacji na terenie gminy. Uznano, że podstawą oszacowania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie miasta będą informacje pochodzące z ewidencji dokonywanej na składowisku ZUO "Janik" Sp. z o. o.

Wobec powyższego przyjęto, że jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim wynosi ok. 300 kg/mieszkańca w 2007 r.

Tabela 1.5. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na sześć rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r.)

Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]		
		2005	2006	2007
1	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie (20 01)	960,1	962,6	965,1
2	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01)	17630,8	17677,4	17722,1
	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z gospodarstw domowych	12830,3	12864,2	12896,8
	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z obiektów usługowych	4800,5	4813,1	4825,3
3	Odpady z ogródków i parków (20 02)	1047,4	1050,1	1052,8
4	Odpady z targowisk (20 03 02)	261,8	262,5	263,2
5	Odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03)	611,0	612,6	614,1
6	Odpady wielkogabarytowe (20 03 07)	1309,2	1312,7	1316,0
Razem		21820,3	21877,9	21933,3
Wskaźnik [kg/mieszkańca/rok]		294,0	297,0	300,0

Tabela 1.6. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na piętnaście rodzajów w latach 2005-2007 r. (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r.)

Lp.	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg/rok]		
		2005	2006	2007
1	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4890,4	4903,3	4915,7
2	odpady zielone	371,8	372,8	373,7
3	papier i tektura w tym opakowania	4097,0	4107,8	4118,2
4	odpady wielomateriałowe w tym opakowania	1369,4	1373,1	1376,5
5	tworzywo sztuczne w tym opakowania	2819,2	2826,6	2833,8
6	szkło w tym opakowania	1595,5	1599,7	1603,8
7	metal w tym opakowania	929,5	932,0	934,4
8	odzież, tekstylia	294,1	294,9	295,7
9	drewno w tym opakowania	339,5	340,4	341,3
10	odpady niebezpieczne	164,1	164,5	164,9
11	odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	1720,3	1724,9	1729,2
12	odpady z ogrodów (20 02)	1047,4	1050,1	1052,8
13	odpady z targowisk (2003020)	261,8	262,5	263,2
14	odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03)	611,0	612,6	614,1
15	odpady wielkogabarytowe	1309,2	1312,7	1316,0
Razem		21820,3	21877,9	21933,3

1.3. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM ODZYSKU

Przez odzysk odpadów w myśl art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251) rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania. Rodzaje procesów uszczegółowiono w załączniku nr 5 do ww. ustawy.

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski odzysk odpadów komunalnych ma charakter marginalny. Sytuacja ta jest wywołana głównie koniecznością poniesienia dużych nakładów inwestycyjnych na wdrożenie i rozbudowę wciąż niedoskonałego

systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz budowę instalacji służących do odzysku odpadów. Obecnie na terenie Gminy funkcjonują dwie instalacje odzysku odpadów tj. (patrz rozdział 1.5.):

1. sortownia odpadów selektywnie zebranych,
2. linia termicznego przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych.

Odzyskiwane obecnie w instalacjach odpady komunalne to przede wszystkim „surowce wtórne” opakowaniowe pochodzące z selektywnej zbiórki.

Według zezwolenia na odzysk odpadów instalacja katalitycznego przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych pozwala na przetwarzanie maksymalnie 18000 Mg/rok odpadów. Taka moc przerobowa instalacji w pełni zaspokaja potrzeby Gminy w tym zakresie, jednakże zbierane selektywnie komunalne odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych nie są kierowane do tej instalacji. Sytuacja ta wywołana jest czynnikami wolnorynkowymi.

W instalacji mogą być przetwarzane następujące ilości i rodzaje odpadów z tworzyw sztucznych rocznie:

- 07 02 13 – 800 Mg/rok,
- 12 01 05 – 200 Mg/rok,
- 15 01 02 – 2000 Mg/rok,
- 15 01 05 – 200 Mg/rok,
- 16 01 19 – 500 Mg/rok,
- 17 02 03 – 200 Mg/rok,
- 19 12 04 – 500 Mg/rok,
- 20 01 39 – 800 Mg/rok.

Zgodnie z informacjami zawartymi w KPGO 2010 instalacja sortowania odpadów selektywnie zebranych posiada moc przerobową odpadów wynoszącą ok. 15000 Mg/rok. Aktualnie w instalacji następuje wtórne sortowanie (doczyszczanie) selektywnie zebranych odpadów komunalnych tj. papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady budowlane i poremontowe. W 2007 r. w instalacji doczyszczono łącznie ok. 388,3 Mg odpadów zebranych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Na omawianą masę odpadów składały się następujące rodzaje i ilości odpadów:

- 20 01 01 – 9,6 Mg,
- 20 01 02 – 256,0 Mg,
- 20 01 39 – 30,7 Mg,
- 17 01 06 – 92,0 Mg.

Źródłem informacji na temat rodzaju i ilości odzyskiwanych odpadów z terenu Gminy są informacje uzyskane od poszczególnych przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów komunalnych (tabela 1.7.). Odpady przekazywane są jednak do miejsc odzysku i recyklingu poza granicami Miasta.

Tabela 1.7. Ilość zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne przekazana do odzysku i recyklingu w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji)

Lp.	Wyszczególnienie	Rodzaj odpadu (kod)	Masa [Mg]	
			2006	2007
1	Remondis Sp. z o. o. Oddz. w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	20 01 23	0,0	5,0
		20 01 34	0,2	0,4
		20 01 35	0,0	12,9
		20 01 36	5,9	5,8
		20 01 01	20,5	9,6
		20 01 02	170,0	256,0
		20 01 39	44,0	30,7
		17 01 06	157,0	92,0
2	"MEDAX" Z.Mozal L. Naumiuk Sp. j. ul. Żeromskiego 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	15 01 02	0,3	0,0
		15 01 01	0,7	0,0
		19 12 05	0,2	0,0
		17 02 02	1,2	0,0
		20 03 07	0,0	1,1

			Masa [Mg]	
3	„SanTa-Eko” Sp. j. ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz	20 01 01, 15 01 01	0,7	6,5
		20 01 02, 15 01 07	4,3	7,0
		20 01 39, 15 01 02	0,8	1,0
Razem			400,7	415,0

1.4. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM UNIESZKODLIWIANIA

Unieszkodliwianie odpadów to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska [art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251)]. Szczegółowy wykaz procesów unieszkodliwiania zawiera załącznik nr 6 do ww. ustawy.

Jak wynika z informacji Urzędu Miasta w Ostrovcu Świętokrzyskim oraz z danych Głównego Urzędu Statystycznego 100 % zmieszanych odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy jest poddawanych unieszkodliwieniu w procesie składowania (patrz tabela 1.2. oraz tabela 1.9.). Aktualnie brak możliwości unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych w gminie w inny sposób. Wszystkie przeznaczone do unieszkodliwiania odpady z terenu Gminy są kierowane na składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w Janiku w Gminie Kunów. Wymóg ten jest obligatoryjny dla wszystkich odbiorców odpadów komunalnych zmieszanych, o czym mówi treść regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Składowisko „Janik” należy do spółki gminnej Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Spółka z o. o., którą tworzą gminy: Ostrowiec Świętokrzyski, Kunów, Bodzechów, Waśniów, Łagów.

Ilość unieszkodliwionych odpadów na składowisku „Janik” z terenu Gminy przedstawia tabela 1.1. Przedstawione dane są oszacowane na podstawie całkowitej przyjętej na składowisko ilości odpadów, stąd też mogą one być obarczone błędem. Masa odpadów obejmuje wszystkie unieszkodliwione odpady, bez podziału na ich poszczególne rodzaje.

Na podstawie ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady komunalne obliczono ilość odpadów przekazanych do składowania z terenu Miasta przez te podmioty w latach 2006-2007. Wszystkie odpady zostały unieszkodliwione na składowisku „Janik”, za wyjątkiem odpadu 17 06 05* przekazanego na składowisko w Tuczępach (Środowisko i Innowacje. Sp. z o.o. Składowisko azbestu Dobrów 8, 28-142 Tuczępy). Przedstawiona masa w znaczny sposób odbiega od ilości zewidencjonowanej na składowisku „Janik”. Należy jednak zaznaczyć, że na składowisko w dalszym ciągu przyjmowane są odpady od osób indywidualnych, bez pośrednictwa firm przewozowych.

Tabela 1.8. Ilość zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne przekazana do unieszkodliwienia poprzez składowanie w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji)

Lp.	Wyszczególnienie	Rodzaj odpadu (kod)	Masa [Mg]	
			2006	2007
1	P.W.N.S. „ALMAX” Sp. z o. o. ul. Wrocławska 3, 26-600 Radom	20 03 01	6,0	7,0
2	Remondis Sp. z o. o. Oddz. w Ostrovcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	20 03 01	15798,0	15510,1
		20 02 03	183,9	271,2
		20 02 01	11,9	0,5
		20 02 02	56,9	7,8
		20 03 07	80,0	80,0

Lp.	Wyszczególnienie	Rodzaj odpadu (kod)	Masa [Mg]	
			2006	2007
		17 01 01	410,0	110,0
		17 01 07	0,0	5,0
		17 03 80	5,0	25,5
		17 06 04	8,0	0,0
		17 01 82	35,9	162,0
		17 09 04	79,0	50,0
		17 06 05*	19,3	40,5
3	"MEDAX" Z.Mozal L. Naumiuk Sp. j. ul. Żeromskiego 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	20 03 01	416,7	717,7
		17 03 80	3,7	30,2
		17 06 04	0,0	1,5
		17 01 01	0,0	4,3
4	"SanTa-Eko" Sp. j. ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz	20 03 01	90,0	342,5
Razem			17204,4	17365,6

1.5. ISTNIEJĄCE SYSTEMY ZBIERANIA ODPADÓW

1.5.1. ZORGANIZOWANY ODBIÓR ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH

Przez zbieranie odpadów zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. nr 39 poz. 251), rozumie się każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

System świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim jest tzw. systemem „umownym”, co w praktyce oznacza, że prowadzony jest przez przedsiębiorstwa posiadających stosowne zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności.

Ramy systemu zostały określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 nr 236 poz. 2008 z późn. zm.), akcie prawa miejscowego, jakim jest „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” oraz ustalonych i podanych do publicznej wiadomości wymaganiach, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Ww. przepisy w sposób precyzyjny określają obowiązki właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady.

Uogólniając, każdy właściciel nieruchomości zobowiązany jest do wyposażenia jej w odpowiednie urządzenie do gromadzenia odpadów oraz zawarcia umowy z podmiotem świadczącym usługi odbioru odpadów komunalnych, zapewniającej mu możliwość prawidłowego pozbywania się odpadów.

Jak wskazano w sprawozdaniu z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (2006 r.) z systemu zorganizowanego odbioru odpadów komunalnych korzysta obecnie około 100 % mieszkańców miasta.

Na terenie Gminy z końcem lipca 2008 r. zezwolenia na świadczenie usług odbioru odpadów komunalnych posiadały 4 podmioty, które spełniały wymagania w zakresie wyposażenia technicznego.

Do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości stosowane są obecnie konwencjonalne pojemniki na odpady, wykonane z blachy lub tworzyw sztucznych o pojemności od 0,05 m³ do 3,0 m³, kontenery o pojemności od 0,3 m³ do 10,0 m³ oraz worki foliowe. Pojemniki i kontenery powinny spełniać wymagania określone w Polskich Normach lub posiadać deklarację zgodności wystawioną przez producenta. Dodatkowo urządzenia muszą być w sposób trwały oznakowane, w celu

identyfikacji przedsiębiorcy odbierającego odpady. Wielkość stosowanego pojemnika uzależniona jest od liczby osób z niego korzystających.

Odpady odbierane są z częstotliwością uzależnioną od rodzaju zabudowy, wielkości urządzenia do gromadzenia odpadów oraz podmiotu świadczącego usługi na danej nieruchomości. W celu standaryzacji świadczonych usług w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” określono minimalną częstotliwość odbioru odpadów komunalnych zmieszanych, która wynosi odpowiednio:

1. odpady gromadzone w workach - nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie,
2. odpady gromadzone w pojemnikach o pojemności 110 l, 120 l, 240 l – nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie,
3. odpady gromadzone w pojemnikach o pojemności 0,7 m³ –1,0 m³ – nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie,
4. odpady gromadzone w pojemnikach o pojemności powyżej 1,0 m³ – nie rzadziej niż 1 raz na tydzień.

Sumaryczną ilość zebranych w latach 2006-2007 odpadów komunalnych zmieszanych (20 03 01) przedstawia tabela poniżej, opracowana na podstawie ankietyzacji przeprowadzonej w poszczególnych przedsiębiorstwach zajmujących się odbiorem odpadów komunalnych (tabela 1.9.).

Tabela 1.9. Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych przez przedsiębiorstwa odbierające odpady w latach 2006-2007 (wg ankietyzacji)

Lp.	Wyszczególnienie	Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych 20 03 01 [Mg]	
		2006	2007
1	P.W.N.S. "ALMAX" Sp. z o. o. ul. Wrocławska 3, 26-600 Radom	6,0	7,0
2	Remondis Sp. z o. o. Oddz. w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	15798,0	15510,1
3	"MEDAX" Z.Mozal L. Naumiuk Sp. j. ul. Żeromskiego 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	416,7	717,7
4	„SanTa-Eko” Sp. j. ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz	90,0	342,5
Razem		16310,8	16577,2

Wszystkie zmieszane odpady komunalne odbierane w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski przez uprawnionych przedsiębiorców, posiadających stosowne zezwolenia Prezydenta Miasta są transportowane do unieszkodliwienia do ZUO „Janik” Sp. z o. o. 27-415 Kunów, ul. Borowska 1.

ZUO „Janik” Sp. z o. o. 27-415 Kunów, ul. Borowska 1 jest jedynym miejscem unieszkodliwiania odpadów komunalnych z Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

1.5.2. ZORGANIZOWANY ODBIÓR SELEKTYWNE ZBIERANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH

System selektywnego zbierania odpadów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski został określony w 2006 r. wraz w wejściem w życie Uchwały Nr LVI/628/2006 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”.

Uchwała wprowadziła obowiązek selektywnego gromadzenia przez właścicieli nieruchomości następujących rodzajów odpadów:

1. papier i tektura,
2. szkło bezbarwne,
3. szkło kolorowe,
4. tworzywa sztuczne,
5. metale,
6. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
7. odpady wielkogabarytowe,
8. odpady budowlane i remontowe,
9. niebezpieczne,
10. odpady ulegające biodegradacji,
11. odpady zielone.

Zgodnie z cytowanym regulaminem odbiór wysegregowanych odpadów powinni zapewnić przedsiębiorcy, którzy uzyskali zezwolenie Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego na świadczenie tego typu usług, w ramach umów zawartych z właścicielami nieruchomości. Dodatkowo ww. przedsiębiorcy są zobowiązani przyjmować zebrane selektywnie odpady (za wyjątkiem odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, remontowych oraz olejów, smarów i środków czyszczących, pochodzących od właścicieli zespołów garażowych) od osób, z którymi zawarli umowę, na terenie własnych baz transportowo-magazynowych.

Dopuszczalne jest prowadzenie na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zbiórki odpadów opakowaniowych bez podziału na poszczególne rodzaje, w postaci tzw. „frakcji suchej” w jednym pojemniku lub kontenerze, odpowiednio oznakowanym.

W dokumencie wprowadzono odstępstwo w odniesieniu do odpadów biodegradowalnych i zielonych, umożliwiające na terenach zbudowanych budynkami mieszkalnymi wolnostojącymi, mieszczącymi co najwyżej dwa lokale lub budynkami w zabudowie szeregowej ich zagospodarowywanie we własnym zakresie poprzez kompostowanie.

Wyjątek stanowi również system selektywnej zbiórki komunalnych odpadów niebezpiecznych typu zużyte baterie, które można gromadzić w zorganizowanych punktach zbiórki odpadów niebezpiecznych. Punkty zlokalizowane są w budynkach placówek oświatowych – szkoły podstawowe i gimnazja.

Do selektywnej zbiórki odpadów stosuje się konwencjonalne pojemniki i kontenery, przy zachowaniu ustalonej kolorystyki tj.

1. kolor niebieski – papier i tektura,
2. kolor zielony – szkło kolorowe,
3. kolor biały – szkło bezbarwne,
4. kolor żółty – tworzywa sztuczne, metale,
5. kolor brązowy – odpady organiczne,
6. kolor pomarańczowy – odpady niebezpieczne.

Worki do selektywnej zbiórki powinny być bezbarwne (przezroczyste) lub w kolorystyce opowiadającej pojemnikom i kontenerom.

Częstotliwość odbioru odpadów selektywnie zebranych ustalana jest indywidualnie pomiędzy właścicielem nieruchomości a usługodawcą, w ramach umowy.

Dzięki tak zorganizowanemu systemowi na terenie Gminy odpady komunalne zbierane są selektywnie w kilku funkcjonujących niezależnie od siebie wariantach:

1. system „workowy”,
2. system pojemnikowy,
3. system ogólnodostępnych pojemników (gniazdowy),
4. system z podziałem na frakcję „suchą” i „moką”.

Aktualnie zbiórka selektywna obejmuje przede wszystkim trzy rodzaje odpadów: opakowaniowych (papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne). Dodatkowo selektywnie zbiera się również odpady biodegradowalne oraz budowlane i remontowe, jednakże w większości nie pochodzą one z gospodarstw domowych.

Szczegółowe informacje na temat zebranych selektywnie odpadów przedstawiają tabele od 1.10. do 1.14. oraz rysunek 1. poniżej.

Tabela 1.10. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych w pojemnikach stanowiących własność Gminy Ostrowiec Świętokrzyski przez Remondis Sp. z o. o. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)

Kod	Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
		2004*	2005*	2006**	2007**
15 01 02	opakowania z tworzyw sztucznych	4,42	5,75	13,91	0,0
15 01 07	opakowania ze szkła	21,71	0,00	9,23	0,0
Razem		26,13	5,75	23,14	0,0

Tabela 1.11. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez „MEDAX” Z. Mozał & L. Naumiuk Sp. j. wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)

Kod	Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
		2004*	2005*	2006**	2007**
20 01 38	drewno (gałęzie) z pielęgnacji drzew	82,40	137,40	0,00	0,00
20 02 01	z pielęgnacji zieleni	93,70	97,85	0,00	0,00
17 01 01	odpady z betonu i gruzu	16,72	0,00	0,00	4,28
15 01 02	opakowania z tworzyw sztucznych	0,05	0,00	0,29	0,00
15 01 01	opakowania papierowe i tekturowe	0,11	0,00	0,72	0,00
17 03 80	papa odpadowa	13,30	20,68	3,72	30,22
17 06 04	materiały izolacyjne	0,00	1,78	0,00	1,46
17 02 02	szkło	0,00	0,00	1,22	0,00
19 12 05	opakowania ze szkła	0,00	0,00	0,22	0,00
02 03 04	surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa	0,00	0,00	0,04	0,00
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	0,00	0,00	0,00	1,06
Razem		206,28	257,71	5,95	35,96

Tabela 1.12. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez SanTa-Eko Tadeusz Zych Izabela Rutkowska Sp. j. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)

Kod	Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
		2004*	2005*	2006**	2007**
15 01 02	odpady z tworzyw sztucznych	0,00	0,60		
20 01 39	odpady z tworzyw sztucznych	0,00	0,00	0,80	6,50
15 01 07	szkło	0,00	1,03		
20 01 02	szkło	0,00	0,00	4,26	7,00
15 01 01					
20 01 01	papier i tektura	0,00	0,00	0,70	6,50
Razem		0,00	1,63	5,06	13,50

Tabela 1.13. Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych przez Remondis Sp. z o. o. (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)

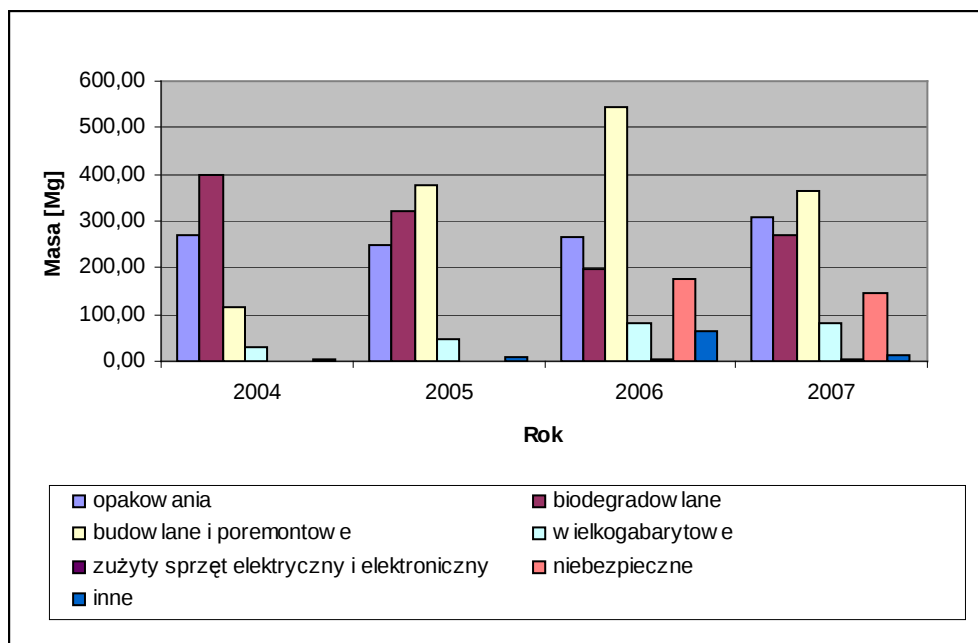
Kod	Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
		2004*	2005*	2006**	2007**
20 02 03	inne odpady ulegające biodegradacji	218,76	84,70	183,86	271,18
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	2,20	1,80	11,92	0,46
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	29,14	48,80	80,00	80,00
20 02 02	gleba i ziemia w tym kamienie	0,00	6,90	57,00	8,00
20 01 03	baterie i akumulatory	0,53	0,00	0,00	0,00
20 01 23	leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,00	0,00	0,00	5,00
20 01 34	baterie i akumulatory inne niż wymienione	0,00	0,30	0,15	0,40
	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające				
20 01 35*	niebezpieczne składniki	0,00	0,00	0,00	12,90

Kod	Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
		2004*	2005*	2006**	2007**
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,00	0,10	5,92	5,80
20 01 01	papier i tektura	0,00	2,00	20,50	9,60
20 01 02	szkło	195,77	166,40	170,00	256,00
20 01 39	tworzywa sztuczne	31,35	27,60	44,00	30,70
20 03 03	odpady z czyszczenia ulic i placów	4,92	0,00	5,34	0,00
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	60,20	205,20	410,00	110,00
17 01 06*	zmieszane lub wysegregowane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia zawierające substancje niebezpieczne	0,00	0,00	157,00	92,00
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,00	0,00	0,00	5,00
17 03 80	odpadowa papa	0,00	9,80	5,00	0,00
17 06 04	materiały izolacyjne inne niż wymienione	1,32	2,00	8,00	0,00
17 06 05*	materiały konstrukcyjne zawierające azbest	0,00	0,00	19,30	40,50
17 01 82	inne nie wymienione odpady	24,10	61,30	35,90	162,00
17 09 04	zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu, inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	0,00	74,90	79,00	50,00
15 01 02	opakowania z papieru i tektury	15,00	38,50	0,00	0,00
15 01 07	opakowania ze szkła	2,00	4,90	0,00	0,00
Razem		585,29	735,20	1292,89	1139,54

Tabela 1.14. Zbilansowana ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych przez podmioty działające na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z podziałem na poszczególne rodzaje (wg Sprawozdania z realizacji PGO dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski * oraz ankietyzacji przedsiębiorstw **)

Rodzaj odpadu	Masa [Mg/rok]			
	2004*	2005*	2006**	2007**
opakowania	270,41	246,78	263,93	309,80
biodegradowalne	397,06	321,75	195,82	271,64
budowlane i poremontowe	115,64	375,66	542,84	362,96
wielkogabarytowe	29,14	48,80	80,00	81,06
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	0,00	0,10	5,92	5,80
niebezpieczne	0,53	0,30	176,45	145,80
inne	4,92	6,90	62,34	13,00
Razem	817,70	1000,29	1327,30	1190,06

System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Gminie wymaga ciągłego doskonalenia. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów przez mieszkańców nie jest zjawiskiem powszechnym. Sytuacja ta jest wynikiem zarówno braków w potencjale technicznym służącemu zbiórce, jak i świadomości społecznej mieszkańców. Szacuje się, że masa odpadów selektywnie zebranych w 2007 r. stanowiła zaledwie 5% ogólnej ilości wytworzonych w mieście odpadów komunalnych.

Rysunek 1. Zbilansowana ilość selektywnie zebranych odpadów przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych w latach 2004-2007 (wg Sprawozdania z realizacji PGO 2004-2005 oraz ankietyzacji przedsiębiorstw 2006-2007 dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski)

1.6. RODZAJ, ROZMIESZCZENIE ORAZ MOC PRZEROBOWĄ INSTALACJI DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski nie posiada czynnych instalacji przeznaczonych do unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Do roku 1989 na obszarze Gminy funkcjonowało składowisko odpadów komunalnych „Gutwin”, administrowane przez Urząd Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim. Obecnie obiekt, po przeprowadzonej w latach 2000-2001 r. rekultywacji, podlega stałemu monitoringowi poeksploatacyjnemu. Uproszczoną kartę charakterystyki instalacji zawiera załącznik 1 tabela 4.

Wszystkie zmieszane odpady komunalne z terenu Gminy są aktualnie unieszkodliwiane na składowisku zlokalizowanym w miejscowości Janik w Gminie Kunów.

Obiekt stanowi własność Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów "Janik" Spółki z o. o., którą tworzy pięć gmin tj. Ostrowiec Świętokrzyski, Kunów, Bodzechów, Waśniów, Łagów. Składowisko jest położone przy drodze lokalnej łączącej wsie Wymysłów i Bór Kunowski. Bezpośrednie otoczenie obiektu stanowi las. Składowisko leży w obszarze najwyższej i wysokiej ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 420 oraz Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Składowisko odpadów "Janik" obsługuje łącznie około 150 tysięcy mieszkańców z terenu następujących gmin: Ostrowiec Świętokrzyski, Kunów, Bodzechów, Sadowie, Wąchock, Waśniów, Łagów, Bałtów, Siemno, Brody Tarłów, Kielce, Wojciechowice, Sandomierz, Ćmielów, Wilczyce, Solec n/Wisłą, Starachowice, Nowa Słupia, Rzecznów, Zawichost, Połaniec. Dziennie na składowisko przyjmuje się około 80 ton odpadów, roczna moc przerobowa instalacji dla procesu unieszkodliwiania wynosi 50000 Mg/rok. Całkowita pojemność obiektu wynosi 580000 m³, do końca 2007 r. na składowisku nagromadzono 868787,41 Mg. Składowisko zajmuje całkowita powierzchnię ok. 4,21 ha, w tym wykorzystana powierzchnia wynosi 3,6 ha.

Kwatera na której są deponowane odpady posiada uszczelnienie naturalne oraz sztuczne uszczelnienie mineralne z glin ciężkich z dodatkiem bentonitu, folię PEHD i

bentomate. Szczegółowe dane na temat instalacji zawiera karta składowiska odpadów sporządzona na podstawie informacji uzyskanej od Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów "Janik" Spółki z o. o. (załącznik nr 1, tabela 1)

W Ostrowcu Świętokrzyskim są zlokalizowane dwie instalacje odzysku odpadów tj.:

1. Sortownia odpadów selektywnie zebranych Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski,
2. Linia termicznego przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych WW ENERGY S.A ul. Świętokrzyska 8, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski (lokalizacja instalacji ul. Bałtowska 428B, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski)

W pierwszej z ww. instalacji następuje wtórne sortowanie selektywnie zebranych odpadów komunalnych tzw. „frakcji suchej” oraz poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych (15 01 01, 15 01 02, 15 01 07), bez zmiany charakteru ich strumienia. Odpady po doczyszczaniu są przekazywane dalej do wykorzystania (recyklingu). Moc przerobowa instalacji wynosi ok. 15000 Mg/rok (wg KPGO 2010). Tworzywa sztuczne oraz papier i makulatura są belowane, pozostałe odpady gromadzone są w boksach.

Linia termicznego przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych WW ENERGY S.A pozwala natomiast na termokatalityczną transformację odpadów z tworzyw sztucznych poliolefinowych na węglowodory w procesie klasyfikowanym jako R3. Produkt finalny można wykorzystać w przemyśle petrochemicznym do produkcji paliw, w chemii gospodarczej do produkcji artykułów kosmetycznych oraz jako surowiec do produkcji innych wyrobów chemicznych. Moc przerobowa instalacji wynosi obecnie ok. 1800 Mg/rok.

Szczegółową charakterystykę obu instalacji odzysku zawierają karty zamieszczone w załączniku nr 1 tabelach 2 i 3.

Rozmieszczenie instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie Gminy przedstawiono w formie graficznej w załączniku nr 2 do Planu na rysunku 2.

1.7. WYKAZ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych:

1. Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski,
2. „MEDAX” Z. Mozal & L. Naumiuk Sp. j. ul. Żeromskiego 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski,
3. SanTa-Eko Tadeusz Zych Izabela Rutkowska Sp. j. ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz,
4. Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o. o. ul. Wrocławska 3, 26-600 Radom,
5. TOPEKO S. c. Joanna Turbakiewicz & Sławomir Turbakiewicz ul. Gulińskiego 27, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski (odpady z czyszczenia ulic i placów).

1.8. ZWŁOKI ZWIERZĄT

Kwestia zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych na terenie gminy Ostrowiec świętokrzyski jest rozwiązana.

Zwłoki zwierząt bezdomnych i dziko żyjących są usuwane ze wszystkich dróg publicznych na terenie gminy, niezależnie od zarządcy i innych obszarów będących

własnością lub w zarządzie gminy, przez Zakład Usług Miejskich na podstawie corocznie podejmowanego Zarządzenia Prezydenta Miasta w sprawie likwidacji dzikich wysypisk odpadów na terenach stanowiących własność gminy przy zastosowaniu sprzętu oraz usuwaniu zwłok zwierzęcych z wypadków i zdarzeń losowych z jezdni dróg na obszarze Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Inne podmioty takie, jak spółdzielnie mieszkaniowe czy osoby prywatne są odpowiedzialne za utylizację zwłok zwierzęcych we własnym zakresie. Zakład usług miejskich posiada lodówki przetrzymujące padłe zwierzęta, które odbierane są przez specjalistyczną firmę w celu ich utylizacji (raz w miesiącu lub częściej – w zależności od potrzeb), z którą ZUM posiada zawartą umowę na wykonywanie tego rodzaju usług.

Zwłoki zwierząt gospodarskich usuwane są na koszt rolnika przez specjalistyczne firmy:

- ZASTAWIE – PPP Bacutil Oddział w Zastawiu, ul. Dębińska 18, 24-100 Puławy,
- SARIA – Oddział Wielkanoc, 32-075 Gołcza.

Transport i utylizacja zwłok zwierzęcych odbywa się za pośrednictwem ww. firm po uprzednim zgłoszeniu i ustaleniu terminu odbioru zwłok.

1.9. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Wśród najważniejszych zidentyfikowanych problemów w gospodarowaniu odpadami komunalnymi na terenie gminy należy wymienić:

- brak jednolitego systemu informacji na temat rodzajów i ilości wytwarzanych oraz zagospodarowywanych odpadów komunalnych,
- niska świadomość społeczna mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów,
- niedostateczne rozwinięty system selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- niedostatecznie rozwinięty system odzysku i unieszkodliwiania odpadów (brak instalacji odzysku odpadów szczególnie odpadów biodegradowalnych, brak instalacji służących do unieszkodliwiania odpadów w sposób inny niż składowanie),
- właściwy rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie gminy może nastąpić dopiero po powstaniu Rejonowego Zakładu Zagospodarowania Odpadów, świadczącego kompleksowe usługi w zakresie unieszkodliwiania i odzysku zebranych odpadów komunalnych.

Problemy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy są częściowo uwarunkowane niedoskonałością krajowego systemu gospodarki odpadami. Wynika to z:

- braku stabilnych uregulowań prawnych,
- braku funkcjonującej sieci instalacji zapewniającej zgodny z prawem odzysk i unieszkodliwianie poszczególnych rodzajów odpadów,
- niewłaściwego rozdziału funduszy celowych i niedofinansowania systemu gospodarki odpadami.

2. PROGNOZA

Prognozę zmiany ilości i jakości odpadów komunalnych oparto o określony wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych dla roku 2007 wynoszący 300 kg/mieszkańca oraz o założenia planów gospodarki wyższego szczebla tj.

- Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010)
- Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011 (WPGO 2007),
- Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011 (PPGO 2008).

W ww. planach przyjęto, że w kolejnych latach nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego odpadów oraz że wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów będzie wynosił 1% rocznie. W prognozie uwzględniono zmiany demograficzne na terenie Gminy opracowane na podstawie prognoz sporządzonych przez Główny Urząd Statystyczny dla powiatu ostrowieckiego. Prognozowana ilość odpadów komunalnych w latach 2007-2018 z podziałem na piętnaście rodzajów odpadów przedstawiono w tabeli 2.1. poniżej.

W sposób analogiczny sporządzono prognozę dla odpadów komunalnych opakowaniowych, wyróżniając następujące ich grupy:

1. papier i tektura,
2. opakowania wielomateriałowe,
3. tworzywa sztuczne,
4. opakowania ze szkła,
5. opakowania z metalu (blacha stalowa, aluminium),
6. tekstylia,
7. drewno.

Dla każdego rodzaju odpadu opakowaniowego przyjęto stałe wskaźniki określające ich zawartość w strumieniu odpadów komunalnych. Prognozę zaprezentowano w tabeli 2.2.

Korzystając z prognozy ilości i jakości odpadów komunalnych obliczono również szacowaną ilość odpadów biodegradowalnych. Wyniki oszacowania zestawiono w tabeli 2.3. Przyjęto, że na całkowitą ilość odpadów biodegradowalnych składa się masa następujących rodzajów odpadów:

1. odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
2. odpady zielone,
3. odpady opakowaniowe oraz papier i tektura nieopakowaniowe,
4. odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych),
5. drewno,
6. odpady z targowisk,
7. odpady z pielęgnacji parków i ogrodów.

Tabela 2.1. Prognozowana ilość odpadów komunalnych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania odpadów 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Masa [Mg/rok]											
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4915,7	4943,3	4971,8	5001,8	5031,6	5058,4	5091,3	5119,0	5149,3	5175,0	5205,0	5227,9
2	odpady zielone	373,7	375,8	378,0	380,3	382,6	384,6	387,1	389,2	391,5	393,5	395,7	397,5
3	papier i tektura w tym opakowania	4118,2	4141,3	4165,2	4190,3	4215,3	4237,7	4265,3	4288,5	4313,9	4335,4	4360,6	4379,7
4	odpady wielomateriałowe w tym opakowania	1376,5	1384,3	1392,3	1400,6	1409,0	1416,5	1425,7	1433,5	1441,9	1449,1	1457,6	1464,0
5	tworzywo sztuczne w tym opakowania	2833,8	2849,7	2866,1	2883,4	2900,6	2916,0	2935,0	2951,0	2968,4	2983,2	3000,6	3013,8
6	szkło w tym opakowania	1603,8	1612,8	1622,1	1631,9	1641,6	1650,3	1661,0	1670,1	1680,0	1688,3	1698,2	1705,6
7	metal w tym opakowania	934,4	939,6	945,0	950,7	956,4	961,5	967,7	973,0	978,8	983,6	989,4	993,7
8	odzież, tekstylia	295,7	297,3	299,0	300,8	302,6	304,2	306,2	307,9	309,7	311,3	313,1	314,4
9	drewno w tym opakowania	341,3	343,2	345,2	347,3	349,3	351,2	353,5	355,4	357,5	359,3	361,4	363,0
10	odpady niebezpieczne	164,9	165,9	166,8	167,8	168,8	169,7	170,8	171,8	172,8	173,6	174,6	175,4
11	odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	1729,2	1738,9	1749,0	1759,5	1770,0	1779,4	1791,0	1800,7	1811,4	1820,4	1831,0	1839,0
12	odpady z ogrodów (20 02)	1052,8	1058,7	1064,8	1071,2	1077,6	1083,4	1090,4	1096,3	1102,8	1108,3	1114,8	1119,7
13	odpady z targowisk (2003020)	263,2	264,7	266,2	267,8	269,4	270,8	272,6	274,1	275,7	277,1	278,7	279,9
14	odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03)	614,1	617,6	621,1	624,9	628,6	632,0	636,1	639,5	643,3	646,5	650,3	653,1
15	odpady wielkogabarytowe	1316,0	1323,4	1331,0	1339,1	1347,0	1354,2	1363,0	1370,4	1378,5	1385,4	1393,5	1399,6
Razem		21933,3	22056,3	22183,8	22317,6	22450,5	22570,0	22716,7	22840,3	22975,5	23090,1	23224,2	23326,3

Tabela 2.2. Prognozowana ilość odpadów komunalnych opakowaniowych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Masa [Mg/rok]											
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	papier i tektura	2429,7	2443,4	2457,5	2472,3	2487,0	2500,3	2516,5	2530,2	2545,2	2557,9	2572,7	2584,0
2	odpady wielomateriałowe	688,3	692,1	696,1	700,3	704,5	708,2	712,9	716,7	721,0	724,6	728,8	732,0
3	tworzywo sztuczne	2153,7	2165,8	2178,3	2191,4	2204,5	2216,2	2230,6	2242,7	2256,0	2267,3	2280,4	2290,5
4	szkło	1491,5	1499,9	1508,5	1517,6	1526,7	1534,8	1544,8	1553,2	1562,4	1570,2	1579,3	1586,2
5	metal	299,0	300,7	302,4	304,2	306,0	307,7	309,7	311,4	313,2	314,8	316,6	318,0
6	tekstylnia	118,3	118,9	119,6	120,3	121,1	121,7	122,5	123,2	123,9	124,5	125,2	125,8
7	drewno	170,6	171,6	172,6	173,6	174,7	175,6	176,7	177,7	178,7	179,6	180,7	181,5
Razem		7351,1	7392,3	7435,0	7479,9	7524,4	7564,5	7613,7	7655,1	7700,4	7738,8	7783,7	7817,9

Tabela 2.3. Prognozowana ilość odpadów komunalnych biodegradowalnych w latach 2007-2018 (wg wskaźnika wytwarzania 300 kg/mieszkańca w 2007 r. oraz założeń prognozy PPGO 2008 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Masa [Mg/rok]											
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4915,7	4943,3	4971,8	5001,8	5031,6	5058,4	5091,3	5119,0	5149,3	5175,0	5205,0	5227,9
2	odpady zielone	373,7	375,8	378,0	380,3	382,6	384,6	387,1	389,2	391,5	393,5	395,7	397,5
3	odpady opakowaniowe oraz papier i tektura nieopakowaniowe	4118,2	4141,3	4165,2	4190,3	4215,3	4237,7	4265,3	4288,5	4313,9	4335,4	4360,6	4379,7
4	odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych)	295,7	297,3	299,0	300,8	302,6	304,2	306,2	307,9	309,7	311,3	313,1	314,4
5	drewno	341,3	343,2	345,2	347,3	349,3	351,2	353,5	355,4	357,5	359,3	361,4	363,0
6	odpady z targowisk	263,2	264,7	266,2	267,8	269,4	270,8	272,6	274,1	275,7	277,1	278,7	279,9
7	odpady z pielęgnacji parków i ogrodów	1052,8	1058,7	1064,8	1071,2	1077,6	1083,4	1090,4	1096,3	1102,8	1108,3	1114,8	1119,7
Razem		11360,6	11424,3	11490,3	11559,6	11628,5	11690,4	11766,4	11830,4	11900,4	11959,7	12029,2	12082,1

3. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

3.1. ZAŁOŻONE CELE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podstawą planowania gospodarki odpadami na poziomie gminnym są cele przyjęte w krajowej i regionalnej strategii w kwestii odpadów tj.

- Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 (KPGO 2010),
- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011 (WPGO 2007),
- Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011 (PPGO 2008).

Strategia gminna powinna rozwiązywać problemy lokalne, a jednocześnie harmonizować z politykami wyższego szczebla.

Biorąc pod uwagę powyższe celem nadrzędnym niniejszego Planu jest:

"Koordynowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności z hierarchią działań w ramach gospodarki odpadami określoną w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.)".

Realizacja celu nadrzędnego wymaga sformułowania celów szczegółowych, z których w dalszej kolejności będą wynikały konkretne działania realizacyjne. Dodatkowo określono cele szczegółowe dla dwóch rodzajów odpadów komunalnych tj. odpadów biodegradowalnych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, będące konsekwencją przyjętej polityki w zakresie gospodarowania odpadami w Planie Krajowym.

Założone cele krótkookresowe 2008-2011 dla odpadów komunalnych:

1. dostosowanie zasad funkcjonowania i zarządzania systemem zagospodarowania odpadów komunalnych w Gminie, monitorowanie zmian w systemie,
2. wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,
3. objęcie 100% mieszkańców Gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
4. intensyfikacja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem frakcji:
  - opakowaniowych surowców wtórnych,
  - odpadów niebezpiecznych,
  - odpadów wielkogabarytowych,

- odpadów budowlanych i poremontowych,
  - odpadów elektrycznych i elektronicznych,
  - odpadów biodegradowalnych,
5. bieżąca likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”,
  6. prowadzenie monitoringu składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”

Założone cele długookresowe 2012-2018 dla odpadów komunalnych:

1. wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,
2. utrzymanie zorganizowanego systemu zbiórki odpadów komunalnych (w tym zbiórki selektywnej),
3. dalsze doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
4. prowadzenie monitoringu składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”.

Założone cele krótkookresowe 2008-2011 dla odpadów ulegających biodegradacji:

osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2010 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 75% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Założone cele długookresowe 2012-2018 dla odpadów ulegających biodegradacji:

osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2013 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Założone cele krótkookresowe 2008-2011 dla odpadów elektrycznych i elektronicznych:

organizacja systemu zbierania sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, tak aby obejmował wszystkich mieszkańców Gminy.

Założone cele długookresowe 2012-2018 dla odpadów elektrycznych i elektronicznych:

doskonalenie systemu selektywnego zbierania sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, tak aby wyeliminować unieszkodliwianie go poprzez składowanie.

3.2. PRZYJĘTY SYSTEM ZAGOSPODAROWYWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

Ramy systemu zagospodarowania odpadów komunalnych wyznaczają dwa podstawowe akty prawne w tym zakresie tj.

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.).

Na poziomie Gminy najistotniejszym aktem poza ww. regulującym zasady funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów komunalnych jest „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”, będący głównym obok Planu instrumentem racjonalnego zarządzania systemem.

Funkcjonujący w Ostrowcu Świętokrzyskim system gospodarowania odpadami komunalnymi nie jest bezpośrednio organizowany przez Gminę. Zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi, Gmina jest zobowiązana do stworzenia odpowiednich warunków innym podmiotom (przedsiębiorcom), umożliwiając im prawidłowe wykonywanie tego zadania.

Sam system składa się z następujących elementów:

1. wytwórców odpadów (właścicieli nieruchomości),
2. podmiotów odbierających odpady komunalne (zmieszane i selektywnie zbierane),
3. obiektów i instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
4. jednostek i instytucji nadzorujących system.

Na terenie Gminy nie planuje się istotnych zmian w istniejącym obecnie systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, a jedynie jego optymalizację i rozbudowę, szczególnie w zakresie selektywnej zbiórki i odzysku odpadów.

3.2.1. SYSTEM ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH

Obecnie każdy właściciel nieruchomości tj. także współwłaściciel, użytkownik wieczysty oraz jednostka organizacyjna i osoba posiadające nieruchomość w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością, jest zobowiązany do wyposażenia jej w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Zgromadzone na terenie nieruchomości odpady komunalne właściciel nieruchomości jest obowiązany przekazać na zasadzie umowy „korzystania z usług” podmiotowi posiadającemu odpowiednie zezwolenie Prezydenta Miasta Ostrowca w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

W rzeczywistości urządzenia służące do zbierania odpadów są dostarczane właścicielowi nieruchomości przez podmiot zajmujący się odbiorem odpadów. Typy stosowanych urządzeń oraz minimalną częstotliwość odbioru odpadów komunalnych zmieszanych określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”. Nie wprowadza się w Planie zmian w tym zakresie (patrz rozdział 1.4.1). W dodatkowe urządzenie do gromadzenia odpadów tj. pojemnik powinni zostać wyposażone podmioty gospodarcze prowadzące handel produktami spożywczymi przeznaczonymi do bezpośredniej konsumpcji. Urządzenie (przeznaczone do gromadzenia opakowań po spożytych produktach spożywczych) należy ustawić przy wyjściu do obiektu.

Każdy podmiot odbierający odpady od właścicieli nieruchomości musi spełniać ustalone przez Prezydenta Miasta i podane do publicznej wiadomości wymagania, określające zarówno minimalne wyposażenie techniczne niezbędne do świadczenia takich usług, jak i miejsce odzysku i unieszkodliwiania zbieranych odpadów komunalnych. Do spełnienia określonych wymagań zobowiązuje również ww. samo zezwolenie.

Na terenie Gminy zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych zajmują się 4 podmioty (patrz rozdział 1.6.), z czego 3 obsługują gospodarstwa domowe (Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, „MEDAX” Z. Mozal & L. Naumiuk Sp. j. ul. Żeromskiego 37,

27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, SanTa-Eko Tadeusz Zych Izabela Rutkowska Sp. j. ul. Portowa 24, 26-600 Sandomierz). Największy udział w rynku ma przedsiębiorstwo Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim (ok. 90% wszystkich zbieranych odpadów komunalnych). Dwa przedsiębiorstwa tj. Remondis i Medax posiadają swoje bazy transportowe na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Obecnie ilość działających na terenie miasta podmiotów zapewnia prawidłowe funkcjonowanie systemu zbiórki odpadów komunalnych. Utrzymanie działalności kilku podmiotów na terenie Gminy pozwala na konkurencyjne podnoszenie standardu świadczonych usług.

Wszystkie komunalne odpady zmieszane bezpośrednio po zebraniu odpowiedniej ilości transportowane są do miejsca unieszkodliwiania tj. składowiska w miejscowości Janik w Gminie Kunów, zarządzanego przez Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów "Janik" Sp. z o. o. Jest to jedyne wyznaczone miejsce do którego mogą być dostarczane odpady komunalne zmieszane - zbierane i odbierane na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.

Odległość miejsca unieszkodliwiania odpadów komunalnych pochodzących z terenu Gminy spełnia wymagania zasady „bliskości” wyrażonej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.). Działające na terenie miasta podmioty odbierające odpady spełniają wymagania w zakresie wyposażenia służącego zbiórce i transporcie odpadów.

System odbioru odpadów komunalnych zmieszanych w mieście Ostrowiec Świętokrzyski działa prawidłowo. Nie planuje się wprowadzenia zmian w jego funkcjonowaniu. W systemie należy jedynie pojąć działania zmierzające do respektowania przez wszystkie przedsiębiorstwa częstotliwości odbioru odpadów.

3.2.2. SYSTEM SELEKTYWNEGO ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW

Każdy z działających na terenie Gminy podmiot odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest uzyskaniem zezwoleniem do świadczenia usług w zakresie selektywnej zbiórki, w taki sposób aby możliwe było wydzielenie następujących rodzajów odpadów:

- papier i tektura,
- szkło bezbarwne,
- szkło kolorowe,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i remontowe,
- niebezpieczne,
- odpady ulegające biodegradacji,
- odpady zielone (z pielęgnacji ogrodów, zieleni komunalnej).

W konsekwencji system selektywnej zbiórki może być realizowany w pięciu wariantach, uzależnionych przede wszystkim od rodzaju obsługiwanej przez odbiorców odpadów zabudowy mieszkaniowej:

1. zabudowa jednorodzinna – workowy (z podziałem na sześć rodzajów odpadów gromadzonych w bezbarwnych – przezroczystych lub różnokolorowych workach tj.:
  - kolor niebieski – papier i tektura,
  - kolor zielony – szkło kolorowe,
  - kolor biały – szkło bezbarwne,
  - kolor żółty – tworzywa sztuczne, metale,

- kolor brązowy – odpady organiczne,
- kolor pomarańczowy – odpady niebezpieczne (za wyjątkiem baterii),
- 2. zabudowa jednorodzinna – pojemnikowy (z podziałem na sześć rodzajów odpadów gromadzonych w różnokolorowych pojemnikach tj.
  - kolor niebieski – papier i tektura,
  - kolor zielony – szkło kolorowe,
  - kolor biały – szkło bezbarwne,
  - kolor żółty – tworzywa sztuczne, metale,
  - kolor brązowy – odpady organiczne,
  - kolor pomarańczowy – odpady niebezpieczne (za wyjątkiem baterii),
- 3. zabudowa jednorodzinna – workowo-pojemnikowy, w zależności od przewidywanej ilości wytwarzanych odpadów stosuje się worki lub pojemniki z podziałem na sześć rodzajów odpadów z zachowaniem ww. kolorystyki.
- 4. zabudowa wielorodzinna – pojemnikowy/kontenerowy „gniazdowy” (ogólnodostępne pojemniki/kontenery obsługujące osoby mieszkające w zasięgu ok. 200 m od gniazda) z podziałem na sześć rodzajów odpadów gromadzonych w różnokolorowych kontenerach/pojemnikach tj.
  - kolor niebieski – papier i tektura,
  - kolor zielony – szkło kolorowe,
  - kolor biały – szkło bezbarwne,
  - kolor żółty – tworzywa sztuczne, metale,
  - kolor brązowy – odpady organiczne,
  - kolor pomarańczowy – odpady niebezpieczne (za wyjątkiem baterii).
- 5. zabudowa wielorodzinna – kontenerowy „gniazdowy” (ogólnodostępne pojemniki obsługujące osoby mieszkające w zasięgu ok. 200 m od gniazda) z podziałem na dwa strumienie:
  - odpady organiczne (biodegradowalne) tzw. mokre,
  - odpady opakowaniowe tzw. suche (z kieszenią na odpady niebezpieczne lub dostawianym pojemnikiem na odpady niebezpieczne za wyjątkiem baterii).

Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady komunalne mogą stosować jeden z ww. wariantów niezależnie od rodzaju zabudowy w jakiej się znajdują.

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów tj. papier i tektura, szkło kolorowe, szkło bezbarwne, tworzywa sztuczne, metale, odpady niebezpieczne powinna wynosić:

1. w zabudowie jednorodzinnej – raz na cztery tygodnie (dopuszcza się zmniejszenie częstotliwości do max. ośmiu tygodni, w przypadku gdy nie stwierdza się przepełnienia urządzeń do gromadzenia odpadów),
2. w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
3. podmioty prowadzące działalność gospodarczą – nie rzadziej niż raz na osiem tygodni,

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów organicznych niezależnie od rodzaju zabudowy powinna wynosić raz na siedem dni (dopuszcza się możliwość zwiększenia częstotliwości do 14 dni w miesiącach od listopada do lutego).

Mieszkańcy budynków wolnostojących (mieszczących co najwyżej dwa lokale mieszkalne) lub budynków w zabudowie szeregowej, wytworzone odpady organiczne powinni zagospodarowywać we własnym zakresie, w przydomowych kompostownikach.

Pozostałe rodzaje odpadów komunalnych niezależnie od wariantów opisanych powyżej należy zbierać i odbierać w następujący sposób:

1. odpady wielkogabarytowe – na terenie własnej nieruchomości lub w miejscu wyznaczonym, odbierane z częstotliwością raz na kwartał lub wg ustalonego na każdy rok harmonogramu lub na indywidualne zamówienie,

2. odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – w miejscu wyznaczonym lub na terenie własnej nieruchomości, odbierane z częstotliwością raz na kwartał lub wg ustalonego na każdy rok harmonogramu lub na indywidualne zamówienie,
3. odpady budowlane (poremontowe) – na terenie własnej nieruchomości lub w miejscu wyznaczonym, odbierane na zgłoszenie lub zgodnie z ustaloną częstotliwością.

Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych, na terenie swoich baz lub w innych na ten cel przeznaczonych miejscach zorganizują zbiórkę i zapewnią możliwość odbioru odpadów: zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i małych akumulatorów oraz niepotrzebnych lub przeterminowanych lekarstw.

Zakłada się, że ww. miejsca będą pełnić funkcję Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych.

Równocześnie baterie będą zbierane w pojemnikach ustawionych w szkołach, zakładach pracy, placówkach handlowych prowadzących sprzedaż baterii. Przeterminowane lekarstwa będą zbierane w pojemnikach ustawionych w aptekach oraz przychodniach lekarskich.

Zakazuje się gromadzenia odpadów w postaci zużytych baterii w pojemnikach i workach do konwencjonalnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych na terenie nieruchomości zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.).

Pomimo określenia zasad funkcjonowania systemu selektywnego odbioru odpadów komunalnych w mieście Ostrowiec Świętokrzyski jego działanie nie przynosi aktualnie spodziewanych efektów. Działaniem priorytetowym w zakresie jego optymalizacji jest przeprowadzenie szerokiej akcji informacyjnej wśród mieszkańców Gminy. Duże znaczenie ma również mobilizowanie przedsiębiorców odbierających odpady do przestrzegania przyjętego kierunku selektywnej zbiórki. Należy jednak przypuszczać, że pełne wdrożenie systemu będzie zadaniem kilkuletnim.

3.2.3. SYSTEM ODZYSKU ODPADÓW KOMUNALNYCH

Aktualnie w Gminie nie prowadzi się (bezpośrednio) odzysku odpadów komunalnych. Na terenie miasta funkcjonują dwie instalacje odzysku (patrz rozdział 1.5.).

W sortowni należącej do Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim następuje doczyszczanie odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, które następnie są przekazywane do właściwych instalacji odzysku odpadów, znajdujących się poza obszarem Gminy.

Natomiast w linii termicznego przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych WW ENERGY S.A. nie są odzyskiwane odpady pochodzące z selektywnej zbiórki prowadzonej przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne z terenu miasta.

Zakłada się, że system zagospodarowania odpadów komunalnych będzie organizowany na poziomie regionalnym w oparciu o Zakłady Zagospodarowania Odpadów (ZZO) dysponujące instalacjami do odzysku odpadów, spełniającymi kryteria BAT oraz zapewniającymi odpowiednią moc przerobową. Zgodnie z WPGO 2007 Gmina Ostrowiec Świętokrzyski wchodzi w skład północnego rejonu gospodarki odpadami. Planuje się że ww. obszar będzie obsługiwać Rejonowy Zakład Gospodarki Odpadami (RZGO), który powstanie na bazie funkcjonującego obecnie składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Janik w Gminie Kunów. Instalacja będzie się składała z:

3.2.4. SYSTEM UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

W systemie zakłada się unieszkodliwianie poprzez składowanie tej części odpadów komunalnych, której odzyskanie na obecnym etapie jest niemożliwe z przyczyn technicznych i ekonomicznych. Docelowo unieszkodliwiane poprzez składowanie będą jedynie odpady inertne (o niskiej zawartości składników organicznych) tj. odpady zidentyfikowane jako nienadające się do segregacji, odpady poprocesowe (pozostałości z procesów odzysku – sortowania i kompostowania).

Docelowo system unieszkodliwiania odpadów komunalnych powinien skupić się wokół ZZO obsługujących ok. 150 tys. W myśl aktualizacji WPGO rolę takiego obiektu

będzie pełnić rozbudowane składowisko odpadów komunalnych w Janiku w Gminie Kunów. Podobnie jak obecnie obiekt będzie głównym miejscem unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Krótką charakterystykę planowanej instalacji przedstawiono w rozdziale 3.2.3. powyżej.

4. ZADANIA STRATEGICZNE NA TERENIE GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

Poniżej przedstawiono zadania (działania) strategiczne na lata 2008-2018 (obejmujące okres najbliższych 10 lat) dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, które określono w podziale na:

1. działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
2. działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
3. działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
4. działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

4.1. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW ORAZ OGRANICZANIA ICH ILOŚCI

- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współdziale placówek pedagogicznych, przedsiębiorstw odbierających odpady, ZUO Janik, Centrum Edukacji Ekologicznej,
[Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, skoncentrowane wokół zagadnień ekologii i ochrony środowiska, realizowane są w działającym przy Urzędzie Miasta Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE). Wśród wielu projektów CEE organizuje akcje edukacyjne związane z gospodarką odpadami tj. program selektywnej zbiórki odpadów pn. „szukaj zysku w odzysku”, program „wiosenne sprzątanie Ostrowca Świętokrzyskiego”, wycieczki edukacyjne na składowisko odpadów, konkurs plastyczny „nie śmiećcie, nie trujcie i segregujcie”, akcja „Sprzątanie Świata”, program zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego”.]
- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współdziale, przedsiębiorstw odbierających odpady, ZUO Janik, Centrum Edukacji Ekologicznej, lokalnych mediów np. rozpowszechnianie folderów/ulotek informacyjnych, informacji medialnych,
- bieżące udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom Gminy, wyznaczenie w Urzędzie Miasta koordynatora systemu gospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy (w tym przede

wszystkim informacji do udostępniania których jest zobowiązany Prezydent Miasta na podstawie obowiązujących aktów prawnych np. informacji na temat zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny ZSEE pochodzący z gospodarstw domowych),

- doskonalenie zawodowe kadry jednostek samorządowych zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi (podnoszenie kwalifikacji pracowników UM poprzez udział w kursach i szkoleniach z zakresu gospodarki odpadami),
- ujmowanie kryteriów prawidłowego zagospodarowywania odpadów powstających w związku z realizacją zadań finansowanych ze środków budżetu Gminy (określanie wymagań w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia oraz umowach i zleceniach, wymagań z zakresu gospodarki odpadami).

4.2. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO OGRANICZENIA ILOŚCI ODPADÓW I ICH NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- weryfikacja regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w celu dostosowania do wymagań niniejszego Planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia,
- aktualizacja niniejszego Planu gospodarki odpadami w terminie co najmniej czterech lat od daty jego uchwalenia lub wcześniej w przypadku zaistnienia takiej potrzeby,
- opracowanie i przedłożenie Radzie Miasta i Zarządowi Powiatu sprawozdania z realizacji niniejszego Planu gospodarki odpadami, w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego, obejmującego okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres,
- opiniowanie projektów wojewódzkiego oraz powiatowego planu gospodarki odpadami,
- gromadzenie informacji niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego Planu określonych w rozdziale 8 tabela 8.1.,
- gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów (ewidencjonowanie) oraz ich bieżąca likwidacja,
- prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”.

4.3. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI W ZAKRESIE ZBIERANIA I TRANSPORTU ODPADÓW

- powołanie spośród pracowników Straży Miejskiej zespołu kontrolującego właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) oraz obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
[Kontrole należy przeprowadzić po przeanalizowaniu informacji zebranych od podmiotów świadczących usługi odbioru odpadów o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],
- zorganizowanie w miarę potrzeby odbierania odpadów komunalnych od tych właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów z przedsiębiorcami posiadającymi zezwolenia,

[Obowiązek wynikający z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],

- zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady komunalne do wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych z właścicielami nieruchomości o zasadach i sposobie prowadzenia /lub braku prowadzenia w przypadku zagospodarowania we własnym zakresie/ selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych,
[Treść umowy ma umożliwić kontrolę realizacji obowiązku ciążącego na właścicielu nieruchomości. Obowiązek wprowadzenia odpowiednich zapisów w umowach należy ustalić w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów na podstawie art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) lub w przypadku wprowadzenia innego rodzaju udokumentowania świadczonych usług w drodze uchwały Rady Gminy na podstawie art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],
- zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady do wprowadzenia w dowodach płacenia za usługi, wyraźnego oznaczenia usługi odbioru odpadów z podziałem na usługę odbioru odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych,
[Ww. obowiązek należy ustalić w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów na podstawie art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) lub w przypadku wprowadzenia innego rodzaju udokumentowania świadczonych usług w drodze uchwały Rady Gminy na podstawie art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.)],
- kontrolowanie okresowo przedsiębiorców przez upoważnionych pracowników Gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na odbieranie odpadów komunalnych,
- rozwój potencjału technicznego i organizacyjnego służącego zbiórce (tj. zakup lub wymiana urządzeń do gromadzenia odpadów, specjalistycznych środków transportu, zwiększenie zatrudnienia, rozbudowa baz magazynowych itp.),
- organizacja przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych na terenie własnych baz lub w innych na ten cel przeznaczonych miejscach,
- ustalenie w drodze uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

4.4. DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI W ZAKRESIE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIENIE ODPADÓW

- budowa i organizacja RZGO na bazie funkcjonującego ZUO "JANIK " Sp. z o. o. (Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów), w tym co najmniej instalacji do:
  - sortownia odpadów,
  - kompostowania odpadów,
  - składowania odpadów.

4.5. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO REDUKCJI ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI, KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA

- podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania tymczasowego (do czasu oddania do użytkowania instalacji RZGO) systemu odzysku odpadów biodegradowalnych z terenu Gminy (ustalenie/wskazanie w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” miejsca tymczasowego odzysku odpadów biodegradowalnych),
- kontrola właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji,
- wniesienie zapisów do wydanych zezwoleń o dopuszczalnych do składowania maksymalnych poziomach odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:
  - do 31 grudnia 2010 r. – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
  - do 31 grudnia 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
  - do 31 grudnia 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.

4.6. PLAN REDUKCJI ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI, KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA

Jednym z ważnych celów jakiego ma służyć realizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2002-2011 jest osiągnięcie poziomów redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, trafiających na składowiska odpadów, określonych w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj.

- do dnia 31 grudnia 2010 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 75% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.,
- do dnia 31 grudnia 2013 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Biorąc pod uwagę założenie KPGO 2010 r., w którym przyjęto że masę odpadów biodegradowalnych w 1995 r. należy oszacować w oparciu o wskaźnik jednostkowy – 155 kg/mieszkańca/rok, obliczono masę odpadów dla Ostrowca Świętokrzyskiego w 1995 r., która wynosiła 3997,9 Mg (liczba ludności w 1995 r. wg danych GUS była szacowana na 79238 mieszkańców). Stąd w kolejnych latach maksymalny limit składowanych odpadów biodegradowalnych z terenu Gminy wynosi:

- ≤ 9211,4 Mg w 2010 r.,
- ≤ 6140,9 Mg w 2013 r.

Przyjmując, że stopień ograniczania składowania odpadów biodegradowalnych będzie następował równomiernie w kolejnych latach 2008-2018 obliczono maksymalną ilość unieszkodliwianych w ten sposób odpadów biodegradowalnych (tabela 4.1.).

Tabela 4.1. Stopień redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych poprzez składowanie w latach 2008-2018.

Rok	% ilości odpadów wytworzonych w 1995 r. (% redukcji składowania w kolejnych latach)	Max. ilość odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania [Mg]	Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów biodegradowalnych	% ilości odpadów przeznaczonych do składowania w stosunku do prognozowanej ilości odpadów biodegradowalnych wytwarzanych
2008	100,0	12281,9	11424,3	100,0
2009	87,5	10746,7	11490,3	93,5
2010	75,0	9211,4	11559,6	79,7
2011	67,0	8228,9	11628,5	70,8
2012	58,0	7123,5	11690,4	60,9
2013	50,0	6140,9	11766,4	52,2
2014	48,0	5895,3	11830,4	49,8
2015	46,0	5649,7	11900,4	47,5
2016	44,0	5404,0	11959,7	45,2
2017	41,0	5035,6	12029,2	41,9
2018	39,0	4789,9	12082,1	39,6

Realizacja celu uzależniona będzie od powstania instalacji do odzysku odpadów biodegradowalnych w ramach RZGO.

Na terenie Gminy proponuje się następujące zasady funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów biodegradowalnych

1. wdrożenie systemu zbiórki odpadów biodegradowalnych zostanie poprzedzone akcją informacyjną skierowaną do każdego właściciela nieruchomości np. akcja ulotkowa, informacja w mediach,
2. odpady biodegradowane powstające w gospodarstwach domowych, w jednorodzinnej zabudowie miejskiej (budynki wolnostojące, mieszczące co najwyżej dwa lokale mieszkalne lub budynki w zabudowie szeregowej) powinny być zagospodarowywane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie, w sposób nie powodujący uciążliwości dla środowiska,
3. odpady biodegradowalne niezagospodarowane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie należy zbierać selektywnie w sposób określony w Planie oraz „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
4. odbiór selektywnie zebranych odpadów biodegradowalnych zapewniają przedsiębiorcy zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych,
5. przedsiębiorcy prowadzą ewidencję zebranych i przekazanych do odzysku lub unieszkodliwienia odpadów biodegradowalnych z terenu Gminy, informacje o zebranych, odzyskanych lub unieszkodliwionych odpadach w ciągu roku przekazują do wiadomości Urzędowi Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim (w celu określenia redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska),
6. przedsiębiorcy zobowiązani są do poinformowania Prezydenta Miasta o niewywiązywaniu się przez właścicieli nieruchomości z obowiązku selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych lub wszelkich innych nieprawidłowości z tym związanych, w celu podjęcia przez Prezydenta Miasta działań represyjnych określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.),
7. odpady biodegradowalne pochodzące z terenów użyteczności publicznej tj. zieleńców, targowisk, cmentarzy itp. należy zbierać selektywnie na zasadach określonych w Planie oraz „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”.

8. odpady biodegradowalne w pierwszej kolejności powinny zostać poddane odzyskowi, metodą uzależnioną od stopnia czystości oraz dostępnej technologii, w przypadku braku jakiejkolwiek możliwości odzysku (ekonomicznie nieuzasadnionej) odpadów biodegradowalnych, dopuszcza się ich unieszkodliwianie (całkowitej zebranej ilości) przez składowanie jednakże nie później niż do końca 2009 r.
9. Urząd Miasta podejmie współpracę z przedsiębiorcami odbierającymi odpady biodegradowalne w celu wspólnego ustalenia miejsca ich odzysku do czasu oddania do użytkowania instalacji odzysku odpadów biodegradowalnych Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o. o. (ustalenie/wskazanie miejsca tymczasowego odzysku odpadów biodegradowalnych w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”)
10. docelowo odzysk zebranych i odebranych selektywnie biodegradowalnych odpadów komunalnych będzie się odbywał w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o. o. zgodnie z Planem i „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
11. dopuszcza się wspólne zagospodarowywanie odpadów ulegających biodegradacji typu komunalnego z odpadami biodegradowalnymi z przemysłu i rolnictwa.

5. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT

W KPGO 2010 r. ustalono harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami dla wszystkich szczebli administracji publicznej, instytucji i podmiotów, określając w nim ramy czasowe dla poszczególnych zadań oraz ich wykonawcę. Poniżej przedstawiono zadania, które przypisano poziomowi gmin (tabela 5.1.).

Harmonogramy realizacji planowanych zadań i działań opracowano również w planach niższego szczebla administracji tj.

- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011 (WPGO 2007),
[W WPGO 2007 określono harmonogram dla działań zmierzających do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko dla odpadów komunalnych tabela 5.2., harmonogram działań przewidzianych do realizacji w latach 2007-2019 w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji tabela 5.3., a także harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych przedsięwzięć tabela 5.4. Cytowane tabele dotyczą jedynie zadań i działań przypisanych strukturom lokalnym tj. Gminie]
- Planie Gospodarki Odpadami Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011 (PPGO 2008) tabela 5.5.,
[Tabela zawiera wyłącznie część harmonogramu powiatowego, dotyczącą zadań przypisanych strukturom gmin].

W celu spełnienia założonych celów i przyjętych kierunków działań niniejszego Planu, biorąc pod uwagę analizę stanu aktualnego, jak i wskazanych problemów w zakresie gospodarki odpadami w tabeli 5.6. określono zadania do realizacji na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z terminem ich wykonania. W harmonogramie określono również szacowaną wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań oraz źródła ich finansowania.

Tabela 5.1. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami w aktualizacji KPGO 2010 r.

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami			
1.	2007-2010	Uwzględnienie w przetargach publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów (np. zakup papieru wytworzonego z co najmniej 50% udziałem makulatury)	Urzędy administracji publicznej
2.	2007-2009	Wydanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych (w celu sukcesywnego likwidowania dzikich wysypisk odpadów, czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów)	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi			
3.	2008-2009	Tworzenie i udział gmin w strukturach ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z wyznaczonymi regionami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami)	Rady Gmin

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
4.	2008-2013	Tworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi (obejmujące działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnie z wytycznymi KPGO 2006 r., przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, składowania przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych, w tym budowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) wraz z rekultywacją zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze oddziaływania ZZO).	Zarządy Związków Komunalnych

Tabela 5.2. Harmonogram realizacji działań zmierzających do ograniczenia ilości odpadów komunalnych i ich negatywnego oddziaływania na środowisko wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
1.	2007-2019	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych	Gmina, Związek Gmin
2.	2007-2019	Kontrola umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Prezydent Miasta
3.	2007-2019	Kontrola przedsiębiorców w zakresie działalności związanej z odbiorem odpadów komunalnych	Prezydent Miasta
4.	2007-2011	Koordinacja wdrażania systemów selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Gmina, Związek Gmin
5.	2007-2011	Inspirowanie do współpracy na rzecz rozbudowy lub budowy Rejonowych Zakładów Gospodarki Odpadami (RZGO)	Gmina, Związek Gmin
6.	2007-2019	Propagowanie przydomowego kompostowania odpadów ulegających biodegradacji	Gmina, Związek Gmin
7.	2007-2011	Inspirowanie do współpracy na rzecz tworzenia Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych	Gmina, Związek Gmin
8.	2007-2011	Wsparcie kadrowe i techniczne jednostek administracji zajmujących się gospodarką odpadami	Prezydent Miasta

Tabela 5.3. Harmonogram realizacji działań przewidzianych do realizacji w latach 2007-2019 w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
1.	2007-2019	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych	Gmina, Związek Gmin
2.	2007-2019	Wdrożenie efektywnych systemów selektywnego zbierania i odbierania odpadów ulegających biodegradacji	Gmina, Związek Gmin
3.	2007-2019	Budowa kompostowni w ramach RZGO z możliwością zastosowania rozwiązań modułowych	Gmina, Związek Gmin

Tabela 5.4. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wg Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2011

Lp.	Rok	Zakres	Nakłady finansowe [mln PLN]
1.	2007-2011	Rozbudowa lub budowa RZGO w miejsc. Janik, gm. Kunów	18,00
2.	2007-2011	Tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów niebezpiecznych (90 punktów na terenie całego województwa)	50,00

Tabela 5.5. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2008-2011

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
1.	2008-2011	Kontynuacja rozbudowy systemu zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Gminy, Przedsiębiorcy
2.	2008-2011	Tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)	Gminy, Przedsiębiorcy
3.	2008-2011	Współdziałanie na rzecz budowy RZGO	Gminy, ZUO
4.	2010-2013	RZGO w miejsc. Janik – kompleksowa instalacja do prowadzenia gospodarki odpadami składająca się z : – sortowni, – kompostowni, – składowiska.	ZUO
5.	2008-2011	Propagowanie przydomowego kompostowania odpadów na terenach	Przedsiębiorcy, Gminy

Lp.	Rok	Zakres	Wykonawca
		wiejskich	
6.	2008-2011	Program informacyjno-edukacyjny (związany m. in. z wdrożeniem PPGO)	Powiat, Gminy, Województwo
7.	2008-2011	Monitorowanie wdrożenia ustaleń PPGO (obsługa monitorowania)	Gminy, Powiat

Tabela 5.6. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat (2008-2011)

Lp.	Cel	Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
						2008	2009	2010	2011	
1	dostosowanie zasad funkcjonowania i zarządzania systemem zagospodarowania odpadów komunalnych w Gminie, monitorowanie zmian w systemie	1	weryfikacja „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” w celu dostosowania do wymagań niniejszego Planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia	Rada Miasta/ Prezydent Miasta	2009		X			Środki własne (budżet gminy)
		2	aktualizacja niniejszego Planu gospodarki odpadami w terminie co najmniej czterech lat od jego uchwalenia lub wcześniej w przypadku zaistnienia takiej potrzeby* (w wyniku wniosków ze sprawozdania z realizacji Planu)	Rada Miasta/ Prezydent Miasta				5,00*		Środki własne (budżet gminy)
		3	opiniowanie projektów wojewódzkiego oraz powiatowego planu gospodarki odpadami	Prezydent Miasta	2011				X	Środki własne (budżet gminy)
		4	opracowanie i przedłożenie Radzie Miasta i Zarządowi Powiatu sprawozdania z realizacji niniejszego Planu gospodarki odpadami, w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego, obejmującego okres dwóch lat kalendarzowych (wg stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres)	Prezydent Miasta	2010			5,00		Środki własne (budżet gminy)
		5	gromadzenie informacji niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego Planu	Prezydent Miasta	zadanie ciągłe	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)
2	wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	6	organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współudziale placówek pedagogicznych, przedsiębiorstw odbierających odpady, ZUO Janik, Centrum Edukacji Ekologicznej	Prezydent Miasta, placówki szkolno-pedagogiczne, podmioty odbierające odpady, ZUO Janik	zadanie ciągłe	20,00	30,00	30,00	30,00	Środki własne (budżet gminy), Gminny Fundusz Ochrony Środowiska, środki współuczestników zadania
		7	organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) przy współudziale, przedsiębiorstw odbierających odpady, ZUO Janik, Centrum Edukacji Ekologicznej np. rozpowszechnianie folderów/ulotek informacyjnych, informacji medialnych	Prezydent Miasta, podmioty odbierające odpady, ZUO Janik	zadanie ciągłe	10,00	10,00	10,00	10,00	Środki własne, Gminny Fundusz Ochrony Środowiska, środki współuczestników

Lp.	Cel	Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
						2008	2009	2010	2011	
		8	bieżące udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom Gminy, wyznaczenie w Urzędzie Miasta koordynatora systemu gospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy (w tym przede wszystkim informacji do udostępniania których jest zobowiązany Prezydent Miasta na podstawie obowiązujących aktów prawnych np. informacji na temat zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny ZSEE pochodzący z gospodarstw domowych)	Prezydent Miasta	zadanie ciągle	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)
		9	doskonalenie zawodowe kadry jednostek samorządowych zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi (podnoszenie kwalifikacji pracowników UM poprzez udział w kursach i szkoleniach z zakresu gospodarki odpadami)	Prezydent Miasta	zadanie ciągle	3,00	3,00	3,00	3,00	Środki własne (budżet gminy)
3	objęcie 100% mieszkańców Gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych	10	powołanie spośród pracowników Straży Miejskiej zespołu kontrolującego właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) oraz obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”	Prezydent Miasta	2008-2011	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)
		11	zorganizowanie w miarę potrzeby odbierania odpadów komunalnych od tych właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów z przedsiębiorcami posiadającymi zezwolenia	Prezydent Miasta	W miarę potrzeb	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy) - koszty rozliczane w ramach egzekucji należność
4	intensyfikacja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem frakcji: – opakowaniowych surowców wtórnych, – odpadów niebezpiecznych, – odpadów wielkogabarytowych, – odpadów budowlanych i remontowych, – odpadów elektrycznych i elektronicznych, – odpadów biodegradowalnych	12	zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady komunalne do wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych z właścicielami nieruchomości o zasadach i sposobie prowadzenia /lub braku prowadzenia w przypadku zagospodarowania we własnym zakresie/ selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych	Prezydent Miasta	2011	X				Środki własne (budżet gminy)
		13	zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady do wprowadzenia zapisów w dowodach płacenia za usługi wyraźnego oznaczenia usługi odbioru odpadów z podziałem na usługę odbioru odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych	Prezydent Miasta	2008 - 2009	X				Środki własne (budżet gminy)
		14	kontrolowanie okresowo przedsiębiorców przez upoważnionych pracowników Gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na odbieranie odpadów komunalnych	Prezydent Miasta	zadanie ciągle	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)
		15	rozwój potencjału technicznego i organizacyjnego służącego j zbiórce (tj. zakup lub wymiana urządzeń do gromadzenia odpadów, specjalistycznych środków transportu, zwiększenie zatrudnienia, rozbudowa baz magazynowych itp.)	podmioty odbierające odpady	zadanie ciągle	800,00				Środki własne podmiotów odbierających odpady

Lp.	Cel	Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
						2008	2009	2010	2011	
		16	organizacja przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych na terenie własnych baz lub w innych na ten cel przeznaczonych miejscach	podmioty odbierające odpady	2008-2011	90,00				Środki własne podmiotów odbierających odpady
		17	ustalenie w drodze uchwały górných stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny	Rada Miasta/ Prezydent Miasta	2008-2009	X	X			Środki własne (budżet gminy)
5	zorganizowanie systemu zagospodarowania odpadów komunalnych w oparciu o instalację Rejonowego Zakładu Gospodarki Odpadami (RZGO)	18	budowa i organizacja RZGO na bazie funkcjonującego ZUO " JANIK " Sp. z o.o. (Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów) w tym co najmniej instalacji:- sortownia, - kompostowania, - składowania	ZUO „Janik” Sp. z o.o., Prezydent Miasta, Rada Miasta	2010-2011			3500,00		Środki własne ZUO, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska , Gminny Fundusz Ochrony Środowiska, środki współuczestników zadania
6	bieżąca likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	19	gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów (ewidencjonowanie) oraz ich bieżąca usuwanie – likwidacja „dzikich wysypisk”	Prezydent Miasta	zadanie ciągłe	50,00	50,00	50,00	50,00	Środki własne (budżet gminy), Gminny Fundusz Ochrony Środowiska
7	prowadzenie monitoringu składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”	20	prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych "Gutwin"	Prezydent Miasta	zadanie ciągłe	11,33	20,00	20,00	20,00	Środki własne (budżet gminy), Gminny Fundusz Ochrony Środowiska
8	osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2010 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 75% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.	21	podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania tymczasowego (do czasu oddania do użytkowania instalacji RZGO) systemu odzysku odpadów biodegradowalnych z terenu Gminy (ustalenie/wskazanie w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” miejsca tymczasowego odzysku odpadów biodegradowalnych)	Prezydent Miasta	2009		X			Środki własne (budżet gminy)
		22	kontrola właścicieli nieruchomości oraz przedsiębiorców odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji	Prezydent Miasta	zadanie ciągłe	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)
		23	wniesienie zapisów do wydanych zezwoleń o dopuszczalnych do składowania maksymalnych poziomach odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Prezydent Miasta	2008-2009	X	X			Środki własne (budżet gminy)

Lp.	Cel	Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN				Źródła finansowania
						2008	2009	2010	2011	
9	organizacja systemu zbierania sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, tak aby obejmował wszystkich mieszkańców Gminy	24	Celowi odpowiadają zadania 8,15,16,18	patrz jednostki wymienione w zadaniu 8,15,16,18	zadanie ciągłe	X	X	X	X	Środki własne jednostek odpowiedzialnych za realizację
10	w ramach celu nadrzędnego tj. koordynowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności z hierarchią działań w ramach gospodarki odpadami określoną w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.)	25	ujmowanie kryteriów prawidłowego zagospodarowywania odpadów powstających w związku z realizacją zadań finansowanych ze środków budżetu Gminy (określanie wymagań w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia oraz umowach i zleceniach wymagań z zakresu gospodarki odpadami).	Prezydent Miasta	zadanie ciągłe	X	X	X	X	Środki własne (budżet gminy)

6. SPOSOBY FINANSOWANIA ZAMIERZONYCH CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ

Podstawowy podział źródeł finansowania zadań z zakresu gospodarki odpadami na poziomie lokalnym (gminy) przedstawia się następująco:

- źródła publiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki budżetu państwa i budżetu gminy oraz środki instytucji publicznych takich, jak agencje i fundacje),
- źródła prywatne (wydatki ze środków własnych przedsiębiorstw i innych podmiotów gospodarczych, wydatki instytucji samorządowych oraz wydatki ludności),
- pomoc zagraniczna (fundusze unijne).

Działania sformułowane w niniejszym Planie są skierowane w głównej mierze do organów samorządowych Gminy, dla których realizacja dokumentu jest obligatoryjna. Uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji w realizacji Planu ograniczono jedynie do zadań, których realizacja może wymagać współudziału lub koordynacji ze strony Gminy. Zdecydowana większość działań nie ma charakteru inwestycyjnego i wynika z obowiązków nałożonych na organy przez obowiązujące prawodawstwo. Taka sytuacja jest wynikiem funkcjonującego na terenie Miasta systemu zagospodarowania odpadów, w którym Gmina nie bierze bezpośredniego udziału, a jest odpowiedzialna za stworzenie warunków jego prawidłowego działania.

Wobec powyższego podstawowym źródłem finansowania wyznaczonych w Planie przedsięwzięć, jako zadań własnych, jest budżet Gminy. W przypadku działań mieszczących się w ramach podstawowej działalności organów Gminy nie określono wysokości kosztów ich finansowania.

W budżetach gminnych największa część wydatków na gospodarkę odpadami mieści się w grupie wydatków ponoszonych na gospodarkę komunalną. Źródłem tego typu wydatków mogą być następujące bieżące dochody gmin: podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, opłaty, ceny i grzywny pobierane przez jednostki organizacyjne gminy, dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe, dochody z majątku gminy, subwencja ogólna z budżetu państwa, wpływy z samoopodatkowania się mieszkańców.

W związku z tym, że wielkość budżetu Gminy nie pozwala na sfinansowanie wszystkich określonych działań, jest zatem konieczne znalezienie innych źródeł ich finansowania. W harmonogramie rzeczowo-finansowym Planu największe znaczenie poza środkami budżetowymi odgrywają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, oraz źródła prywatne.

Szczegółowy opis możliwych do pozyskania źródeł finansowania zawiera Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011.

7. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO

Celem analizy oddziaływania Planu jest określenie potencjalnych skutków jakie może wywołać jego realizacja dla środowiska. Wnioski z analizy mają być pomocne w procesie decyzyjnym z zakresu gospodarki odpadami oraz wskazywać obszary działania, które będą wspomagać eliminowanie negatywnych skutków Planu.

W wyniku realizacji Planu przewiduje się kontynuację uporządkowywania gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy. Dokument zakłada, w długim horyzoncie czasowym, że wszystkie wytwarzane odpady komunalne na terenie Gminy będą w prawidłowy sposób zagospodarowywane zgodnie z hierarchią postępowania, w zakresie gospodarki odpadami.

Negatywne oddziaływanie na środowisko związane z funkcjonowaniem zorganizowanego systemu zagospodarowywania odpadów komunalnych wiąże się głównie z eksploatacją instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W przypadku Ostrowca Świętokrzyskiego oddziaływanie tego typu ma mniejsze znaczenie i jest ograniczone do dwóch funkcjonujących instalacji odzysku odpadów oraz nieczynnego składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”. Instalacja będąca trzonem systemu zagospodarowania odpadów komunalnych Gminy, w której jest unieszkodliwiane 100% odpadów komunalnych, znajduje się poza jej obszarem, w miejscowości Janik w Gminie Kunów.

Potencjalnym źródłem miejscowego oddziaływania oprócz instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów są również miejsca ich czasowego magazynowania. Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego znajdują się trzy bazy transportowe, w których magazynowane są lub będą czasowo odpady przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych. Należy założyć że przy prawidłowej ich organizacji oddziaływanie tych miejsc będzie się zamykało w granicach nieruchomości na jakich są położone.

Pozostałe oddziaływania są związane z systemem transportu odpadów przez przedsiębiorstwa odbierające odpady oraz z miejscami i urządzeniami służącymi do gromadzenia odpadów. W przypadku realizacji Planu planuje się zużywanie znacznej ilości worków foliowych, w których będą gromadzone odpady.

Wśród potencjalnych oddziaływań należy zwrócić uwagę na:

1. w obszarze atmosfery:

- niekontrolowaną emisją biogazu z zamkniętego składowiska „Gutwin” (brak instalacji odgazowania),
- zwiększoną emisją odorów/uciążliwości zapachowych w miejscach gromadzenia odpadów (szczególnie biodegradowalnych) tj. bazy przedsiębiorstw, pojemniki i kontenery na odpady,
- zwiększona emisja gazów spalinowych pochodzącego ze wzmożonego ruchu kołowego samochodów transportujących odpady,

- zwiększony poziom hałasu pochodzący ze wzmożonego ruchu kołowego samochodów transportujących odpady oraz załadunku i wyładunku odpadów,
- 2. w obszarze hydrosfery:
  - zwiększone ryzyko wystąpienia skażenia wód podziemnych z zamkniętego składowiska „Gutwin” (brak warstwy uszczelniającej) - zagrożenie stwarzają odcieki ze składowiska, a ich stabilizacja może nawet trwać do 20 lat po zamknięciu obiektu,
  - niewłaściwe magazynowanie odpadów niebezpiecznych w punktach zbiórki,
- 3. w obszarze litosfery:
  - zmiana krajobrazu (ukształtowania terenu) związana z lokalizacją składowiska „Gutwin” poprzez podniesienie rzędnej terenu,
  - zanieczyszczenie terenu odpadami rozwiewanymi przez wiatr oraz gubionymi w czasie transportu na obszarach ciągów komunikacyjnych oraz miejsc załadunku i wyładunku odpadów,
- 4. w obszarze biosfery:
  - zwiększenie liczby gryzoni i insektów w nieprawidłowo zabezpieczonych miejscach gromadzenia odpadów.

Realizacja wyznaczonych w Planie zadań będzie w sposób pozytywny wpływać na środowisko Gminy poprzez:

1. ograniczenie niekontrolowanego przedostawania się do środowiska odpadów komunalnych,
2. preferowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” tzn. bezpośrednio w gospodarstwach domowych, minimalizującej zagrożenia związane ze stosowaniem zbiorowych miejsc gromadzenia odpadów (gniazd – kontenerów ogólnodostępnych) np. zaproszenie ognia, emisja hałasu, skażenie środowiska,
3. eliminację odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, umożliwiającą ich dalsze przekształcanie i unieszkodliwianie,
4. ograniczenie masy odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie, poprzez zwiększenie stopnia odzysku odpadów (szczególnie odpadów biodegradowalnych),
5. odzyskiwanie i unieszkodliwianie odpadów w instalacji spełniającej wymagania najlepszej dostępnej techniki (BAT), dającej gwarancję minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas jej eksploatacji,
6. ograniczenie przekształceń krajobrazu Gminy, a przez to poprawę jego estetyki,
7. likwidację tzw. „dzikich wysypisk” i eliminację powodów ich powstawania (największe zagrożenie wynikające z takiego pozbywania się odpadów stwarzają odpady niebezpieczne deponowane w tych miejscach).

W przypadku zaniechania realizacji zadań zawartych w Planie, istniejący system gospodarki odpadami nie będzie podlegał doskonaleniu i rozwojowi. System nie zapewni realizacji przyjętej w kraju polityki zagospodarowania odpadów, której dążeniem jest redukcja odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie, ponieważ składowanie jest najmniej efektywnym ekologicznie sposobem zagospodarowywania odpadów. Wstrzymanie dalszego rozwoju systemu będzie skutkować pogarszającym się stanem środowiska wywołanym niekontrolowanym deponowaniem w nim odpadów oraz wzrostem negatywnego oddziaływania elementów systemu, przede wszystkim instalacji unieszkodliwia odpadów.

Z przedstawionych powyżej wniosków z analizy oddziaływania Gminnego Planu Gospodarki Odpadami na środowisko wynika, że jego wdrożenie nie przyczyni się do powstania nowych, dotąd niewystępujących zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska Gminy. Przewiduje się, iż jego prawidłowa realizacja w porównaniu do stanu poprzedniego gospodarki odpadami na terenie miasta, przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko.

8. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

Ocena wdrażania Planu będzie się opierała na okresowych sprawozdaniach z jego realizacji. Prezydent Miasta jest zobowiązany do przygotowania ww. sprawozdań z częstotliwością co dwa lata [art. 14 ust. 12b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.)] oraz przedstawienie ich Radzie Miejskiej i Zarządowi Powiatu. Opracowanie i przedłożenie sprawozdań z realizacji Planu powinno nastąpić w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego, obejmującego okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres.

Głównym celem ww. sprawozdania oprócz funkcji informacyjnej, jest usprawnienie procesów zarządzania Planem, poprzez wskazanie obszarów, w których konieczne są zmiany. Wyniki oceny pozwalają na weryfikację (aktualizację) celów, modyfikację mechanizmów niezbędnych do realizacji poszczególnych zadań oraz egzekwowanie realizacji wyznaczonych zadań.

W zależności od wyników oceny zawartej w sprawozdaniu dokonuje się aktualizacji Planu w koniecznym zakresie. Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) aktualizację planu przeprowadza się nie rzadziej niż co 4 lata.

Niezależnie od przedstawionych wyżej terminów Prezydent Miasta powinien dokonywać oceny realizacji corocznego planu działań (harmonogramu zadań rozdział 5. tabela 5.6.) szczególnie w aspekcie:

1. ilości, jakości zakresu i kosztów zadań zrealizowanych,
2. przyczyn częściowego wykonania zadań zaplanowanych lub przyczyn zaniechania realizacji zadania,
3. ustalenia narzędzi optymalizujących realizację zadań na rok następny,
4. określenia zakresu merytorycznego zadań na rok następny wraz z oceną ich przygotowania organizacyjnego i finansowego.

W praktyce osiągane cele, które zostały określone w Planie, należy monitorować w oparciu o proponowany zestaw podstawowych wskaźników przedstawionych w tabeli 7.1. Wskaźniki te pozwalają porównać przyjęte założenia z rzeczywistym obrazem funkcjonującego systemu. Przyjęte wskaźniki są łatwe do zdefiniowania, wyrażają się w ściśle określonych jednostkach ilościowych lub jakościowych. Lista wskaźników może być w każdym czasie poszerzana o nowe parametry, szczególnie te, których wartości są łatwo dostępne i możliwe do zweryfikowania. Rozbudowane listy wskaźników zawierają plany wyższego rzędu tj. KPGO 2010 r. oraz WPGO 2007 r.

Źródłem danych na temat wielkości wskaźników są informacje zbierane w ramach systemu administracyjnego, badań statystycznych oraz dane pochodzące ze sprawozdań gminnego Planu. Ocena będzie dokonywana cyklicznie w kolejnych sporządzanych sprawozdaniach z wykonania Planu, niektóre ze wskaźników będą określone w skali rocznej. Wartości wskaźników dla roku 2007 przedstawiono w tabeli 7.1.

Tabela 7.1. Wartość wskaźników monitorowania wdrażania Planu w 2006 r.

Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika	Uwagi
Udział procentowy zrealizowanych działań przyjętych (zaplanowanych) w harmonogramie Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego poprzedzającym niniejszy Plan	%	90	według sprawozdania z GPGO: zaplanowano 10 zadań, nie wykonano 1 (tj. budowy RZGO), 3 zadania wykonano częściowo
Udział mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych	%	Ok. 100	według sprawozdania z GPGO
Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem)	Mg	17767,26	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych odpadów komunalnych zmieszanych	Mg	16577,2	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych selektywnie odpadów biodegradowalnych	Mg	271,64	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych selektywnie odpadów opakowaniowych	Mg	309,80	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych selektywnie odpadów niebezpiecznych	Mg	145,80	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych selektywnie odpadów budowlanych i remontowych	Mg	362,96	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych	Mg	81,06	według ankietyzacji przedsiębiorstw odbierających odpady (dane za 2007 r.)
Masa odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie (ogółem)	Mg	23260,69	według % udziału mieszkańców Gminy w ilości składowanych odpadów na składowisku „Janik”
Masa unieszkodliwionych poprzez składowanie odpadów biodegradowalnych	Mg	271,64	100% odpadów zebranych, brak instalacji odzysku odpadów
Liczba umów na odbiór odpadów komunalnych	szt.	5945	(stan za pełen rok kalendarzowy poprzedzający aktualizację Planu)
Ilość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	liczba	0	według ewidencji (stan za pełen rok kalendarzowy poprzedzający aktualizację Planu)

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2011 stanowi aktualizację pierwszego Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, który został przyjęty uchwałą Rady Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 25 czerwca 2004 r. nr XXI/245/2004.

W okresie realizacji pierwszego Planu zaobserwowano realną poprawę systemu zagospodarowywania odpadów komunalnych w Gminie, szczególnie w zakresie rozwoju systemu zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych oraz edukacji z zakresu gospodarki odpadami.

W Gminie zorganizowanym systemem odbioru odpadów objęto ok. 100 % mieszkańców, co pozwoliło na zminimalizowanie negatywnego oddziaływania na środowisko ze strony niekontrolowanego przedostawania się do niego odpadów komunalnych. Za jedno z najważniejszych osiągnięć Gminy uznaje się również utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Urzędzie Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, jednostki powołane do edukowania mieszkańców miasta, szczególnie dzieci i młodzieży, w zakresie ekologii oraz ochrony środowiska, w tym prawidłowej gospodarki odpadami.

System zagospodarowania odpadów w Gminie wymaga jednak w dalszym ciągu intensywnej rozbudowy. Tempo realizacji przyjętych w pierwszym Planie założeń nie jest w pełni zadowalające, szczególnie w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz budowy ponadgminnych instalacji służących zagospodarowaniu odpadów.

W planowanym systemie nie przewiduje się generalnych zmian. Większość przyjętych w niniejszym Planie celów jest kontynuacją założeń pierwszej wersji dokumentu. Zaplanowane cele dotyczą różnych obszarów działania. Cel nadrzędny Planu brzmi następująco:

"Koordynowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności z hierarchią działań w ramach gospodarki odpadami określoną w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.)".

Powyższemu celowi przypisano 14 celów szczegółowych (8 krótkoterminowych i 6 długoterminowych). Za priorytetowe i wymagające największej mobilizacji spośród nich uznaje się następujące :

- objęcie 100% mieszkańców Gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
- intensyfikacja rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- zorganizowanie systemu zagospodarowania odpadów komunalnych w oparciu o instalację Rejonowego Zakładu Gospodarki Odpadami (RZGO),
- osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia

27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę zidentyfikowane problemy, prognozę ilości wytwarzanych odpadów oraz wyznaczone na ich podstawie cele, w Planie określono działania do realizacji w perspektywie najbliższych 4 lat tj. do 2011 r., stanowiące rdzeń dokumentu. Wykonanie poszczególnych działań w konsekwencji prowadzi do osiągnięcia zakładanych celów.

Z uwagi na fakt, że dokument nie stanowi prawa miejscowego i jego realizacja jest obligatoryjna jedynie dla organów samorządowych Gminy, uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji ograniczono jedynie do zadań, których wykonanie może wymagać współudziału lub koordynacji ze strony Gminy. Działania są jasno sformułowane, mają określone ramy czasowe oraz przypisane źródło finansowania. Większość działań wynika z obowiązków nałożonych na Gminę przez prawodawstwo w zakresie organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi np. tworzenie dokumentów planistycznych, aktów prawnych, zbieranie informacji o systemie, nadzorowanie wytwórców odpadów komunalnych oraz przedsiębiorców zajmujących się ich odbiorem, edukowanie społeczeństwa.

Realizacja poszczególnych działań będzie oceniana w oparciu o sprawozdanie z gminnego planu gospodarki odpadami. Osiągnięcie określonych celów będzie natomiast monitorowane w oparciu o przyjęte wskaźniki. Źródłem danych na temat wielkości wskaźników będą informacje zbierane w ramach systemu administracyjnego, badań statystycznych oraz dane pochodzące ze sprawozdania z wykonania gminnego planu.

10. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2003 Nr. 61, poz. 549),
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2006 r. Nr 46, poz. 333),
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1206),
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzenia planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 r. Nr 66, poz. 620),
5. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 r Nr 63, poz. 638),
7. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 90, poz. 607),
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw. (Dz. U. 2001 Nr 100, poz. 1085),
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2005 Nr 180, poz. 1495),
11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz.1591),

Inne materiały:

1. Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami M.P. 2003 nr 11 poz. 159,
2. Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” M.P. 2006 Nr 90, poz. 946,
3. Uchwała Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr IX/152/07 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego”,
4. Uchwała Rady Powiatu Nr XX/140/08 z dnia 10 lipca 2008 r.1 w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla powiatu ostrowieckiego”, którego częścią jest „Plan gospodarki odpadami powiatu ostrowieckiego”

5. Uchwała Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego Nr LVI/628/2006 z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
6. Uchwała Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego Nr VIII/61/2007 z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
7. Uchwała Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego Nr X/101/2007 z dnia 26 kwietnia 2007 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”,
8. Zarządzenie Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego Nr 1/677/2006 z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego,
9. Zarządzenie Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego Nr II/67/2007 z dnia 19 stycznia 2007 r. zmieniające Zarządzenie w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego,
10. Przygotowanie planu gospodarki odpadami. Wskazówki metodologiczne. 2003. Europejskie Centrum Tematyczne Odpadów i Przepływu Materiałowego,
11. Zadania organów administracji w zakresie ochrony środowiska [red.] Joanna Elżbieta Bukowska. 2005. Ekonomia i Środowisko. Białystok.

Strony internetowe:

1. www.stat.gov.pl
2. www.mos.gov.pl
3. www.kigo.pl
4. www.um.ostrowiec.pl
5. www.zuojanik.pl
6. www.dromech.beep.pl
7. www.remondis.pl
8. www.almaxradom.com.pl
9. www.santa-eko.l.pl
10. www.kielce.pios.gov.pl

ZAŁĄCZNIK 1. KARTY CHARAKTERYSTYKI INSTALACJI UNIESZKODLIWIANIA I ODZYSKU ODPADÓW

Tabela 1. Karta charakterystyki Składowiska Odpadów Komunalnych „Janik”

Nazwa Składowiska	Składowisko Odpadów Komunalnych „Janik”
Adres Składowiska	Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów
Miejscowość	Janik
Gmina	Kunów
Powiat	ostrowiecki
Telefon, Fax	(0-41) 262 06 69/263 16 56
Właściciel Obiektu	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o. o. Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów
Regon Właściciela Obiektu	291225756
Nazwa Posiadacza Odpadów	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o. o.
Zarządzającego Składowiskiem:	
Regon	291225756
Adres	Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów
Miejscowość	Janik
Gmina	Kunów
Powiat	ostrowiecki
Telefon, Fax	(0-41) 262 06 69/263 16 56
Opis lokalizacji składowiska	Składowisko zlokalizowane jest w kompleksie leśnym ok. 10 km na północny-wschód od miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, na terenie Gminy Kunów we wsi Janik
Typ Składowiska	IN - odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
Statut Składowiska	eksploatowane
Wykaz podmiotów deponujących odpady	Remondis Sp. z o. o. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim „MEDAX” Z. Mozal & L. Naumiuk Sp. j. , SanTa-Eko Tadeusz Zych Izabela Rutkowska Sp. j., Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości stałych „ALMAX” Sp. z o. o., ZGKiM Kunów, GZGK Bodzechów
Rodzaj odpadów przyjmowanych na składowisko (Grupa, Podgrupa, Rodzaj):	20 01 01, 20 01 02, 20 01 08, 20 01 10, 20 01 11, 20 01 28, 20 01 30, 20 01 32, 20 01 34, 20 01 36, 20 01 38, 20 01 39, 20 01 40, 20 01 41, 20 01 80, 20 01 99, 20 02 01, 20 02 02, 20 02 03, 20 03 01, 20 03 02, 20 03 03, 20 03 04, 20 03 06, 20 03 07, 20 03 99, 02 01 03, 02 01 07, 02 01 99, 02 03 04, 02 06 01, 03 01 01, 03 01 05, 03 01 99, 07 02 13, 07 02 99, 15 01 01, 15 01 02, 15 01 03, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 06, 15 01 07, 15 01 09, 15 02 03, 16 01 03, 16 01 12, 16 01 15, 16 01 17, 16 01 18, 16 01 19, 16 01 20, 16 01 22, 16 02 14, 16 02 16, 16 05 09, 16 06 04, 16 06 05, 16 80 01, 16 81 02, 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 01 80, 17 01 81, 17 01 82, 17 02 01, 17 02 02, 17 02 03, 17 03 80, 17 04 01, 17 04 02, 17 04 05, 17 04 07, 17 04 11, 17 05 04, 17 05 06, 17 06 04, 17 08 02, 17 09 04*,
Data rozpoczęcia eksploatacji	1989

Data zakończenia eksploatacji :	b.d.		
Godziny otwarcia składowiska :	poniedziałek – piątek 7-17, sobota 8-15		
Decyzja	Nr i data wydania	Termin ważności	Organ wydający
Decyzja lokalizacyjna	-	-	-
Pozwolenie na budowę	BP.22-8331/36/9/79 z dn. 11.04.1984	2 lata od daty wydania	Wojewoda Kielecki
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji	ŚR.III.6621-6/03 z dn. 27.01.2003	bezterminowo	Wojewoda Świętokrzyski
Pozwolenie na użytkow.	-	-	-
Zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie	OSR 7762/19/00 z dn. 31.08.2000 ŚR.III.6620-25/2002	31.12.2010 10 lat od daty wydania	Burmistrz MiG Kunów, Wojewoda Świętokrzyski
Przegląd ekologiczny	-	-	-
Decyzja o wstrzymaniu użytkowania	-	-	-
Decyzja o rekultywacji obiektu	-	-	-
Zgoda na zamknięcie	-	-	-
Pozwolenie zintegrowane	ŚR.III.6621-20/03 z dn. 18.12.2003	31.12.2005	Wojewoda Świętokrzyski
Decyzja określająca sposób dostosowania składowiska	ŚR.III.6621-20/03 z dn. 18.12.2003	31.12.2005	Wojewoda Świętokrzyski
Powierzchnia całkowita [ha]	4,21	Pojemność planowana [Mg]	b.d.
Powierzchnia wykorzystana [ha]	3,6	Pojemność wykorzystana [Mg]	b.d.
Liczba wszystkich kwater	1 (2 sektory)		
Roczna ilość odpadów dopuszczona do składowania [Mg]	50000,00		
Ilość odpadów składowana w 2007 r. [Mg]	47723,37		
Roczna ilość odpadów wydobytych do zagospodarowania [Mg] 2007	1640,10		
Uszczelnienie	Naturalne (grubość, współczynnik filtracji) Gliny piaszczyste o miąższości 7-14 m i współczynniku filtracji $3,5 \times 10^{-7}$ m/s	Sztuczne (materiał, grubość, współ. filtracji) Gлина ciężka z dodatkiem bentonitu $k < 1,0 \times 10^{-9}$ m/s, miąższość 0,6 m, folia PEHD 2 mm, bentomata $k < 5,0 \times 10^{-11}$ m/s, drenaż $k = 2,26 \times 10^{-4}$ m/s, miąższość 0,5 m	
Instalacja do zbierania odcieków	Sposób postępowania Ujęcie do zbiornika 530 m ³ , następnie transport na oczyszczalnię ścieków w celu unieszkodliwiania		
Wody opadowe	Sposób ujmowania j.w.		
Instalacja do ujmowania gazu składowiskowego	Sposób postępowania 9 studni odgazowujących z odwadniaczem, modułem ssąco-oczyszczającym i pochodnia kominową		
Monitoring gazu wysypiskowego, częstotliwość	4 serie na rok, zgodnie z rozp. MŚ z dn. 09.12.2003		
Monitoring wód powierzchniowych, częstotliwość	brak		

Monitoring wód odciekowych, częstotliwość	4 serie na rok, zgodnie z rozp. MŚ z dn. 09.12.2003					
Monitoring wód podziemnych, częstotliwość	4 serie na rok, zgodnie z rozp. MŚ z dn. 09.12.2003					
Czy stwierdzono oddziaływanie na środowisko	tak					
Czy składowisko jest przewidziane do zamknięcia z tego powodu	nie					
Kwatery do składowania odpadów niebezpiecznych	nie					
Określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska –kierunek rekultywacji: Po zakończeniu eksploatacji część nadziemna składowiska zostanie obudowana warstwami: piaskową wyrównawczą – drenaż dla gazu składowiskowego, geomembrana lub folią – odcięcie dostępu wód opadowych, piaskowo-żwirową – drenaż dla wód opadowych, gleby – na którą zostanie wprowadzona roślinność						
Urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania składowiska	Kompaktor (T/ N / ND) tak	Brodzik (T/ N / ND) tak	Spychacz (T/ N / ND) tak	Waga (T/ N / ND) tak	środek transp. (T/ N / ND) tak	pas zieleni (T/ N / ND) tak
Czy prowadzona jest ewidencja odpadów? (t/ n / nd) tak, system komputerowy SEO-2000			Kwalifikacje kierownika obiektu? (t/ n / nd) tak			
Rodzaj i ilość odpadów zdeponowanych na składowisko w 2007 roku						
Grupa	Rodzaj				Ilość [mg]	
20	Niesegregowane odpady komunalne				41431,07	
17	Odpady z budownictwa				1540,71	
19	Odpady z obróbki odpadów				4570,67	
inne	Grupy 10, 12, 15, 16				180,92	
Łączne nagromadzenie odpadów na składowisku na koniec 2007 roku [mg]	868787,41					

Tabela 2. Karta charakterystyki instalacji do katalitycznego przerobu odpadów z tworzyw sztucznych WW ENERGY S.A

Lp.	Elementy charakterystyki instalacji	Zakres danych	Informacje o instalacji
1.	Ogólne informacje o obiekcie		
1.1.	Nazwa i adres instalacji		Specjalistyczna instalacja do katalitycznego przerobu odpadów z tworzyw sztucznych na Szeroka frakcję węglowodorów KTS-F
1.2.	Gmina		Ostrowiec Świętokrzyski
1.3.	Powiat		ostrowiecki
1.4.	Województwo		świętokrzyskie
1.5.	REGON (jeśli posiada)		nie dotyczy
1.6.	NIP (jeśli posiada)		nie dotyczy
1.7.	Rodzaj instalacji	Podać: proces odzysku lub unieszkodliwiania odpadów	Kompostownia – R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
1.8.	Opis stosowanych metod odzysku lub unieszkodliwiania odpadów		Kraking termokatalityczny odpadów z tworzyw sztucznych poliolefinowych realizowane w procesie bezciśnieniowego krakingu katalitycznego. Proces przebiega w instalacji, stanowiącej zintegrowany ciąg aparatów połączonych ze sobą. Produktem wyjściowym jest mieszanina parafin ($n-C_nH_{2n+2}$ i ich izomerów) oraz olefin ($1-C_nH_2$ i ich izomerów)
1.9.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego)	WW ENERGY S.A ul. Świętokrzyska 8, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski - przedsiębiorca prywatny
1.10.	REGON (jeśli posiada)		292718320
1.11.	NIP (jeśli posiada)		6612140907
1.12.	Nazwa i adres właściciela gruntu pod instalacją	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego)	WW Auto Haus Wojciech Wiśniewski u. Bałtowska 428B, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski – przedsiębiorca prywatny
1.13.	REGON (jeśli posiada)		003677849
1.14.	NIP (jeśli posiada)		6610002644
1.15.	Nazwa i adres zarządzającego instalacją	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego)	WW ENERGY S.A ul. Świętokrzyska 8, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski - przedsiębiorca prywatny
1.16.	REGON (jeśli posiada)		292718320
1.17.	NIP (jeśli posiada)		6612140907
1.18.	Czy kierownik instalacji posiada wymagane kwalifikacje (jeśli dotyczy)?	[tak/nie]	nie dotyczy

Lp.	Elementy charakterystyki instalacji	Zakres danych	Informacje o instalacji
2.	Decyzje administracyjne		
2.1.	Decyzja lokalizacyjna (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	nie dotyczy
2.2.	Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego 28.10.2003 r. WRM.I.7331-3-83/2003
2.3.	Pozwolenie na budowę	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji; wskazać, jeśli decyzja została uchylona.	Starosta Powiatu Ostrowieckiego 13.11.2003 Nr 1b/100/03, dec. zmieniająca 15.11.2004 r. AB-7351/1c/73/04
2.4.	Pozwolenia na użytkowanie (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Ostrowcu Świętokrzyskim 17.06.2006 r. PINB-7149/1/22/04 dec. zmieniająca 29.12.2004 r. PINB-7149/1/22/04, 06.04.2005 r. PINB-7149/1/22/04-05
2.5.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin obowiązywania.	Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim 02.09.2003 r. RS.II.7647/86/2003 (ważna do dnia 31.12.2012 r.) dec. zmieniająca Wojewoda Świętokrzyski 01.12.2005 r. ŚR.II.6622-15/2005
2.6.	Pozwolenie zintegrowane (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin obowiązywania.	nie dotyczy
2.7.	Czy instalacja jest przewidziana do uzyskania pozwolenia zintegrowanego?	Jeżeli tak, to podać termin (planowany) złożenia wniosku.	nie
2.8.	Czy dla instalacji była wydana decyzja w sprawie wstrzymania działalności?	Jeżeli tak, to podać dane nt. decyzji, podstawę prawną, organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin wstrzymania działalności	nie
3.	Odpady		
3.1.	Rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do odzysku	Podać: kod odpadu oraz ilość w Mg/rok dla każdego odpadu	– 07 02 13 – 800 Mg/rok, – 12 01 05 – 200 Mg/rok, – 15 01 02 – 2000 Mg/rok, – 15 01 05 – 200 Mg/rok, – 16 01 19 – 500 Mg/rok, – 17 02 03 – 200 Mg/rok, – 19 12 04 – 500 Mg/rok, – 20 01 39 – 800 Mg/rok.
3.2.	Rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do unieszkodliwiania	Podać: kod odpadu oraz ilość w Mg/rok dla każdego odpadu	nie dotyczy
3.3.	Masa odpadów poddana odzyskowi w 2007 r. (jeśli dotyczy)	[Mg]	b.d.

Tabela 3. Karta charakterystyki sortowni odpadów Remondis Sp. z o. o.

Lp.	Elementy charakterystyki instalacji	Zakres danych	Informacje o instalacji
1.	Ogólne informacje o obiekcie		
1.1.	Nazwa i adres instalacji		Sortownia odpadów
1.2.	Gmina		Ostrowiec Św.
1.3.	Powiat		ostrowiecki
1.4.	Województwo		świętokrzyskie
1.5.	REGON (jeśli posiada)		-
1.6.	NIP (jeśli posiada)		-
1.7.	Rodzaj instalacji	Podać: proces odzysku lub unieszkodliwiania odpadów	R15 – przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.
1.8.	Opis stosowanych metod odzysku lub unieszkodliwiania odpadów		Ręczno-mechaniczne doczyszczanie selektywnie zebranych odpadów „wtórnych” (papieru i tektury, tworzyw sztucznych oraz szkła, odpadów budowlanych)
1.9.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego	REMONDIS Sp. z o. o. Ul. Zawodzie 16, 02 - 981 Warszawa Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13 A 27 - 400 Ostrowiec Św.
1.10.	REGON (jeśli posiada)		011089141
1.11.	NIP (jeśli posiada)		7280132515
1.12.	Nazwa i adres właściciela gruntu pod instalacją	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego	REMONDIS Sp. z o. o. Ul. Zawodzie 16, 02 - 981 Warszawa Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13 A 27 - 400 Ostrowiec Św.
1.13.	REGON (jeśli posiada)		011089141
1.14.	NIP (jeśli posiada)		7280132515
1.15.	Nazwa i adres zarządzającego instalacją	Podać: czy jest to jednostka samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa, przedsiębiorca prywatny, kapitał mieszany (podać procent udziału jednostek samorządu terytorialnego	REMONDIS Sp. z o. o. Ul. Zawodzie 16, 02 - 981 Warszawa Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Gulińskiego 13 A 27 - 400 Ostrowiec Św.
1.16.	REGON (jeśli posiada)		011089141
1.17.	NIP (jeśli posiada)		7280132515
1.18.	Czy kierownik instalacji posiada wymagane kwalifikacje (jeśli dotyczy)?	[tak/nie]	tak
2.	Decyzje administracyjne		
2.1.	Decyzja lokalizacyjna (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	Lokalizacja inwestycji celu publicznego: Decyzja WRM.I.7331i-19/04 z dnia 2004.09.13 Prezydent Miasta Ostrowca Św.

Lp.	Elementy charakterystyki instalacji	Zakres danych	Informacje o instalacji
2.2.	Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	nie dotyczy
2.3.	Pozwolenie na budowę	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji; wskazać, jeśli decyzja została uchylona.	Decyzja 10/5 z dn. 12.01.2005 Starosty Powiatowego w Ostrowcu Świętokrzyskim
2.4.	Pozwolenia na użytkowanie (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji.	PINB-7149/1/14/05 z dnia 17.05.2005 Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Ostrowcu Św.
2.5.	Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin obowiązywania.	b.d.
2.6.	Pozwolenie zintegrowane (jeśli dotyczy)	Podać: organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin obowiązywania.	nie dotyczy
2.7.	Czy instalacja jest przewidziana do uzyskania pozwolenia zintegrowanego?	Jeżeli tak, to podać termin (planowany) złożenia wniosku.	nie dotyczy
2.8.	Czy dla instalacji była wydana decyzja w sprawie wstrzymania działalności?	Jeżeli tak, to podać dane nt. decyzji, podstawę prawną, organ wydający, datę wydania decyzji, znak decyzji, termin wstrzymania działalności	nie
3. Odpady			
3.1.	Rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do odzysku	Podać: kod odpadu oraz ilość w Mg/rok dla każdego odpadu	b.d.
3.2.	Rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do unieszkodliwiania	Podać: kod odpadu oraz ilość w Mg/rok dla każdego odpadu	nie dotyczy
3.3.	Masa odpadów poddana odzyskowi w 2007 r. (jeśli dotyczy)	[Mg]	b.d. (z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski 388,3 Mg tj.: 20 01 01 – 9,6 Mg, 20 01 02 – 256,0 Mg, 20 01 39 – 30,7 Mg, 17 01 06 – 92,0 Mg)

Tabela 4. Karta charakterystyki nieeksploatowanego składowiska odpadów komunalnych „Gutwin”.

Nazwa Składowiska	Składowisko Odpadów Komunalnych „Gutwin”
Adres Składowiska	Dzielnica Ostrowca Świętokrzyskiego Gutwin
Miejscowość	Ostrowiec Świętokrzyski
Gmina	Ostrowiec Świętokrzyski
Powiat	ostrowiecki
Telefon, Fax	brak
Właściciel Obiektu	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
Regon Właściciela Obiektu	291009834
Nazwa Posiadacza Odpadów	Urząd Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
Zarządzającego Składowiskiem:	
Regon	000516100
Adres	ul. Głogowskiego 3/5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
Miejscowość	Ostrowiec Świętokrzyski
Gmina	Ostrowiec Świętokrzyski
Powiat	ostrowiecki
Telefon, Fax	(+48 41) 26 72 100/26 72 110
Opis lokalizacji składowiska	Składowisko znajduje się w dzielnicy Gutwin, w granicach administracyjnych Ostrowca Świętokrzyskiego
Typ Składowiska	IN - odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
Statut Składowiska	zamknięte, nieeksploatowane
Data rozpoczęcia eksploatacji	1959
Data zakończenia eksploatacji :	1989
Powierzchnia całkowita [ha]	5,84
Określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska –kierunek rekultywacji:	
Rekultywację prowadzono w latach 2000-2001, która polegała na: uformowaniu czaszy wysypiska, uszczelnieniu stropu czaszy warstwą piasku o grubości 0,3 m, pokryciu wysypiska warstwą pospółki o grubości 0,3 m , utworzeniu warstwy roślinotwórczej poprzez rozłożenie ziemi buraczanej o miąższości 0,10 m, utworzenie szaty roślinnej poprzez obsianie mieszankami traw i roślin motylkowych. Projekt rekultywacji wykonany przez ARKA KONSORCIUM S.A. Poznań.	

ZAŁĄCZNIK 2.
ROZMIESZCZENIE   INSTALACJI   UNIESZKODLIWIANIA
I ODZYSKU ODPADÓW